

DOS. Nr. 40002

VOL. Nr. 102

MINISTERUL SECURITAȚII STATULUI

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Ancheta PĂTRĂȘCANU LUCRETIU

LEVENTE MIHAI

1960044

P 000218, Vol. 102

Data 26. IUN 1954

P218/102

Republica Populară Română

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

11259 Vol. 102

ANUL 1954. Vol. I.

DOSAR Nr.

Referitor la LEVENTE MIHAI

Activitatea mea pe teritoriul
U.R.S.S.

Pe teritoriul U.R.S.S. am plecat în vara anului 1942 (luna August) și am stat aproximativ două luni (August-Septembrie) și apoi în iarna lui 1942 (luna Decembrie) și am stat aproximativ o lună (m'am întors după 1 Ianuarie 1943).

Dece am mers pe teritoriul U.R.S.S. ocupat de hitleriști?

a.= În vara anului 1942 regimentul din care făceam parte urma să plece pe front (ceea ce s'a și întâmplat).

Eu nu eram scutit de mobilizare și fiind foarte tânăr (27 ani) trebuia să fiu mobilizat și trimis pe front. Am întrebat legătura mea de partid de atunci (PETREA zis EUGEN apoi SORIN) ce fac dacă primesc ordin de chemare? Plec pe front sau mă ilegalizez? Mi-a spus că Partidul socoate că nu trebuie să mă ilegalizez pentru că are prea mulți activiști ilegali și nu are destui legali, că sarcinile mele (munca printre intelectuali și în special universitari) cer ca eu să fiu legal și că să găsesc o altă posibilitate pentru a nu mă duce pe front. Rămăneau două posibilități: obținerea prin șperț a unei scutiri și plecarea în Ucraina care îmi aducea scutirea pe 6 luni (Iulie-Decembrie) chiar dacă stam o singură lună.

Le-am discutat pe amândouă. Posibilitatea de a nu mă duce pe front dând cuiva dela St. Major șperț a căzut întrucât nu aveam relații acolo. Rămânea deci plecarea în Ucraina și grabnica reântoarcere pentru a folosi în muncă de partid restul scutirii.

b.= recunosc că eu înclinam pentru această soluție arzând de curiozitatea (curiozitate atârțată de povestirile celor ce fuseseră în Transnistria precum: BUCUR SCHIOPU, BETEA, MARIN DUNARE etc.) de a cunoaște atât cât îngăduia ocupația hitleristă părți de viață și de instituțiuni sovietice.

Am întrebat legătura mea dacă - în eventualitatea că pot stabili vreun contact cu partizanii - pot rămâne cu ei - și mi-a interzis acest lucru, spunându-mi că trebuie să mă întorc cât mai urgent înapoi pentru a-mi relua munca.

Care era scopul știut al plecării celor dela Statistică în U.R.S.S.?

Scopul știut (de mine și cred că și de ceilalți) era: a) recensământul familiilor moldovenesti de dincolo de Bug.

b) întocmirea unor studii privind felul în care au ajuns și s'au așezat moldovenii în acele locuri precum și diverse studii sociologice.

c) în momentul plecării se știa deasemenea că se va veni în "ajutorul" moldovenilor recenzați cu daruri din partea patronajului.

Sarcinile de mai sus nu s'au repartizat decât mai târziu (la fața locului) pe oameni.

Era toată lumea de acord cu plecarea membrilor de partid și U.T.C.,-iștilor în U.R.S.S.?

Nu! Cu câteva luni mai devreme (în iarna anului 1941-1942) plecaseră în Transnistria (la Valea Hoțului) câțiva tov. printre care și BUCUR SCHIOPU și (nu sunt sigur) OANCEA NICOLAE și SUCIU CAMIL care îl aveau legătură pe tov. VINTE I. BUCUR se întorsese de acolo cu un porc fapt care m'a determinat când am aflat să-i cer și să obțin excluderea din Partid (mai existau și alte motive). În urma acestei prime experiențe, tov. VINTE (pe atunci în conducerea tinerețului) nu era de părere să se mai plece în U.R.S.S. Despre părerea lui auzisem - La fel, tov. mea de atunci, SASA SIDOROVICI, era împotriva plecării mele acolo atât din motive politice cât și personale.

Dar nici tov. VINTE și nici tov. SASA SIDOROVICI nu-mi erau nici legături de partid și nici nu munceam politicește în același Sector. Părerile lor le-am socotit deci neautorizate și nu le-am dat nici-un curs. Stiam că plec cu aprobarea C.C. de atunci transmisă prin PETREA care era Secretar al Județenei și membru în C.C.

Aceasta a fost prima mea greșală principală pe care la început n'am înțeles-o și mai târziu n'am vrut s'o înțeleg (mă refer la momentul verificării) până la ancheta de acum.

Am gândit și procedat smecherește: am comparat plecarea mea pe front cu plecarea mea pentru recensăminte și studii și am socotit că plecând pentru recensăminte fac mai puțin rău U.R.S.S.-ului, rău pe care îl pot anula și răsanula atât prin comportarea mea pe teritoriul U.R.S.S. cât și prin munca și lupta antifascistă dusă în țară în timpul câștigat (scutire de mobilizare) tocmai prin această plecare.

Am socotit deasemenea că de pe teritoriul U.R.S.S. voi veni înarmat cu multe date pe care le voi folosi apoi în Tară (asemenea date aduceau ostașii și aduseseră cei ce fuseseră în prima expediție

la Valea Hoțului).

Intr'un cuvânt, socoteam că nu Antonescu ne va folosi atât pe mine cât și pe ceilalți cari făceau parte din mișcare și mergeau peste BUG ci invers, noi vom folosi în avantajul luptei anti-fasciste plecarea peste Bug.

Cu această convingere am plecat și m'am întors cu ea, adică încredințat că i-am tras un chiul strașnic lui Antonescu.

Legăturile mele de atunci, dovedite apoi ca trădătoare, nu mi-au atras atenția asupra pericolului la care mă expun plecând ca *unealta* oficială a lui Antonescu pe teritoriul U.R.S.S. și eu n'am fost în stare să mă orientez singur și să nu plec în Ucraina.

Cu ce sarcini politice am plecat ?

Deosebi^t de sarcinile profesionale despre care am vorbit mai sus, legătura mea mi-a atras atenția că trebuie să mă comport ca un adevărat membru de partid (nu-mi amintesc să-mi fi dat prea multe îndrumări în această privință, impresia mea generală este că s'a referit la evitarea actelor de jaf și violență împotriva populației civile) să veghez ca și ceilalți membrii de partid, U.T.C.-iști și alte elemente sub influență mișcării, să se comporte la fel, să strâng ceva cărți în limba moldovenească (Istoria Partidului etc), pe care să le aduc în Tară, să stabilesc legături cu elemente mai sigure (alte explicații cu privire la acest ultim punct nu mi s'au dat) că poate vor fi necesare - mai târziu - și mai ales să mă întorc cât mai repede posibil (într'o lună- două maximum).

Am plecat din București la Odesa separat de ceilalți aducând o mașină (autocamion) necesară expediției. La Odesa i-am întâlnit și pe ceilalți. După 2-3 zile am plecat din Odesa (unde noi n'am avut nimic de făcut) la Cantacuzinca - o localitate de pe malul drept al Bugului așezată în dreptul orașului Vasnesensk.

Aici, la Cantacuzinca s'a organizat atât baza întregii expediții cât și activitatea concretă a membrilor - GOLOPENTIA a împărțit funcționarii pe echipe (formate din 3 membrii), a stabilit care sunt șefii echipelor, le-a indicat obiectivele, timpul de stat în fiecare loc, legăturile cu conducerea, mijloacele de deplasare la noi obiective etc.

Eu am intrat într'o echipă cu STEFAN POPESCU și RATIU ANTON al cărei șef a fost desemnat STEFAN POPESCU.

Ni s'au dat formulare de recensământ, lăzi cu săpun, chibrituri, sare, tutun și zahăr, material de propagandă antonesciană constând din pozele (format carte poștală ilustrată) lui Mihai

de Hohenzollern, lui Antonescu, Mariei Antonescu și un manifest către moldoveni cu text moldovenesc (și litere latine și slave).

La fel, ni s'au dat ultimele instrucțiuni pentru completarea formularelor - GOLOPENTIA părea a fi preocupat în deosebi de recensământ lăsând pe plan secundar pachetele și materialul de propagandă. Tot la Cantacuzinca s'a discutat în general și asupra diverselor ipoteze în legătură cu prezența moldovenilor dincolo de Bug, s'a trasat sarcina să se culeagă în acest sens informații și s'a stabilit ca fiecare membru al echipelor să-și aleagă o temă, două pentru care să culeagă material pe care să-l desvolte apoi în studii și articole ce urmează a fi redactate la înapoiere și publicate în "Sociologia Românească" revistă condusă de GUSTI.

Nu știu dacă GOLOPENTIA le-a dat șefilor de echipă misiuni (sarcini) speciale.

Mai târziu însă am aflat dela STEFAN POPESCU că fostul mareșal de tristă memorie Antonescu i-ar fi scris lui MANUILA sau GOLOPENTIA o scrisoare prin care cerea ca printre moldovenii înscriși în vederea repatrierii (auzeam cu acest prilej prima oară de repatrierea moldovenilor recenzați de noi) să nu fie trecuți comuniști că ar fi destui în țară și că nu este nevoie să mai fie aduși și alții din Ucraina.

Si după aceea am auzit tot dela STEFAN POPESCU că GOLOPENTIA a cerut șefilor de echipă ca în afara unei caracterizări generale a Statului și respectiv grupului de moldoveni recenzați (caracterizare denumită de noi " schița monografică a așezării X sau Y și în care trebuia să se cuprindă la capitolul " manifestări politice" și o apreciere a stării de spirit politice din acel sat) să întocmească și o notă informativă indicând mai cu deamănuntul cum privesc moldovenii din satul respectiv regimul Antonescian și dacă îl socot mai bun sau mai rău decât pe cel sovietic.

Așa dar prima caracterizare a vieții politice inclusă în schița monografică constituia o preocupare de studiu (intra ca un punct obligatoriu în orice schiță tip monografică - capitolul manifestări politice, pe când Nota informativă avea un caracter practic precis în ea indicându-se eventual și persoane.

După ce STEFAN POPESCU (care ea și RATIU ANTON făcea parte din mișcare) ne-a comunicat cele de mai sus.

Am convenit :

a) schițele monografice asupra așezării recenzate să le elaborăm de comun acord.

b) notele informative cerute șefului echipei să nu indice nici persoane ostile regimului hitlerist și nici asemenea stări de spirit.

Pentru a induce în eroare siguranța lui Antonescu să se raporteze sistematic că populația este pașnică, liniștită, și privește cu ochi buni noul regim și mai ales pe cel Antonescian instalat până la Bug.

Nu știu în ce măsură STEFAN POPESCU a dat curs acestei hotărâri. Am auzit însă totdeauna că s'a conformat.

"Alexandrovca. Echipa astfel constituită și având sarcinile indicate mai sus, s'a deplasat în Alexandrovca de lângă Vosnesensk rupând contactul cu celelalte echipe care s'au deplasat și ele la obiectivele stabilite și cu care nu ne-am mai întâlnit decât cu totul întâmplător cu prilejul mutărilor făcute uneori cu acelaș camion în comune sau înapoierii la baza de plecare.

În Alexandrovca ne-am dus la Primărie și am luat unele informațiuni generale asupra statului și anume : ce populație are, cum se repartizează între moldoveni și ucrainieni, bărbați și femei, pe familii, ocupația populației etc.

Cu acest prilej m'am interesat și de numărul membrilor de partid, candidaților și consomoliștilor, din sat existent înaintea începerii războiului aceste date (cifre) fiindu-mi necesare la complectarea schiței monografice (capitolul "manifestări politice") și fiind foarte curios să le știu, ele fiind publice de altfel.

Un funcționar al primăriei mi le-a comunicat și eu le-am notat într'un carnet personal.

Am uitat să scriu mai sus că în legătură cu sarcina dată de a culege materiale în vederea întocmirii unor studii, eu - ca licențiat în sociologie - mă hotărâsem să culeg material pentru a întocmi mai multe schițe monografice ale localităților și mai ales ale colhozurilor prin care treceam. Îl întrebam pe GOLOPENTIA dacă este de acord cu asemenea subiecte și îmi spusese că da.

Deci, culegând date despre colhozuri satisfăceam și o cerință profesională și totodată culegeam informațiuni pe care le puteam folosi în munca de propagandă în favoarea U.R.S.S. pe care am dus-o la înapoierea în țară.

După vizita de informare la primăria din Alexandrovca am fost cartiruiți toți la contabilul colhozului (nu-i rețiu numele) am împărțit satul pe străzi, ne-am luat câte un ajutor care știa și rusește și moldovenește recrutat dintre tinerii din sat și am început recensământul familiilor de moldoveni. O parte a zilei făceam înscrieri și eliberam și adeverințe de înscriere și apoi dam pachete cu cele aduse.

Paralel cu aceasta am distribuit (cu prilejul înmânării pachetelor) și material de propagandă f. puțin și cel mai adesea distribuirea sa era însoțită de propagandă anti-antonesciană. În special STEFAN POPESCU se distingea prin felul în care ridiculiza pozele și textul manifestului (pe Maria Antonescu o prezenta ca pe o curvă a regimului de care s'a îndrăgostit Antonecu etc.)

Grosul materialului (80-90%) l-am aruncat fie în closetul gazdei noastre (că closetul fiind construit la repezeală materialul aruncat se vedea destul de bine și gazda râdea semnificativ) fie în Bug, legat sul prins cu o frânghie de un petroiu. În Bug l-am aruncat eu în prezența lui STEFAN POPESCU și RATIU ANTON și cu știința unui student moldovean SASA CERPICA.

Deosebit de activitatea de recensare și distribuire de pachete, am căutat să stabilim contacte cu elemente ostile hitlerismului și în primul rând cu învățătorii și studenții din sat cărora cu multă trudă le-am câștigat încrederea.

Imi amintesc că rămâneam uneori uimiți de faptul că cunosc marxism și leninism, și îmi acordau încredere.

Apoi speriați de încrederea acordată și de destăinuirile făcute critica regimul sovietic ș.a.m.d.

Prin mijlocirea acestora căutam să inspirăm populației încredere în victoria armatei roșii și totodată transmiteam unele ajutoare celei mai năpăstuiți de hitleriști.

[Citez doi studenți: SASA CERPICA și CONSTANTINOV precum și învățătoarele surori Maria și Lena Grigorievna).

În Alexandrovca mi-am făcut notări asupra colhozurilor de acolo (4 la număr), notări care să-mi îngăduie și să întocmesc lucrarea cerută de GOLOPENTIA (dacă se va insista la întoarcere) și să dispun de un material bun de folosit în Tară pe linie de propagandă.

Notam: suprafața totală a colhozului, cum se repartizează pe culturi, nr. colhozurilor, ce alte întreprinderi posedă colhozul, producția colhozului pe mai mulți ani (comparativ cu producția din perioada premergătoare colectivizării) în *centru* pe *discreția* repartitia producției, obligațiile colhozului față de Stat și M.T.S. și numărul membrilor de partid, candidaților și consomoliștilor din fiecare colhoz înaintea *începerii* războiului. Tot în Alexandrovca am notat cu detalii felul în care s'a realizat creșterea peștelui în orezării asigurându-se o producție de pește mai mare decât cea obișnuită paralel cu o mai ridicată producție de orez.

La sfârșitul șederii noastre în Alexandrovca am elaborat eu schița monografică a satului Alexandrovca pentru a fi folosită ca raport însoțitor al activității echipei. Această schiță mono-

grafică întocmită după calapod, am cetit-o lui STEFAN POPESCU și RATIU ANTON și după aceea i-am dat-o lui STEFAN POPESCU. Nu știu dacă STEFAN POPESCU i-a trimis-o în acea formă lui GOLOPENTIA sau a modificat-o.

Tot în Alexandrovca am hotărât cu toții să introducem și nume fictive în fișele de recensământ pentru a putea astfel dispune de un plus de sare, zahăr, tutun, etc. pe care fie să-l vindem pentru a strânge bani pentru Partid fie să-l distribuim sub formă de ajutor celor loviți de hitleriști, lucru ce s'a și făcut. RATIU și CERPICA pe care-l asociasem acestei operațiuni pot da date mai precise.

Deasemenea, tot în Alexandrovca am dat în văzul și auzul tuturor pachete mai mari celor ce aveau mai mulți fii în armata roșie.

Acestea sunt faptele care caracterizează activitatea mea și a celorlalți membrii ai echipei în Alexandrovca. Pentru a avea conștiința împăcată că nu am pierdut din vedere ceva, pot adăuga că atât în Alexandrovca cât și în restul localităților prin care am trecut am notat orice fapt economic, cultural, religios care îmi izbea în mod special atenția sau mi se părea că poate fi folosit pentru propagandă în țară.

Din Alexandrova ne-am deplasat numai pentru câteva ore în hutorele vecine (Trierati, Kirovo, Kemenciuk) unde am făcut la iuțea înscrierea moldovenilor, și le-am dat pachete ca și în Alexandrovca.

2.- Balșoiu- Solonia

După circa 10-14 zile am plecat din Alexandrovca la Balșoiu Solonia localitate situată în raionul Vosnesensk, unde am stat circa o săptămână.

Aici am locuit cu toții într'o cameră a școlii și am procedat cași în Alexandrovca, adică am împărțit satul și am înscris fiecare moldovenii depe străzile ce ne-au revenit. Si aici am strâns date privitoare la colhozul din sat după acelaș tipic monografic cași la Alexandrovca. La Balșoi-Solonia ne-a surprins în deosebi: a) felul cum fusese organizată și dotată școala din sat și mai ales laboratoarele ei de fizică și chimie și felul sălbatec în care au fost devastate de nemți: b) clubul Tineretului care funcționa în fosta biserică; c) atitudinea celor din poliția ucraineană recrutată de nemți dintre fii foștilor culaci. Pe aceștia am căutat să-i demoralizez arătându-le cum poate fi interpretată fapta lor trădătoare și ce-i așteaptă dacă (și acest dacă era prezentat ca o probabilitate) se întoarce armata roșie.

177

Privitor la punctele a(și b) de mai sus mi-am făcut, în acelaș carnet, notări. La Balsoiu-Solonia nu am mai întocmit eu ciorna de raport către GOLOFENTIA și nici nu știu dacă s'a întocmit.

Altceva care să fie demn de notat, petrecut la Balsoiu-Solonia nu a mai fost.

Ceilalți membrii ai echipei, la Balsoiu-Solonia s'au mai instrăinat de mine. Si intraseră în legături f. strânse cu un învățător schiop. La discuțiile cu acesta n'am participat totdeauna. Dealtfel după Balsoiu-Solonia am locuit separat. Nu am însă nici-un motiv pentru a le suspecta comportarea.

3.- Voseațcoe - Dela Balsoiu-Solonia am plecat la Voseațcoe situat în alt raion (poate Salanet). Aici am locuit deparat: STEFAN POPESCU și RATIU într'un loc și eu singur într'altul... La Voseațcoe activitatea noastră a fost, ca să mă exprim astfel, strict tehnică. Nu am avut legături în sat care să-mi permită o activitate politică ca în Alexandrovca sau chiar Balsoiu-Solonia.

Nu știu dacă și cine a întocmit raportul către GOLOFENTIA.

Pe mine știu că m'a interesat în afara colhozului - un singur lucru: evoluția unei Biserici care a devenit teatru "Karl Marx", apoi păstrându-și această titulatură încrustată pe frontispiciu, iarăși biserică. Numai aceste fapte pot face parte dintre notările mele.

Ne mai locuind împreună cu ceilalți și timpul liber folosindu-l mai mult pentru lectură (aveam cărți la mine) nu știu ce au făcut ei. Din Voseațcoe ne-am deplasat în hutorile învecinate, pe câteva ore făcând înscrieri și distribuire de pachete și material de propagandă.

Dela Voseațcoe am plecat la Cantacuzinca unde sosise și Dl. GUSTI. Știu că această plecare ne-a surprins mai ales că socotelile cu materialele erau cam încurcate (se cumpărase mult ceai pe săpun. Acest ceai s'a vândut în țară și banii s'au dat P.C.). Dela Cantacuzinca am plecat apoi în alt raion - Pervomaisc - în satul Siniuhin-Brid. Aici am locuit deasemenea separat, eu deosebit de ceilalți 2. Si aici mi-am făcut notări despre colhoz, nu știu însă dacă eram complete. M'a surprins starea unei creșe de colhoz jefuită de nemți - cred că mi-am notat și acest lucru. Din Siniuhin-Brid m'am deplasat într'o zi la un hutor căruia nu-i mai rețin numele tot pentru câteva ore. Am căutat, printr'o studentă în medicină (AXENIA) să acord unele ajutoare celor loviți de nemți ceea ce am și făcut cu 2 prizonieri fugiți dela nemți și care locuiau în aceeași casă cu studenta.

Bederea mea în Siniuhin-Brid a fost întreruptă de GOLOPENTIA care într-o zi (la 4-5 zile după sosire) m'a luat cu un camion și dându-mi-l ca ajutor pe SASA CERPICA (pe care îl cerusem de mult timp) m'a despărțit definitiv de restul echipei ducându-mă la Tiscovca raionul Tiscovca. Si în Tiscovca mi-am luat notări despre colhoz. M'a surprins aici proporțiile bibliotecii raionale care fusese distrusă de nemți (circa 30.000 volume) despre care fără îndoială că mi-am făcut unele notări.

Nu i-am înaintat lui GOLOPENTIA nici-o notă informativă privind starea de spirit a populației. Dealtfel, cu cât trecea timpul se punea mai mult accentul pe recensământul propriu zis și chiar GOLOPENTIA neglija să mai insiste pentru întocmirea raporatelor însoitoare s'au s'a comportat așa în cazul meu.

La Tiscovca am făcut propagandă anti-hitleristă în deoasebi printr-o femeie - frizer al cărui nume nu-l rețiu. Am locuit la un invalid din războiul ruso-finlandez al cărui doset l-am infundat cu materialul de propagandă lăsat de GOLOPENTIA.

6.= Dela Tiscovca, însoțit de CERPICA am plecat la Lipueașca. Aici, în afară de recensământ, am căutat să intru în legături cu elementele anti-hitleriste. Prin CERPICA am intrat în contact cu un învățător tânăr cu f.mulți copii (nu-i rețiu/numele) prin care am dat săpun, zahăr, etc. pentru cei loviți de nemți - și c/m mai mulți tineri printre care o studentă LARISA - prin care căutam să difuzez știri privitoare la front- favorabile U.R.S.S. și propagandă antihitleristă. Aceiași atitudine am avut și în alte împrejurări (față de gazdă, o învățătoare de educație fizică pe nume DORA etc.). În Lipueașca am făcut o parte din recensământ și nu am avut timp să-l termin sau să-mi iau notări pentru că m'am îmbolnăvit de tifos exantematic și am plecat la Tiscovca unde erau medici ruși. Am zăcut de tifos circa 10 zile, apoi m'am întremat, a trecut GOLOPENTIA și m'a luat și am plecat în Tară.

Recensământul în Lipueașca a fost continuat de altcineva.

Așa s'a terminat prima parte a participării mele la lucrările conduse de GOLOPENTIA dincolo de Bug.

Notările pe care le-am luat nu le-am socotit niciodată secrete, conspirative. Le-am discutat - fără a le înmâna - cu mulți colegi de câte ori susținea unii p.d.v. pro-sovietic, îmi cerea aceasta. Mai târziu, în Tară le-am folosit în acelaș fel ca material de propagandă în favoarea U.R.S.S. și în deosebi a regiunii colhoznic. Tovarăși ca SASA SIDOROVICI, VLADESCU-RACOASA, MIHAI MAGHERU, PETRE ION, DINULESCU, GH.SIMEON (învățător) etc. pot confirma aceasta.

Datele pe care le cuprindeau notările mele erau obținute din spusele colhozurilor cu care discutam în auzul tuturor toate aspectele notate sau erau luate dela autorități - adică nu reprezentau în nici-un caz ceva necunoscut de nemți.

Datele referitoare la numărul membrilor de partid și a consumolilor se refereau la perioada de dinaintea începerii războiului și nu constituiau nici ele vreun secret pentru sat sau munți. Investigațiile mele în această materie ~~nu~~ depășeau cunoașterea cifrei m.de p. și consumolilor așa cum era dată de cei întrebați.

Datele culese de mine în această perioadă nu au fost prezentate sub forma vreunui raport (excepția schita monografică a satului Alexandrovca despre care am vorbit mai sus) nici lui GOLOPENTIA, nici altcuiva.

- Despre ele am discutat la Partid și (acum este de înțeles) nu mi s'a atras atenția de nimeni asupra pericolului pe care îl cuprind.

Cetite, fără lămuririle mele, datele nu puteau constitui argumente în favoarea regimului colhoznic dar nici susținerea tezei inverse. Erau cifre multe, text puțin, prescurtări etc.

Din motivele de mai sus, pe măsură ce trecea timpul și se anunța victoria U.R.S.S. precum și succesele construirii socialismului (prin conferințe, articole, traduceri, filme, etc). datele culese de mine își pierdeau din actualitate, din utilitatea,

deveneau neinteresante.

De acea m'am și desinteresat total de ele atât înainte de 23 August (după cădere) cât și după 23 August 1944: nu le-am socoti nici periculoase pentru U.R.S.S. (dealtfel regiunea la care se refereau fusese eliberată de armatele roșii) și nici complete și bine puse la punct pentru a mai putea fi utile în nouile împrejurări.

Intors în Tară mi-am continuat munca politică paralel cu cea profesională până la sfârșitul anului 1942 când expira scutirea de mobilizare (pe 6 luni) obținută în Iulie.

Pentru a obține o nouă scutire (tot pentru 6 luni) tot cu probarea Partidului am plecat din nou în Decembrie-Ianuarie 1942-1943 pe teritoriul U.R.S.S. de această dată hotărât să mă întorc și mai repede, ceeace am și făcut dealtfel, nerămânând în Ucraina mai mult de una lună.

7.- În a 2-a perioadă m'am deplasat singur la Ustinovca (raionul Ustinovca) la Babanca-Juguleț (raion Ustinovca) și Companievca (raion Companievca).

La Ustinovca și hutorele dinprejur am înregistrat familiile de moldoveni. La Ustinovca am locuit la medicul veterinar căruia i-am câștigat încrederea și prin mijlocul căruia am distribuit mai multe pachete familiilor membrilor de partid uciși de nemți. I-am ia dat - în acelaș scop - zahăr și mai târziu când m'am mutat la Babanca-Juguleț.

Din Ustinovca nu mi-am făcut notări politice de nici-un fel.

8.= Din Ustinovca am plecat la Babanca-Juguleț un sat învecinat format aproape numai din moldoveni. Aici am avut legături cu câțiva învățători dar în afara propagandei anti-hitleriste altceva n'am mai făcut.

Aici am întâlnit un moș care cunoștea f.bine trecutul satului precum și regimul folosirii pământului sub mir (înainte de 1905) Dela acest moș am cules o serie de date pe care mi le-am notat și pe care le-am folosit și în articolul pe care l-am redactat pentru revista Sogiologie Românească, nepublicat.

Moșul mi-a spus la ce interval și din inițiativa cui se împărțea pământul între locuitorii din sat, după ce criterii etc. La Babanca-Juguleț mi s'a vorbit de un membru de partid fost președinte al colhozului și prin stăruința căruia se făcuse o moară etc. Acel membru de partid rămăsese pe loc, fusese arestat de nemți și apoi eliberat. Acestea sunt faptele mai de seamă ce le rețiu din cele câteva zile cât am stat la Babanca-Juguleț.

Ultimul fapt care mi-a dat mult de gândit, nu l-am notat.

Atât dela Ustinovca cât și dela Babanca nu am înaintat lui GOLOPENTIA - ca din nici-o parte dealtfel rapoarte politice sau note politice - referitoare la starea de spirit sau cu un alt conținut asemănător.

Din raionul Ustinovca mi-am făcut notări în legătură cu așezarea și răspândirea moldovenilor.

9.= Dela Babanca-Juguleț am plecat - prin Bohineț la Companievca, raionul Companievca, cam prin ajunul Anului Nou (câteva zile mai devreme) 1943.

Aci am locuit la un neamț romanizat de fel din Basarabia care era translator la nemți. În afară de propaganda antihitleristă pe care am făcut-o, nu mi-am manifestat altfel ostilitatea față de nemți decât în seara Anului Nou pe care, cu toate invitațiile insistente ale nemților am făcut-o ostentativ împreună cu ucrainenii, cărora le-am dus daruri constând din tutun și chibrituri.

Din Companievca m'am deplasat în satele dimprejur făcând în fugă și acolo înregistrări și distribuind pachete.

În a doua perioadă a deplasării mele nu cred să fi luat cu mine material de propagandă, ca atare nici în Ustinovca, nici în Babanca și nici în Companievca nu am distribuit asemenea material. La fel, nu am continuat culegerea de informații despre colhozuri.

În schimb, în aceste localități și în hutoarele vecine mi-am făcut notări cu privire la data sosirii și așezării moldovenilor (culese din spusele bătrânilor) cu privire la condițiile în care s'au așezat acolo. Acest material a fost folosit la redactarea articolului despre care am amintit mai sus.

Dela Companievca am plecat la Kirovograd și apoi m'am reântors în Țară.

Reântors în țară am reluat legătura cu Partidul. Între timp regimentul din care făceam parte se întorsese distrus dela Don. Pericolul plecării pe front - pentru o perioadă de timp - nu mai era, ca atare am refuzat să mai plec în Ucraina cu toate că misiunea lui GOLOPENTUA a continuat. Și aranjamentele de scutire se puteau face mai ușor și le-am făcut prin fratele meu de două ori, direct la regiment (tov.SIDOROVICI etc.).

GOLOPENTIA ca și ceilalți plecau, se reântorceau și plecau iar. Într-o perioadă când era în Țară ne-a cerut celor ce am fost în Ucraina să întocmim articole pentru "Sociologia Românească" Eu mi-am ales un articol al cărui titlu exact nu mi-l amintesc dar care trata despre sosirea, așezarea și răspândirea moldovenilor în două raioane de peste Bug și anume în raionul Companievca și raionul Ustinovca (nu Tiscovca cum greșit am arătat în declarațiile anterioare).

Am întocmit articolul și i l-am dat lui GOLOPENTIA.

Articolul căuta să fie cât mai nepolitic și nu era în nici-un caz ostil U.R.S.S. Socot că acest articol, rămas în arhiva Oficiului de Studii, este în posesiunea Dlor anchetatori.

GUSTI nu l-a acceptat așa că nu a fost publicat

Așa cum am arătat mai sus, materialul cules în vară l-am folosit pentru propagandă discutând despre el și la Partid cu noua mea legătură (KOFLER) în prezența lui BIJI, MAGHERU, WECHSLERPAUL, ANI SOLOMON etc. ca despre toate observațiile mele făcute pe teritoriul U.R.S.S.

Nimeni nu mi-a atras atenția vreodată asupra pericolului tinerii acestui material și nici asupra nevoii de a-l preda Partidului sau distruge.

Incet, încet, noul evenimente prilejuite de înaintarea vertiginosă a armatei roșii ca și munca politică pe care o aveam și care era mereu mai complicată, toate aceste împrejurări alături de faptul că nu mi s'a mai cerut o a doua lucrare care să-mi impună folosirea notărilor mele despre colhozuri, m'au făcut să nu mai acord interes acestor notări, să uit tot mai mult de ele.

Dacă le-ași fi acordat un interes deosebit fie le-ași fi asigurat, fie le-ași fi distrus încă de atunci,

Cu prilejul căderii în care am fost antrenat și eu și după distrugerea - așa cum am arătat într'o altă declarație - materialului ce-l aveam asupra-mi - am avut convingerea că sunt absolut curat că nimic dela mine de acasă sau dela birou nu poate fi folosit dușmanului.

Dacă aș fi gândit altfel, aș fi socotit că acel lucru a încăput în mâinile siguranței în momentul căderii. Sau dacă n'a căzut, aș fi luat măsuri chiar ilegal fiind - prin colegi dela Statistică siguri pentru a-l asigura sau distruge - ceeace n'am făcut.

După 23 August impresia mea a fost că acele notări au ajuns la Siguranță. Intr'adevăr, de acasă Siguranța îmi ridicase tot ceace era scris de mâna mea.

Nu m'am îndoit nici-un moment că și carnetul meu a avut aceeași soartă.

Nu știu de ce, dar până la anchetă, eram sigur că acel carnet nu era la birou ci acasă cu toate că mai logic era să fie la birou. Deci cu atât mai mult am avut certitudinea că a ajuns la Siguranță.

Dar la Siguranță se afla încă TAFLARU ca atare nu-mi puteam încă căuta lucrările acolo.

Abia mai târziu, în 1945, ajuns secretar general la P.P.C. m'am interesat direct la cel ce ținea diversele obiecte ale arestațiilor Siguranei generale, ce soartă au avut lucrările ridicate dela mine și mai cu seamă niște fișe cuprinzând extrase din cărțile citite de mine în ultimii doi ani.

Mi s'a răspuns că tot ceace s'a ridicat dela mine a fost depozitat într'o aripă a localului care a fost bombardată în primele zile de după 23 August de aviația nemțească și că s'au distrus.

Cât despre lucrările mele aflate la Statistică (printre care m'am convins în cursul anchetei că se aflau și notările mele) despre acestea m'am interesat mult mai puțin din următoarele motive :

a) erau prea puține

b) nu erau interesante (poate printre diverse lucrări de birou să se fi aflat și vre-o carte sau caet cu rezumatul vreunui studiu cetit care mi-ar fi fost necesare în vederea continuării studiilor mele (în acea vreme tot mai credeam că pot pregătit un doctorat).

c) trecuse (credeam) siguranța și pe acolo și evident că nu lăsase mai nimic.

d) interveniseră atâtea dispersări și deplasări, sertarul fusese probabil atribuit altui coleg, etc.

Ca atare nu am acordat mai niciun interes acestei chestiuni.

Dacă i-ași fi acordat vre-un interes (aș fi știut, sau bănuir că regăsesc acolo niște notări f. importante (socotite ca atare de mine) fără nici-o îndoială că m'aș fi deplasat personal la Statistică (nimic nu mă împiedeca) și aș fi preluat singur material "compromițător" și l-aș fi distrus.

Or nu am procedat așa - Dimpotrivă, m'am acordat decât un interes minor lucrurilor mele dela Statistică. M'am mulțumit să rog un coleg sau colegă (MATILDA) să caute în sertarul meu și să-mi aducă ceace a mai rămas - cărți, caete - și să arunce la coș diversele lucruri întocmite pentru Institut.

ss.MIHAIL LEVENTE

13.II.1950

Activitatea mea pe teritoriul U.R.S.S.

Pe teritoriul U.R.S.S. am plecat în vara anului 1942 (Luna August) și am stat aproximativ două luni (August - Septembrie) și apoi în iarna lui 1942 (Luna Decembrie) și am stat aproximativ o lună (m'am întors după i Gennario 1943)

Dece am mers pe teritoriul U.R.S.S. ocupat de hitlenisti?

a) În vara anului 1942 regimentul din care făceam parte urma să plece pe front (ceea s'a și întâmplat)

Su un mare sentiment de mobilizare și fiind fr. tiner (27 ani) trebuia să fim mobilizat și trimis pe front. ~~Am~~ Am întrebat legătura mea de partid de atunci (Petrea și Eugen apoi Serin) ce fac dacă primesc ordin de ~~mai~~ chemare? Plec pe front sau mă ilegalizez? Mi-a spus că Partidul sovietic că un tânăr să mă ilegalizeze pentru că are prea mulți activiști ilegali și nu are destui legali, că sarcinile mele (numa prieten intelectual și în special universitar) ar ca eu să fim legal și că să găsim o altă posibilitate pentru a ne mă duce pe front. Rămăneau două posibilități: obținerea prin speță a unei scutiri și plecarea în Ucraina care mi aducea scutirea pe 6 luni (Iulie - Decembrie) chiar dacă stam o singură lună -

Le-am discutat pe amândouă. Posibilitatea de

a nu mă duce pe front dănd cuiva dela St. Major speret a căzut intrucat un marem relatei acolo - Revizuirea deci plecarea in Ucraina si probarea năntorere pentru a folosi in un co de partid restul scutirii.

b) Recunosc că eu inclinam pentru această solatie arzind de curiozitatea (curiozitate atătata de porosti-rile cele ce fusera întransistia precum: Bucur-Schiopu, Betea, Marin Donaro etc.) de a cunoaste atot cet ingăduia ocupatia hitlerista in parti de viata si de institutiuni sovietice.

Am intăbat legătura mea dacă - în eventualitatea că pot stabili oare un contact cu partizanii - pot rămăne cu ei - si ~~si~~ mi-a interzis acest lucru răspunându-mi că trebuie să-mă întorc cât mai urgent înapoi pentru a-mi relua munca -

Care era scopul stănt al plecării celor dela statistică in U.R.S.S.?

Scopul stănt (de mine si cred că si de ceilalti) era : a) Recensământul familiilor moldovenești de dincolo de Bug -

b) întozmirea unor studii privind felul în care au ajuns si s'au așezat moldovenii in aule locuri precum si diverse studii sociologice -

În momentul plecării se stia desigur că se va reuși in "ajutoarul" moldovenilor Recenzati cu daruri din partea patronajului -

Sarcinile de mai sus nu s'au repartizat decât mai târziu (la data locului) pe oameni -

S'ra totă lumea de acord cu plecarea multor de partid si U.R.C. istilor in U.R.S.S.?

Mă! Cu câteva luni mai devreme (în iarna anilor 1941-1942) pleaseră în ~~U.R.S.S.~~ Transnistria (la Valea Hotului) câțiva tov. printre care și Bucur-Schiopu și (în muntre) Oana Nicolae și Suci Cornil care îl aveau legătură pe tov. Viute J. Bucur se întorcea de acolo cu un pore fapt care m'a determinat când am aflat să-i cer și să obțin excluderea din Partid (mai existau și alte motive) în urma acestei prime experiențe, tov. Viute (pe atunci în conducerea tinerețului) nu era de părere să se mai plece în U.R.S.S. Despre părea lui antisem - La fel, tov. mea de atunci, Sasa Sidorovici, era împotriva plecării mele acolo atât din motive politice cât și personale.

Dar nici tov. Viute și nici tov. Sasa Sidorovici
nu-mi erau nici legături de partid și nici un uncean
politiciste în același sector. Părerile lor le-am socotit
decu neautorizate și nu le-am dat niciun curs -
 Stiam că plec cu aprobarea C.C. de atunci Transnistria prin Petru care era secretar al județului și membru în C.C.

Aceasta a fost prima mea greșală principială pe care la început n'am înteles-o și mai târziu n'am vrut s'o înteleg (cuă refer la momentul verificării) până la ancheta de acum.

Am gândit și procedat smecherește : am comparat plecarea mea pe front cu plecarea mea pentru recursăminte și studii și am socotit că plecând pentru recursăminte fac mai puțin rău U.R.S.S. ^{lui}, rău pe care îl pot ~~cu~~ anula și răscula atât prin compunerea mea pe teritoriul U.R.S.S. cât și prin munca și lupta antifascistă dusă în țară în timpul câștigat (întru de mobilizare), tocmai prin această plecare -

Am socotit deosemena ~~de~~ ^{că} depe teritoriul U.R.S.S.
 vor veni înarmat cu multe date pe care le voi folosi
 apoi în Tară (deosemena date aducian ostasii și aluzeră
 cei ce fusseră în prima expediție - la Valea - Hatului)
 Într'un cuvânt, socoteam că un Antonovschi ~~nu~~ va
 folosi atât pe mine cât și pe ceilalți cari făceau
 parte din mișcare și mergeau peste Bug și invers,
 noi vom folosi în avantajul luptei anti-fasciste
 plecarea peste Bug.

Cu această convingere am plecat și m'am
 // intras în ea, adică încredințat că i-am tras
 un chival strâșnic lui Antonovschi.

Legăturile mele de atunci, dovedite apoi ca trădă-
 toare, mi-au atras atenția asupra pericolului
 la care mă expun ^{placând} unealtă oficială a lui
 Antonovschi pe teritoriul U.R.S.S. și eu n'am fost
 în stare să-mă orientez singur și să mă plec
 în Ucraina.

Cu ce sarcini politice am plecat?

Deosebit de sarcinile profesionale despre care am
 vorbit mai des, legătura mea mi-a atras atenția că
 trebuie să-mă comport ca un adolescent membru de
 partid (mi-am amintit să-mi fi dat proa multe
 încredințări în această privință, impresia mea generală
 este că s'a referit la ^{antarea} ~~actele~~ de jaf și violență împotriva
 populației civile) să veghez cași ceilalți membri de
 partid, U.T.C. și alți elemente sub influența mișcării
 să se comporte la fel, să strângă ceva cărți în limba
 moldovenească (Istoria Partidului etc) pe care să le
 aduc în Tară, să stabilească legături cu elemente mai
 sigure (alte explicații cu privire la acest ultim punct

un mi-s'an dat) cã poate or fi necesare ¹ Duri tãrziu.
si mai ales sã-mã întorc cât mai repede poibã
(între'o lungã - durã maxim)

Am plecat din Bucuresti la Odesa separat de ceilalti
aducând o masinã (autocamion) necesari expeditiei - la Odesa
i-am întâlnit si pe ceilalti - După 2-3 zile am plecat
din Odesa la Cunda noi n'am avut nimic de făcut)
la Cantacuzinea - o localitate depe malul drept al
Bugului așezată în dreptul orașului Vasnesensk -
Aici, la Cantacuzinea s'a organizat atât baza întregii
expeditii cât și activitatea concretă a membrilor -

Golopentia a împărțit funcționarii pe echipe
(formate din 3 membri); ~~le-a~~ a stabilit care sunt
sefi echipelor, le-a indicat obiectivele, ~~termenul~~ ^{timpul}
de stat în fiecare loc, legăturile cu conducerea,
mijloacele de deplasare la noi obiective etc.

Eu am intrat într-o echipă cu Ștefan Popescu și
Răzvi Anton al cărei sef a fost desemnat Ștefan
Popescu.

Ne s'an dat formulare de recensământ, cărți cu
săpun, chibrituri, sare, tutun și zahăr, material de
propagandă antonesciană constând din pãrele
(format carte postată ilustrată) lui Mihai de Hoche-
Zulher, lui Antonescu, Mariei Antonescu și un
marele fost câtu malolovenie cu text malolovenesc
(și litere latine și slave)

La fel, ni s'an dat ultimele instrucțiuni pentru
completarea formularelor - Golopentia pãrea a
fi preocupat în deosebi de recensământ
lăsând pe plan secundar pachetele și materialul

de propagandă - Tot la Contaminziro s'a discutat
 în general și asupra diverselor ipoteze în legătură cu
 prezenta moldovenilor și dincolo de Bug, s'a trasat sarcini
 să se culegă în acest sens informații și s'a stabilit
 ca fiecare membru al echipei să se aleagă o
 temă, dară pentru care să culegă material pe
 care să-l desvolte apoi în studii și articole care să
 a fi redactate la înapoiere și publicate în "Sociologie
 Românească" revistă condusă de Gusi.

În stii dacă Golopentiu le-a dat seful de
 echipă misiuni (sarcini) speciale.

Mai târziu însă am aflat dela Ștefan Popescu
 că fostul unvesal de tristă memorie Antonescu i-ar fi
 scris lui Mănuila sau Golopentiu o scrisoare
 prin care cere ca printre moldovenii înscriși în
 vederea repatrierii (autean cu acest privilegiu prima
 oră de repatrierea moldovenilor și recenzați de noi)
 să nu fie incluși comunistii că ar fi destui în
 țară și că nu este nevoie să mai fie
 aduși și alții din Ucraina.

Și după aceea, am auzit tot dela Ștefan
 Popescu că Golopentiu ar fi cerut seful de echipă ca
 în afara unei caracterizări generale a satului
 și a respectivelor grupuri de moldoveni recenzați
 (caracterizare de comunități de noi "schita
 monografică a așezării X sau Y și în care
 trebuie să se cuprindă la capitală "manifestări politice"
 și o apreciere a stării de spirit politice din aul
 sat) să întocmească și o notă informativă
 indicând mai cu deamănuntul cum priveau
 moldovenii din satul respectiv regiunea autohtonă.

7 021
și dacă îl locot mai bun sau mai rău decât
pe cel sovietic.

Așa dar prima caracteristică a victoriei politice
inclusiv în schița monografică constituie o preocupare
de studiu (într-o ca un punct obligatoriu în orice
schiță tip monografică - capitalul manifestării politice)
pe când nota informativă are un caracter
practic precis în ea indicându-se eventual și persoane.

După ce Ștefan Popescu (care cași Răduț Anton
faceau parte din mișcare) ne-a comunicat cele
de mai sus am convenit:

a) schițele monografice asupra ale căror
recontate să-le elaborem de comun acord -

b) toate informațiile cerute sefului
echipei să ne indice ^{și} persoane ostile regimului
hitlerist și nici asemenea stări de spirit. Pentru a
induce în eroare siguranta lui Antonescu să se
raporteze sistematic că populația este pasivă, liniștită,
și primitivă cu ochii lui noul regim și mai ales pe
cel antonescian instalat până la Bug.

Ne stă în ce măsură Ștefan Popescu a dat
curs acestei hotărâri. Am încut însă totdeauna că
s'a confirmat.

11 Alexandrovca Șchița astfel constituită și având
sarcinile indicate mai sus, s'a deplasat în Alexandrovca
de lângă Vosnesensk rupând contactul cu ~~restul echipei~~
celorlalte echipe care s'au deplasat și ele la
obiectivele stabilite și cu care ne-am

mai întâlnit decât cu tatăl întâmplător la prilejul
materilor făcute muni cu același camion în comun
sau în apropiere la hora de plicare -

022

În Alexandrova ne-am dus la Primărie și am luat
cele mai importante informații generale asupra satului și am auzit
ce populație are, cum se repartizează între moldovenii și
ucraineni, bărbați și femei, pe familii, ocupația populației
etc. Cu acest prilej m-am interesat și de "numărul"
membri de partid, candidaților și comsomolștilor, din
sat existent înaintea începerii războiului aceste date
(cifre) fiindu-mi necesare și la completarea schiței
monografice (capitole "manifestări politice") și fiind
curios să-le știu, ele fiind publice de altfel.

Un funcționar al primăriei mi le-a comunicat
și mi le-am notat într-un carnet personal.

Am uitat să scriu mai sus că în legătură
cu sarcina dată de a culege materiale în vederea
intocmirii unor studii, eu - ca licențiat în
sociologie - mă hotărâsem să culeg material
pentru a întocmi tocmai mai multe schițe monografice
ale localităților și mai ales ale colhozurilor prin care
treceam. Și întrebam pe Gologreanu dacă este de
acord cu asemenea rubrică și mi s-a spus că da.

Deci, culegând date despre colhozuri ~~într-un~~ ^{satisfăcătoare}
și o erudită profesională și totodată culegeam informa-
ții pe care le puteam folosi în munca de ~~scriere~~ ^{propagandă}
propagandă în forma U.R.S.S. pe care am dus-o
la înăpriea în țară -

După vizita de informare la primăria din Alexandrova am fost cinstiți: tatăl la contabilul colhozului (măi reținu un male) am împărțit satul pe străzi, ne-am luat câte un ajutor une stră și Rusești și moldovenești dintr-un recensat dintr-un Tinerin din sat și am început recensământul familiilor de moldoveni - o parte a filei făceam însușiri și eliberare și adeverințe de însușiere și apoi dam pachete cu produse care s-au aduse -

Paralel cu aceasta am distribuit (cu prilejul înmânării pachetelor) și ~~pe~~ material de propagandă f. puțin și cel mai adesea distribuția se era însoțită de propagandă anti-autorosciană. În special Ștefan Popescu se distingea prin felul în care ridiculiza parole și textul manifestului (pe Maria Antonoscu o prezenta ca pe o curvă a regimentului de care s-a îndrăgostit Antonoscu etc.)

Grosul materialului (80-90%) l-am aruncat fie în closetul gardei noastre (closetul fiind construit la repezeală materialul aruncat se vedea destul de bine și gozde rădea semnificativ) fie în Bug, delegat sul prins cu o fânghie de un petruș. În Bug l-am aruncat eu în prezenta lui Ștefan Popescu și Natui Anton și cu știință unui student moldovean Sasa Cerpica -

Deosebit de activitatea de recensare și distribuție de pachete, am căutat să stabilim contacte cu elementele ostile hitlerismului și în primul rând cu învățătorii și studenții din sat cărora cu multă trudă le-am câștigat încrederea. Săi amintesc că rămăsesem unori uimiți de faptul că cunosc marxism și leninism, și și îmi acordau încredere

10
apoi operați de încercare acordată și de destăinuire
făcând critică Regional Sovietic s.a. m. d.

Prin mijlocul auzului cântam să inspirăm ^{populații} în muncă
în victoria armatei Rosii și talodată transmitem unele
ajutoare celor mai năpăstuiți de hitleniști -

Citez doi studenți: Sasa Căpăra și Constantin
președinte și învățătorul surorii Marie și Sena Găgărică
din Alexandrova mi-au făcut notări asupra colhozului
de acolo (4 le număr), notări care să-mi îngăduie
și să întocmesc lucrarea curată de Găgărică (dacă
se va insista la întocmire) și să dispun de un materi-
riel bun de folosit în țară pe linie de propagandă -
Notăm: suprafața totală a colhozului, cum se
reparti țesut pe culturi, nr. colhoznicilor, și alte
întreprinderi ~~în țară~~ posedă colhozul, producția colhozului pe
mai mulți ani (comparativ cu producția din perioada
premergătoare colectivizării) în cantitate pe deosebită,
repartitia producției, obligațiile colhozului față de
stat și U.R.S.S. și ~~(să)~~ numărul membrilor de
partid, candidaților și comsomolistilor din frunte
colhoz înaintea inupei pătâmbului - Tot în Alexandrova
am notat cu detalii felul în care s'a realizat
creșterea peștelui în rețetă asigurându-se o ~~ridică~~
producție de pește mai mare decât cea obișnuită paralel
cu o mai ridicată producție de orez.

La sfârșitul seducerii noastre în Alexandrova am elaborat
cu schita monografică a satului Alexandrova pentru
a fi folosită ca raport însoțitor la al activității
echipei. Această schita monografică întocmită

după calapod, am citit-o lui Stifan Popescu și Rădu²⁵
 Autor și după aceea i-am dat-o lui Stifan Popescu
 lui stii dacă Stifan Popescu i-a trimis-o în acea
 formă lui Golopentia sau a modificat-o -

Tot în Alexandrova am ~~ș~~ hotărât să
 introduc și nume fictive în fișele de recensământ
 pentru a putea astfel dispune de un plus de sore,
 Zahar, tutun etc. pe care fră să-l vindem pentru
 a strânge bani pentru Partid fră să-l distribuim sub
 formă de ajutoi ~~pentru~~ celor loști de hitleristi, lucru
 ce s'a și făcut. Rădu și Ciopica pe care-l asociam
 acestei operațiuni pot da date mai precise -

De asemenea, tot în Alexandrova am dat
 în răzui și autul tuturor pachete mai mari cele
 ce aveau mai mulți fi în armata roșie -

Acestea sunt faptele care caracterizează
 activitatea mea și a celorlalți membri ai echipei
 în Alexandrova. Pentru a avea conștiința împăcată
 că nu am pierdut din vedere ceva, pot adăuga că
 atât în Alexandrova cât și în restul localității
 prin care am trecut am notat orice fapt economic,
 cultural, religios care mi s'a învârtit în mod special
 atenția sau mi se părea că poate fi folosit
 pentru propagandă în țară

Din Alexandrova ne-am deplasat numai pentru
 câteva ore în localități vecine (Tiriaci, Kirovo, Klemenci)
 unde am făcut la interale inscrierea moldovenilor,
 și le-am dat pachete case în Alexandrova -

2) Balșon - Ialova

După circa 10-14 zile am plecat din Alexandrova

-12-

La Balsom - Solonia localitate situată tat în Raioul Vasnesensk unde am stat circa o săptămână. 026

Aici am locuit cu tatii într-o cameră a școlii și am procedat cași în Alexandrova, adică am împărțit satul și am înșis fiecare molodoveni depe strășile ne-au revenit. Și aici am strâns date privitoare la calhozul din sat după același tipic monografic cași la Alexandrova. La Balsom - Solonia ne-a surprins în deosebi: șeful lui fusese organizată și dotată școala din sat și mai ales laboratoarele ei de fizică și chimie și felul sărbătorii în care au fost elevaște de muntii;

b) clubul Tineretului care funcționa în fostă biserică;

c) atitudinea celor din poliția ucraineană recunoscute de muntii dintr-un fel fortile culci. Pe acestia am căutat să-i demoralizăm arătându-le cum poate fi interpretată fapta lor trădătoare și a-i astăptă dacă (și acest lucru era prezentat ca o probabilitate) se întorc în armata noastră.

Printr-o la punctele a) și b) de mai sus mi-am făcut în același carnet, notări - La Balsom - Solonia mi-am mai întocmit un ciorna de raport către Golopentia și aici altura care să fie deun un stin dacă lă întocmit de notat, petruent la Balsom - Solonia, un a mai fost -

Ceilalti membri ai echipsei, de la Balsom - Solonia s'au mai instrăinat de mine. Și intoleră în legătură f. strâns cu un învățător schiop - La discentiile cu acesta n'am participat tatdeamă - Delfel după Balsom - Solonia am locuit separat. Un am însă niciun motiv pentru a le suspecta comportarea -

3) Văratece De la Balsom - Solonia am plecat la Văratece

-12-
situat în alt raion (poate Galanet) Aici am locuit
separat; Ștefan Popescu și Rădui într'un loc și eu singur
în altul. La Voseatcoe activitatea noastră a fost
ca să mă exprim astfel, strict tehnică. Eu am avut
legături în sat care să-mi permită o activitate politică
ca în Alexandrovka sau chiar Balșon-Solovka.

Mă știu dacă și cine a întocmit raportul către Goloventșev
pe mine știu că m'a interesat - în afara colhozului - un
singur lucru; evoluția unei Biserici care a devenit Teatrul
„Karl Marx”, apoi păstrănușii; această titulatură
învestită pe frontispiciu, iarăși biserică. Mămi aceste
fapte pot face parte dintr-o notă în mele.

Nemai luîndu-mă imprimă cu citățile și timpul liber foloseam-
du-l mai mult pentru lectură (aveam cărți în mine). Nu
știu ce au făcut ei. Din Voseatcoe ne-am deplasat în huto-
rile învecinate, pe cîtiva ore făcînd înscrieri și distribuiri.

4) De la Voseatcoe am plecat la Contușurica unde locuie
și D. Gusti. Știu că această plecare ne-a surprins mai
ales cu școlărele în materialele erau cum în curcaci
(se umplăse mult ceai pe săpun - Aust ceai s'a
vîndut în țară și banii s'au dat P.C.) De la Contușurica
am plecat apoi în alt raion - Perovnaise - în satul
Siniukhin-Brid. Aici am locuit de asemenea separat, eu
deosebit de citățile 2. Și aici mi-am făcut notări despre
colhoz - nu știu însă dacă erau complete. M'a surprins
starea unei case de colhoz jefuită de nemți - cum eu
mi-am notat și acest lucru. Din Siniukhin-Brid m'am
deplasat într-o zi la un hutor căruia mi s'a rînit
numele, tot pentru cîtiva ore. Am cîntat, printre
studenții în medicină (Axenia) s'a acord unele ajutoare
celor loviți de nemți. Ceau am și făcut cu 2 prizonieri
fugiti din nemți și care locuiau în a cărei casă eu stă-
deam.

5) Sederma mea în Siniukhin-Brid a fost întreruptă

de Golbentia care intr-o zi (la 4-5 zile după sosire) m'a luat in un camion si dându-mi-l ca ajutor pe Sasa Cerpica (pe care îl cunosc de mult timp) m'a despartit definitiv de restul echipei, ducându-mă la Tiscovca raionul Tiscovca. Si in Tiscovca mi-am luat notiari despre colhoz. Aici surprins aici proprietate bibliotecii raionale care fusese distrusa de nemti (circa 30.000 volume) despre care fără indoielă că mi-am făcut unele notiari.

Me i-am înaintat lui Golbentia vicio ~~notare~~ notă informativă privind starea de spirit a populației. Dealtfel, în tot trecea timpul se puneau mai mult accentul pe recensământul propriu zis și elin Golbentia neglija să mai insiste pentru întocmirea rapoartelor informative sau s'a comportat așa în cazul meu.

La Tiscovca am făcut propagandă anti-hitlistă în decetii prietelor femei - fixer al cărui nume nu-l rețin. Am locuit la un invalid din războiul ruso-filander al cărui closet l-am înfundat cu material de propagandă lăsat de Golbentia.

6) De la Tiscovca, însoțit de Cerpica am plecat la Sîpneazea. Aici, în afară de recensământ, am căutat să intru în legătură cu elementele anti-hitlistice. Prin Cerpica am intrat în contact cu un învățător tăvior cu f. mulți copii (măi utru unele) prin care am dat săpun, zahăr etc. pentru ei locuri de muncă și cu mai mulți tineri prieteni care o studentă Sarisa - prin care căutam să difuzez stiri prietene la front - favorabile U.R.S.S. și propagandă anti-hitlistă. Aici și atitudine am avut și în alte împrejurări (fată de gorda, o învățătoare de educație fizică pe nume Dora etc.) la Lipnovea am făcut o parte din recensământ și nu am avut timp

Am terminat sau s-au terminat iau ~~scutur~~ notări pentru că
mi am îmbolnăvit de tifos exantematic și am plecat
la Tisovca unde erau medici ruși - Am răcut de tifos
circa 10 zile, apoi mi am intramat, a trecut Golopentia
și mi a luat și am plecat în ~~tară~~ țară -

Recensământul în Sîpuroșca a fost continuat de
alteineva -

Așa s'a terminat prima parte a participării mele la lucrările
cânduse de Golopentia dincolo de Bug

Notările pe care le-am luat mi le-am socotit miciocătă
secrete, conspirative - Le-am discutat - fără a le înmăna
cu mulți colegi de câte ori sustinerea și mi p.d.v.
pro-sovietic imi cerea aceasta - Mai târziu, în țară
le-am folosit în același fel ca material de propa-
gandă în favoarea U.R.S.S. și în deservul a
regimului colhoznic -

Tovarăși ca Sava Iidorovici,
Vladimir Ricono, Mihail Chaghen, Petru Bon, ~~și~~ Dimitrieșcu,
Gh. Simion (însoțitor) etc. pot confirma aceasta -

Datele pe care le cuprindeau notările mele
erau obținute din spusele colhoznicilor în care discutam
în anul tuturor toate aspectele notate sau erau
luate dela autorități - , adică mi reprezentau în
viață ca și ceva necunoscut de nouă -

Datele referitoare la numărul membrilor de
partid și a comsomolilor se refereau la perioada
de dinaintea începerii războiului și mi constituiau
mici de vrună scut pentru sat sau munte - Investigă-
țiile mele în această materie mi depășeau cunoștința
cifrei m. de p. și comsomolilor așa cum era data de ei
intuitivă

Datele culse de mine în această perioadă
mi au fost prezentate sub forma vreunui raport (și
exceptis schita monografică a satului Alexandrovca

despre care am vorbit mai sus) nici lui Golo-
penti'a, nici altcui va -

030

- Despre ce am discutat la partid și (cumu este
 de inteligent) nu mi s-a atras atenția de nimeni
 asupra pericolului pe care îl ~~am~~ cuprind.

Cetite, fără cunoaștere mare a datelor nu puteam
 constitui argumente în favoarea regimului calhoznic
 dar nici susținerea tezei inverse. Erau cifre
 multe, text puțin, prezentări etc.

Din motivele de mai sus, pe măsură ce trecea
 timpul și se anunța victoria U.R.S.S. precum și succesele
 construcției socialiste (prin confinanță, articole, traduceri,
 filme etc.) datele culise de mine își pierdeau din actua-
 litate, din utilitatea, deveneau neinteresante.

De aici mi-am și desinteresat total de ele atât
 înainte de 23 August (după cădere) cât și după 23
 August 1944 - : nu le-am socotit nici periculoase
 pentru U.R.S.S. (de altfel regimul la care se refeream
 fusese eliberat de armatele roșii) și nici complete
 și bine puse la punct pentru a mi se putea fi utile
 în urile imprevizibile.

Întors în țară, mi-am continuat munca politică
 paralel cu cea profesională până la sfârșitul anului
 1942 când expira sentința de închisoare (pe 6 luni)
 obținută în Iulie.

Pentru a obține o nouă sentință (tot pentru 6
 luni) tot cu aprobarea Partidului am plecat
 din nou în Decembrie-Ianuarie 1942-43. pe teritoriul
 U.R.S.S. de această dată hotărât să mă întorc și mai
 repede, ceea ce am și făcut de altfel, urmându-mă

17
14. Unaia mai mult de una lună -

82
031

7) În a 2^a perioadă m' am deplasat singur
la Ustiuorca (raionul Ustiuorca), la Babauca-Ingulit,
(raion Ustiuorca) și Comanierca (raion Comanierca).
La Ustiuorca și hutorile din-primjur am înregistrat
familii de moldoveni. La Ustiuorca am locuit la
medicul veterinar căruia i-am câștigat încrederea și
prin mijlocul său cărnii am distribuit mai multe pachete
familiei membrilor de partid uciși de nemici. I-am
mai dat - în același scop - zahăr și mai târziu
când m' am mutat la Babauca-Ingulit -

Din Ustiuorca m' mi-am făcut notări ~~speciale~~
politice de micșin fel.

8) Din Ustiuorca am plecat la Babauca-Ingulit, un sat
învecinat frumat aproape numai din moldoveni.
Aici am avut legături cu câțiva învățători dar
în afara propagandei anti-Hitliste altceva n' am
mai făcut -

Aici am întâlnit un mos care cunoștea
f. bine trecutul satului precum și regiunea folosirii
pământului sub țăr (înainte de 1905). De la
acest mos am cules o serie de date pe care
mi le-am notat și pe care le-am folosit
și în articolul pe care l. am redactat pentru ~~Revista~~
Revista Sociologie Românească, nepublicat.

Mosul mi-a spus la ce interval și din inițiativa cui
se împărțea pământul între locuitorii din sat,
după ce criterii etc. La Babauca-Ingulit mi s'a
vorbit de un membru de partid fost prosoedinte

al colhozului și prin stăruința cărnă se făcuse
monii etc. Hîl membru de partid rămăsese pe
loc, fusese arestat de unți și apoi eliberat.
Astea sunt faptele mai deosebite ce le rețin
din cele cîteva zile cît am stat la Babanca-Îngulet.
Ultimul fapt, care mi-a dat mult de gîndit,
mi l-am notat.

Atît de la Ustiorca cît și de la Babanca mi-am
înaintat lui Solopentă - ca din vîcio parte de altfel -
rapoarte politice sau note politice - referitoare la starea
de spirit sau în un alt conținut asemănător.

Din raionul Ustiorca mi-am făcut notări în legătură cu așteptarea și
răspîndirea malobrevității.

9.) De la Babanca-Îngulet am plecat - prin Bohinet -
la Companierca, raionul Companierca, cam prin
ajunsul anului nou (cîteva zile mai devreme) 1943.

Hîci am locuit la un moștenitor, Romănit de fel
din Biserchia care era translator la unți. În

așa de propagandă anti-hitleristă pe care am
făcut-o, mi-am manifestat altfel ostilitatea față
de unți decît în seara anului-nou pe care, cu
toate iuritățile ostentative și insistențe ale unților
am făcut-o ^{ostentative} ~~ostentative~~ ^{impresionare} cu ucrainenii, cărora li-am
dus dîrmîi constînd din tutunuri abilitate -

Din Companierca m'am deplasat în satele din pre-
jur făcîndu-mi fugă și acolo înregistrări și distribuind
pachete.

În a doua perioadă a deplasării mele mi-am
vă fi putut cu mine material de propagandă de
~~re-în-put~~ ca atare nici în Ustiorca, nici în
Babanca și nici în Companierca mi-am distribuit
asemenea material. La fel mi-am continuat eulgierea de
informații despre colhozuri.
În schimb, în aceste localități și în hutorile vecine
mi-am făcut notări cu privire la data sosirii.

81

- 19 -

și arătăm moldovenii (cuibă din spusele bătrânilor)
cu privire la condițiile în care stau așezat acolo.
Acest material a fost folosit la redactarea articolului
despre care am amintit mai sus -

Dela Comanierca am plecat la Kirovograd
și apoi m'am întors în țară -

Reîntors în țară am re luat legătura cu partidele.
Între timp regimentul din care făceam parte se întorsese
distins dela Don - Pericolul plecării pe front - pentru o
perioadă de timp - nu mai era, ca atunci am refu-
zat să mai plec în Ucraina cu toată că misiunea
lui Golopentia a continuat. - Și aranjamentele de
securitate se puteau face mai ușor și le-am făcut
prin fratele meu de două ori, direct la regiment
(tov. Sidorovici știe) -

Golopentia cași ceilalți plecau, se întorceau și
plecau iar. Într-o perioadă când era în țară
ne-a cunoscut celor ce am fost în Ucraina să
intocmim articole pentru „Sociologia Românească”. Eu
m-am ales un articol al cărui titlu exact
nu mi-l amintesc dar care trata despre

soirea, arțrea și răspândirea moldovenilor în Lăuca
Raioane de peste Bug și amme în Raionul Compa-
niera și raionul Ustiuoren (în Tisovca cum zise
am indicat arătat în declarațiile anterioare)

Am întocmit articolul și i l-am dat lui Golopentia
Articolul căuta să fie cât mai neapăsător și nu era
în niciun caz ostil le. R. S. I. Socot că acest articol rămăsese
în arhiva oficiului de studii, este în prezența
anchetatori.

Gusti m-l-a acceptat așa că m-a fost publicat

Așa cum am arătat mai sus, materialul cules în vară l-am folosit pentru propagandă discutând despre el și la Partid cu nana mea legătură (Kofler) în prezenta lui Biji, Maghem, Wechsler Paul, Ani Solomon etc. ca despre toate observațiile mele făcute pe teritoriul U.R.S.S.

Nimeni nu mi-a atras atenția vreodată asupra pericolului ținând acest material și nici asupra nevoii de a-l prinde partidului sau distinge.

Încet, încet, năuile evenimente prilejuite de înaintarea vertiginosă a armatei roșii, cași munca politică pe care o aveam și care nu meren mai compli-
cata, toate aceste împrejurări alături de faptul că
nu mi s'a mai arat odată bune case în - mi ~~era~~ ^{impun}
folosirea notărilor mele despre calhorini -, m'au făcut
să nu mai acord intrus acestor notări, să uit tot
mai mult de ele.

Dacă le-ai fi acordat un interes desorbit
fre le-ai fi asigurat, fre le-ai fi distrus înădă atunci.

Cu prilejul căderii ~~mele~~ în case am fost
autheizat și eu și după distrugerea - așa cum am
arătat într-o altă declarație - materialului ce-l
aveam asupra-mi - am avut convingerea că
sunt absolut curat că nimic din mine de acoră
sau dela birou nu poate fi de folos dușmanului -

Dacă ai fi gândit altfel, ai fi sorotit cu acel
lucru a încăput în mâinile siguranței în momentul
căderii - Sau dacă n'a căzut, ai fi luat mărui
- chiar ilegal fiind - prin colegi dela statistică și
pentru a-l arigua sau distinge -, ceace n'am
făcut -

După 23 August impresia mea a fost că acele notări au ajuns la Siguranță. Într-adevăr, de acasă Siguranța mi-a ridicat tot ceea ce era scris de mână mea -

Eu mi-am îndoit niciun moment că și carnetul meu a avut aciași soartă.

Eu știu deci, dar până la anchetă, eram sigur că acel carnet mi era la birou și acasă cu toate că mai logic era să fie la birou. Deci cu atât mai mult am avut certitudinea că a ajuns la Siguranță -

Dar la Siguranță se afla încă Tatlaru ca atare nu-mi puteam încă căuta lucrurile acolo - Abia mai târziu, în 1945, ajuns șeful general la P.P.C. m'am interesat direct la cel ce ținea diversele obiecte ale arestatilor Siguranței generale ce soartă au avut lucrurile ridicate de la mine și mai cu seamă ~~de~~ visteriile cuprinzând extrase din cărțile citite de mine în ultimii doi ani -

El mi-a răspuns că tot ceea ce s'a ridicat de la mine a fost depozitat într-o arhivă a localității care a fost bombardată în primele zile de după 23 August de quatița nemțească și că s'au distrus.

Cât despre lucrurile mele aflate la Statistică (printre care m'am conving în cursul anchetei că se aflau și notările mele) despre acestea m'am interesat mult mai puțin din următoarele motive:

a) erau prea putine -

b) nu erau interesante (poate printre diversele lucruri de birou să se fi aflat și vreo carte sau cartă cu Rezumatul sumarii studiilor citite care mi-ar fi fost necesare în vederea continuării

studiilor mele (în acea vreme Tat mai credeam
că pot pregăti un doctorat)

c) Trecuse (credeam) siguranța și pe acolo
și evident că nu lăsașe mai nimic

d) intermiseră atâtea dispersări și depla-
sări, s-ar fi putut fi probabil atribuit altui coleg etc.

Ca atare nu am acordat mai puțin interes
acestei chestiuni -

Dacă î-ar fi acordat vre un interes (a, fi
stăruit sau bănuiră că se găsește acolo niște notări
fi importante (scatite ca atare de mine) fără
nicio îndoielă că m-a, fi deplasat personal
la statistică (nimic nu mă împiedică) și
a, fi preluat singur material "compromitator"
și l-a, fi distrus.

Or nu am procedat așa - Diimpotrivă,
am acordat decât un interes minor lucrurilor
mele de la statistică - M'am mulțumit să rog
un coleg sau colegă (Matilda) să conte în sista-
rul meu și să-mi aducă ceea ce mai rămăs-
e - cărți, cacte - și să arunce la cos diversele
lucruri întorcute pentru institut -

13 - II - 1950

Libel Sennits

~~Da~~ În trecutul meu, nu am trădat niciodată partidul (organizăm sau ca linie) nu am pus niciodată fel de informații privind munca de partid la dispoziția dușmanului de clasă.

Am fost perfect cinsit cu partidul, împărtășindu-i idealurile mele și am pus în practică hotărârile partidului.

Nu am adoptat în viața împrejmurare nici o linie oportunistă anti-partinică și nu am promovat în sectoarele de muncă în care activeam o asemenea o linie.

Am trecut prin împrejurări grele - împrejurări cu mulți membri de partid - (în perioada războaielor când partidul era condus de Troșk) nu am cunoscut însă nimic din intențiile ~~le~~ și acțiunile lor trădătorești și nu le-am împărtășit sub nici o formă. Ideile îndrilei asupra metodelor folosite de Troșk în partid - pe măsura posibilităților mele f. limitate de informare - le-am comunicat atunci lui Kofler, ajungând până la a cere suferinșoarea lui Troșk (Corul lui Constanta Crăciun) Nimic nu mi-a derădăstiat caracterul trădător al celui lui Troșk.

Repet, în viața împrejmurare nu am avut și nici n'am promovat vreo linie sau acțiune anti-partinică (pe bătănie ideologic sau în munca practică)

Cu privilegiul verificării mele nu am ascuns nimic din trecutul meu care ar fi putut interesa partidul (situații și acțiuni ca cele de mai sus) Mihail Sevente

Născut în Com. Lipnita, jud. Constanta la 20 Iunie 1915

Numele tatălui + Petre V. Seemte

" mamei: Gherghina Seemte, născută Dumitrescu
Avoca lor :

- au avut 5 ha. teren arabil și una casă
- are 5 ha. teren arabil.

Studiile subsemnatului :

Licentiat în „Științe și Filosofie” (speciali-
tatea „sociologie”)

- La I.C.S. am fost numit în luna Noembrie
anul 1941.

- Din Septembrie 1939 până în Noembrie 1941
am fost funcționar al Ministerului de Finanțe.

După 23 August 1944 am fost :

- între 1 Aprilie 1945 - 1 Martie 1946 Secretar General
al P.P.C.

- între 1 Martie 1946 - 1 Mai 1946, Secretar General
al Comisiei interdepartamentale pentru instrumantare

- între 1 Mai 1946 - 1 Noembrie 1946, Secretar
General al Subcomitatului de Stat al Aprovizio-
nării

- între 1 Noembrie 1946 - 1 Martie 1947, Secretar General
al Ministerului Cooperativelor

- 1 Martie 1947 - 1 Martie 1948, Secretar general
al Ministerului Industriei

- 1 Martie 1948 - 1 Martie 1949, Secretar general
al Ministerului Agriculturii

→ Martie 1949 - activist C.C. P. M. R.

Activitatea mea pe teritoriul
U.R.S.S.

Pe teritoriul U.R.S.S. am plecat în vara anului 1942 (luna August) și am stat aproximativ două luni (August-Septembrie) și apoi în iarna lui 1942 (luna Decembrie) și am stat aproximativ o lună (m'am întors după 1 Ianuarie 1943).

Dece am mers pe teritoriul U.R.S.S. ocupat de hitleriști?

a. = În vara anului 1942 regimentul din care făceam parte urma să plece pe front (ceea ce s'a și întâmplat).

Eu nu eram scutit de mobilizare și fiind foarte tânăr (27 ani) trebuia să fiu mobilizat și trimis pe front. Am întrebat legătura mea de partid de atunci (PETREA zis EUGEN apoi SORIN) ce fac dacă primesc ordin de chemare? Plec pe front sau mă ilegalizez? Mi-a spus că Partidul socoate că nu trebuie să mă ilegalizez pentru că are prea mulți activiști ilegali și nu are destui legali, că sarcinile mele (munca printre intelectuali și în special universitari) cer ca eu să fiu legal și că să găsim o altă posibilitate pentru a nu mă duce pe front. Rămăneau două posibilități: obținerea prin șperț a unei scutiri și plecarea în Ucraina care îmi aducea scutirea pe 6 luni (Iulie-Decembrie) chiar dacă stam o singură lună.

Le-am discutat pe amândouă. Posibilitatea de a nu mă duce pe front dând cuiva dela St. Major șperț a căzut întrucât nu aveam relații acolo. Rămânea deci plecarea în Ucraina și grabnica reântoarcere pentru a folosi în muncă de partid restul scutirii.

b. = recunosc că eu înclinam pentru această soluție arzând de curiozitatea (curiozitate atârțată de povestirile celor ce fuseseră în Transnistria precum: BUCUR SCHIOPU, BETEA, MARIN DUNARE etc.) de a cunoaște atât cât îngăduia ocupația hitleristă părți de viață și de instituțiuni sovietice.

Am întrebat legătura mea dacă - în eventualitatea că pot stabili vreun contact cu partizanii - pot rămâne cu ei - și mi-a interzis acest lucru, spunându-mi că trebuie să mă întorc cât mai urgent înapoi pentru a-mi relua munca.

Care era scopul știut al plecării celor dela Statistică în U.R.S.S.?

Scopul știut(de mine și cred că și de ceilalți) era: a) recensământul familiilor moldovenești de dincolo de Bug.

b) întocmirea unor studii privind felul în care au ajuns și s'au așezat moldovenii în acele locuri precum și diverse studii sociale.

c) în momentul plecării se știa deasemenia că se va veni în "ajutorul" moldovenilor recenzați cu daruri din partea patronajului.

Sarcinile de mai sus nu s'au repartizat decât mai târziu (la fața locului) pe oameni.

Era toată lumea de acord cu plecarea membrilor de partid și U.T.C.,-iștilor în U.R.S.S.?

Nu! Cu câteva luni mai devreme (în iarna anului 1941-1942) plecaseră în Transnistria (la Valea Hotului) câțiva tov.printru care și BUCUR SCHIOPU și (nu sunt sigur) OANCEA NICOLAE și SUCIU CAMIL care îl aveau legătură pe tov.VINTE I. BUCUR se întorsese de acolo cu un porc fapt care m'a determinat când am aflat să-i cer și să obțin excluderea din Partid (mai existau și alte motive). În urma acestei prime experiențe, tov.VINTE (pe atunci în conducerea tinerețului) nu era de părere să se mai plece în U.R.S.S. Despre părerea lui auzisem - la fel, tov. mea de atunci, SASA SIDOROVICI, era împotriva plecării mele acolo atât din motive politice cât și personale.

Dar nici tov.VINTE și nici tov.SASA SIDOROVICI nu-mi erau nici legături de partid și nici nu munceam politicește în acelaș Sector. Părerile lor le-am socotit deci neautorizate și nu le-am dat nici-un curs. Stiam că plec cu aprobarea C.C. de atunci transmisă prin PETREA care era Secretar al Județenei și membru în C.C.

Aceasta a fost prima mea greșală principală pe care la început n'am înțeles-o și mai târziu n'am vrut s'o înțeleg (mă refer la momentul verificării) până la ancheta de acum.

Am gândit și procedat smecherește: am comparat plecarea mea pe front cu plecarea mea pentru recensăminte și studii și am socotit că plecând pentru recensăminte fac mai puțin rău U.R.S.S.-ului, rău pe care îl pot anula și răsanula atât prin comportarea mea pe teritoriul U.R.S.S. cât și prin munca și lupta antifascistă dusă în țară în timpul câștigat (scutire de mobilizare) tocmai prin această plecare.

Am socotit deasemenia că depe teritoriul U.R.S.S. voi veni înarmat cu multe date pe care le voi folosi apoi în Tară (asemenea date aduceau ostașii și aduseseră cei ce fuseseră în prima expediție

la Valea Hoțului).

Intr'un cuvânt, socoteam că nu Antonescu ne va folosi atât pe mine cât și pe ceilalți cari făceau parte din mișcare și mergeau peste BUG ci invers, noi vom folosi în avantajul luptei anti-fasciste plecarea peste Bug.

Cu această convingere am plecat și m'am întors cu ea, adică încredințat că i-am tras un chiul strașnic lui Antonescu.

Legăturile mele de atunci, dovedite apoi ca trădătoare, nu mi-au atras atenția asupra pericolului la care mă expun plecând ca *unealtă* oficială a lui Antonescu pe teritoriul U.R.S.S. și eu n'am fost în stare să mă orientez singur și să nu plec în Ucraina.

Cu ce sarcini politice am plecat ?

Deosebiț de sarcinile profesionale despre care am vorbit mai sus, legătura mea mi-a atras atenția că trebuie să mă comport ca un adevărat membru de partid (nu-mi amintesc să-mi fi dat prea multe îndrumări în această privință, impresia mea generală este că s'a referit la evitarea actelor de jaf și violență împotriva populației civile) să veghez ca și ceilalți membrii de partid, U.T.C.-iști și alte elemente sub influență mișcării, să se comporte la fel, să strâng ceva cărți în limba moldovenească (Istoria Partidului etc), pe care să le aduc în Tară, să stabilesc legături cu elemente mai sigure (alte explicații cu privire la acest ultim punct nu mi s'au dat) că poate vor fi necesare - mai târziu - și mai ales să mă întorc cât mai repede posibil (într'o lună- două maximum).

Am plecat din București la Odesa separat de ceilalți aducând o mașină (autocamion) necesară expediției. La Odesa i-am întâlnit și pe ceilalți. După 2-3 zile am plecat din Odesa (unde noi n'am avut nimic de făcut) la Cantacuzinca - o localitate depe malul drept al Bugului așezată în dreptul orașului Vasnesensk.

Aici, la Cantacuzinca s'a organizat atât baza întregii expediții cât și activitatea concretă a membrilor - GOLOPENTIA a împărțit funcționarii pe echipe (formate din 3 membrii), a stabilit care sunt șefii echipelor, le-a indicat obiectivele, timpul de stat în fiecare loc, legăturile cu conducerea, mijloacele de deplasare la noi obiective etc.

Eu am intrat într'o echipă cu STEFAN POPESCU și RATIU ANTON al cărei șef a fost desemnat STEFAN POPESCU.

Ni s'au dat formulare de recensământ, lăzi cu săpun, chibrituri, sare, tutun și zahăr, material de propagandă antonesciană constând din pozele (format carte poștală ilustrată) lui Mihai

de Hohenzollern, lui Antonescu, Mariei Antonescu și un manifest către moldoveni cu text moldovenesc (și litere latine și slave).

La fel, ni s'au dat ultimele instrucțiuni pentru complectarea formularelor - GOLOPENTIA părea a fi preocupat în deosebi de recensământ lăsând pe plan secundar pachetele și materiālul de propagandă. Tot la Cantacuzinca s'a discutat în general și asupra diverselor ipoteze în legătură cu prezența moldovenilor dincolo de Bug, s'a trasat sarcina să se culeagă în acest sens informații și s'a stabilit ca fiecare membru al echipelor să-și aleagă o temă, două pentru care să culeagă material pe care să-l desvolte apoi în studii și articole ce urmează a fi redactate la înapoiere și publicate în "Sociologia Românească" revistă condusă de GUSTI.

Nu știu dacă GOLOPENTIA le-a dat șefilor de echipă misiuni (sarcini) speciale.

Mai târziu însă am aflat dela STEFAN POPESCU că fostul mareșal de tristă memorie Antonescu i-ar fi scris lui MANUIILA sau GOLOPENTIA o scrisoare prin care cerea ca printre moldovenii înscrși în vederea repatrierii (auzeam cu acest prilej prima oară de repatrierea moldovenilor recenzați de noi) să nu fie trecuți comuniști că ar fi destui în țară și că nu este nevoie să mai fie aduși și alții din Ucraina.

Si după aceea am auzit tot dela STEFAN POPESCU că GOLOPENTIA a cerut șefilor de echipă ca în afara unei caracterizări generale a Statului și respectiv grupului de moldoveni recenzați (caracterizare denumită de noi " schița monografică a așezării X sau Y și în care trebuia să se cuprindă la capitolul " manifestări politice" și o apreciere a stării de spirit politice din acel sat) să întocmească și o notă informativă indicând mai cu seamăntul cum privesc moldovenii din satul respectiv regimul Antonescian și dacă îl socot mai bun sau mai rău decât pe cel sovietic.

Așa dar prima caracterizare a vieții politice inclusă în schița monografică constituia o preocupare de studiu (intra ca un punct obligatoriu în orice schiță tip monografică - capitolul manifestări politice, pe când Nota informativă avea un caracter practic precis în ea indicându-se eventual și persoane.

După ce STEFAN POPESCU (care ca și RATIU ANTON făcea parte din mișcare) ne-a comunicat cele de mai sus.

Am convenit :

a) schițele monografice asupra așezării recenzate să le elaborăm de comun acord.

b) notele informative cerute șefului echipei să nu indice nici persoane ostile regimului hitlerist și nici asemenea stări de spirit.

Pentru a induce în eroare siguranța lui Antonescu să se raporteze sistematic că populația este pașnică, liniștită, și privește cu ochi buni noul regim și mai ales pe cel Antonescian instalat până la Bug.

Nu știu în ce măsură STEFAN POPESCU a dat curs acestei hotărâri. Am auzit însă totdeauna că s'a conformat.

" Alexandrovca. Echipa astfel constituită și având sarcinile indicate mai sus, s'a deplasat în Alexandrovca de lângă Vosnesensk rupând contactul cu celelalte echipe care s'au deplasat și ele la obiectivele stabilite și cu care nu ne-am mai întâlnit decât cu totul întâmplător cu prilejul mutărilor făcute uneori cu acelaș camion în comune sau înapoierei la baza de plecare.

În Alexandrovca ne-am dus la Primărie și am luat unele informațiuni generale asupra statului și anume : ce populație are, cum se repartizează între moldoveni și ucrainieni, bărbați și femei, pe familii, ocupația populației etc.

Cu acest prilej m'am interesat și de numărul membrilor de partid, candidaților și consomoliștilor, din sat existent înaintea începerii războiului aceste date (cifre) fiindu-mi necesare la complectarea schiței monografice (capitolul " manifestări politice") și fiind foarte curios să le știu, ele fiind publice de altfel.

Un funcționar al primăriei mi le-a comunicat și eu le-am notat într'un carnet personal.

Am uitat să scriu mai sus că în legătură cu sarcina dată de a culege materiale în vederea întocmirii unor studii, eu - ca licențiat în sociologie - mă hotărâsem să culeg material pentru a întocmi mai multe schițe monografice ale localităților și mai ales ale colhozurilor prin care treceam. Îl întrebam pe GOLOPENTIA dacă este de acord cu asemenea subiecte și îmi spusese că da.

Deci, culegând date despre colhozuri satisfăceam și o cerință profesională și totodată culegeam informațiuni pe care le puteam folosi în munca de propagandă în favoarea U.R.S.S. pe care am dus-o la înapoierea în țară.

După vizita de informare la primăria din Alexandrovca am fost cartiruiți toți la contabilul colhozului (nu-i rețiu numele) am împărțit satul pe străzi, ne-am luat câte un ajutor care știa și rusește și moldovenește recrutat dintre tinerii din sat și am început recensământul familiilor de moldoveni. O parte a zilei făceam înscrieri și eliberam și adeverințe de înscriere și apoi dam pachete cu cele aduse.

Paralel cu aceasta am distribuit (cu prilejul înmânării pachetelor) și material de propagandă f. puțin și cel mai adesea distribuirea sa era însoțită de propagandă anti-antonesciană. În special STEFAN POPESCU se distingea prin felul în care ridiculiza pozele și textul manifestului (pe Maria Antonescu o prezenta ca pe o curvă a regimului de care s'a îndrăgostit Antonecu etc.)

Grosul materialului (80-90%) l-am aruncat fie în closetul gazdei noastre (closetul fiind construit la repezeală materialul aruncat se vedea destul de bine și gazda râdea semnificativ) fie în Bug, legat sul prins cu o frânghie de un petroi. În Bug l-am aruncat eu în prezența lui STEFAN POPESCU și RATIU ANTON și cu știința unui student moldovean SASA CERPICA.

Deosebit de activitatea de recensare și distribuire de pachete, am căutat să stabilim contacte cu elemente ostile hitlerismului și în primul rând cu învățătorii și studenții din sat cărora cu multă trudă le-am câștigat încrederea.

Imi amintesc că rămâneam uneori uimiți de faptul că cunosc marxism și leninism, și îmi acordau încredere.

Apoi speriați de încrederea acordată și de destăinuirile făcute criticau regimul sovietic ș.a.m.d.

Prin mijlocirea acestora căutam să inspirăm populației încredere în victoria armatei roșii și totodată transmiteam unele ajutoare celei mai năpăstuiți de hitleriști.

Citez doi studenți: SASA CERPICA și CONSTANTINOV precum și învățătoarele surori Maria și Lena Grigorievna).

În Alexandrovca mi-am făcut notări asupra colhozurilor de acolo (4 la număr), notări care să-mi îngăduie și să întocmesc lucrarea cerută de GOLOPENTIA (dacă se va insista la întoarcere) și să dispun de un material bun de folosit în Tară pe linie de propagandă.

Notăm: suprafața totală a colhozului, cum se repartizează pe culturi, nr. colhozurilor, ce alte întreprinderi posedă colhozul, producția colhozului pe mai mulți ani (comparativ cu producția din perioada premergătoare colectivizării) în *centru* pe *linia* repartitia producției, obligațiile colhozului față de Stat și M.T.S. și *numărul* membrilor de partid, candidaților și consomoliștilor din fiecare colhoz înaintea începerii războiului. Tot în Alexandrovca am notat cu detalii felul în care s'a realizat creșterea peștelui în orezării asigurându-se o producție de pește mai mare decât cea obișnuită paralel cu o mai ridicată producție de orez.

La sfârșitul șederii noastre în Alexandrovca am elaborat eu schița monografică a satului Alexandrovca pentru a fi folosită ca raport însoțitor al activității echipei. Această schiță mono-

Privitor la punctele a(și b) de mai sus mi-am făcut, în 1946 acelaș carnet, notări. La Balsoiu-Solonia nu am mai întocmit eu ciorna de raport către GOLOPENTIA și nici nu știu dacă s'a întocmit.

Altceva care să fie demn de notat, petrecut la Balsoiu-Solonia nu a mai fost.

Ceilalți membrii ai echipei, la Balsoiu-Solonia s'au mai înstrăinat de mine. Si intraseră în legături f.strânse cu un învățător schiop. La discuțiile cu acesta n'am participat totdeauna. Dealtfel după Balsoiu-Solonia am locuit separat. Nu am însă nici-un motiv pentru a le suspecta comportarea.

3. = Voseatcoe - Dela Balsoiu-Solonia am plecat la Voseatcoe situat în alt raion (poate Salanet). Aici am locuit separat: STEFAN POPESCU și RATIU într'un loc și eu singur într'altul. La Voseatcoe activitatea noastră a fost, ca să mă exprim astfel, strict tehnică. Nu am avut legături în sat care să-mi permită o activitate politică ca în Alexandrovca sau chiar Balsoiu-Solonia.

Nu știu dacă și cine a întocmit raportul către GOLOPENTIA.

Pe mine știu că m'a interesat în afara colhozului - un singur lucru: evoluția unei Biserici care a devenit teatru "Karl Marx", apoi păstrându-și această titulatură încrustată pe frontispiciu, iarăși biserică. Numai aceste fapte pot face parte dintre notările mele.

Ne mai locuind împreună cu ceilalți și timpul liber folosindu-l mai mult pentru lectură (aveam cărți la mine) nu știu ce au făcut ei. Din Voseatcoe ne-am deplasat în hutorile învecinate, pe câteva ore făcând înscrieri și distribuirea de pachete și material de propagandă.

Dela Voseatcoe am plecat la Cantacuzinca unde sosise și Dl. GUSTI. Stiu că această plecare ne-a surprins mai ales că socotelile cu materialele erau cam încurcate (se cumpărase mult ceai pe săpun. Acest ceai s'a vândut în țară și banii s'au dat P.C.). Dela Cantacuzinca am plecat apoi în alt raion - Pervomaisc - în satul Siniuhin-Brid. Aici am locuit deasemenea separat, eu deosebit de ceilalți 2. Si aici mi-am făcut notări despre colhoz, nu știu însă dacă eram complete. M'a surprins starea unei creșe de colhoz jefuită de nemți - cred că mi-am notat și acest lucru. Din Siniuhin-Brid m'am deplasat într'o zi la un hutor căruia nu-i mai rețin numele tot pentru câteva ore. Am căutat, printr'o studentă în medicină (AXENIA) să acord unele ajutoare celor loviți de nemți ceea ce am și făcut cu 2 prizonieri fugiți dela nemți și care locuiau în aceeași casă cu studenta.

Bederea mea în Siniuhin-Brid a fost întreruptă de GOLOPENTIA care într-o zi (la 4-5 zile după sosire) m'a luat cu un camion și dându-mi-l ca ajutor pe SASA CERPICA (pe care îl cerusem de mult timp) m'a despărțit definitiv de restul echipei ducându-mă la Tiscovca raionul Tiscovca. Și în Tiscovca mi-am luat notări despre colhoz. M'a surprins aici proporțiile bibliotecii raionale care fusese distrusă de nemți (circa 30.000 volume) despre care fără îndoială că mi-am făcut unele notări.

Nu i-am înaintat lui GOLOPENTIA nici-o notă informativă privind starea de spirit a populației. Dealtfel, cu cât trecea timpul se puneau mai mult accentul pe recensământul propriu zis și chiar GOLOPENTIA neglijă să mai insiste pentru întocmirea rapoartelor însoțitoare s'au s'a comportat așa în cazul meu.

La Tiscovca am făcut propagandă anti-hitleristă în deosebi printr-o femeie - frizer al cărui nume nu-l rețiu. Am locuit la un invalid din războiul ruso-finlandez al cărui doșet l-am înfundat cu materialul de propagandă lăsat de GOLOPENTIA.

6.- Dela Tiscovca, însoțit de CERPICA am plecat la Lipueașca. Aici, în afară de recensământ, am căutat să intru în legături cu elementele anti-hitleriste. Prin CERPICA am intrat în contact cu un învățător tânăr cu f.mulți copii (nu-i rețiu numele) prin care am dat săpun, zahăr, etc. pentru cei loviți de nemți - și cum mai mulți tineri printre care o studentă IARISA - prin care căutam să difuzez știri privitoare la front- favorabile U.R.S.S. și propagandă antihitleristă. Aceiași atitudine am avut și în alte împrejurări (față de gazdă, o învățătoare de educație fizică pe nume DORA etc.). În Lipueașca am făcut o parte din recensământ și nu am avut timp să-l termin sau să-mi iau notări pentru că m'am îmbolnăvit de tifos exantematic și am plecat la Tiscovca unde erau medici ruși. Am zăcut de tifos circa 10 zile, apoi m'am întremat, a trecut GOLOPENTIA și m'a luat și am plecat în Tară.

Recensământul în Lipueașca a fost continuat de altcineva.

Așa s'a terminat prima parte a participării mele la lucrările conduse de GOLOPENTIA dincolo de Bug.

Notările pe care le-am luat nu le-am socotit niciodată secrete, conspirative. Le-am discutat - fără a le înmăna - cu mulți colegi de câte ori susținea unii p.d.v. pro-sovietic, imi cerea aceasta. Mai târziu, în Tară le-am folosit în același fel ca material de propagandă în favoarea U.R.S.S. și în deosebi a regimului colhoznic. Trebuie să ca SASA SIDOROVICI, VLADESCU-RACOASA, MIHAI MAGHERU, PETRE ION, DINULESCU, GH.SIMEON (învățător) etc. pot confirma aceasta.

Datele pe care le cuprindeau notările mele erau obținute din spusele colhozurilor cu care discutam în auzul tuturor toate aspectele notate sau erau luate dela autorități - adică nu reprezentau în nici-un caz ceva necunoscut de nemți.

Datele referitoare la numărul membrilor de partid și a consumabililor se refereau la perioada de dinaintea începerii războiului și nu constituiau nici ele vreun secret pentru sat sau munți. Investigațiile mele în această materie nu depășeau cunoașterea cifrei m.de p. și consumabililor așa cum era dată de cei întrebați.

Datele culese de mine în această perioadă nu au fost prezentate sub forma vreunui raport (excepția schita monografică a satului Alexandrovca despre care am vorbit mai sus) nici lui GOLOPENTIA, nici altcuiva.

- Despre ele am discutat la Partid și (acum este de înțeles) nu mi s'a atras atenția de nimeni asupra pericolului pe care îl cuprind.

Cetite, fără lămuririle mele, datele nu puteau constitui argumente în favoarea regimului colhoznic dar nici susținerea tezei inverse. Erau cifre multe, text puțin, prescurtări etc.

Din motivele de mai sus, pe măsură ce trecea timpul și se anunța victoria U.R.S.S. precum și succesele construirii socialismului (prin conferințe, articole, traduceri, filme, etc). datele culese de mine își pierdeau din actualitate, din utilitatea,

deveneau neinteresante.

De aceea m'am și desinteresat total de ele atât înainte de 23 August (după cădere) cât și după 23 August 1944: nu le-am socotit nici periculoase pentru U.R.S.S. (dealtfel regiunea la care se refereau fusese eliberată de armatele roșii) și nici complete și bine puse la punct pentru a mai putea fi utile în noile împrejurări.

Intorși în Tară mi-am continuat munca politică paralel cu cea profesională până la sfârșitul anului 1942 când expira scutirea de mobilizare (pe 6 luni) obținută în Iulie.

Pentru a obține o nouă scutire (tot pentru 6 luni) atât cu probarea Partidului am plecat din nou în Decembrie-Ianuarie 1942-1943 pe teritoriul U.R.S.S. de această dată hotărât să mă întorc și mai repede, ceeace am și făcut dealtfel, nerămânând în Ucraina mai mult de una lună.

7.- În a 2-a perioadă m'am deplasat singur la Ustinovca (raionul Ustinovca) la Babanca-Juguleț (raion Ustinovca) și Companievca (raion Companievca).

La Ustinovca și hutorele dinprejur am înregistrat familiile de moldoveni. La Ustinovca am locuit la medicul veterinar căruia i-am câștigat încrederea și prin mijlocirea căruia am distribuit mai multe pachete familiilor membrilor de partid uciși de nemți. I-am ia dat - în acelaș scop - zahăr și mai târziu când m'am mutat la Babanca-Juguleț.

Din Ustinovca nu mi-am făcut notări politice de nici-un fel.

8.- Din Ustinovca am plecat la Babanca-Juguleț un sat învecinat format aproape numai din moldoveni. Aici am avut legături cu câțiva învățători dar în afara propagandei anti-hitleriste altceva n'am mai făcut.

Aici am întâlnit un moș care cunoștea f.bine trecutul satului precum și regimul folosirii pământului sub mir (înainte de 1905) Dela acest moș am cules o serie de date pe care mi le-am notat și pe care le-am folosit și în articolul pe care l-am redactat pentru revista Sociologie Românească, nepublicat.

Moșul mi-a spus la ce interval și din inițiativa cui se împărțea pământul între locuitorii din sat, după ce criterii etc. La Babanca-Juguleț mi s'a vorbit de un membru de partid fost președinte al colhozului și prin stăruința căruia se făcuse o moară etc. Acel membru de partid rămăsese pe loc, fusese arestat de nemți și apoi eliberat. Acestea sunt faptele mele de seamă ce le rețiu din cele câteva zile cât am stat la Babanca-Juguleț.

Ultimul fapt care mi-a dat mult de gândit, nu l-am notat.

Atât dela Ustinovca cât și dela Babanca nu am înaintat lui GOLOPENTIA - ca din nici-o parte dealtfel rapoarte politice sau note politice - referitoare la starea de spirit sau cu un alt conținut asemănător.

Din raionul Ustinovca mi-am făcut notări în legătură cu așezarea și răspândirea moldovenilor.

9.- Dela Babanca-Juguleț am plecat - prin Bohineț la Companievca, raionul Companievca, cam prin ajunul Anului Nou (câteva zile mai devreme) 1943.

Aci am locuit la un neamț romanizat de fel din Basarabia care era translator la nemți. În afară de propaganda antihitleristă pe care am făcut-o, nu mi-am manifestat altfel ostilitatea față de nemți decât în seara Anului Nou pe care, cu toate invitațiile insistente ale nemților am făcut-o ostentativ împreună cu ucrainienii, cărora le-am dus daruri constând din tutun și chibrituri.

Din Companievca m'am deplasat în satele dinprejur făcând în fugă și acolo înregistrări și distribuind pachete.

În a doua perioadă a deplasării mele nu cred să fi luat cu mine material de propagandă, ca atare nici în Ustinovca, nici în Babanca și nici în Companievca nu am distribuit asemenea material. La fel, nu am continuat culegerea de informații despre colhozuri.

În schimb, în aceste localități și în hutoarele vecine mi-am făcut notări cu privire la data sosirii și așezării moldovenilor (culese din spusele bătrânilor) cu privire la condițiile în care s'au așezat acolo. Acest material a fost folosit la redactarea articolului despre care am amintit mai sus.

Dela Companievca am plecat la Kirovograd și apoi m'am reântor în Țară.

Reântors în țară am reluat legătura cu Partidul. Între timp regimentul din care făceam parte se întorsese distrus dela Don. Pericolul plecării pe front - pentru o perioadă de timp - nu mai era, ca atare am refuzat să mai plec în Ucraina cu toate că misiunea lui GOLOPENTUA a continuat. Si aranjamentele de scutire se puteau face mai ușor și le-am făcut prin fratele meu de două ori, direct la regiment (tov.SIDOROVICI etc.).

GOLOPENTIA ca și ceilalți plecau, se reântorceau și plecau iar. Într-o perioadă când era în Țară ne-a cerut celor ce am fost în Ucraina să întocmim articole pentru "Sociologia Românească" Eu mi-am ales un articol al cărui titlu exact nu mi-l amintesc dar care trata despre sosirea, așezarea și răspândirea moldovenilor în două raioane de pe Bug și anume în raionul Companievca și raionul Ustinovca (nu Tiscovca cum greșit am arătat în declarațiile anterioare).

Am întocmit articolul și i l-am dat lui GOLOPENTIA.

Articolul căuta să fie cât mai nepolitic și nu era în nici-un caz ostil U.R.S.S. Socot că acest articol, rămas în arhiva Oficiului de Studii, este în posesiunea Dlor anchetatori.

GUSTI nu l-a acceptat așa că nu a fost publicat

Așa cum am arătat mai sus, materialul cules în vară l-am folosit pentru propagandă discutând despre el și la Partid cu noua mea legătură (KOFER) în prezența lui BIJI, MAGHERU, WECHSLERPAUL, ANI SOLOMON etc. ca despre toate observațiile mele făcute pe teritoriul U.R.S.S.

Nimeni nu mi-a atras atenția vreodată asupra pericolului 51
ținerii acestui material și nici asupra nevoii de a-l preda
Partidului sau distruge.

Incet, incet, npuile evenimente prilejuite de înaintarea
vertiginoasă a armatei roșii ca și munca politică pe care o
aveam și care era mereu mai complicată, toate aceste împrejurări
alături de faptul că nu mi s'a mai cerut o a doua lucrare care să-
mi impună folosirea notărilor mele despre colhozuri, m'au făcut
să nu mai acord interes acestor notări, să uit tot mai mult de
ele.

Dacă le-ași fi acordat un interes deosebit fie le-ași fi
asigurat, fie le-ași fi distrus încă de atunci,

Cu prilejul căderii în care am fost antrenat și eu și după
distrugerea - așa cum am arătat într'o altă declarație - materia-
lului ce-l aveam asupra-mi - am avut convingerea că sunt absolut
curat că nimic dela mine de acasă sau dela birou nu poate fi de
folos dușmanului.

Dacă aș fi gândit altfel, aș fi socotit că acel lucru a
încăput în mâinile siguranței în momentul căderii. Sau dacă n'a
căzut, aș fi luat măsuri chiar ilegal fiind - prin colegi dela
Statistică siguri pentru a-l asigura sau distruge - ceea ce n'am
făcut.

După 23 August impresia mea a fost că acele notări au ajuns
la Siguranță. Intr'adevăr, de acasă Siguranța îmi ridicase tot
cece era scris de mâna mea.

Nu m'am îndoit nici-un moment că și carnetul meu a avut
aceiași soartă.

Nu știu de ce, dar până la anchetă, eram sigur că acel
carnet nu era la birou ci acasă cu toate că mai logic era să
fie la birou. Deci cu atât mai mult am avut certitudinea că a
ajuns la Siguranță.

Dar la Siguranță de afla încă TAFLARU ca atare nu-mi puteam
încă căuta lucrările acolo.

Abia mai târziu, în 1945, ajuns secretar general la P.P.C.
m'am interesat direct la cel ce ținea diversele obiecte ale
arestaților Siguranei generale, ce soartă au avut lucrările
ridicate dela mine și mai cu seamă niște fișe cuprinzând extrase
din cărțile citite de mine în ultimii doi ani.

Mi s'a răspuns că tot ceea ce s'a ridicat dela mine a fost
depozitat într'o aripă a localului care a fost bombardată în
primele zile de după 23 August de aviația nemțească și că s'au
distrus.

Cât despre lucrările mele aflate la Statistică (printre care m'am convins în cursul anchetei că se aflau și notările mele) despre acestea m'am interesat mult mai puțin din următoarele motive :

a) erau prea puține

b) nu erau interesante (poate printre diverse lucrări de birou să se fi aflat și vre-o carte sau caet cu rezumatul vreunui studiu cetit care mi-ar fi fost necesare în vederea continuării studiilor mele (în acea vreme tot mai credeam că pot pregătit un doctorat).

c) trecuse (credeam) siguranța și pe acolo și evident că nu lăsase mai nimic.

d) interveniseră atâtea dispersări și deplasări, sertarul fusesse probabil atribuit altui coleg, etc.

Ca atare nu am acordat mai niciun interes acestei chestiuni.

Dacă i-ași fi acordat vre-un interes (aș fi știut, au bănuir să regăsesc acolo niște notări f. importante (socotite ca atare de mine) fără nici-o îndoială că m'aș fi deplasat personal la Statistică (nimic nu mă împiedeca) și aș fi preluat singur material " compromițător " și l-aș fi distrus.

Or nu am procedat așa - Dimpotrivă, m'am acordat decât un interes minor lucrurilor mele dela Statistică. M'am mulțumit să rog un coleg sau colegă (MATILDA) să caute în sertarul meu și să-mi aducă ceace a mai rămas - cărți, caete - și să arunce la coș diversele lucruri întocmite pentru Institut.

ss. MIHAIL LEVENTE

13.II.1950

Tovarășe SERGHEI,

În urma celor ce mi-ai comunicat Dta, îmi dau seama că în activitatea mea am dat dovadă și de lipsă de principialitate bolșevică (numai așa se poate explica plecarea mea în Transnistria - indiferent de aprobări și de purtarea mea acolo) și de cea mai condamnabilă lipsă de vigilență (numai așa se poate explica relațiile mele cu MATILDA și primele referințe pe care i le-am dat socotind-o demnă de a intra în partid).

Aceste grave lipsuri de dătoresc (alături de altele ca pălăvrăgeală și convingerea că sunt lovit în chip nemeritat de Partid) nemăsuratei mele încrederi în mine, în cinstea și priceperea mea în muncă, închâmfării mele și mai ales faptului că am intrat încă dela începutul activității mele de partid în mâini slabe și necinstite (KOFLER etc.) cari în loc să mă pregătească, mi-au dezvoltat păcatele pe care le aveam.

Mai târziu, în loc să-mi văd păcatele am căzut în grava greșeală de a crede că sunt nedreptățit, suspectat pe nedrept.

Dumneata tov.SERGHEI, mă cunoști totuși și știi prea bine că alături de păcatele de mai sus, m'am zbatut în mod cinstit să fac față sarcinilor date de partid și că am urât și urăsc dușmanul de clasă.

Tovarășe SERGHEI! Conștient și cu voință, n'am trădat și n'am uneltit împotriva luptei noastre! Nu știu încă dacă și în ce măsură, repet fără vrerea și știința mea, m'a putut folosi dușmanul pentru scopurile sale păcătoase.

Sunt însă absolut hotărât, tovarășe SERGHEI, să nu ascund nimic Partidului, să-mi recunosc deschis greșelile, să-mi transform total părerile pe care le-am avut despre atitudinea Partidului față de mine, să înțeleg odată definitiv că nu Partidul are datorii față de membrii săi și că numai noi avem obligații față de partid, într'un cuvânt să-mi transform viața în așa fel încât să fiu folositor și nu să încurc lupta noastră.

Aceasta îmi este hotărârea și zilele petrecute aici se transformă în adevărata mea verificare.

17
Dar tovarășe SERGHEI! Nu mă acuza de rea credință în răspunsurile pe care le dau. Tocmai ușurința condamabilă despre care am vorbit la început care m'a făcut să nu acord însemnătate relațiilor mele cu MATILDA (nesocotind-o agentă) precum și activității mele în Transnistria, împreună cu multele, f.multele fapte care mi-au încărcat memoria în ultimii ani de muncă mă fac să uit sau să încerc unele date.

Fii sigur însă, că dacă voi fi ajutat în această pravință nu voi ezita nici-o clipă să recunosc în mod cinstit tot cece trebuie recunoscut fiind făptuit sau cunoscut de mine.

Te rog să ții seama de aceasta, de hotărârea mea de a nu avea rezerve față de partid.

Si dacă ancheta va continua și trebuie să continue, am toată încrederea (în această materie nu poate fi îndoială!) că se va dovedi că niciodată în viața mea nu am servit conștient și cu intereselor dușmane.

Tovarășe SERGHIU! Dușmanii noștri nu se dau înlături dela compromiterea comuniștilor. Calomnia face parte dintre armele lor favorite. Tine seamă de aceasta și nu porni dela convingerea că vreau să înșel sau am înșelat partidul pentrucă o repet, niciodată n'am intenționat și nu voi intenționa aceasta orice s'ar întâmpla.

ss.LEVENTE.

955
~~1257~~

Tovarășe Serghei,

În urma celor ce mi-ai comunicat D-Te, îmi dau seama
că în activitatea mea am dat dovadă și de lipsă de
principialitate bolșevică (numai așa se poate explica
plecarea mea în Transnistria - indiferent de aprobări și de
puterea mea acolo) și de cea mai condamnată
lipsă de vigilență (numai așa se poate explica relațiile
mele cu Hatilda și primile referințe pe care i le-am
dat socotind-o demnă de a intra în partid).

Aceste grave lipsuri se datorase (alături de altele
ca pălăvrăgeala și convingerea că sunt lăsat în chip
nemuritor de partid) neînțelegerii mele încredii în
mine, în cinstea și prietenia mea în revucă, îngâmfării
mele și mai ales faptului că am intrat încă dela
începutul activității mele de partid în mâini slabe și
neînșite (Kopliște) care în loc să-mă progătescă,
mi-au desvoltat păcatele pe care le aveam.

Mai târziu, în loc să-mi văd păcatele, am căzut în
grova generală de a crede că sunt nedreptățit, suspectat pe
neștept.

Domnule tov. Serghei, mă cunoști tatăl și știu prea
bine că alături de păcatele de mai sus, m'am zbatut
în mod cinstit să fac față sarcinilor date de partid și
că ^{am} ~~am~~ merit și măse dusemurul de clasă.

Tovarășe Serghei! Conștient și cu voință, n'am trădat și
n'am ținut împotriva luptei noastre! Nu știu încă
dacă și în ce măsură, repet fără vrea și știință mea, m'a
putut folosi dusemurul pentru scopurile sale păcătoase.

Sunt însă absolut hotărât, tovarășe Serghei, să nu ascund nimic Partidului, să-mi recunosc deschis greșelile, să-mi transform total părțile pe care le-am avut despre atitudinea Partidului față de mine, să înțeleg odată definitiv că un Partid are datorii față de membrii săi și că numai noi avem obligații față de partid, încercând să-mi transform viața în așa fel încât să fiu folositor și nu să înmănc leptă noastră.

Acesta îmi este hotărârea și zilele petrecute aici se transformă în adevărată mea ~~manifestare~~ - verificare.

Dar tovarășe Serghei! lu-mă amănunțit de la credința în răspunsurile pe care le dau. Tocmai ~~prin~~ usuninta condamnabilă despre care am vorbit la început, căi care m'a făcut să nu acord însemnătate relațiilor mele cu beatilda (necrotind-o agenta) precum și activității mele în Transnistria, împreună cu multele, f. multele fapte care mi-au încălecat memoria în ultimii ani de existență mă fac să uit sau să înșel unele date.

Fiți siguri însă, că dacă voi fi ajutat în această privință nu voi exista nicio clipă să recunosc în mod cinstit tot ceea ce trebuie recunoscut fiind făcut sau cunoscut de mine. Te rog să îți scama de aceasta, la hotărârea mea de a mă apleca asupra faptelor de partid.

Și dacă ancheta va continua și trebuie să continue, am toate încrederea că această materie nu poate fi înșelătoare!) că se va dovedi că nicio dată în viața mea nu am servit conștient și cu adevărat interesele dușmane.

Tovarășe Serghei! Dușmanii noștri nu se dau în lături

dela complotul comunist - Colombia face parte dintre
armele lor favorite - Time stău de aceasta și un plan
dela convingerea că stău în război sau au înțeles
partidul pentru că, repet, niciodată n'am intenționat și
nu s'ar intenționa aceasta nici s'ar întâmpla -

Seamă -

Tovarășe SERGHEI,

Îți scriu pentru ultima oară, încurajat de o privire de a ta cinstită, luminoasă pe care am surprins-o Marți seara când mă întrebai dacă iubesc Partidul.

Până la acea privire te uram ca pe călăul meu, de atunci credea că vrei doar, pentru Partid, să afli adevărul.

Tovarășe SERGHEI, niciodată nu m'am gândit să fac rău Partidului! Niciodată nu am făcut acte de trădare, de spionaj, de ajuto-rare conștientă a dușmanului nostru de clasă. Nu am cules acele date privitoare la nr. membrilor decât numai pentru că nu le-au socotit deloc conspirate, secrete, pentru că se aflau la Primăriile nemțești (ca la Alexandrovca) și în gura tuturor. Nimic nu mi s'a părut mai puțin conspirat decât numărul celor ce fac parte dintr'un Partid Comunist legal, oficial, de guvernământ, în care, calitatea de membru de partid, mai ales la sate, este așa de rară încât este cunoscută și stimată de toți. Așa am crezut eu atunci și așa era în fapt. Lectura Constituției Staliniste și a diverselor cărți sovietice îmi lăsaseră această impresie și nimeni nu m'a învățat atunci altfel. Am crezut că procedând cum am procedat mă achit cât mai eficient (și fără a-i da lui GOLOPENTIA vre-o informație politică cât de cât prețioasă) de obligațiile ce-mi reveneau.

Dacă cumva, în urma rapoartelor mele, i s'a întâmplat vre-un rău vreunui tov. sovietic ar fi foarte trist și grav pentru mine, dar nu pot să cred asta.

Tov. SERGHEI, iubesc Uniunea Sovietică și mi-a părut totdeauna rău că nu sunt rus. Cred că în această privință am mers până la a adapta o poziție nejustă de desconsiderare a propriului meu popor.

Sunt un intervenționalist convins și am militat totdeauna pentru unitatea mișcării muncitorești internaționale și pentru o conducere unitară exercitată de tov. STALIN, cel mai genial conducător al proletariatului internațional.

Ca o dovadă pentru cele de mai sus, îți reamintesc (se poate cerceta) că am avut o discuție la Ministerul Industriei și Comerțului (1947 sau 1948) pe care am provocat-o eu, cu tov. GASTON, BARLADEANU și ZEIGER în care am combătut, tocmai în baza internaționalismului și conducerii sovietice, anumite tocmeli cu U.R.S.S. și expresii

nejuste folosite de tov.GASTON, de felul următor : " o să vadă ei Rușii produs, pe dracu". Tov.BARLADEANU poate fi întrebat și va reda neapărat spiritul în care am cerut eu să se discute.

Tov.SERGHEI, nu am cerut niciodată MATILDEI sau altcuiva să distrugă lucrări de ale mele din U.R.S.S.!

Nici nu este probabil să fi existat o mapă " LEVENTE ", articolul scris de mine trebuie să fi fost în mapa revistei " Sociologie Românească" și rapoartele mele în mapele cu formularele de recensământ ale raioanelor.

Niciodată n'am socotit - și aceasta este cea mai gravă eroare mea pentru că presupune lipsă de principiabilitate până la inconștiență - că am material compromițător pentru mine la Statistică!

Dece atunci această declarație provocatoare a MATILDEI?

Pentru că fără îndoială că dușmanii noștri, folosind greșelile mele vor să mă compromită.

Tov.SERGHEI, îți scriu ca unui frate mai mare ! nu lăsa să fiu lichidat (compromis și distrus). Poți să mă salvezi, fă acest bine unui om cu foarte multe greșeli dar în fond cinstit, folositor mișcării și dornic să trăiască și să muncească liber și pentru ai săi, dar mai ales pentru Partid.

Stiu că ai destulă influență, că cuvântul Dtale apasă greu, convinge: pe tov.din conducere, fă gestul ăsta frățesc și nu va fi rău pentru Partid și conștiința Dtale va ști (cu bucurie) că a îngăduit unei vieți să trăiască liber.

Tov.SERGHEI, dacă împrejurări speciale (nu văd care!) ar cere să plec din Tară, cu multă bucurie aș munci din răspuțeri, departe, cât de departe pentru Partid, pentru construirea socialismului. M-aș descurca poate mulțumitor și în organizarea unui colhoz, or sovhoz, or M.T.S. (în afară de oarecare experiență, predau în al 2-lea an, la Institutul Economic, cursul de "Economie agrară, organizarea și planificarea agriculturii").

Stiu că poți vorbi în această privință cu tov.Sovietici, dacă conducerea Partidului este de acord.

Tov.SERGHEI, este ultima oară când îți scriu, în speranța (singura) că îți vei călca pe inimă și mă vei ajuta, mă vei învia. Si dacă o vei face, repet, nu-ți va părea rău nici ca bolșevic, nici ca om.

Si am avut o primă criză de nervi. Situația mea de neînchipuit vrodată de mine - să fiu arestat de partid - mă macină în așa fel încât în curând mă voi neusterahiza.

Regimul, nerecunoașterea tuturor invinuirilor ce mi se aduc, veșnica mea batjocorire ("bandit", "canalie", "borfaș",etc.etc.) toate acestea vor sfârși prin a mă zdruncina nervos, a mă neurasteniza.

Dacă rugămintea mea nu este posibilă (adică dacă mi se refuză o viață demnă) te rog cu disperare, fii de acord cât mai repede, cât timp mai mă pot încă controla și țin de cuvânt, cu proba (sinuciderea) pe care am propus-o pentru a avea parte cel puțin de o moarte demnă.

ss.M.LEVENTE

Duminică 2.III.1950

P.S. Roagă-l și pe tov.GHEORGHIU să mă ajute.

137

Tovarășe Serghei,

Ști știu pentru ultima oară, încurajat de o privire de a ta ciustită, luminată pe care am surprins-o într-o seară când mă întubeai dacă iubesc Partidul - Până la această privire te uram ca pe călătorul meu, de atunci cred că vei doar, pentru Partid, să afli adevărul.

Tovarășe Serghei, nicidecum nu m'am gândit să fac rău Partidului! Nicidecum nu am făcut acte de trădare, de spionaj, de ajutoare constituente a dusmanului nostru de clasă - În am cules aceste date privitoare la nr. membrilor de partid decât numai pentru că mi le-am socotit deosebite conspirate, secrete, pentru că se aflau la primărie nemtesti (ca la Alexanhorco) și în gura tuturor. Nimic nu mi-s'a părut mai puțin conspirat decât numărul celor ce fac parte dintr-un Partid comunist legal, oficial, de guvernământ, în care calitatea de membru de partid, mai ales la sate, este așa de rară încât este cunoscută și stimată de toți. Așa am crezut eu atunci și așa era în fapt. Secțiunea Constituției Staliniste și a diverselor cărți sovietice îmi lăsară această impresie și nimeni nu m'a învățat atunci altfel - Am crezut că procedând cum am procedat mă așezam cât mai puțin și făcând a-i da lui Golepentișko informații politice cât de cât pretensiune de obligații ce mi revin.

Dacă cumva, în urma raportelor mele, i-s'a întâmplat vreun rău vreunui tov. sovietic ar fi f. trist și gros pentru mine, dar nu pot să cred asta.

Tov. Serghei, iubesc Uniunea sovietică și mi-a părut tulburătoare că nu sunt rus. Cred că în acest

-2-

062

privinta: am mers până la a adapta o parte negustă
de disconsiderare a popului meu popor.

Sunt un internationalist convins și am militat totdeauna
pentru unitatea mișcării muncitorești internaționale și pentru o
conducere unică exercitată de tov. Stalin, cel mai genial
conducător al proletariatului internațional.

Că o dovadă pentru cele de mai sus, îți recomand
(re poate creștea) că am avut o discuție la Ministerul
Industria și Comerțului (1947 sau 1948) pe care am provocat-o
eu cu tov. Gaston, Bărlădeanu și Zeiger în care am
combatut, tocmai în brațul internaționalismului și conducerii
sovietice, anumite totuși cu U.R.S.S. și expresii neguștă făcute
de tov. Gaston, de felul următor: "o să vădă ei Rusii cătore
probleme, pe de-a-cu". Tov. Bărlădeanu poate fi întrebât și
va reține neapărat spiritul în care am avut eu în-țe
discuție.

Tov. Serghei, mi am avut micuțu-șu lui sau altcui
să distingă lucruri de ale mele din U.R.S.S. !
Nici un este probabil să fi existat o mapă "Soviet", articol
scris de mine trebuie să fi fost în mapa revistei "Sociob-
gie Românească" și rapoartele mele în mapă cu frumbe-
rele de recunștințat ale zărilor mele.

Ușorata: u am locotit - și aceasta este cea mai gravă eror
a mea pentru că presupune lipsă de principialitate până la
inconștință - că am material compromiștor pentru mine
la Statistică !

Deci atunci această declarație provocatoare a Matil-
dei? Pentru că fără îndrăzneală că dușmanii voștri, folosind
grăștile mele vor să mă compromiță -

Tov. Serghei, îți scriu ca mi fete mai mare : eu lăsa
să fim lichidat (compromis și distins) . Păți să - mă salvezi,
fă acest bine mi om cu f. multe grăștile dar în
fard cinstit, falsitor mișcării și domie să trăiești și să umani
liber și pentru ai săi, dar mai ales pentru Patrie.

Știi că ai destulă influență, și curajul omniat
apără grup, convinge-i pe tov. din conducere, fă gestul

asta potese si ³ nu va fi rau pentru partid si constructia
partidului 'va sti' (cu bunica) ca a negaduit unei vietii si
trairii libere.

063
434
Tov. Serghei, daca imprejurari speciale (un rind care!) ar
avea sa plece din tara, in multa bunica si, nu in
alt raspuns, degeata, cit de degeata pentru partid,
pentru construirea socialismului - de a, descurca poate
multumitor si in organizarea miilor, a sarilor, a
M.T.S. (in afara de orice experienta, predam in al
2-lea an, la Institutul Economic, cursul de "Economie
regionala, organizarea si planificarea agriculturii".)
Stii ca poti soti in aceasta privinta cu tov. Sovietici,
daca convingerea Partidului este de acord.

Tov. Serghei, este ultima oara cand iti scriu, in
speranta (singura) ca iti vei calca pe urma si ma vei
ajuta, ma vei invia. Si daca o vei face, repet,
nu-ti va parea rau nici ca bolsovici, nici ca om.

Si am avut o prima cuita de nervi. Situatia mea
de nemuritor vradito de mine - sa fii mostat de
partid - ma macina in asa fel incat in curand ma
voi nemuritoriza -

Regiul, nemuritoria tuturor invinurilor ce mi se
aduc, nesnica mea batjocorire ("bavlit", "canalie", "bafas"
etc. etc.) toate acestea vor sfarsi prin a ma zdmnuc
nervos, ca ma nemuritoriza -

Daca rugamintea mea nu este posibila
(adica daca mi se refuza o vitoare demnitate) ti rog
sa dispune, fie de acord cit mai repede, cit timp
mai ma pot inca controla si tui de corant, cu
proba (sinucidere) pe care am propus-o pentru a avea
parte cel putin de o morte demna -

Duminica 2 III - 1950

Scrie:
P.S. Roaga-l si pe tov. Shergin sa ma ghideze

125

Tov.anchetator,

Felul în care a decurs cercetarea de aseară mă face să cred că îmi va fi imposibil să-mi dovedesc nevinovăția (adică faptul că nu am trădat și nici n'am intenționat vreodată să trădez Partidul și conducerea sa). Probabil că lanțul provocărilor, bine pus la punct, abea începe cu MATILDA.

Deaceia, propun o ultimă probă și anume:

Se știe că în momentul morții oamenii nu mint, sau dacă vreodată mint mai puțin, păi tocmai când mor sunt mai sinceri.

Bu iubesc viața (partidul, munca mea dela Facultate, soția și copilul, etc.).

Sunt gata totuși (dacă mi se dă un pistol cu un singur foc) să răspund la întrebarea dacă am trădat vreodată Partidul sau dacă am intenționat să-l trădez (fie împreună cu KOFLER sau PATRASCANU, BETEA, RATIU, MANUILA, GOLOPENTIA, etc), în secunde premergătoare sinuciderii mele.

Sunt gata în aceleași momente, să afirm dragostea mea față de Partid, conducerea sa, U.R.S.S. (pe care o socot prima mea Patrie), tov.STALIN, dragoste pe care am avut-o în fond întreagă chiar când m'am dedat la critici și palavrageli. Aș striga : Să trăiască Partidul, să izbândească Revoluția Proletară"!

Stiu că pot părea un romantic, cam desechilibrat. Dar când lucrurile se complică, nu văd nici pentru anchetă nici pentru mine altă ieșire. Pentru mine altă ieșire care să le îngăduie tovarășilor cu care am muncit și alor mei să-mi păstreze o amintire curată.

Partidul, să se convingă că nu am trădat, declarațiile învățate bine și spuse pe derost ale MATILDEI apoi probabil GOLOPENTIA, MANUILA, BETEA, nu i-ar da această puțință cu toate protestele mele, mai ales că memoria mea mă trădează și ea adesea.

Te rog, tov.anchetator, comunică-i propunerea mea tov. SERGHEI și rugămintea mea fierbinte de a obține cât mai repede aprobarea conducerii Partidului pentru o asemenea probă.

ss.LEVENTE MIHAIL

2.III.1950

Tov. ancheta -

Totul în care a deurs matura de aseară
mă face să cred că mi va fi imposibil să-mi
dovădesc veridicitatea (adică faptul că nu am tră-
dat și nici n'am intenționat să trădez Partidul
și conducerea sa). Probabil că faptul provocării, bine pus la
punct, ^{abre- uare în Metilda-} Doamna, propune o ultimă probă și anume:

Se știe că în momentul morții soarelui nu mint,
sau dacă vădute mint mai puțin, și totuși când
mor sunt mai sinceri.

Su iubesc viața (partidul, munca mea de la Facultate,
statul, copilul etc.)

Sunt gata totuși (dacă mi-se dă un pistol cu
un singur foc) să răspund la întrebarea dacă am
trădat sau dacă am intenționat
să-l trădez (făcându-l împreună cu Kopler sau Bătrâșcu,
Botea, Rădu, Mămăile, Golopentă etc.) în secretele
promisiunii sinuciderei mele.

Sunt gata în același moment, să afirm
dragostea mea față de Partid, conducerea sa, U.R.S.S.
(pe care o socot prima mea patrie), tov. Stalin, dragostea
pe care am avut-o în fond întregă chiar când m'am
dedat la activități pălăvrăgale - de striga: "să trăiască
Partidul, să înfrângă Revoluția proletară!"

Știu că pot părea un Romantic, cam desochilicat
Dar când lucrurile se complică, mă văd ușa pentru anchetă
nici pentru mine altă ieșire - Pentru mine altă
ieșire care să le îngăduie tovarășilor cu care am muncit
și alor mei să-mi păstreze o amintire curată -
Partidului, să-mi convingă că nu am trădat, că nu am

066
învătați bine și spune pe de rost ale listele: apoi probabil
Golopentis, Mami, Petre, nu i-ar da auzul pentru că în
toate protitele mele și mai ales cu memoria mea mă trădase
și ea adesea.

Te rog, tov. Anchetator, comuna-i propuneri
mea tov. Sarghin și rugăminte mea fierbinte de a
obține cât mai repede aprobarea conducerii Pătrăcel
pentru o asemenea probă -

2. III - 1950

Mihail Sente

067 177
17 Ianuarie 1950

Tovarăşe TECHARI,

Sunt arestat (de Partid) de 5 zile sub învinuirea că
l-aşi fi trădat!

Tovarăşe TECHARI! Sunt un om cinstit şi viaţa mea politică
şi personală este absolut, în întregime curată! Sunt aşa cum m'ai
cunoscut la poliţie; am urât, urăsc şi voi ură, chiar dacă aş fi
împuşcat, duşmanul de clasă. Nu i-am făcut niciodată servicii
şi nu-i voi face chiar dacă partidul (ceace nu este de crezut)
mi-ar face o nedreptate.

Ar fi nescăia "acte" împotriva-mi. Fără nici-o îndoială
că ele au fost strecurate de duşmanii noştri care n'au nici-un
motiv să mă iubească aşa cum prea bine o ştii.

Tovarăşe TECHARI! Datorită lipsurilor mele în materie de
pregătire politică şi firii mele sigur că am putut greşi. Dar în
nici-un caz n'am putut greşi trădând partidul sau uneltind
împotriva-i.

Te rog tovarăşe TECHARI, crede un om tânăr şi un comunist
cinstit, devotat partidului şi conducerii sale. Dumnezeu ştii prea
bine ce valoare au actele uneori. Intervin-o să se cerceteze
normal cazul meu fără a fi pus în condiţiuni în care trebuiesc
puşi numai duşmanii noştri. Nu lăsa să mi se necinstească viaţa
şi fă în aşa fel încât conducerea partidului să fie încredinţată
că poate conta pe cinstea şi devotamentul meu fără nici-o rezervă.

Tovarăşe TECHARI, dacă vei da curs scrisorii mele vei
avea satisfacţia de a fi reparat un început de greşeală şi de a
fi ajutat partidul. Te încredinţez, cu toată curăţenia mea
sufletească, că nu vei greşi!

ss. DEVEITE

~~da. m...~~

17-7-1950

968

Tovarăşe Teohari,

Sunt crestat (de partid!) de 5 zile sub învinuirea că l-aş fi trădat!

Tovarăşe Teohari! Sunt un om cinstit şi viaţa mea politică şi personală este absolut, în integritate curată! Sunt aşa cum m'ai cunoscut la politică; am urât, urăsc şi voi urî, chiar dacă aş fi impuscat, duşmanul de clasă. Nu i-am făcut niciodată servicii şi nu-i voi face chiar dacă partidul (ciace nu eşti de crezut) mi-ar face o necheptate -

Or fi nescăisa "acte" impotriva-mi. Fără nici o îndrăzneală că ele au fost stăruite de duşmanii noştri care n'au niciun motiv să-mă înbască (aşa cum prea bine o ştii -

Tovarăşe Teohari! Datorită lipşirilor mele în materie de pregătire politică şi firii mele sigur că am putut greşi. Dar în niciun caz n'am putut greşi trădând partidul sau unctivul împotriva-i.

Te rog tovarăşe Teohari, crede un om tânăr şi un comunist cinstit, devotat partidului şi conducerii sale. Dimpotrivă ştii prea bine ce raţiune au actele mele. Intervin-o să se cerceteze normal cazul meu fără a fi pus în condiţiuni în care trebuie să pui numai duşmanii noştri. - Nu lăsa să mi se necinstească viaţa şi fă în aşa fel încât conoluarea partidului să fie încredinţată că poate conta pe cinstea şi devotamentul meu fără vicio uzurpă -

Tovarăşe Teohari, dacă vei da curs scrisorii mele vei avea satisfacţia de a fi răgazat un început de greşală şi de a fi ajutat partidul. Te încredinţez, cu toată curăţenia mea suflătoare, că nu vei greşi!

Severin

Tovarășe Gheorghiu,

17-I-50

Sunt arestat de 5 zile pentru o viață pe care nu o cunosc încă dar care pare a fi atitudine dușmănoasă Partidului!

Sunt arestat de Partid, în urma unei hotărâri a conducerii tale ultimul lucru la care m'ar fi putut gândi în viața mea! Tovarășe Gheorghiu! Sunt înmormântat, absolut, în întregime ciuștit! N'am trădat niciodată, n'am uclit și nici nu m'am gândit vreodată să trădez sau să mă uclesc împotriva Partidului nostru sau împotriva conducerii sale -

Gândește-te la viața mea, la viața mea împotriva dușmanului de clasă, cunoscută Dunitale, dela Controlul Economic

Sunt o fire deschisă, violență, mereu incapabilă de a se stăpâni. O asemenea fire nu poate juca teatru, nu poate juca pe două tablouri -

Ține năma de aceasta și verifică "actele" trecându-le prin focal observabilă Dunitale de cunoștință de oameni!

Fără nicio îndoielă că or fi oarecum "acte" dar ele nu pot fi decât manevre ticăloase ale dușmanilor nostri care, fără pic de îndoielă, le vor prăbuși -

Tovarășe Gheorghiu, am putut greși dar nu, nu, nu sunt neciuit fată de Partid și fată de conducerea sa și nu i-am pus dușmanului nicio armă la îndemână pentru a ne lovi -

Dacă aș fi neciuit n'ar fi murit și luptat cu tat suflatul așa cum am făcut-o; dacă aș fi neciuit aș fi furat și aș fi fugit (daar, așa cum știu, dispunam de o escahidă la Control)

Nu sunt nici hot și nici trădător. Cine crede că sunt, se înșală! Nu distingeți un membru de partid care a fost este și va fi devotat partidului și conducerii sale -

Cerete-mi să fac orice pentru partid și ori face, dar nu aprobați să fiu neciuit -

Sevinte

17.1.50

143

Tovarășe Anna,

Mă adresez Duminică noastră ca unui conducător drept și inteligent al Partidului nostru -

Sunt arestat sub acuzația de necinste față de partid și conducere -

Tovarășe Anna! Sunt un comunist curat, cinstit, doborât de partidul cu care m'am identificat din primele ani de facultate!

Am muncit și am luptat cinstit pentru cauza noastră -

Neîndrăgind că adesea fura mea, posibilitățile mele limitate, m'au făcut să greșesc, să măriti să pățiră, dar n'au umilit împotriva partidului, n'au trădat, n'au fost necinstite cu partidul și îi stimez și iubesc conducerea!

Poate or fi "acte" împotriva-mi. Nu le cunosc, dar ele nu pot fi decât umiltiri mărgite ale dușmanilor nostri -

Sunt un om tânăr, fără o temeinică educație de partid, dar pe care partidul poate conta fără rezerve -

Te rog, ca comunist și ca om, fă ca rusinea aceasta ce s'a abătut asupra-mi (să fiu arestat de partid!) să înceteze!

Pune-mă Duminică în orice nume, în care-mă, ajută-mă și te asigur, tovarășe Anna, că atât partidul cât și Duminică personal nu vei avea motive de căință -

Repet, tovarășe Anna, sunt absolut, în intregime cinstit!

Dacă ai fi fost altfel, nu ai fi dat dovadă de ună fanatică pe care sper că am dovedit-o, împotriva hoților și dușmanilor nostri, sau ai fi fugit (am avut posibilitate)

Tovarășe Anna fii incredincioasă că îți scim cinstit și fără nicio ură, că ne poate conta pe mine! Veghiata să nu fiu demorată! Va fi în folosul cauzei noastre -

Michail Serente

17-5-950.

10 Varāle Bodnāras

Am fost erostat (de yatat!) de 5 zile - pentru (?) trãdare sau inetti-
muntativa Partidului sau conducãrii sale.

Tovarăș Bodnăraș! Dacă m'ari ști cât de cât vinovat ar fi
stupid să-ți scum și fi sigur că u'ai face-o, n'as cura să-te
invoc în erone.

Sunt însă absolet, în intuiție nervoasă! N'am trădat și
nu voi trăda partidul și ~~nu~~ am uneltit și nu voi unelti împo-
triva-i chiar dacă nervoasă fiind, partidul n'ar năvăli
(ceea ce poate și să se întâmple) -

În merit, totuși Bodușas, creștea - în merit să fie
tratată - din pricina noastră căror calomnii stucurate de dusma-
ră noastră - ca un hot de cai !

Im stui care ar putea fi celi mai patinți curinți pentru
a te convinge că îți vorbeșc cu toată cinstea Tui entu mele
gata nicău să înfrunte dușmanul, să-l izbescă față către
asa cum cred că ai constatat-o și Dumeata. (La Palitur,
la Centralul Economic) Și amintesc cazul Bettea, Dutescu
și legătura pe care eu am făcut-o între ~~acești bandiți~~ adic'itate
lor și a lui Pătrășcanu. Cred că acest caz caracterizează
cinstea și obagostea mea pentru Partid și Comoluna sa -
Iovășe Bodușes! Roagă-i pe țărani să compăunescă încă o
odată materialul pe care îl au. Încredințată-i și Dumeata
că o fire deschisă până la încredințare și lipsă de tact ca
o mea nu poate fi masca unui bandit.

Altfel, ar fi păcat să-ți mi-șe înțimise viața mea
urată, comunistă.

Insista, tov. Bodnăraș, și vei reuși - spre liniile particulare -
o gresală încă neconsumată -

1. Tă, în așa fel încât să fii cunoscut de Partid Liber, ca
cum se cuvine, și îți vei face datoria de balseric încercat,
ajutând tatăl tău și un om pe deplin te gândește cinstiți Libri Semeri

17-50-

145

Tovarășe Luca,

Am fost arestat de partid sub învinuirea (precis înăuntru nu o cunosc) că ai fi trădat sau uclătit împotriva-i!

Tovarășe Luca, n'am făcut și nu voi face o asemenea mârșăvie niciodată!

Sunt un om tânăr și ciustit și voi fi ~~arestat~~ ciustit și devalat partidului în ce s'ar întâmpla cu mine -

Am greșit adesea și datorită lipsei mele de experiență și datorită firii mele, dar împotriva partidului sau conducerii sale n'am uclătit sub nicio formă. Nu știu cum ai putea să-mi pentru a te convinge - Duminică cași cutăți conducerii ai Partidului nostru - ești o fire obșnăvită - Apele la Duminică pentru a împiedica să se facă o greșală care să gâtească un luptător curat -

Cesutată „actele” care ar fi (nu le cunosc) fără a mă ține arestat - Un merit nu asemenea tratament - și de partid nu voi fugi pentru că sunt mai mult decât sigur de ciustea mea (în această materie nu pot fi îndrăgălit) și nu pot fugi de mine, de viața mea care fără partid n'are niciun rost -

Tovarășe Luca, perde puțin timp adâncind această chestiune, ciustăză actele și nu mi-are de regretat! Vei împiedica o greșală care poate distinge un comunist nevinovat.

Mihail Severin

17.5.50

146

Tovarăşe Chirinevski,

Mă cunoşti de mult şi te încredinţez că m'am menţionat la
fel de cinstit, de curat şi devotat partidului şi conducerii sale ca şi
în trecut.

Socată că stai cu am' fost arestat (de Partid!) şi e păcat să-ţi
întinzi viaţa unui comunist care n'a trădat şi nici n'a uelut
impativă Partidului sau conducerii sale.

Greseli am făcut multe, dar niciodată n'am intenţionat
cu puterea să fac servicii duşmanilor noştri.

Mă lăsa să mi se murdărească viaţa. E păcat, sunt tânăr
şi pot folosi laptele noastre.

Mă am dat niciodată înapoi din faţa duşmanilor şi
lyea partinică după care m'am călăuzit este unitatea
comunistă de pretutindeni în jurul liniei Partidului şi
conducerii sale.

Tovarăşe Chirinevski! Mă cunoşti foarte bine şi ştii că
mi se aduc dar ele nu pot fi decât murdărie înimă
ale duşmanilor noştri strănuta alii împotriva partidului.

Pierde puţin timp şi căuta să-ţi te vei convinge de cură-
tenia mea şi că n'ai pierdut timpul de grabă, închipuindu-
o greşeli pe care de a se consuma.

Ţi faci astfel un serviciu partidului şi mie ca om
şi încercarea prin care tu, te asigur, va contribui la îndepărtarea
imediată a slăbiciunilor pe care le-am manifestat adesea.

Ţă în aşa fel încât căutarea să se efectueze în
condiţii normale, adică fiind în libertate. De partid nu voi
fugi pentru că nu am absolut niciun motiv şi pentru că nu
pot fugi de tot continentul victor me.

Libertăţi Seară

17-1-950

147

Tovarășe Moghioroși,

Ți-am simțit în ultimele săptămâni prinile tale bătăuțoare-
 ăstare mea imi îngăduie să-le înteleg. Dar nu-le merit și
 nici nu-le meritam și mai mult nu-le voi merita niciodată!

Sunt absolut cinstit față de partid, tovarășe Moghioroși!
 Să n'ai nicio îndrăzneală! Îți cunosc puțin firea și sunt
 convins că ești f.f. curat și trebuie să ți-o mărturisesc că
 o deosebită simpatie pursoală pentru Dumnezeu, chiar dacă
 poți fi pară de ea -

Tovarășe Moghioroși! Imi cunosc conștient acuzatiile ce mi se
 aduc, dar ele mi par fi altceva decât măsuri manevre
 ale dușmanilor noștri.

Nu-le dati credare că e păcat. E păcat să mândărești
 viața unui communist cinstit!

Abroste-te puțin (și multă mi căi) și mai encetează-le
 odată cu diamantul și nu mi regreta. Vei încheia
 o gresală căci - lisa - mi a trădat! mi a umplut și
 nu va umple nici chiar dacă Partidul (cece mi este
 priel) ar greși cu el.

Contraș aparențelor, în mine sunt pârghii slabe și tari
 pe care partidul și conducerea sa pot conta fără rezerve -

Tovarășe Moghioroși, îți regret, îți scrie cu om absolut,
 în întregime cinstit - Nu lasa să i se mândărească
 viața - Mai acutată, chemată-mă să dau lămuriri și partidul
 nostru nu va avea decât de câștigat -

Nu mi făceti rușinea nemulțumirii de a fi acuzat de partid.

Mihail Semenu-

1) Când și cât timp am fost în Ucraina și unde?
Am fost în Ucraina în anul 1942 (Lunile August și Septembrie)
și apoi în Decembrie 1942 - Ianuarie 1943 (una lună) în total
circa 3 luni.

Am trecut prin Odesa, unde am stat câteva zile, apoi
la Cantacutina - drăscuțeni - câteva zile - apoi la Alexandrova
(lângă Vosnesensk de pe Bug), Simkin-Brid (lângă Peremaisk)
apoi la Tisovca și Lipneazca și iarna la Usturova și
Ingulet, (lângă Bobruisk) și la Comanirova lângă Kirovograd -
Prin Kirovograd - Peremaisk, m'am înăpănat în Târâ -
Am stat câteva zile și la Balșai-Solonia (tot lângă Vosnesensk)

2) Dacă am fost trimis individual sau în cadrul unei echipe?

De general, m'am deplasat în echipă și excepțional individual
de vară, din aceeași echipă făcea parte Ștefan Popescu și Răzvan
Ivan. La Tisovca și Lipneazca m'am deplasat singur.
Iarna m'am deplasat singur la Usturova, Ingulet (Babauca) și
Comanirova.

3) Care era misiunea echipei statistice pe Bug?

Recensământul moldovenilor de dincolo de Bug și acordarea
de pacheți trimise, imprimarea cu material de propagandă
autoinscris, de Pătronaș.

4) Care era misiunea echipei?

Aceiași, pentru localitățile prin care a trecut echipa.

5) Care a fost sarcina mea?

Aceiași ca și a celorlalte membrii din echipă -

6) Din ce constau, din p.d.v. tehnic, sarcinile?

de însușiau în frumoase topărite familiile de moldoveni și apoi li-le distribuia pachete cu săpun, zahăr, tutun, chibrituri și sare și li-se da și material de propagandă -

149

7) Dacă am mai avut și alte surse?

Poate sursa de a întocmi un mic studiu (pe care l-am întocmit și l-am depus la oficiul de Studii al Statului) asupra felului în care se găseau distribuite familiile moldovenilor într'un raion sau două. (Companieroa, în rîu etc)

În afara de această sursă, nu am avut alta -

În plus, din proprie inițiativă, am cules câteva date cu privire la superioritatea producției colective asupra celei individuale pe care - cu privilegii cădru mare - bănuiesc că mi le-a luat lișanțul de acasă. Aceste date (câteva altele culese de alții și care au fost folosite pentru propagandă noastră) îmi erau necesare pentru propagandă în Teră. Datele erau culese sub masca unor schițe monografice obiective urmînd a fi prelucrate acasă -

8) Dacă cunosc lucrări făcute de alți membri ai comitului și echipei?

Courut, îmi amintesc de un studiu făcut de Marin Dunăre asupra organizării învățămîntului în Terenul Moldava Sovietică pe care l-am folosit. Studiu în care și ceilalți au făcut studii și un alt o echipă care a stat cu mine în vizită la Săla - Hatulea în Transnistria și din care făceau parte: Bucur - Schiopu, Luciu Comil, Stoianovici, Marin Dunăre și alții despre care nu mi amintesc.

9) Dacă despre lucrarea făcută și datele culese am comunicat particulari.

Despre lucrare (pe care am întocmit-o în așa fel încît să nu poată fi publicată) nu mi amintesc să fi comunicat ceva particulari -

Asupra datelor culese, cînd, că am discutat la partid

10) Dacă la unificarea am vrut despre vînatul (munca) și materialul cules? 077

nu -

150

11) Despre materialul strîns (printre la calhorzi) cred că sî-au
ei cu care am fost în relație și poate totuși dela statistică
(Biji Mirza, Stănoviți) nu-mi amintesc să-l fi văzut
cui a -

12) Dacă după 23 August m'am interesat la siguranța de acest
material?

Da, în 1945 și mi-s'a spus de el ce avea arhiva că
s'au distins toate lucrurile luate dela mine cu ocazia
bombardamentelor germane din 24, 25 August care au incendiat
o arhivă a chintinilor de interne.

17-1-1950

Mihail Severin

Au cunoscut-o pe Matilda Dewethesen
 în iarna ~~anului~~ anului 1941-42 la Matistia

După un alt răstimp (câțiva ani sau luni?) a început
 să se vaită că o să fie închis fiindcă sunt socialist
 Comunist. Au liniștit-o spunându-i că nu sunt
 comunist și că dacă unii angajați discutau în
 birouri nefavorabil hitlistilor, pentru acest lucru nu
 pot păți nimic, că o mai face și alții și că pentru
 convingeri cu caracter general nu sunt incluși ramoni.
 I-am comunicat legătura mea de atunci ~~am~~ tot ceea
 mi-a spus (lui Kofler) și hotărârea mea de a obține
 informații dela ea. Cred că atunci când i-am
 comunicat aceasta lui Kofler erau de față și Mikhai Magheru,
 Biji Anel, Petru Ioan sau unul sau doi dintre ei -
 obținând aprobarea lui Kofler am început s-o trag
 de limbă cu toată prudenta cunoscută - Mi-a spus că
 este prietenă din copilărie (dela Craiova) cu un sarcare
 Miki, șef la S.S.T., care luase direct cu Săntănoscu
 și care îi face sau i-a făcut curte și dela Care stie
 că are fiice la S.S.T. atât eu cât și alți funcționari dela
 Statistică - Că acest Miki este medic și formal este
 angajat ca medic în Marina Comercială - Că același
 a avut s-o trimisă în Spania pentru spionaj și că în
 acest scop mai demult (cu an poarte) a urmat un
 curs special (la Brașov?) Că același Miki a descoperit
 la Brașov niște comunisti și i-a torturat (mi-am amintit
 bine, poate mi-a spus că unul a fost împuscut)
 Cât despre misiunea ei în Spania mi-a spus că cu

toate insistentele lui Nicki, ea nu vrea să intre în asemenea
 combinații. Mi-a spus că - în urma legăturilor din capitală -
 și înțeleg lui Nicki are acces la el.

152

În acea perioadă, alte informații n'am mai putut
 obține de la ea - Cele de mai sus le-am comunicat legăturii
 mele de Kofler)

După câteva luni (în vara lui 1943) în urma unui incident
 cu un protins logodnic de-al ei, incident care putea
 să se termine în poliție, am întrerupt legăturile cu ea până
 în Septembrie 1943

În toamna anului 1943 (Septembrie) am reluat legăturile
 cu ea cu prilejul unei diplomații înțeleg unei delegații
 dela birou - în munții Schesuli (era vorba de întocmirea
 unei studii asupra satului Măgurei de lângă Orăștie)
 Cu un a mers și un alt coleg L. Apostol (legionar)

Am cunoscut din nou să află
 câte ceva prin ea și - de această dată am aflat:
 mi-a indicat un agent dela P.P.C. Ghidionescu care
 era funcționar la Statistică și îi făcea curte -
 Am controlat acesta, urmându-l pe Ghidionescu care
 mi era în acel moment subaltern, să-și justifice
 deseori absențe și mi-a adus o doradă dela poliție -

L-am demascat dindata pe Ghidionescu (am comunicat
 celui dela Statistică adică lui Stoianovici, Danuș N.,
 Boji) cerându-le totuși să se ferască de el -
 În plus, mi-a comunicat că un Dr. Novoa, ajung

după 23 August sentimentul organizației de partid dela 1880
statistică și îndepărtat în urma insistențelor și referințelor
mele, mă demască ca comunist decât mi se pusea
Alte informații mi-au comunicat lui Kofler informațiile acestea
nu mi-a dat.

Ca ocazia căderii U.R. în care am fost antrenat și eu -
m'au legalizat și binumțelos nu am mai fost legat
decât numai cu tovarășii cu care lucram -

În tot timpul legăturilor mele cu Matilda Demetrescu
nu i-am comunicat niciodată că sunt membru de partid,
că fac nimic de partid sau orice altă informație
politică conspirativă; m'au limitat cu ea numai la
discuții vagi și generale. Nu am putut ști dela
mine nimic mai mult decât ceilalți colegi creștini,
într-o din facultate că sunt "de stănga" -

După 23 August a venit la mine însoțită de Betta
(la prinderea cămăra - mai târziu - am contribuit) vrând
să releve legăturile din trecut.

După aceea, preocupat de cazul Miki le-am cerut (igur)
ca să instaleze la S.I.S. (Straesen, Stuprișanu și
Didenco) cu prețelul unei vizite la S.I.S., să le identifice
pe acest ucigași de comunisti Miki - Nu am pus problema
lui decât atunci când apăsătorul de informare a fost prelevat
de partid.

Mai târziu, neobținând niciun răspuns dela S.I.S.,
i-am cerut tovarășului Ursu Mareș (salvator al S.I.S. din

-4-

081

această perioadă în via investigațiile - Tătuș le-am spus
într-o poartă a relațiilor mele cu Matilda Demetrescu
mă-mi amintesc să fi comunicat și partidele (poate, 154
repet poate pe tot. Agiu - legătura mea de atunci - pe
tot. lăsat la casă) în orice caz socotam :

a) că partidele i-am comunicat la timp, așa
cum am arătat mai sus (și lui Kofler și tov. dela
Statistică)

b) și că m-a Matilda interesat (cu o socotam
agenti ci doar îndrăgostită, cu unele relații părăsite
cu I.D. și cu relații personale cu Niki) ci Niki -

Te Matilda n'au mai revăzut-o decât de două ori
(atât mi-amintesc) : odată (eram la U.P. sau P.P.C.
la un festival al mișcării U.P. și a 2-a oară la Controlul
Economic (în 1947 sau 48) când a venit să-mi ceară
referințe despre mișcările colegi de statistică în calitate
de delegată a resortului de cadre al ~~dela~~ organizației de
partid sau sindicale dela Statistică - Atunci de căsătoria
cu un funcționar dela Control și m-a stăruit dacă a insistat
mai mult (și i-am dat) asupra referințelor sau asupra
statului ei a cărei avarie o urmărea -

Mă-mi amintesc de niciun alt contact (telefonic, sau
scris) cu ea, sau în orice caz de un contact
deosebit de retras -

În primăvara sau vara anului 1949, tov. Gușea dela
Comisia de Control C.C. mi-a cerut referințe mai largi
asupra ei, pe care le-am dat -

Este exact că mi-a cerut referințe și în 1945 (sau 1946?)

când a intrat în partid - Un mi amintesc cum mi⁰⁸² l. a
cerut și nici prea bine contrutul lor -

În orice caz, atunci mi credeam, că în trecut că
este agentă și poate am tras concluzia (în baza serviciilor
făcute și faptului că mi fusese legionară) că poate intra
în partid. Fără nicio îndrăzneală că dacă am pus oarecare
concluzii, am făcut-o cu ușurință, fără a avea senza
grabii sau a „perioadei” caracterizată puțin mai puțin
vigilantă -

Cu prilejul festivalului de la U.P. (despre care am
vorbit mai sus) întâlnirea noastră s'a limitat la un f. scurt
schimb de cuvinte în prezența tuturor -

- Cu prilejul întâlnirii de la Centrul Economic mi am
avut alte discuții decât cele uzuale -

- Acum 2 sau 3 luni de zile m'a astuprat acasă (afară)
un individ care s'a prezentat Meca (numele lui mi
parea cunoscut de la Matilda) și care venea în numele
Matildei și mi-a spus că a fost neobișnuit dat
afară din partid pentru că fusese spionaj pentru regim sau
românii (la Cluj) și că ceea ce făcuse el servea drept partidului
cerându-mi să intervin să i se ceară și soluțiune
situația la C.C.

I-am spus că mi pot da curs cererii sale și dacă
se socotește neobișnuit să se adreseze el (fără intervenții)
partidului -

Acum circa 2-3 săptămâni a venit la mine o fostă colegă de la Statistică și mi-a comunicat (în fugă - în pauză) că a asistat la înființarea statulei și că probabil va fi dată afară din partid pentru relațiile ei și activitatea cu un anumit Ioanovici (de la S.I.P.) pe care l-am socotit neidentificatul lui - și că tot timpul s'a apărut acoperindu-se cu numele meu -

Numele fostei колеги este Aleksandra Visoia -

Pe afara de faptul că după 23 August m'au rugat să-i gădesc (prin relații) o cameră și cu privilegiul cămii de referință m'a lăsat să cred că intervine pentru statul ei, m'au amintesc să-mi fi cerut alte servicii de mare de menținut -

~~Pușca~~ Poate (m'au amintesc) a venit și ea cu Oniga și Mavrea (despre care am vorbit mai sus) cerându-mi sprijinul pentru îmbunătățirea situației de la statistică - Cu acel privilegiu am cerut eliminarea din partid a lui Mavrea -

L. a rădău m'au amintesc să-i fi cerut servicii vreun serviciu (recomandări de persoane etc)

14- I-950 -

Libert Scurtu

În momentul arestării mele tov. Serghei mi-a explicat că Partidul a hotărât reținerea mea pentru lămurirea trecutului meu. Tov. Serghei mi-a indicat și unele etape din trecutul meu năvălitor (activitatea dela Statistică și din Ucraina)

De asemenea mi-a atras atenția că este și în interesul Partidului și în interesul meu ca lucrurile să se lămurască cât mai repede pentru ca Serviciul să nu piardă un timp util luptei împotriva dușmanului —

Socot că cercetările erau necesare și că ele urmăreau apărarea Partidului —

Atitudinea mea în aceasta situație nu putea fi decât ~~una~~ de sprijinire a cercetărilor adică trebuia să dau toate lămuririle pe care le puteam da —

La întrebările puse de tov. Serghei am răspuns că în autobiografia dată Comisiei de verificare scotând în lumină aspectele pozitive ale activității mele din Ucraina și ~~am~~ recomandând nimic din activitatea mea profesională pe care în acel moment (la prima convorbire cu tov. Serghei) nu o socoteam negativă —

Împreună cu aproximativ una lună și jumătate am comunicat nimic privind la raportul întocmit de echipă și de mine în care se făceau mențiuni asupra stării de spirit a populației pentru că ne acordându-i importanță curentă ~~am~~ am amintit-o —

85
Întot timpul anchetei am fost cinstit și habărit și
spun adevărul

De asemenea atunci când am scris scrisorile
tov. secretari ai C.C.P.M.R. m'au socotit așa cum
mă socot și acum un element cinstit, neînădărit și
devotat Partidului -

Consider că rolul Serviciului este apărarea
Dictaturii Proletariatului și că el este o armă
de luptă împotriva dușmanilor Dictaturii Proletariatului
și Partidului -

Eu cred că Serviciul se ocupă cu provocări
împotriva membrilor de partid.

Serviciu

270

DECLARAȚIE

În Ucraina am cules unele date asupra producției din 4-5 colhozuri în comparație cu producția de pe aceleași terenuri, obținută înainte de colectivizare.

Notele le-am trecut într'un carnet și vroiam să le folosesc în Tară pentru a demonstra superioritatea producției colhoznice.

Nu-mi amintesc să fi întocmit o lucrare cu ele.

Nu mi s'a cerut de către GOLOPENTIA o asemenea lucrare și nu știu să o fi prezentat.

Concluziile cari rezultau din aceste date - în avantajul sistemului colhoznic - îmi amintesc că le-am discutat - în casa WECSLER cu BIJI, KOFLER, MAGHERU și în munca de propagandă orală.

La Institut am dat o lucrare referitoare la așezarea moldovenilor în unul sau două raioane (unul dintre raioane era Comonievca) cerută de GOLOPENTIA pentru a fi publicată în revista "Sociologie Românească".

Lucrarea nu a fost publicată fiind respinsă de GUSTI ca necorespunzătoare. Conținutul ei era șters, ne politic și în nici-un caz ostil U.R.S.S.

ss. LEVENTE

19 Ianuarie 1950

În Ucraina am cules unele ~~informa~~ date asupra
 producției din 4-5 colhozuri în comparație cu producția
 de pe aceleași terenuri, obținută înainte de colectivizare.
 Notele le-am trecut într-un carnet și vroiam să le
 folosesc în țară pentru a demonstra superioritatea producției
 colhoznică.

Une-mi amintesc să fi întorsut o lucrare cu ele -
 Une-mi s'a cerut de către Golopentă o asemenea lucrare
 și, une stui să o fi prezentat -

Concluziile care rezultau din aceste date - în avantajul
 sistemului colhoznic - îmi amintesc că le-am discutat
 - în casa Weesler cu Boji, Kofler, Haghen și în
 munca de propagandă orală -

La Institut am dat o lucrare referitoare la aspectul
 moldovenilor în unul sau două raioane (unul dintre
 raioane era Comarniceni) cerută de Golopentă pentru
 a fi publicată în revista "Sociologie Românească" -
 Lucrarea nu a fost publicată fiind răpusă de
 gustul ca neresponsabilitate - Conținutul ei era
 sters, negativ și în vâlnă ca ostil U.R.S.S.

Severin

19-I-1950

După 23 August mi-am adus aminte 188 de
fișele și în general de lucrările mele. Cele de acasă
mi s'a comunicat dela Siguranță că s'au pierdut cu
prilejul bombardamentelor germane -

Ceea ce aveam prin sertare la Institut (eventual și note
note) poate mi s'a înapoiat în parte (grosul
cărților și castelul meu fiind pierdute cu ocazia dispersării
Cred că am telefonat vreunui fost coleg asupra soartei
lor - în nă DECLARAȚIE - utric să fi primit

După 23 August, mi-am adus aminte de fișele și în
general de lucrările mele. Cele de acasă, mi s'a comunicat
dela Siguranță că s'au pierdut cu prilejul bombardamentelor
germane. - T-950

Ceea ce aveam prin sertare la Institut (eventual și
aceste note) poate mi s'a înapoiat în parte (grosul cărților și
castelul meu fiind pierdute cu ocazia dispersării).

Cred că am telefonat vreunui fost coleg asupra soartei
lor. În orice caz, nu-mi amintesc să fi primit și notele despre care
este vorba.

ss. LEVENTE

19 Ianuarie 1950

După 23 August mi-am adus aminte de 089
fișele și în general de lucrurile mele. Cele de acasă,
mi s'a comunicat dela Siguranță că s'au pierdut cu
prelajul bombardamentelor germane -

Ceace aveam prin mine la Institut (eventual și aceste
note) poate mi s'a împrăștiat în pte (grind
cartilor și cartelr mele fiind pierdute cu ocazia dispersării)

Când m'am telefonat s'auini fost coleg asupra sursei.
Lor - în orice caz, m-am amintit să fi primit
și notele despre care este vorba -

19-I-950

Scut

482

DECLARAȚIE

Nu-mi amintesc să fi luat vre-o măsură specială pentru distrugerea notelor despre care a fost vorba sau de sustragerea lor.

La întrebarea, cum nu îmi amintesc ce măsuri am luat pentru distrugerea notelor, răspund:

În perioada respectivă nu am dat importanță acestor notări și de aceea nu-mi amintesc prea bine le-am rupt, le-am ars, nu le-am mai găsit. Ele fuseseră dealtfel redactate sub o formă neconspirativă.

ss. LEVANTE

N
Nu-mi amintesc să fi luat vreo măsură specială
pentru distrugerea notelor despre care a fost vorba la de
strugerea lor.

~~În această perioadă~~

La întrebare, ~~de~~ cum ne înui amintesc a mămi
am luat pentru distrugerea notelor răspund:

În perioada respectivă nu am dat importanță acestor
notări și de-aia nu mi-am amintit prea bine le-am
rupt, le-am ars, nu le-am mai găsit. Ele fuseseră
dealtfel redactate sub o formă neconspirativă -

Seunte

La întrebarea, ce instrucțiuni am dat MATILDEI pentru distrugerea materialului pe care îl aveam în legătură cu lucrările din Transnistria - , răspund :

Nu îmi amintesc să fi dat vreo instrucțiune cuiva în această privință. Cel mult am rugat vreun coleg (eventual pe MATILDA) să vadă ce este cu cărțile și lucrările mele D E C L A R A T I E

La întrebarea: ce instrucțiuni am dat MATILDEI DEMETRESCU pentru distrugerea materialului pe care îl aveam la Institut în legătură cu lucrările din Transnistria - răspund :

Nu îmi amintesc să fi dat vre-o instrucțiune specială cuiva în această privință. Cel mult am rugat vreun coleg (eventual pe MATILDA) să vadă ce este cu sertarele mele, să-mi aducă cărțile și lucrările în curs (decurgând din activitatea mea de atunci) să le arunce la coș.

monografice din care ar putea rezulta o lucrare pe care n'am făcut-o. ss. LEVENTE

formă Cu GLOBULENTIA cred că am discutat că strâng și am strâns un asemenea material sub forma unor schițe monografice din care ar putea rezulta o lucrare pe care n'am făcut-o în niciun caz într-o formă sistematică și deci nu am prezentat-o.

acordul - dar prezentare. ss. LEVENTE

Agupra unei asemenea lucrări el și-a dat acordul - dar prezentarea lucrării nu a mai avut loc neîntrând în intenția mea.

ss. LEVENTE

✓ La întrebare, ce instrucțiuni am dat Matildei? Devenim
pentru distrugerea materialului pe care îl aveam la institut
în legătură cu lucrările din Transnistria - , răspund -
Nu îmi amintesc să fi dat vreo instrucțiune specială
cuiora în această privință. Cel mult am rugat ¹⁸⁵
vremurile (eventual pe Matilda) să vadă ce este
cu scrierile mele, să-mi aducă cărțile și lucrările în
curs (decurgând din activitatea mea de atunci) să le
amăn la cas.

Sunt

Cu Galopentzi cred că am discutat cu strâng și
am strâns un osamea material sub forma unor schițe
monografice din care ar putea rezulta o lucrare
pe care n'am făcut-o în niciun caz într-o
formă sistematică și deci nu am prezentat-o.

Sunt

Asupra unui osamea lucrări el mi-a dat
acordul - , dar prezentarea lucrării nu a mai avut loc
mătrând în intenția mea -

Sunt

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL de ani 35 de profesie activist de partid cu ultimul domiciliu în Str. Alexandru No. 44 A, fiind întrebat declar următoarele :

- 1.= Care a fost prima perioadă de timp când am fost în teritoriu URSS?
Am plecat din București în luna August 1942 și am stat până în luna Septembrie 1942 (aproximativ două luni).
- 2.= Care a fost a doua perioadă de timp?
Am stat de la mijlocul luni Decembrie 1942 până la jumătatea lunii Ianuarie 1943 (aproximativ una lună).
- 3.= Care a fost misiunea generală a acestor echipe ?
Înregistrarea familiilor de moldoveni de dincolo de peste Bug, a 2-a misiune a fost să se distribuie celor înregistrați pachete din partea "Patronajului", a 3-a să li se distribuie material de propagandă antonesciană și a 4-a misiune să se întocmească studii cu privire la organizarea economică socială și culturală a regiunii precum: legislația, demografia, învățământ, colhozurile din regiune, agricultura folclor.
- 4.= Care a fost misiunea echipei din care făceam parte ?
Înregistrarea familiilor de moldoveni din satele Alexandrovca și hutorile învecinate, Balsoiu-Solonia, apoi Voseatca și hutorile învecinate, Simin-Brid și hutorile învecinate, Tișcovca, Lipneasca, în prima deplasare - în plus, distribuirea de pachete, material de propagandă, și diverse studii.
În a doua deplasare, singur, în localitățile: Ustinovca, Babanca, Juguleț, apoi Componievca și hutorile învecinate cu localitățile de mai sus, trecând și prin Bohiruț și Kirovograd, având aceleași misiuni.
- 5.= Care a fost misiunea mea în prima și a 2-a perioadă?
Să înregistrez familiile de moldoveni din localitățile de mai sus, să le distribuie pachete și material propagandistic, să întocmesc câteva schițe monografice în legătură cu organizarea și producția colhoznică, în prima perioadă.
În a doua perioadă, am avut aceleași sarcini în plus întocmirea unui studiu- articol privitor la așezarea și răspândirea moldovenilor din raionul Componievca și poate și Tișcovca (nu-mi amintesc precis).
În afara misiunilor arătate mai sus, nu am avut alte misiuni pe linie profesională.

6.= Care a fost componența
echipei în prima și a
2-a perioadă?

In prima perioadă componența
echipei a fost: STEFAN POPESCU, RĂTIU
ANTON și LEVENTE MIHAIL - în plus ALEXANDRU
CERPICU, student moldovean din Alexandrovca
care făcea pe translatorul.

In a doua perioadă, m'am deplasat
singur.

7.= In afara misiunii
primită pe linie
I.C.S. am mai avut
și alta?

Am avut misiuni din partea Partidu-
lui. In afara acestei misiuni și celei
profesionale nu am mai avut alte misiuni.

8.= Din ce au constatat
misiunile primite
dela Partid?

Prima misiune a fost să mă port ca
un comunist. A 2-a, să veghez ca și ceilalți
membri de partid și U.T.C. plecați să se
comporte la fel. A 3-a misiune, să pregă-
tesc eventuale legături în acea regiune.
Nu am avut alte misiuni pe linie de partid.

9.= Ce am lucrat din
însărcinare?

Pe linie I.C.S.: am înregistrat familii
de moldoveni în localitățile indicate, am
distribuit pachete, am cules date pentru
întocmirea unor schițe monografice privi-
toare la organizarea și producția colhozni-
că (din câteva colhozuri) și pentru
întocmirea studiului- articol privind la
așezarea și răspândirea moldovenilor din
raionul Companievca și eventual Tișcovca.

Am distribuit, f.rareori, material
propagandistic.

Pe linie de Partid: m'am comportat ca
un membru de Partid: am ridicat moralul
populației cu care am venit în contact
difuzând știri juste în legătură cu situa-
ția frontului, în Alexandrovca împreună cu
ALEXANDRU CERPICA am sfătuit și încurajat
furtul grâului destinat nemților, am făcut
propagandă anti-hitleristă, am distribuit
multe pachete ucrainenilor cu mai mulți
copii în armata roșie, am organizat ajuto-
rarea familiilor membrilor de partid uciși
de nemți, am distrus grosul materialului
de propagandă, am contribuit la compromite-
rea MARIEI ANTONESCU în numele căruia se
distribuia pachetele, am vândut alimente,
săpun etc. dat de patronaj în mărci, le-am
transformat la Odessa în lei pe care i-am
predat Partidului, am făcut înregistrări
fictive contribuind la dezorganizarea
operațiilor de înregistrare.
Nu pretutindeni m'am achitat de aceste
sarcini ci numai pe măsură ce îmi făceam
legături locale politice.

Pe linia sarcinei de a face legături
am făcut asemenea legătură, pe care le pot
cu aproximație indica, dar nu mi s'a cerut
la întoarcere și nici nu le-am comunicat
partidului.

Am veghiat ca și ceilalți tovarăși
să aibă o comportare demnă.

10.= Ce am lucrat din proprie inițiativă?

Din proprie inițiativă mi-am precizat temele lucrărilor.

Altceva din proprie inițiativă nu am făcut.

11.= Ce date se culegeau și sub ce formă erau prezentate ?

S'au înregistrat date cu privire la familiile de moldoveni înscrise pe formulare precum: numele capului familiei, numele membrilor din familie, vârsta, sexul, profesiunea etc.

Personal am cules date pentru întocmirea lucrărilor indicate și anume: pentru lucrarea privitoare la colhozuri; suprafața numărul membrilor, distribuirea terenurilor producția pe culturi și ani pe ha. pentru perioada dinaintea colectivizării, prima fază a colectivizării și perioada consolidării colhozurilor. La Alexandrovca am cules date și în legătură cu creșterea peștelui în orezării.

Pentru a 2-a lucrare, privitoare la așezarea și răspândirea moldovenilor în raionul Companievca și eventual Țiscovca am cules date asupra anului stabilirii moldovenilor, locului de unde au venit, cum s'au grupat pe sate și hutere, în ce număr față de populația ucrainiană. Deasemenea, în satul Juguleț-Babanca am cules date cu privire la împărțirea și reîmpărțirea terenurilor așa cum se practica înainte de 1905 (Stolipin). Alte date în afara celor arătate mai sus nu am mai cules. Înregistrările familiilor se făceau pe formulare tipărite și se prezentau sub această formă. Datele privitoare la așezarea și răspândirea moldovenilor le-am prezentat sub formă de articol-studiu. Datele privitoare la colhozuri le-am prezentat și discutat în stare brută. Nu am făcut nici-o lucrare specială și definitivă cu ele.

La fel, datele privitoare la reîmpărțirea terenurilor în Babanca-Juguleț.

12.= Ce am făcut cu aceste lucrări?

Lucrarea privitoare la așezarea și răspândirea moldovenilor i-am dat-o lui GOLOPENTIA fiindu-mi cerută de el pentru a fi publicată în revista "Sociologie Românească".

Celălalt material ales a rămas ne prezentat sub forma vreunei lucrări definitive.

13.= Cui am spus despre datele culese. Cui le-am arătat?

Articolul studiu l-am discutat și i l-am prezentat lui GOLOPENTIA.

Lui STOIANOVICI, ca secretar al Oficiului de Studii. Nu-mi amintesc să-l fi arătat altei persoane.

Materialul privitor la producția colhozurilor și creșterea peștelui în orezării nu l-am prezentat sub formă de lucrare cuiva dar l-am discutat la Partid cu KOFLER, BIJI MIRCEA, MAGHERU MIHAI și la Institut cu OANCEA NICOLAE, STOIANOVICI, ./.

RATIU, STEFAN POPESCU, CONREL MANESCU, CORBEA DUMITRU, cu tov. SASA SIDOROVICI - în afară de Institut precum și cu VLADESCU-RACOASA, GH. SIMEON, BAGDASAR. Este posibil să-l fi discutat și cu alte persoane pe care nu mi le amintesc.

14.= Ce am folosit din aceste date și cum?

Le-am folosit ca argumente pe linia muncii de agitație - pe date, după împrejurări.

15.= Dece n'am folosit materialul pe care pretind că l-am luat pentru partid ?

Materialul pe care l-am cules în timpul misiunii mele nu l-am luat pentru a-l da partidului, adică legăturii mele superioare, ci pentru a-l folosi în munca practică de zi cu zi de partid făcută de mine în sectorul meu de activitate. Deasemenea în cazul când Institutul mi-ar fi cerut să-i fac o lucrare, urma să folosesc acest material.

16.= M'am interesat de soarta acestui material?

Nu m'am interesat de soarta acestui material.

17.= M-ai am ceva de adăugat la întrebarea de mai sus?

Dacă materialul a fost acasă atunci a avut soarta lucrărilor mele ridicate de Siguranță. De aceste lucrări m'am interesat după 23 August după numirea mea ca secretar general la Poliție prin fie COPOTIU fie COSTEL PETRESCU și personal am stat de vorbă cu arhivarul dela siguranță, chiar la Siguranță, care mi-a spus că s'au pierdut toate din pricina bombardării localului de către nemți după 23 August. Aceasta a fost prima posibilitate de a intra în posesia materialului și care a eșuat. A 2-a posibilitate era cea că în cazul că materialul se afla în biroul dela Institut, să-l pot regăsi după 23 August. În acest scop am rugat pe STOIANOVICI TUDOR sau MATILDA DEMETRESCU, nu-mi amintesc precis pe care dintre ei, să-mi aducă lucrurile din birou dela I.C.S. și să dea la coș ceea ce nu mai era important și actual.

18.= Când m'am interesat precis de soarta lucrurilor mele dela Statistică?

M'am interesat cam la o lună după 23 August, după întoarcerea Institutului din dispersare.

19.= Ce mi-a fost adus din lucrurile dela Institut și unde ?

Mi s'au adus cărți și caete cu rezumate ce-mi aparțineau în localul U.P. Povernei 1, unde locuiam, fie de STOIANOVICI fie de MATILDA DEMETRESCU. Nu-mi amintesc precis pe care dintre ei doi i-am rugat.

20.= Nu am discutat niciodată cu MATILDA DEMETRESCU despre existența lucrărilor întocmite de mine și care se aflau în arhiva I.C.S.

Nu am discutat niciodată.

21.= Pentru ce am mințit
și nu am spus
adevărul când am
fost întrebat dacă
m'am interesat de
lucrurile mele ?

Am uitat

22.= În ce zi s'a făcut
descinderea dela
I.C.S. pentru
arestarea mea?

La 15 Decembrie 1943

23.= Cum am scăpat ?

La intrarea în Institut am fost arătat de portar celor 2 agenți de mă căutau, portarul spunându-le "acesta este Dl. LEVENTE". Si m'au invitat afară ceace mi s'a părut suspect mai ales că mă așteptam la arestare, tov. MAGHERU cu care lucram, mi-a comunicat cu circa două săptămâni mai devreme că este urmărit. Nu m'am dus după ei ci am plecat repede spre cel mai apropiat closet pentru a distruge materialul ce-al aveam asupra-mi, lucru pe care l-am și făcut.

După aceia ei s'au luat după mine, am trecut prin birouri și m'am dus la a 2-a ieșire pe care am gasit-o închisă.

I-am cerut unui om de serviciu ce se afla acolo să se ducă la portar să-i ceară pentru Dl. GRIGORCEA (director administrativ) cheia.

Când acesta pleca, am constatat că un agent este lângă mine și că auzise totul. I-am spus omului de serviciu să nu se mai ducă.

Am plecat apoi la etajul 3 unde aveam biroul. Am stat puțin și am eșit afară cu intenția de a mă pierde prin alte birouri. Unul dintre agenți mă aștepta la ușe (am aflat mai târziu că este comisarul PRUNESCU) și m'a invitat să-l urmez. Am refuzat să-l urmez spunându-i că eu nu sunt LEVENTE și l-am invitat să plece întrucât n'are treabă la Oficiul de Studii.

Am plecat apoi prin birouri, permanent urmărit și invitat să viu afară și refuzând aceasta. Am coborât apoi la bibliotecă și m'am gândit să-i cer bibliotecarei (LIZETA JEBELEANU) care era simpatizantă și în plus aparținea de Oficiul de Studii a cărui conducere o giram în acea vreme, cheia dela depozitul de cărți care se afla la subsol în speranță că aş putea ieși pe vre-o fereastră neobservat. I-am spus totul fără ocol și mi-a răspuns că fereastrăuile au toate zăbrele și că singurul lucru de făcut este să sâr pe fereastră bibliotecii care da într'o curte interioară - ceea ce am și făcut.

24.= Unde m'am dus?

După ce am umblat toată ziua prin oraș ca să-mi pierd urma, am ieșit la o întâlnire cu pictorul MAXY în vederea unei ./.

ședințe și cu tov. MIREL care n'a esit și nu s'a ținut ședință. M'am dus apoi la PARASCHIVA IUBU care avea o casă de ședințe pe o stradă lângă

Bdul. Angelescu unde trebuia să țin o ședință cu SOFIA UNGUREANU (RAPAPORT) astăzi MARCOVICI, lucrează la Institutul de Proiectare ca arhitectă. Cu acest prilej am constatat că PARASCHIVA IUBU (deasemenea arhitectă) care primise sarcina de a închiria o nouă casă pentru ilegalizarea mea, închiriasse o garsonieră pe Bdul Filantropia, într'un semi bloc florentin. Nu-mi amintesc numărul. În aceeaș seară m'am mutat în acea casă împreună cu PARASCHIVA IUBU. Am locuit în acest loc până la 23 August iar cu prilejul ședințelor dormeam uneori în alte case. Cel mai adesea am ținut ședințe și am dormit în casa tov. URSU MARCU (director la Minist. Undustr. Alimentare) și la NADIA SERBAN (în Blocul de lângă Scala).

Am mai dormit odată la VIAICU RAPAPORT (Bdul. Lascăr Catargiu) odată la un inginer din Oradia dus acolo de KOFLER căruia nu-i rețiu numele (îl cunoaște tov. ALEXANDRU SOLOMON dela C.C.) și întâmplător în alte case dus de tovarăși despre care în prezent nu-mi mai amintesc.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau de voie, conștient și nesilit de nimeni.

ss. MIHAIL LEVENTE

21 Ianuarie 1950

Subsemnatul Zemele lehel de ani 35 de profesie activist de partid în ultimul domiciliu în Str. Alexandru Nr. 44 fiind înțebat de către următorii:

- 1) Care a fost prima perioadă de timp când au fost în Teritoriul U.R.S.S. ?
- 2) Care a fost a doua perioadă de timp ?
- 3) Care a fost misiunea generală a acestor echipe ?
- 4) Care a fost misiunea echipei din care făceam parte ?
- 1) Am plecat din București în luna August 1942 și am stat până în luna Septembrie 1942 (aproximativ două luni)
- 2) Am stat de la începutul lunii Decembrie 1942 până la jumătatea lunii Ianuarie 1943 (aproximativ una lună)
- 3) Organizarea familiilor de moldoveni de diaculo de Bug, a 2-a misiune a fost să se distribuie cele înregistrate pachete din partea "Patriei noastre" și a 3-a să li se distribuie material de propagandă antonusciană și 4-a misiune să se întocmească studii cu privire la organizarea economică, socială și culturală a regiunii primum: legislația, demografia, învățământul, colhozurile din regiune, agricultura etc. feldor -
- 4) Înregistrarea familiilor de moldoveni din satele: Alexandrovca și hutorile învecinate, Balsoni-Balonia, apoi Vozeatoc și hutorile învecinate, Siminchi-Brid și hutorile învecinate, Tiscovra, Sipneasra, în prima deplasare - în plus, distribuirea de pachete, material de propagandă, și diverse studii -
- Am a 2-a deplasare, singuri, în localitățile: Iestrovca, Babauca -

regulă, apoi Comandamentul, și hăturile învecinate cu localitățile de mai sus, trecând și prin Bohinț și Kirovograd, având a celor misiuni 222

5) Care a fost misiunea mea în prima și a 2-a perioadă?

7) ~~Am făcut~~ să înregistrez familiile de moldoveni din localitățile de mai sus, să le distribuim pachete și material propagandistic, să întocmesc câteva scurte monografii în legătură cu organizarea și producția colectivă, în prima perioadă.

În a doua perioadă, am avut aceleași sarcini, în plus întocmirea unui studiu artistic privind la viața și răspândirea moldovenilor din raionul Comandament și poartă și Tisovca (cu-mi amintesc precis)

~~În afară~~ În afară misiunilor arătate mai sus, nu am avut alte misiuni pe linie profesională.

6) Care a fost componența echipei în prima și a 2-a perioadă?

6) În prima perioadă componența echipei a fost: Ștefan Popescu, Rădu Anton și Leonte Bihor, în plus Alexandru Căpăla, student moldovean din Alexandrova care făcea pe traducătorul.

În a 2-a perioadă, ne-am deplasat singuri.

7) În afară misiunii primite pe linie S.C.S., am mai avut și alta?

7) Am avut misiuni din partea partidului. În afară acestor misiuni și celei profesionale nu am mai avut alte misiuni.

8) Din ce am constatat misiunile primite de la partid?

8) Prima misiune a fost să-mi pot ca un comunist. A 2-a, să veghez ca și celelalte membri de partid și U.T.C. plecați să se campeze la fel. A 3-a misiune, să pregătesc materiale legate în acea regiune. Nu am avut alte misiuni pe linie de partid.

9) Ce am luat din înscăinare.

~~pe~~

g) Pe linie G.C.S. : am înregistrat familii de moldoveni în localitățile indicate - am distribuit pachete, am cules date pentru întocmirea unor scurte monografii privitoare la organizația și producția colectivă (din cîtorva colectivi) și pentru întocmirea studiilor articele privitor la așezarea și răspândirea moldovenilor din raionul Compa-nișevca și eventual Tîșcova.

Am distribuit, de asemenea, material propagandistic.

Pe linie de partid :

m-am ocupat ca un membru de partid : am ridicat nivelul papulei cu care am venit în contact distru-gind stări furtive în legătură cu situația frontului, în Alexandrovca împreună cu Alexandru Căpîca am sfătuit și încurajat faptul grăului destinat nemților, am făcut propa-gandă anti hitleristă, am distribuit multe pachete necesare în mai multe copii în armata roșie, am organizat ajutoarea familiilor membrilor de partid uciși de nemți, am distrus grosul materialului de propagandă, am contribuit la compunerea Mărei Huto-rescu în numele căreia se distribuie pachetele, am vîndut alimente, haine etc. dat de patronaj în mărci, le-am transformat la Odessa în lei pe care i-am predat partizanelor, am făcut înregistrări fictive contribuind la dezorganizarea apărării de înregistrare în prețuri indonei m-am achitat de aceste sarcini și numai pe mîna ce mi-am făcut legături locale politice -

Pe linia sarcinii de a face legături am făcut asemenea legături, pe care le pot cu aproximație indica, dar

am mînat să an- s'au cînt la întorcere
Am negat că le-am comunicat partizanelor
Am negat că le-am comunicat partizanelor

10) Ce au luat din proprie inițiativă?

ii) Ce date se culegeau și sub ce formă erau prezentate?

10. Din proprie inițiativă mi-am precizat temele lucrărilor.
Alteora din proprie inițiativă mi-am făcut.

ii) S-au înregistrat date cu privire la familiile de moldoveni înscrise pe formulare precum: numele capului familiei, numele membrilor din familie, vârstă, sexul, profesia - etc.
Personal am cules date pentru întocmirea lucrărilor invocate și anume: pentru lucrarea privitoare la colhozuri: suprafață, nr. membri, distribuția terenurilor, producția pe culturi și ani pe la. pentru perioada dinaintea colectivității, prima foto a colectivității și perioada cauzalității colhozurilor. ~~La~~ La Alexandru am cules date și în legătură cu criteriul pestelui în acvicultură -

Pentru a 2-a lucrare, privitoare la așezarea și răspândirea moldovenilor în raionul Comanina și eventual Tîrșovca, am cules date asupra așezării stabilirii moldovenilor, locurile de unde au venit, cum s-au grupat pe sate și hute, în ce număr fațo de populația ucraïnană -

Deasemenea, în satul Ingulet-Babruca am cules date cu privire la împărțirea și reîmpărțirea terenurilor așa cum se practica înainte de 1905 (Istolpin)

Alte date în afara celor arătate mai sus mi-am mai cules -

Înregistrările familiilor se făceau pe formulare tipărite și se prezentau sub această formă -

Datele privitoare la așezarea și răspândirea moldovenilor le-am prezentat sub formă de articol-studiu -

Datele privitoare la colhozuri le-am prezentat și discutat în stare brută.

un am făcut vicio lucrare specială
și definitivă cu ele.
La fel, datele privitoare la simpatiz
rea trimis în Babauca - Buguleț.

12.) Ce am făcut cu aceste lucrări?

12) Lucrarea privitoare la așezarea și
răspândirea maldovenilor i-au dat-o
lui Golopentzi fiindcă mi-a cerut de el
pentru a fi publicată în revista
"Socializare Românească".

Celălalt material culis a rîm
ne prezentat sub forma muncii
lucrări definitive.

13.) Cui am spus despre datele
culise. Cui le-am arătat?

13) Articolul studiu i l-am discutat
și i l-am prezentat lui Golopentzi.
Lui Storașonici, a sînter al
Oficiului de studiu. Mi-am amintesc
să-l fi discutat sau să-l fi arătat
altor persoane.

Materialul privitor la producția
calbombr și mîntora pestelui în
rețarii mi l-am prezentat sub
formă de lucrare mîntora și l-am
discutat la partid cu Kofler,
Biji Mîntora, Moșanu Mihail - și
l-am înțeles cu Oancea Nicolae, Storașonici,
Răduț, Ștefan Popescu, Cornel Mîntora,
Cornea Dumitru, cu țar. Săse
Sidorovici și în afară de Institut
precum și cu Plădescu-Răduț,
Gh. Simion, Bagdasar. Este
posibil să-l fi discutat și cu alte
persoane pe care mi le
amintesc.

14.) Ce am folosit din aceste date
și cum?

14. Le-am folosit ca argumente pe
linia muncii de agitație - și pe date,
după împrejurări.

15.) De ce n'am folosit materialul
pe care pretindeam că l-am luat
pentru partid?

15) Materialul pe care l-am culis
în timpul mîntorii mele mi l-am
luat pentru a-l da partidului,
adică legătură mea superioară,
ci pentru a-l folosi în muncă
practică de țar și de partid
făcută de mine în sectorul muncii
de activitate. O asemenea

16) M'am interesat de sursa acestui material?

17) M'as-a ceva de aduogat la intrebarea de mai sus?

18- (când m'am interesat precis de sursa lucrurilor mele dela Statistica -)

19) Ce mi-a fost adus din lucrurile dela Institut și unde?

În cazul când Institutul mi-a dat
cât să-i fac o lucrare, urma
să folosesc acest material

16) Nu m'am interesat de sursa acestui material.

17) După materialul a fost acasă
atunci a avut sursa lucrurilor mele
ridicate de siguranță - De aceste
lucruri m'am interesat după 23 August
prin după unirea mea ca secretar
general la Politică prin ~~an~~ fr
Copotăni fr Costel Petrescu și perso
nal am stat de vorbă cu arhivul
dela siguranță, chiar la siguranță, ca
mi-a spus că s'au pierdut toate
din pricina bombardării localului
de către nemici după 23 August.
Acesta a fost primul prilej de
a intra în posesia materialului și cine
a esnat -

A 2-a prilejitate era aceea că
în corul că materialul se afla
în biroul dela Institut, să-l
pat rugă după 23 August. La
scop am rugat pe Stăvoniță
sau Matilda Deantescu, mi mi
amintesc precis pe cine dintr-ei,
să mi aducă lucrurile din birou
dela S.C.I. și să de la cor,
ceea ce mi era important
și actual -

18) M'am interesat cam la
o lună după 23 August,
după întoarcerea Institutului din
dispensare -

19) Mi s'au adus cărți și carte cu
reținerate ce mi aparțineau în
localul U.P. Pomeni - Nr. 1
unde locuim, fr de Stăvoniță

fiu de Matilda Demetrescu 106 - mi
amintesc precis pe cine dintre ei doi
i-am rugat.

20) Un am discutat uiciodată cu
Matilda Demetrescu despre
existența ^{lucrărilor} ~~lucrărilor~~ întocmite de
mine ^{în} ~~în~~ arhiva S.C.S.?

21) Pentru ce am mintit și un
am spus odevăral când am
fost interbat dacă m'am interesat
de lucrurile mele - ?

22) În ce s'a făcut descoperirea
dela S.C.S. pentru astora mei?

23) Cum am scăpat ?

20 - Un am discutat uiciodată -

21) Am uitat -

22) La 15 Decembrie 1943 -

23) La intrarea în institut am fost
orătat de portier alți 2 agenți ce
mă căutau, portierul spunându-le
"aasta este D. Seruile". Ei m'au
"invitat" afară cu oare mi-s'a părut
suspect mai ales că mă așteptau
la orestre, tov. Boghen cu care
lucram, mi-a comunicat că circa
două săptămâni mai devreme
este urmărit. Eu m'am dus după
ei și am plecat repede spre
cel mai apropiat clădit pentru a
distruge materialul ce-l aveam
asupra-mi, lucru pe care l-am și
făcut.

După acea ei s'au luat după
mine, am trecut prin kram și
m'am dus la a 2-a etaj pe
care am găsit o închisă -

I-au cerut mi-au dat de serviciu
ce se afla acolo să se ducă la
patru să-i urască pentru D. Grigorescu
(director administrator) cheia -
Când acesta pleca, am constatat
că un agent este lângă mine

si cã auzile tatul. I-am spus ~~70~~ ~~70~~ ~~70~~
 omul de serviciu sã mi se mai ducã.
 Am plecat apoi la etajul 3 unde
 aveam biroul, am stat puțin și am
 ieșit afarã cu intenția de a mă
 pierde prin alte birouri - ~~Comand~~
 Unul dintre ageni m'a așteptat
 la ușa (am așteptat mai târziu cã
 este ~~pe~~ comisarul Ruvosin) și m'a
 invitat sã-l urmerez - Am refuzat
 sã-l urmerez spunându-i cã eu nu
 sunt Secret și l-am invitat sã
 plece întrucât n'are treabă la oficiul
 de Studii.

Am plecat apoi prin birouri, percurând
 urmări și invitat sã vin afarã și refuzând
 acesta. Am coborât apoi la bibliotecă
 și m'am gândit sã-i cer bibliotecarei
 (Lizeta Febeleanu) care era singu-
 lizantă și în plus apartinerea de
 oficiul de studii a cărei conducere
 o giram în acea vreme, chisã de la
 depozitul de cărți care se afla la
 subsol în speranța cã aș putea
 ieși pe vreo fereastră neobservat.

I-am spus tatăl fãrã ocal și
 mi-a rãspuns cã fereștile au
 toate tablouri și cã singurul loc
 de fãcut este sã sãr pe fereștea
 bibliotecii care da într-o curte
 interioară - ceea ce am și fãcut

24) Unde m'am dus?

24) Dimpotrivă am umblat toate timpuriu
 și mi sã mi pãrã una, am
 ieșit la o întâlnire cu pictorul
 Maxy în vederea unei sedințe și
 cu tot lãrãf ședea cã n'a ieșit și m'a
 ținut sedinte - M'am dus apoi
 la Parchizi Gubru care avea o
 casã de sedinte pe o stradã
 lângã Bdul Măgurele unde trebuia

săptămă o sedință în Sofia Ungurean
 (Rappaport) întâi Marconi, lucrând
 la Institutul de Proiectare ca arhitectă.
 Cu acest prilej am constatat că
 Paraschiva Dubu (deosebită arhitectă)
 care primise sarcina de a înclina
 o nouă casă pentru iligeliștii mei,
 înclinarea o garsonieră pe Bldul
 Filantropia, într-un semi-bloc
 glăntiu - m-am amintesc
 numărul - În același seară m'am
 mutat în această casă împreună
 cu Paraschiva Dubu - Am locuit
 apoi ~~de obicei~~ în acest loc
 până la 23 August iar cu prile-
 jul sedințelor dormeam mereu în
 alte case. Cel mai adesea am
 ținut sedințe și am dormit în casa
 tov. Ursu Marian (director la Minist.
 Industrii Alimentare) și la Madia Ierban
 (în Blocul de lângă Scala)
 Am mai dormit odată la Vlaicu
 Rappaport (Bldul Săcăr Catargiu)
 odată la un inginer din Oradea
 (careu) ~~după de Kofler~~ după acela
 de Kofler căruia mi-i rețin
 numele (il cunosc tov. Alexandru
 Solomon de la C.C.) și odată la
 întâmplător în alte case alături de
 tovarăși despre care în prezent
 nu mi mai amintesc.

Aceasta mi este declarată pe cuvânt de onoare,
 conștient și nesilit de nimeni

21-Ianuarie 1950

Leonor Serește

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL cu ultimul domiciliu în București Str. Alexandru No. 44, fiind întrebat declar următoarele :

1. = Ce am lucrat din proprie inițiativă pe teritoriul URSS?
Din proprie inițiativă am cules material privitor la organizarea producției colhoznice în câteva colhozuri și redistribuirea terenurilor între țărani în regimul dinaintea anului 1905.
2. = Cum erau strânse aceste date ?
Cifre comparative (pe ani și pe producție colhoznică și individuală pe aceleași terenuri) întovărășiți de texte explicative.
3. = Numai cifre sau erau luate și sub formă de schițe monografice?
Erau luate sub formă de cifre și explicațiile respective în scopul redactării unor schițe monografice (adică rezumate de monografii).
4. = Pentru ce am luat inițiativa culegerii acestui material?
In primul rând pentru a-l folosi în Tară în munca de agitație pe linie de Partid și în al 2-lea rând pentru a întocmi - la munca Institutului în cazul când s'ar fi întâmplat acest lucru, o lucrare.
5. = Cum m'am gândit să culeg acel material pentru care trebuia să-l folosesc pentru partid ?
Intr'o formă concretă (cifre și explicații) prin convorbiri cu colhoznicii, ceea ce am și făcut dealtfel.
6. = Dar în cazul când mi s'ar fi cerut să fac o lucrare cu această temă?
Tot într'o formă concretă, adică cu cifre și explicații exacte asupra situației la care aș fi adăugat conținutul de redactare proprie (mai mult text personal, și eventual desene).
7. = Ce înțeleg prin conținut de redactare proprie?
Mai mult text explicativ personal, în nici-un caz defavorabil Uniunii Sovietice.
8. = Cum am folosit materialul?
Până la 23 August l-am folosit pentru agitație și propagandă în favoarea producției colhoznice.
Pe linie profesională nu mi s'a cerut și nu am înaintat o lucrare cu acest material privitor la colhozuri.
9. = Unde este această lucrare cu date despre colhozuri?
Nu știu.

10.= Dece nu știu ?

In primul rând nu i-am acordat importanță nesocotindu-l material conspirativ
In al doilea rând, odată cu căderea în care am fost antrenat, n'am mai avut putințe să mă interesez de nici-un material propriu până la 23 August.

11.= Dece consider că nu era o lucrare conspirativă deși conținea date favorabile URSS?

Pentru că materialul fusese cules în cadrul unei activități oficiale. Pentru că materialul era în stare brută și nu era însoțit de concluzii definitive personale.

12.= In acest caz, dece după 23 August m'am interesat de soarta acestui material?

După 23 August am cerut să mi se trieze cărțile și lucrările pe care le aveam la Institut, să mi se aducă cele actuale și să se distrugă - celelalte. Printre cele pe care nu le socoteam actuale făcea parte și acest material despre colhozuri.

13.= Dece materialul privitor la colhozuri care pretind că era favorabil URSS, după 23 Aug. pentru mine nu mai era un material actual?

Pentru că după 23 August se creiaseră posibilități mult mai largi de informare cu privire la situația din URSS.

14.= Cari erau acele posibilități de informare?

Mărturiile mai complete ale tovarășilor veniți din URSS, relatările din presă și în special din "Graiul Nou" diverse conferințe.

15.= Când am dat instrucțiuni să-mi distrugă materialul sôcottit de prisos și cui?

La una sau două luni după 23 August 1944. Precis nu-mi amintesc, dar cred că i-am dat instrucțiuni fie lui STOIANOVICI, fie lui MATILDA DEMETRESCU.

16.= In afară de data de mai sus am mai dat și la o altă dată și cui instrucțiuni?

După ce mi-au fost aduse materialele cerute de mine, nu-mi este limpede în memorie să mai fi dat altcuiva alte instrucțiuni.

17.= Mint, am mai dat?

N'am mai dat instrucțiuni nici unei alte persoane, sau la altă dată decât cea indicată de mine. Sunt conștient de această afirmație - mi s'a atras luarea aminte că mint.

18.= Minți, ai mai dat?

Nu am mințit. Realitatea este că nu am dat instrucțiuni nici unei alte persoane la nici-o altă dată în afară de cea arătată mai sus. Mi s'a atras luarea aminte pentru a 2-a oară că mint.

19.= Minți ai mai dat și altă dată?

Nu am mai dat la nici-o altă dată niciunei alte persoane instrucțiuni deosebite de cele de mai sus. Mi s'a atras luarea aminte pentru a 3-a oară

20.= Dece la întrebarea 16 nu am răspuns clar că am căutat să mă ascund în spatele lipsei de memorie?

Am dat greșit răspunsul, în realitate după ce mi-au fost aduse materialele nu am mai dat nici-un fel de instrucțiuni altei persoane.

21.= Pentru care motiv am
răspuns greșit?

Din lipsă de atenție am încurcat
două întrebări.

22.= Această lipsă de
atenție nu este
intenționată?

Nu.

23.= Ești conștient că
în cazul când se
va dovedi contrariul
(adică mi se va dovedi
că am cerut și la o
altă dată distrugerea
acestor lucrări, consi-
derate de mine ca inactua-
le) este o probă evidentă
că și în acest moment merg
pe linia mințirii Parti-
dului.

Nu pot da un răspuns precis
la această întrebare pentru că fac un
efort permanent și cinstit de a nu
minți partidul și pentru că multe
dintre faptele la care trebuie să
răspuns s'au consumat de mult și
nu le-am dat nici-o atenție.

Dau prezenta declarație de voie, conștient și
nesilit de nimeni.

ss.MIHAIL LEVENTE

23 Ianuarie 1950

Declarație

112

1145

Subsemnatul Severin Mihai în ultimul domiciliu în București, Str. Alexandru nr 44 - fiind întrebat de cele următoare:

- 1) Ce am luat din proprie inițiativă pe timpul l.r. 82?
- 2) Cum eram stăpâne aceste date?
- 3) Numai cifre sau erau luate și sub formă de schițe monografice?
- 4) Pentru ce am luat inițiativa culegerii acestui material?
- 5) Cum m'am gândit să culeg acest material pe care trebuia să-l folosesc pentru partid?
- 6) Dar în cazul când mi s-ar fi cerut să fac o lucrare cu această temă?
- 1) Din proprie inițiativă am cules material printre la organizația producției calhoznică în întreaga calhoznă și redistribuirea Terenului între țărani în regiunea dinaintea anului 1905.
- 2) Cifre comparatve (pe ani și pe producția calhoznică și individuală pe aceiași tereni) întărite de texte explicative.
- 3) Erau luate sub formă de cifre și explicațiile respective în scopul redactării unor schițe monografice (anexate de monografii).
- 4) În primul rând pentru a-l folosi în țară în muncă de agitație pe linia de partid și în al 2-lea rând pentru a întoarce la muncă susținătorii în cazul când ar fi întârziat acest lucru, o lucrare.
- 5) Într-o formă concisă (cifre și explicații) prin conținutul în calhoznă, ceea ce am făcut de altfel.
- 6) Tot într-o formă concisă, adică cu cifre și explicații exacte asupra situației la care ar fi adăugat conținutul de redacție.

7.) Ce înțeleg prin conținut de redacție proprie?

8.) Cum am folosit materialul?

9.) Unde este această lucrare în date despre calhozuni?

10.) Dece nu știu?

11.) Dece consider că nu era o lucrare conspirativă deși conținea date favorabile U.R.S.S.?

12.) În acest caz, dea după 23 August nu am interesat de sonda acestui material?

proprie (mai mult text personal și eventual deșene) 296

7.) Mai mult text explicativ personal, în niciun caz defavorabil U.R.S.S. Sovietice.

8.) Până la 23 August l-am folosit pentru agitație și propagandă în favoarea producției calhoznică ~~atât în~~

Pe linie profesională nu mișcăm și nu am înaintat o lucrare cu acest material privitor la calhozuni.

9. Nu știu.

10.) În primul rând nu i-am acordat importanță nesemnificativă material conspirativ.

În doilea rând, odată cu căderea în care am fost antrenat, n'am mai avut puterea să mă interesez de niciun material propriu până la 23 August.

11.) Pentru că materialul fusese inclus în cadrul unei activități oficiale. Pentru că materialul era în stare brută și nu era înzestrat de concluzii definitive personale.

12.) După 23 August am avut să mi se trimită cărțile și listările pe care le aveam la Institut, să mi se aducă cele actuale și să se ~~anexeze~~ distingă celelalte. Printre cele pe care nu le socoteam actuale făcea parte și acest material despre calhozuni.

13) Dece materialul primit de Calbozini care pretind că era falsabil U.R.S.S., după 23 August pentru mine numai era un material actual?

14) Cui ^{erau} sunt acele posibilități de informare?

15) Când am dat instrucțiuni la-mi distinge materialul locat de prisoș și mi?

16) În afară de data de mai sus am mai dat și la o altă dată și, cui instrucțiuni?

17) Mint, am mai dat?

18. Minti, ai mai dat?

19. Minti, ai ~~mai~~ mai dat și alte date?

13) Pentru că după 23 August ¹⁹⁴⁴ se creșteră posibilități mult mai largi de informare cu privire la situația din U.R.S.S.

14) Mărturiile mai complete ale tuturor venite din U.R.S.S., relațiile din presă și în special din "Grand-Num", dintr-o confesiune.

15) La masa din luna după 23 August 1944. Păcis m-am amintesc, dar nu e. I-am dat instrucțiuni pe la Storașvici, pe la Matilda Demetrescu.

16) După ce mi-au fost aduse materialele arătate de mine, m-am așezat timp de în memorie să mi fi dat altceva alte instrucțiuni.

17) N-am mai dat instrucțiuni nici unei persoane, ~~nici~~ ^{nici} altă dată decât cea indicată de mine. Sunt conștient de această afirmație. Mi s'a atras atenția înainte ca mint.

18) Nu am ~~mintit~~ mintit. Realitatea este că nu am dat instrucțiuni niciunei alte persoane la nicio altă dată în afară de cea arătată mai sus. Mi s'a atras atenția înainte pentru a 2-a oară că mint.

19) Nu am mai dat la nicio altă dată niciunei alte persoane instrucțiuni deosebite de cele de mai sus. Mi s'a atras atenția înainte pentru a 3-a oară.

20) Dece la întrebarea 16) nu am răspuns clar și am tăcut la via ascund în spațiile lipsii de memorie?

20) Am dat grosit răspunsul, în realitate după ce mi-au fost oculte materialele nu am mai dat niciun fel de instrucție altor persoane.

21) Pentru cea mai mare am răspuns grosit?

21) Din lipsă de atenție am încercat două întrebări.

22) Aceasta lipsă de atenție este intenționată?

22) Nu.

23) Ești conștient că în cazul când se va dovedi contrariul (adică mi-se va dovedi că am eruat și la o altă dată distingeră acestă lucrări, considerate de mine ca inactuale) este o probă evidentă că și în acest moment merg pe linia minții Partidului?

23) Nu pot da un răspuns precis la această întrebare pentru că fac un efort permanent și cîștig de a nu minți, partidul și pentru a pune dintr-o faptă la care trebuie să răspund și am conștient de mult și am de-aia dat nici o atenție.

Dau prezenta declarație de via, conștient și nerănit de nimeni.

23-1-950

Liberal Șeantă

D E C L A R A T I E

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL cu domiciliul în București
Str. Alexandru No. 44, fiind întrebat declar următoarele :

1.= Ce date vizam atunci
când făceam recensământul
moldovenilor în
U.R.S.S.?

Numele și Peonumele capului familie
precum și numele membrilor din familie,
sexul, vârsta, profesiunea,
sunt acasă sau nu și starea civilă,
origina etnică, localitatea sau ținutul
de origine al lor sau strămoșilor lor.
Acestea sunt datele cari erau necesare
pentru completarea fișelor de recensământ.

2.= Ce date vizam atunci când
culegeam material pentru
uzul propriu?

Datele pe care le vizam când
culegeam material pentru uz propriu
sunt următoarele :
anul întemeierii colhozului, suprafața,
numărul membrilor, felul culturilor,
producția pe culturi la ha. înainte de
colectivizare, imediat după colectiviza-
re și în anii premergători războiului,
date despre sistemul creșterii peștelui
în orez.

Apoi așezarea, răspândirea și
proveniența moldovenilor.

Apoi sistemul redistribuirii
între țărani a terenurilor arabile
înaintea anului 1905.

Deasemenea numărul comsomolilor
și membrilor de partid pe sat înainte
derăzboi, sistemul de colectare a
laptelui și de prelucrarea sa, rela-
țiile dintre colhozuri și M.T.S. de
Stat sub aspectul chirii mașinilor și
mărimii impozitelor. Funcționarea
școlilor (nr. de clase, program),
frecvența populației la bisericile
deschise de nemți, organizarea
cluburilor, creșelor, bibliotecelor,
frecventarea lor.
Aceste sunt datele vizate de mine
în timpul cât am stat pe teritoriul
U.R.S.S.

3.= Despre care din datele
enumerate mai sus mi-am
luat notițe?

Am luat notițe despre următoarele:
a) organizarea și producția colhozurilor;
b) redistribuirea terenurilor (în 3-
în satul Juguleț-Babanca. 4 colho-
zuri).

c.= așezarea și răspândirea moldoveni-
lor în cuprinsul raionului
Comparievca.

- d) școli, biblioteci și viața culturală în general în satul Alexandrovca.
- e) Nr. comsomolilor și membrilor de partid în satul Alexandrovca înainte de război. În afară de aceste puncte nu mi-am mai luat notițe despre alte puncte vizate.
- 4.= Insemnări asupra situației politice și culturale n'ai mai luat și din altă parte în afară de satul Alexandrovca?
- A.= Insemnări culturale știu că am mai luat din Tiscovca și Balsoiu-Solonia. Insemnări politice n'am mai luat din nici-un alt sat sau localitate prin care am trecut.
- 5.= Dar date despre biserici, am luat?
- Mi-am luat notițe despre bisericile din satele Voseatcoe, Balsoiu-Solonia, Simiubin Brid și Companieva. Despre situația bisericilor din alte localități decât cele de mai sus n'am mai luat notițe.
- 6.= La ce îmi era necesară situația politică a locuitorilor?
- Din curiozitate personală.
- 7.= Aceste notițe luate asupra situației politice a locuitorilor din Alexandrovca nu le-am dat nimănui?
- Le-am luat dela Primărie, împreună cu ceilalți doi colegi din echipă și nu le-am trimis nimănui.
- 8.= Pe ce mi-am notat aceste date?
- Intr'un carnet ca și celelalte date.
- 9.= Sub formă de rapoarte sau note informative datele culese de Dta nu erau înaintate nicăeri?
- Nu! Însă se întocmeau rapoarte generale de șeful echipei cuprinzând câteva date monografice esențiale și se înaintau lui GOLOPENTIA odată cu formularele de recensământ.
- 10.= N'am întocmit niciodată asemenea rapoarte generale și care să fie semnate de mine?
- Nu.

Dau prezenta declarație de voie, conștient și nesilit de nimeni.

ss. MIHAIL LEVENTE

23 Ianuarie 1950

Subscrisorul Sănute Ilich cu domiciliul în
București, Str. Alexandru Br. 44 - fiind interbat de clau
următoare :

1) Ce date vizam atunci
când făceam recensământul
și moldovenii în U.R.S.S.?

1) Numele și prenumele capului
familiei precum și numele mem-
brilor din familie, sexul, vârsta,
profesiunea, ocupația, pe care
sunt acasă sau nu și starea civilă,
originea etnică, localitatea
sau țara de origine al
lor sau strămoșilor lor. -

Acestea sunt datele care erau
necesare pentru completarea
fișelor de recensământ.

2) Ce date vizam atunci când
culegeam material pentru uz
propriu?

Datele pe care le vizam când
culegeam material pentru uz
propriu sunt următoarele :

anul nașterii, culoarea părului,
suprafața, numărul membrilor,
felul culturilor, produsele pe
culturi la ha. înainte de colectiv-
izare, imediat după colectivizare
și în anii primului războiului,
sistemul culturii pământului în orez.

date despre

Apoi, creșterea, răspândirea și
proveniența moldovenilor -

Apoi sistemul redistribuirii între
țărani a terenurilor agricole înainte
de anul 1905.

De asemenea numărul consumatorilor
și membrilor de pământ pe sat
înainte de război - sistemul de
colectivizare a culturii și de prelucrare
sa, rețetele dintr-un colhoz și

2)

U.T.I. și Stat sub aspectul chiri-
mașilor și mării importelor
Funcționarea școlilor (nr de clase,
program), peunita populatiei
la bisiciile deschise de munte,
organiza cluburilor, case, biblio-
teci, peunita de - 156

Acesta sunt datele vitate de
mine în timpul cât am stat pe
teritoriul U.R.S.S.

3) După care din datele enumerate
și sus mi-am luat notițe?

3) Am luat notițe despre următoarele:

a) organiza și producția caldărilor
b) redistribuirea terenurilor în
satal îngust - Balanica

c) alinare și răspândirea melo-
reilor în cuprinsul raionului
Comarica

d) școli, biblioteci și viața culturală
în general în satal Alexandrovca -

e) nr. comsomolilor și membrii de
partid în satal Alexandrovca
înainta de război -

În afară de aceste puncte mi
mi-am mai luat notițe despre
alte puncte vitate -

4. Însemnări asupra situației politice
și culturale n'ai mai luat și din
altă parte în afară de satal
Alexandrovca?

4- Am însemnări culturale stui
ca am mai luat din Tisovca și
Balson - Solonia - Însemnări politice
n'ai mai luat din niciun alt
sat sau localitate prin care am
trecur.

5) Dar date despre bisici, am luat?

5) Mi-am luat notițe despre bisiciile
din satele Vosetșev și, Balson -
Solonia - Simichin - Boid și Comarica
Despre situația bisicilor din alte
localități decât cele de mai sus
n'ai mai luat notițe -

3/ 5) La ce înseamnă noua situație politică a limitelor? 6) Din micșorarea personală - 120

7) Aceste note luate asupra situației politice a limitelor din Alexandrova nu le-am dat nimănui - 7) Le-am luat de la Primărie, împreună cu cîntăreț și colegii din echipă și nu le-am transmis nimănui -

8) Pe ce micșorare notat aceste date? 8) Intim corect cași celelalte date.

9) Sub formă de Raport sau note informaționale detaliate culese de Dte un anumit înaintat nicăci? 9) Nu! Sîntă se întocmeau rapoarte generale de seful echipei exprimînd cîteva date monografice esențiale și se înaintau lui Golovinski ordonate cu formulă de recunștinț.

10) N'am întocmit niciodată asemenea Rapoarte generale și cum să fie semnate de mine? 10) Nu -

Dau prezenta declarație de vîie, conștinț și
nesilit de nimănui -

23- I - 1950

Michail Seante -

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL cu domiciliu în București,
Str.Alexandru No.44, fiind întrebat declar următoarele :

- 1.= În afară de data aceia de o lună sau două, după 23 August 1944, am mai ținut legătura cu STOIANOVICI sau MATILDA pentru a repeta rugămintea sau pentru a controla dacă mi-a fost îndeplinită?
 Tiu să precizez că mi-au fost aduse cărțile și caetele cerute și mi s'a comunicat că restul nefiind actual a fost aruncat la coș, nu m'am mai interesat nici la MATILDA nici la STOIANOVICI de soarta hârtiilor mele.
- 2.= Când mi-a fost adus materialul cerut ?
 La o săptămână sau două după ce i-am rugat să mi-l aducă.
- 3.= Ce mi s'a comunicat cu ocazia rămănerii materialului găsit ?
 Mi s'a comunicat că în afară de ceace mi s'a adus, restul constă din hârtii fără însemnătate și că au fost aruncate la coș.
- 4.= Am considerat că mi-a fost adus sau distrus tot materialul pe care-l aveam la I.C.S.?
 Da, am considerat că mi-a fost adus sau a fost distrus tot materialul ce-l aveam la I.C.S.
- 5.= După data înmânării cărților și când mi s'a comunicat că materialul inactual și fără importanță a fost aruncat la coș, nu am mai rugat pe STOIANOVICI, pe MATILDA sau altă persoană să se intereseze dacă mai am anumite lucrări sau alt material la I.C.S.?
 Nu - Nu m'am mai interesat de nici-o altă lucrare de a mea sau alt material aflat la I.C.S.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau de voie, conștient și nesilit de nimeni.

ss.MIHAIL LEVENTE

23 Ianuarie 1950

Declarație

Subsemnatul Ștefan Mihail cu domiciliul în București, Str. Alexandru Nr. 44, fiind înțebat de către următorii:

- 1) În afară de data aceluia de o lună sau două, după 23 August 1944, am mai trimis legătura cu Strianovici sau Matilda pentru a repeta rugămintea sau pentru a controla dacă mi-a fost îndeplinită?
- 2) (Când mi-a fost adus materialul trimis?)
- 3) Ce mi-s'a comunicat cu ocazia trimiterii materialului găsit?
- 4) Am considerat că mi-a fost adus sau distins tot materialul pe care-l aveam la D.C.S.?
- 5) După data trimiterii cărților și când mi-s'a comunicat că materialul înaltal și fără importanță a fost aruncat la coș, am mai rugat pe Strianovici, pe Matilda sau altă persoană să se intereseze dacă mai am aminte lucruri sau alt material la D.C.S.?
- 1) Tim să prezint că de atunci mi-au fost aduse cărțile și caetele cerute și mi-s'a comunicat că restul refuzând actual a fost aruncat la coș, am mai avut mai interesat nici la Matilda nici la Strianovici de sorta hârtiilor mele -
- 2) La o săptămână sau două după ce i-am rugat să mi-l aducă -
- 3) ~~Că~~ mi-s'a comunicat că în afară de ceea mi-s'a adus, restul consta din hârtii fără însemnătate și că au fost aruncate la coș -
- 4) Da., am considerat că mi-a fost adus sau a fost distins tot materialul ce-l aveam la D.C.S.
- 5) Nu - am mai avut mai interesat de nimic altă lucrare de a ceea sau alt material aflat la D.C.S.

Aceasta imi este declarație pe conștiință de vrie, conștient și

realizat de mine -

23.5.1950

Ștefan Mihail

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL domiciliat în București Str. Alexandru No.44, referitor la cele afirmate de Dvs. cu privire la întâlnirea ce ați fi avut-o cu MATILDA STEFANESCU în luna Noemvrie 1948 pe Cal.Victoriei, în dreptul pasagiului Victoria, în care ocazie am mers împreună cu ea pe Calea Victoriei până la capătul Soselei Jianu declar următoarele :

Declar categoric că nu m'am întâlnit în împrejurările de mai sus și n'am făcut niciodată o asemenea plimbare cu MATILDA STEFANESCU.

În cazul când mi se va dovedi contrariul celor afirmate de mine mai sus, aceasta înseamnă o dovadă în plus că sunt dușman al partidului și ca atare lupt împotriva lui.

Deu prezenta declarație de voie, conștient și nesilit de nimeni.

ss.MIHAIL LEVENTE

24 Ianuarie 1950

-- Declarație --

124

Subsemnatul Ștefan Mihail domiciliat în București
Str. Alexandru No. 44, referitor la cele afirmate de
Do. cu privire la întâlnirea cu as. fi. ar. o. cu
Matilda Ștefănescu în luna Noiembrie 1948 pe Cămin
Victoriei, în dreptul pasajului Victoria, cu care ocazie
am mers împreună cu ea pe Cămin - Victoria până la
capătul Soarelui Jiam. declar următoarele:

Declar categoric că nu m'am întâlnit în
împrejurările de mai sus și n'am făcut niciodată
asemenea plimbare cu Matilda Ștefănescu.

În cazul când mi-avea dovedi contrariul celor
afirmate de mine mai sus, aceasta înseamnă
o dovadă în plus că sunt un dușman al partidului
și ca atare lupt împotriva lui.

Dau prezenta declarație de vrie, conștient și
neșirbit de nimeni.

24-I-150

Mihail Ștefan

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL cu domiciliul în București
Str. Alexandru No. 44, la întrebările puse răspund următoarele :

1.= De câte ori te-ai
întâlnit și ai
vorbit cu MATILDA
DEMETRESCU dela 1
Ianuarie 1945 și
până la data când
ai fost arestat?

M'am întâlnit de 3 ori cu ea dela 1 Ianua-
rie 1945 până la arestarea mea.
Prima a avut loc la un festival al unei circom-
scriptii U.P. din Sectorul Negru, în iarna
1945-46.

A doua, la un festival P.P.C. în aceeași
perioadă.

A treia, în biroul meu dela Controlul
Economic în 1947 spre sfârșitul anului.

2.= În afară de cele
3 întâlniri arătate
mai sus nu te-ai mai
întâlnit cu ea
niciodată în această
perioadă?

Nu, nu m'am mai întâlnit.

3.= Minți, șiți atrag
luarea aminte că
mergi pe aceeași
linie dușmănoasă,
de luptă împotriva
partidului, răspunde
când te-ai mai
întâlnit cu ea?

Nu pot să răspund la această întrebare.

4.= Dece nu poți să
răspunzi la
întrebarea care
ți-a fost pusă?

Pentru că nu-mi amintesc să mai mă fi
întâlnit vreodată cu ea și să fi stat de
vorba în același timp.

5.= Minți, te-ai mai
întâlnit cu ea,
îți atrag luarea
aminte pentru a
2-a oară că mergi
pe aceeași linie
dușmănoasă de
luptă împotriva
partidului.
Răspunde când
te-ai mai
întâlnit ?

Mențiu răspunsul de mai sus. Mi s'a
atras luarea aminte că merg pe aceeași linie
dușmănoasă de luptă împotriva partidului.

Sunt conștient de răspunsurile pe care
le dau.

Drept pentru care dau prezenta declarație conștient și
nesilit de nimeni.

ss. LEVENTE MIHAIL

24.I.1950

Declarații

Subsemnatul Severin Iosif în domeniul
 în București, Str. Alexandru N: 44, la întrebările
 puse răspunde următoarele:

- 1) De câte ori te-ai întâlnit și ai vorbit cu Matilde De. metrescu dela 1 Ianuarie 1945 și până la data când ai fost arestat?
- 1) M'am întâlnit de 3 ori cu ea, dela 1 Ianuarie 1945 până la arestarea mea - Prima, a avut loc la un festival al unei circumscripții U.P. din sectorul Negru, în iarna 1945-46. A doua, la un festival P.P.C. în aceeași perioadă - A treia, în biroul meu dela Contabilul Economic în 1947, spre sfârșitul anului.
- 2) În afara de cele 3 întâlniri arătate mai sus, te-ai mai întâlnit cu ea niciodată în această perioadă?
- 2) Nu, nu m'am mai întâlnit.
- 3) Minci, știu, aștrag lucruri aminte să mergi pe aceeași linie dus-mă-noră, de laptă împativă partidului, răspunde când te-ai mai întâlnit cu ea?
- 3) Nu pot să răspund la această întrebare.
- 4) Dacă nu poți să răspunzi la întrebarea care ți-a fost pusă?
- 4) Pentru că nu-mi amintesc să m-am mai fi întâlnit cu ea și să fi stat de vorbă în același timp.
- 5) Minci, te-ai mai întâlnit cu ea, știu, aștrag lucruri aminte pentru a 2-a oară că mergi pe aceeași linie dus-mă-noră de laptă împativă partidului - Răspunde când te-ai mai întâlnit?
- 5) ~~Pentru~~ Pentru răspunsul de mai sus, mi s'a spus că merg pe aceeași linie dus-mă-noră de laptă împativă partidului - Sunt conștient de Răspunsurile pe care le dau - precum și declarația conștient și

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL, domiciliat în București, Strada Alexandru No.44, la cele întrebate răspund următoarele :

1.= De câte ori m'am întâlnit cu MATILDA DEMETRESCU dela 23 August și până la data arestării mele?

Dela 23 August 1944 și până la 1 Ianuarie 1945 m'am întâlnit de mai multe ori cu ea. Nu pot preciza numărul întâlnirilor.

Dela 1 Ianuarie 1945 până la arestarea mea m'am întâlnit cu MATILDA DEMETRESCU de două ori, odată la un festival al unei circ.U.P. din Sectorul de Negru și a 2-a oară la biroul meu dela Controlul Economic. Fac abstracție de unele întâlniri întâmplătoare pe stradă cu care prilej doar ne-am salutat.

2.= Unde și când m'am întâlnit prima oară cu ea după 23 August ?

La U.P. (Povernei 1) în primele două săptămâni după 23 August 1944.

3.= Cum s'a stabilit această întâlnire ?

A venit ea la mine, însoțită de BETEA, fără ca să fie chemată de mine.

4.= Cu ce scop a venit?

A venit cu scopul de a relua legăturile de dragoste din trecut.

5.= Ce s'a discutat cu ocazia acelei întâlniri?

MATILDA mi-a spus că după fuga mea a avut un agent în casă care mă aștepta. Că deocamdată vechea ei locuință a fost avariata de bombardament și că este în căutarea alteia pentru a se muta și a ne putea întâlni. Deasemenea am discutat despre felul cum am reușit să scap de poliție, că în perioada scursă am activat politiceste. Apoi am stabilit să reluăm vechile legături și să ne întâlnim în locuința ei (cea avariata) după o zi sau două, ceea ce s'a și întâmplat.

6.= Cine a mai asistat la acele discuții?

A asistat și BETEA la discuții în afară de privitoare la reluarea legăturilor noastre.

7.= Cât timp a durat discuția?

Aproximativ 15-20 minute.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau de voie, conștient și nesilit de nimeni.

ss.MIHAIL LEVENTE

24 Ianuarie 1950

Subsemnatul Șenute Mihail, domiciliat în București,
Ștrada Alexandru, Nr. 44, la care întrebate răspund următorul:

- 1) De câte ori m'am întâlnit cu Matilda Demetrescu de la 23 August și până la data creșterii mele ?
1) De la 23 August 1944 și până la 1 Ianuarie 1945 m'am întâlnit de mai multe ori în ea. Un pat prezenta numărul întâlnirilor.
De la 1 Ianuarie 1945 până la creșterea mea m'am întâlnit cu Matilda Demetrescu de două ori, odată la un festival al muncii circ. U.P. din sectorul de regim și a 2-a oară la biroul meu de la Controlul Economic. Fac abstract de unele întâlniri întâmplătoare pe strada în care trăiește dar nu am salutat.
- 2) Unde și când m'am întâlnit prima oară cu ea 3 după 23 August ?
La U.P. (Comunei Nr. 1) în primele două săptămâni după 23 August 1944.
- 3) Cum s'a stabilit această întâlnire ?
A venit ea la mine, în satul de Betan, fără ca să fie chemată de mine.
- 4) Cu ce scop a venit ?
4) A venit cu scopul de a relua legăturile de dragoste din trecut.
- 5) Ce s'a discutat în vintea acestei întâlniri ?
5) Matilda mi-a spus că după fuga mea a avut un agent în casa ei care m'a astigat - că deocamdată veședea ei lovită a fost arsească de bombardament și că este în căutarea altora pentru a se muta și a ne putea întâlni. Eu i-am spus că de asemenea am discutat despre felul cum am reușit să scap.

2

de politică, că în perioada ¹²⁹ Seneja
am activat politică - Apoi
am stat să reluăm vedile lytate
și să ne includem în locuința ei
(cea vorbitoare) după o d. san
dona, care s'a și întâmplat.

6) Cum a mai asistat la unele
disenții?

6) A asistat și Beten la disenții în
afară de partea printruare la
relance lytate noastre.

7) Cât timp a durat disenții?

7) Aproximativ 15-20 minute.

Acesta imi este declarația pe conș. dau de
voie, conștient și nerădit de mine -

27-2-950

Mihail Seneja

Subsemnatul Scante Mihail, domiciliat în București, Str. Alexandru No. 44, la întrebările puse răspunde următoarele:

1) De când am fost legătură cu el? În luna Martie 1944.

2) În Aprilie am avut legătură cu el?

DECLARAȚIE

3) Subsemnatul LEVENTE MIHAIL, domiciliat în București Str. Alexandru No. 44, la întrebările puse răspunde următoarele:

1.- Când am luat legătură cu el? În luna Martie 1944.

2.- În Aprilie am avut legături cu el?

3.- Dar în Mai?

4.- Dar în Iunie?

5.- Dar în Iulie?

6.- Dar în August?

Da.

Da. În tot acest timp am ținut legătură permanentă cu el, chiar și după 23 August prin

Da. la plecarea lui de la Frontul Plugarilor.

Da. În tot acest timp am ținut legătură permanentă cu el, chiar și după 23 August până la plecarea lui la Frontul Plugarilor.

Da. În tot acest timp am ținut legătură permanentă cu el, chiar și după 23 August până la plecarea lui la Frontul Plugarilor.

Dau prezenta declarație de voie, conștient și nesilit de nimeni.

7.- Încă de la Martie 1944 mi s-a avut legătură cu el?

Da. Mihail Scante

Dau prezenta declarație de voie, conștient și nesilit de nimeni.

ss. MIHAIL LEVENTE

25.I.1950

Declarație

Subsemnatul Sante Mihai, domiciliat în București, 131
Str. Alexandru Nr. 44, la întrebările puse răspund următorule:

- 1) De Cînd am luat legătură cu el? 1) În luna Martie 1944 -
tor. Agiu? 29/6
- 2) În Aprilie am avut legătură cu el? 2) Da -
- 3) Dar în Mai? 3) Da -
- 4) Dar în Iunie? 4) Da
- 5) Dar în Iulie? 5) Da
- 6) Dar în August? 6) Da - În tot acest timp
am ținut legătură permanentă
cu el, chiar și după 23 August pînă
7) Mai tîrziu de Martie 1944 nu
am avut legătură cu el? 7) Nu - la plecarea lui la Frontul Război

Dau prezenta declarație de via, conștient și
vrem să rămână.

25-5-1950

Mihail Sante

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL, cu domiciliul în București
Str. Alexandru No. 44, la întrebările puse răspund următoarele :

- 1.= În momentul când
am plecat pe
teritoriul URSS
nu a fost niciun
membru de partid,
simpatizant sau
cunoscut al meu
care să-mi fi
atras luarea
aminte că nu este
bine ceea ce fac ?
Da, au fost: tov. VINTE ION
și tov. SASA SIDOROVICI.
- 2.= Cu toate că mi s'a
atras atenția că nu
este bine ceea ce fac,
dece totuși am ținut
să plec ?
Pentru a scăpa de mobilizare și
pentru că vroiam să cunosc cât de cât
din realitățile sovietice.
- 3.= Dece ^{nu} am căutat să
păstrez datele culese
personal de mine
referitoare la
colhozuri ?
Pentru că nu l-am mai socotit
important.
- 4.= Când am auzit pentru
prima dată despre
poziția de trădător
a lui FORES ?
După 23 August 1944, aproximativ
1-2 luni.
- 5.= Dela cine ?
Întâiu dela verișoara tov. AURICA
WEISS (tov. AURICA WEISS a fost tehnic
al tov. AGIU), apoi, cam în aceeași
perioadă dela tov. MARTA TICO și
CONSTANTA CRACIUN.
- 6.= Înainte de 23 August
1944 nu ai auzit nimic
despre poziția de
trădător a lui FORES ?
Nu, însă prin tov. SIDOROVICI
am auzit că unii activiști îl socot
ca trădător încă din vara anului
1943.
- 7.= Când am auzit același
lucru despre SERGIU
KOFLER ?
Din aceeași sursă, în aceeași
perioadă.

8.= Dece la întrebarea numărul 4.= nu ai răspuns că ai cunoscut poziția de trădător a lui FORES încă înainte de 23 August ?

Pentru că înainte de 23 August am înregistrat numai zvonuri cărora nu le-am dat crezare, ajunse la mine indirect, prin tov.SASA SIDOROVICI.

9.= Dar după 23 August mi s'a comunicat direct poziția de trădător a lui FORES?

Comunicarea după 23 August mi-a făcut-o direct tov. îndicați în răspunsul dat la întrebarea No.5 dar fără să aibă un caracter oficial.

Dau prezenta declarație de voie, conștient și nesilit de nimeni.

ss.MIHAIL LEVENTE

25.I.1950

După 23 August 1944, aproximativ 1-2 luni.

Intâlni Adela, sora lui FORES (tatăl Adela FORES a fost deținut al lui FORES), apoi, am auzit prin intermediul tatălui Adela FORES H. Constanta Căpănuș.

Am auzit că tatăl Adela FORES a fost în închisoare în anul 1945.

Din sursele mele, a surselor mele.

De la întrebarea numărul 4: nu am răspuns că am cunoscut poziția de trădător a lui FORES încă înainte de 23 August ?

Pentru că înainte de 23 August am înregistrat numai zvonuri cărora nu le-am dat crezare, ajunse la mine indirect, prin tov.SASA SIDOROVICI.

Declarație -

Subsemnatul Ștefan Clibail, cu domiciliul în București, Str. Alexandru M. Nr. 44, la întrebările puse răspund următorul:

- 1) În momentul când am plecat pe teritoriul U.R.S.S. nu a fost niciun membru de partid, simpatizant sau cunoscut al meu care să-mi fi atras atenția că nu este bine ceea ce fac?
- 2) Cu toate că mi s'a atras atenția că nu este bine ceea ce fac, deciziunile au tinut să plece?
- 3) Dece nu am căutat să păstrez datele culisei personale de mine referitoare la calbozini?
- 4) Când am auzit pentru prima dată despre printru de trădător a lui Fros?
- 5) De la cine?
- 6) Înainte de 23 August 1944 nu ai auzit nimic despre printru de trădător a lui Fros?
- 7) Când am auzit același lucru despre Sergiu Kofler?
- 8) Dece la întrebarea numărul 4 nu ai răspuns că ai cunoscut printru de trădător a lui Fros încă înainte de 23 August?
- 9) Da au fost: tov. Vintilă și tov. Sava Sidorovici.
- 10) Pentru a scăpa de neobstacole și pentru că vroiam să cunosc cât de cât din realitatea sovietică.
- 11) Pentru că eu l-am mai socotit important.
- 12) După 23 August 1944, aproximativ 1-2 luni.
- 13) Întâi de la vecinul tov. Anica Weiss (tov. Anica Weiss a fost tehnic al tov. Agiu), apoi, cam în aceeași perioadă de la tov. Maria Tico și Constanta Crăciun.
- 14) Eu, împreună printru Sidorovici am auzit că unii activiști îl socot ca trădător încă din vara anului 1943.
- 15) Din aceeași surso, în aceeași perioadă.
- 16) Pentru că înainte de 23 August am înregistrat numai 200000 cărora eu le-am dat creșterea, ajungând la mine indirect, prin tov. Sava Sidorovici.

3) Dar după 23 August ² mi-va
comunicat direct printr-o traducător
lui Frăs. !

9) Comunicarea după 23 August ¹³⁵
mi-au fost-o direct tar. indicată
în răspunsul dat la întrebare. Ust.
dar fără să aibă un caracter
oficial. 282

Dau prezenta declarații de voie, conștient și nesilit
de nimeni.

25-I-950

Chibrit Sente

intermediara

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL, domiciliat în București

Str. Alexandru No. 44, fiind întrebat declar următoarele :

1.= Cum ar fi putut folosi hitleristii datele politice culese de mine ?

În baza acestor date, membrii de partid ar fi putut fi identificați nominal și s'ar fi putut lua măsuri împotriva-le.

2.= Dece am mințit când am afirmat eri că am cules date politice numai în satul Alexandrovca ?

Intrucât îmi era neplăcut să insist asupra acestei probleme, n'am făcut efortul necesar pentru a-mi reaminti și celelalte localități.

3.= Dece îmi era neplăcut să insist asupra acestei probleme?

Pentru că în situația mea de arestat o asemenea problemă odată pusă, ridică problema activității mele protivnice partidului, adică aceea de a culege date care ajunse în mâinile dușmanilor să ducă la distrugerea membrilor de partid.

4.= Dece ai mințit când ai scris că datele politice le-am strâns din curiozitate ?

Pentru că într'adevăr perdusem din vedere aspectul și obligațiunile profesionale în această materie și am dat răspunsul care presupune întreaga mea răspundere.

5.= Răspunde-mi românește și cinstit:

Dece ai mințit când ai spus că datele politice le-ai strâns din curiozitate ?

Pentru că spunând că am cules date politice din curiozitate lăsam să se creadă că am făcut-o întâmplător și nesistematic.

6.= Dece lăsați să se creadă în acest lucru ?

Pentru că motivele arătate în răspunsul dat la întrebarea No. 3.=

7.= Dece ți-a teamă să vorbești de activitatea după teritoriu rusesc?

Pentru că de câteva luni am obținut convingerea fermă în deplasarea mea în U.R.S.S. - cu toate aprobările primite - a fost principial nejustă

8.= Nu mințit când afirmi acest lucru ?

În trecut am ocolit problema deplasării mele în U.R.S.S. fiindcă simțeam că n'a fost justă.

Am avut această atitudine chiar și la verificarea mea când am scos în față aprobările primite și faptele pozitive ale mele depe teritoriul U.R.S.S.

Abea în ultimul timp am început să fiu conștient de caracterul dușmănos față de U.R.S.S. al deplasării echipelor statistice deci și a mea.

9.= La ce folosea răspândirea manifestelor antonesciene de către mine ?

La surparea încrederii în regimul sovietic - de câte ori nu era însoțită de o contrapropagandă.

10.= Citind datele mele despre colhozuri, așa cum le aveam scrise ce impresie și-ar fi făcut cineva fără ca eu să dau alte explicații?

Dacă cineva ar fi citit datele mele referitoare la colhozuri fără să-i dau eu alte explicații nu ar fi putut ieși cu o impresie limpede asupra colhozurilor, întrucât datele erau redactate cu prescurtări.

Dau prezenta declarație de voie, conștient și nesilit de nimeni.

ss.MIHAIL LEVENTE

25.I.1950

Subsemnatul Severin Mihail, domiciliat în București, Str. Alexandru Nr. 44, fiind tuturat declar următoarele:

- 1) Cum ar fi putut folosi hitleristii datele politice culese de mine?
- 2) Dacă am mintit când am afirmat că am cules date politice numai în satul Alexandrova?
- 3) Dacă mi era neplăcut să insist asupra acestei probleme?
- 4) Dacă am mintit când am scris că datele politice le-am strâns din curiozitate.
- 5) Răspunde-mi românește și cinstit:
Dacă ai mintit când ai spus că datele politice le-ai strâns din curiozitate?
- 6) Dacă lași să se creadă acest lucru?
- 7) Dacă ți-e teamă să vorbești de activitatea după teritoriul rusesc?
- 1) Dacă ar fi putut, membrii de partid ar fi putut fi identificați nominal și s'ar fi putut lua măsurile necesare.
- 2) Întrucât mi era neplăcut să insist asupra acestei probleme, mi-am făcut efortul necesar pentru a-mi revizuiți și celelalte localități.
- 3) Pentru în situația mea de orăstat o asemenea problemă odată pusă, ridică problema activității mele protivine partidului, astfel încât de a culege date care ajung în mâinile dușmanilor și ducă la distrugea membrii de partid.
- 4) Pentru a îmi doborâș producerea din vedere aspectul și obligațiile profesionale în această materie și am dat răspunsul care presupune întreaga mea răspundere.
- 5) Pentru a spunând că am cules date politice din curiozitate (cum s'a crezut) că am făcut o întâmplător și nesistematic.
- 6) Pentru motivele arătate în răspunsul dat la întrebarea Nr. 3.
- 7) Pentru că de câteva luni am obținut cauzarea fermă cu deploarea mea în U.R.S.S. - cu toate aprobările primite - a fost principial refuzat.

8) Un mîntor cînd sîfîrîm acest
leam?

8) În trecut am rezolvat problema
depoziții mele în U.R.S.S. fiindcă
sînteam cu nîa fost justă -
Am avut această atitudine chiar
și la verificarea mea cînd am
scos în față apărările priuente
și faptele pîrtîm ale mele depe
teritriu U.R.S.S.).

Abea în ultimul timp am încu-
put să fîc construct de caracterul
dusmînos fîcî de U.R.S.S. al
depoziții achipelr statistici de nî
a mea.

1) Să a folosea răspîndirea
manifestelr autorescîere de cîte
mîne?

9) La superea înredunî în Regîm
sovietî — de cîte nî — mî era
înrotîta de o contrapropagandă —

10) Citînd datele mele despre calho-
zui, ora mî le avom scîre
ce impresîe nî-ar fî fîcînt cîmî
fîrî ca eu sî dau alte
explicatî?

10) Dacă cîmîa ar fî citît
datele mele referîndu la
calhozui fîrî sî-i dau ce alte
explicatî mî ar fî putut
iesî cu o impresîe lîmpedî asupra
calhozui, întrîcî datele
erau redactate cu prescîntî nî.

Dau prezenta declarație, de vîie, construct și
mînt de nîmî

25-I-1960

Libal Sîmîta

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAI, domiciliat în București,
Str. Alexandru No. 44, fiind întrebat declar următoarele :

- 1.= Când am strâns date politice și unde?
In intervalul dintre August-Septembrie 1942 am strâns date politice în localitățile Alexandrovca, hutor Kirovo de lângă Alexandrovca, Balsoin-Solonia, Tișcovca, Simihin-Brid, Kremenciuc și Vaseatcoe.
- 2.= Ce cuprindeau aceste date politice ?
Numărul membrilor de partid, candidaților și consomolilor pe colhozuri și localități.
- 3.= Cum am procedat la strângerea lor?
La Alexandrovca am luat date pentru întregul sat dela secretarul privitor la membrii de Partid și candidați, iar despre consomoliști le-am cules dela Tineret. Aceste date le-am cules din discuțiuni purtate cu cei indicați mai sus. Pentru restul localităților am strâns aceste date prin discuții fie cu colhoznicii fie cu tinerii din sate..
- 4.= De câte ori am strâns asemenea date?
Am strâns date numai în prima perioadă a deplasării mele în Ucraina, adică în lunile August și Septembrie 1942.
- 5.= Din ordin sau dispoziția cui le-ai strâns?
Nu le-am strâns din ordin sau dispoziție ciiva ci din proprie inițiativă.
- 6.= Pentru ce le-ai strâns ?
Din două motive: întâiu pentru că trebuia să prind și aspectul politic în schițele monografice pe care voiam să le redactez și apoi, și mai ales din curiozitatea pe care o aveam (în urma lecturii cărții lui SOLOCOV: "Pământ destelenit" citită în limba franceză) de a afla câți membri de partid cuprindeau munca politică într'un sat sau colhoz.

7.= La ce-mi folosea aceste date?

Pentru schițele monografice așa cum am arătat precum și pentru a putea demonstra în discuțiile din țară seriozitatea și capacitatea organizatorică a partidului.

8.= Cum le-am folosit?

Nu le-am folosit decât într-o singură ocazie față de tov. SASA SIDOROVICI. Sub o altă formă și în alte discuții cu alte persoane nu le-am mai folosit și nici nu le-am dat nimănui, nici chiar lui GOLOPENTIA.

9.= Cine a mai știut de strângerea acestor date politice?

Au mai știut cei doi colegi cu care formam echipa; STEFAN POPESCU și RATIU ANTON.

10.= Cine a mai știut despre folosirea acestor date?

SASA SIDOROVICI față de care le-am folosit și KOFLER căruia i-am comunicat amănunțit toată activitatea și toate impresiile mele din timpul deplasării.

11.= La ce-ar fi putut folosi aceste date politice?

Ar fi putut folosit și ca o armă în mâna hitleriștilor împotriva partidului.

Dau prezenta declarație de voie, conștient și nesilit de nimeni.

ss. MIHAIL LEVENTE

25.I.1950

Subsemnatul Șerente Mihail, domiciliat în București, Str. Alexandru 94, fiindul înțebat declar în măton de :

- 1) Când am străns date politice și unde ?
- 2) Ce cuprindeau aceste date politice ?
- 3) Cum am procedat la străngerea lor ?
- 4) De câte și am străns asemenea date ?
- 5) Din ordin sau dispoziție cui le-am străns ?
- 6) Pentru ce le-am străns ?
- 1) ~~Data~~ În intervalul dintre August-Septembrie 1942 am străns date politice în localitățile Alexandrova, Kutor Kirovo de lângă Alexandrova, Balsoin-Solonia, Tigrova, Simulhin-Brid și Kremenciu și Vasatice -
- 2) Numărul membrilor de partid, candidaților și comasunilor pe colhozuri și localități -
- 3) La Alexandrova am luat date pentru întregul sat dela secretarul comul priotr-membrii de partid și candidați -, în despre comasunaliști, le-am culis dela tineret. Aceste date le-am culis din discuțiuni purtate cu cei indicați mai sus. Pentru restul localităților am străns aceste date prin discuții fie cu colhozniștii fie cu tinerii din sate -
- 4) Am străns date numai în prima perioadă a deplasării mele în Ucraina, adică în lunile August și Septembrie 1942.
- 5) Nu le-am străns din ordin sau dispoziție ciiva ci din proprie inițiativă -
- 6) Din două motive : întâiu pentru a trebuia să pind și aspectul politic în schitele urografice pe care uriam să le redactez și apoi, și mai

ales pe din universitatea pe care o aveam
cu mine lectorii cărții lui Solocov:
"Pământ Desteluit" citită în limba
franceză) de a afla câți membri de
partid cuprinsese mica politică
într'un sat sau un colț.

7) La ce-mi foloseau aceste date?

Pentru schițele monografice ale com
am arătat precum și pentru a putea
demonstra în discuțiile din Tora
seriozitatea și capacitatea organizatorică
a partidului.

8) Cum le-am folosit?

8) Nu le-am folosit ~~în~~ decât
într-o singură ocazie față de tată
Sasa Sidorovici - Sub o altă
formă ~~nu le-am~~ și în alte
discuții cu alte persoane nu le-am
mai folosit și nici nu le-am
dat nimănui - nici chiar lui
Galo pentru.

9) Cine a mai știut despre strângerea
acestor date politice?

9) Au mai știut cei doi colegi cu
care formam echipa: Ștefan Popescu
și Răduț Anton.

10) Cine a mai știut despre falsificarea
acestor date?

10) Sasa Sidorovici față de care le-am
folosit și Kofler căruia i-am
comunicat anumite date. Toate activitățile
și toate impresiile mele din
timpul deținerii.

ii) La ce-ar fi putut folosi aceste
date politice?

ii) Ar fi putut folosi și ca o armă în
mâna hitleriștilor împotriva partidului.

Dau prezenta declarație de voie, conștient și
resilit de mine -

25-5-1950

Libert Scurtu

144 247

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAI, domiciliat în București,
Str. Alexandru No. 44, la întrebările puse răspund următoarele :

1. = Citind datele mele despre colhozuri așa cum le aveam scrise ce impresie și-ar fi făcut cineva fără ca eu să dau alte explicații ?   Dacă cineva ar fi citit datele mele fără a fi primit explicații din parte-mi ar fi putut rămâne cu impresii nefavorabile colhozurilor.
2. = Cum ar fi putut folosi hitleriștii datele politice culese de mine ?   În baza datelor politice culese de mine hitleriștii ar fi putut trece apoi la cercetări în vederea identificării nominale a membrilor de partid și apoi la lichidarea lor dacă se găseau regiunea ocupată de ei.
3. = Datele politice culese de mine au fost văzute sau înaintate sub formă de raport vreunei persoane sau instituții ?   Aceste date politice culese de mine nu au fost văzute (cu știința mea) s'au înaintate sub formă de raport sau notă informativă vreunei persoane sau instituții. Declar acest lucru categoric.
4. = Dece ai mințit când ai afirmat că nu ai cules date politice decât unuia din satul ALEXANDROVCA ?   Intrucât îmi era neplăcut să insist asupra acestei probleme.
5. = Dece îți era neplăcut să insiști asupra acestei probleme ?   Pentrucă fiind arestat și cercetat cu privire la activitatea mea pe teritoriul U.R.S.S., culegerea datelor politice mi-a apărut ca cea mai gravă acuzație ce mi se putea aduce și deci am căutat să micșorez această activitate.
6. = Deci ai mințit conștient ?   Da.
7. = Ce te-a făcut să minți conștient ?   Teamă că aceste date au căzut în mâna dușmanului și au fost folosite de aceștia împotriva partidului.

Dau prezenta declarație de voie, conștient și nesilit de nimeni.

ss. MIHAIL LEVENTE

26.I.1950

Declarație

145

Subsemnatul Ștefan Șibai, domiciliat în București, în Alexandru Nr. 44, la întrebările puse răspund următorilor:

- 1) Câtă vreme datele mele despre calbozici și cum le am primit și ce impresii li-am făcut ceva fără ca eu să dau alte explicații - ?
- 2) Cum ar fi putut folosi hitleristi datele politice culese de mine ?
- 3) Datele politice culese de mine au fost văzute sau înaintate sub formă de raport vreunei persoane sau instituții ?
- 4) De ce ai mintit când ai afirmat că nu ai cules date politice decât numai din satul Alexandru ?
- 5) De iti era neplăcut să insist asupra acestei probleme ?
- 6) Deci ai mintit constant ?
- 7) Ce te-a făcut să minti constant -
- 1) Dacă cineva ar fi citit datele mele fără a fi primit explicații din partea mea ar fi putut rămâne cu impresii nefavorabile calbozicilor
- 2) În baza datelor politice culese de mine hitleristi ar fi putut trece apoi la simțăm în vederea identificării nominale a membrilor de partid și apoi la lichidarea lor dacă se păreau în repunerea ocupată de ei -
- 3) Aceste date politice culese de mine au fost văzute (cu știința mea) sau înaintate sub formă de raport sau nota informativă vreunei persoane sau instituții - Declar acest lucru categoric -
- 4) Întrucât îmi era neplăcut să insist asupra acestei probleme
- 5) Pentru că fiind arătat și căutat cu privire la activitatea mea depe Teritoriul U.R.S.S., culegerea datelor politice mi-a apărut ca cea mai gravă amenințare ce mi se putea aduce și de aceea am căutat să minimez această activitate -
- 6) Da -
- 7) Trecând că aceste date au căzut în mâna dușmanilor și au fost folosite de acesta împotriva partidului -

Dau prezenta declarație de voie, constient și
 versilit de mine
 26 - I - 1950

Ștefan Șibai

neboțuta

Declarație

3146

Subsemnatul Sevante Mihail domiciliat în București, Str. Alexandru, Nr. 44, la întrebările puse răspund următoride:

1. Ți s'a atras lumea aminute când s'a stat de vorbă asvără cu Dina și când Ți s'a dat să scrii tot ce ai de spus asupra punctelor la care ai fost întebat că trebuie să declari adevărul și să nu mai asculți nimeni?

1) Da

2. Ți s'a atras lumea aminute că un trebuie să iștipti să fii întebat și din proprie inițiativă să spui tot ce știu asupra celor care au făcut parte din echipele de recensământ care au activat pe teritoriul M. R. I. S. ?

2. Da -

Pentru ce un terai confrunt directivile date ?

3. La prima întrebare un mai am nimeni de spus
La a 2^a întebare sunt gata să mă confrunt

28-I-1950

Mihail Sevante

Tovarăși,

Activitatea mea pe teritoriul U.R.S.S. - cu toate aprobările pe care le-a avut din partea legăturilor mele de atunci dovedite între timp trădătoare și cu toate măruntele ei părți pozitive - nu-mi face cinste. Un membru de partid cu o vechime (atunci) în muncă ilegală de 3 ani și mai bine trebuia să se orienteze singur și să nu plece pe teritoriul U.R.S.S. invadat de hitleriști cu nici-o misiune "oficială" de nici-un fel.

Pentru lipsa mea de orientare merit orice sancțiune din partea Partidului.

Din păcate, în trecut, nu am fost în stare - nici chiar la verificare (în anul trecut) cu tot sprijinul primit din partea tov.VINTE - să-mi dau seama de această mare greșală a mea.

Dar este exact că încă de după 23 August 1944 am ocolit instinctiv această fază din viața mea fără a îndrăzni - așa cum se cuvenea - să iau atitudinea autocritică neapărat necesară.

Am ocolit problema, am refuzat să o analizez - pentru a nu-mi umbri buna părere pe care o aveam despre viața mea de membru de partid.

După 23 August am cerut unui coleg (STOIANOVICI sau MATILDA DUMITRESCU) să-mi aducă cărțile și caetele mele rămase la Statistică.

Datorită îngâmării mele n'am crezut nici-un moment că printre lucrările mele există și materiale compromițătoare. De aceea nu m'am deplasat singur ca să-mi triez personal lucrările. De aceea am recurs la serviciul altora.

Dacă, tovarăși, cel căruia i-am dat această sarcină mi-a comunicat (în zilele executării sale) că a găsit și referate sau alte însemnări privind activitatea mea din U.R.S.S., nu contest că i-am putut spune (dar nu-mi amintesc de aceasta) cu ușurință că le poate arunca la coș.

În nici-un caz însă, mai târziu, adică după ce mi-au fost aduse cele câteva caete cu rezumate și cărți pe care le aveam la Statistică, nu am făcut nici-un demers, pe nici-o cale și prin nimeni, pentru a-mi sustrage lucrările mele privitoare la U.R.S.S. sau pentru a le distruge.

Am păcătuît destul neînțelegând rolul păcătos, nedemn pentru un membru de Partid, pe care l-am jucat făcând parte din echipele care s'au deplasat în U.R.S.S., dar o mârșevie, ca cea de mai sus (de a mă ascunde prin distrugeri de acte și diverse furtișaguri) față de Partid și propria-mi conștiință n'am făcut.

Dacă se va dovedi că mint, să fiu internat într'un ospiciu de nebuni sau pedepsit chiar cu suprimarea mea.

ss.MIHAIL LEVENTE

P.S. Până la această anchetă, am crezut tot timpul că însemnările mele se găseau acasă și că au fost ridicate de siguranță cu prilejul percheziției făcute. La fel am crezut că și biroul dela Institut a fost percheziționat.

Deacea, după 23 August, m'am interesat la Siguranță despre lucrurile luate dela mine și mi s'a răspuns că au fost distruse odată cu aripa localului siguranței în care se găseau, de bombardamentele germane.

ss.MIHAIL LEVENTE

27.I.1950

Activitatea mea pe teritoriul U.R.S.S. - cu toate aprobările pe care le-a avut din partea legăturilor mele de atunci dovedite într-un timp îndelungat și cu toate măruntele ei părți pozitive - nu-mi face cinste - Un membru de partid cu o vechime (atunci) în muncă ilegală de 3 ani și mai bine trebuia să se orienteze singur și să-mi plăce pe Teritoriul U.R.S.S. invadat de hitleriști cu vicio "misiune oficială" de viciu fel.

Pentru lipsa mea de orientare merit orice sancțiune din partea Partidului.

Din gărzi, în trecut, am fost în stare - nici chiar la verificarea (în anul trecut) cu tot sprijinul primit din partea tov. Vintu - să-mi dau seama de această mare greșală a mea.

Dar este exact că încă de după 23 August 1944 am ocolit instinctiv această frică din viața mea fără a înghesui - așa cum ~~am~~ de obicei - să iau atitudinea critică neapărat necesară.

Am ocolit problema, am refuzat să o analizez și pentru a nu-mi umbri buna părere pe care o aveam despre viața mea de membru de partid.

~~24~~ După 23 August am avut un coleg (Stoianovici sau Matilda Demitrescu) să-mi aducă cărțile și cartelele mele rămase la Statistică.

Data învingerii mele n'au crezut niciun moment că printre lucrurile mele există și materiale compromițătoare. De aceea ~~am~~ nu m'am deplasat singur ca să-mi trimit personal lucrurile. De aceea am recurs la serviciul altora.

Dacă, tovarăși, el căruia i-am dat această sarcină mi-a comunicat (cu fiile executării sale) că a găsit și reparate sau alte însemnări privind activitatea mea din U.R.S.S. și mi-a contat că i-am putut spune (dar nu-mi amintesc de aceasta) cu ușurință că le

poate erunca la coș-

150

2/8

În vi cinu cat iusă , mai târziu , adică după ce mi-au
fost aduse cele câteva carte renumate și certy pe care le
aveam la Statistică , eu am făcut micu de mers , pe
niciu cale și prin nimeni , pentru a - mi sustage lucrările
mele printre la U.R.S.S. sau pentru a le distinge-

Am păcătuit destul nentelgând rolul păcătoș , neolenn
pentru un membru de partid , pe care l-am jecut
făcând parte din echipele care s'au dyplotut în U.R.S.S.
dar o mîrserie , ce ea de unu ms (de a mă ascunde
prin distingeri de acte și diverse prestizații) față de
Partid și propria-mi conștiință u'am făcut -

Dacă se va dovedi că mint , să fii intervat într-un
ospiciu de nebuni sau pedepsit chiar cu suprimarea mea -

Mikhail Semenov

P.S. Pînă la această anchetă , am crezut tot timpul că
însemnările mele se găsesc acasă și că au fost ridicate
de signatură cu pîlîjul percheșitiei făcute. La fel , am
crezut că și biroul dela institut a fost percheștit -

Deaceia , după 23 August , eu am interesat la signatură
despre lucrurile date dela mine și mi s'a răspuns că
au fost distruse odată cu aripa localuși signatură în
care se găsesc , de bombardamentele germane -

Mikhail Semenov

27-5-950

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL cu domiciliul în București,
Str. Alexandru Ni.44, la întrebările puse răspund următoarele :

1.= Nu mai ai de adăugat
nimic despre punctele
despre care ai fost
întrebat ?

Nu.

2.= Consideri că ai dat
răspunsurile complete
și sincere la întrebă-
rile ce ți-au fost
puse de când s'a
început ancheta cu Dta?

Da am dat răspunsurile cu cea mai
mare sinceritate și am făcut toate
eforturile pentru a evoca toate
detaliile.

3.= Nu apasă nimic asupra
conștiinței mele ?

În afara faptelor de mai jos nu
apasă nimic asupra conștiinței mele.
Aceste fapte sunt: lipsă de principia-
litate de care am dat dovadă când m'am
hotărât să merg în Transnistria, bagate-
lizarea notițelor aduse și neprezentarea
lor Partidului, lipsă de vigilență cu
prilejul dării primelor referințe
pentru MATILDA DEMETRESCU.

Dau prezenta declarație de voie, conștient și
nesilit de nimeni.

ss.MIHAIL LEVENTE

27.I.1950

Subsemnatul Șerute Mihail cu domiciliul în
București, Str. Alexandru, Nr. 44, la întrebările puse ~~320~~
răspund următorile:

1) Nu am ai de adăugat
nimic despre punctele
despre care ai fost
interbat?

1) Nu -

Consider că ai dat
răspunsurile complete
și sincere la întrebările
ce ți-au fost puse de
când s-a început ancheta
cu Str.?

2) Da - am dat răspunsuri
cu cea mai mare sinceritate
și am făcut toate eforturile
pentru a avea toate detaliile

3) Nu spun nimic asupra
construcțiilor mele?

3) În afară faptelor de mai jos
nu spun nimic asupra construcțiilor
mele. Aceste fapte sunt: lipsa
de principialitate de care am dat
dovadă când mi-am permis să
merge în Transnistria, bagatelizarea
notiilor aduse și reprezentarea
la Pătrăduchi, lipsa de vigilență
cu privilegiul de a primi rapoarte
pentru Moștiloș Demetrescu.

Dom. prezenta declarație de voință,
constănt și nesilit de nimeni -

Mihail Șerute

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL, cu domiciliul în București, Str. Alexandru No. 44, la întrebările puse răspund următoarele :

1. = De când îl cunoști pe STEFAN POPESCU ?

Din anul 1938 sau 1939.

2. = Unde l-ai cunoscut?

La Facultatea de Litere și Filosofie din București.

3. = De când știi că este membru de Partid?

Știu că făcea parte din mișcare din anul în care l-am cunoscut dar nu știu dacă avea calitatea de membru de partid.

4. = Cât timp am lucrat împreună pe teritoriul U.R.S.S.?

Am lucrat împreună o lună și jumătate adică până am ajuns în localitatea Sinihin-Briă (inclusiv).

5. = În tot acest timp ați locuit împreună?

Am locuit împreună în localitățile Alexandrovca și Balsoiu-Salonia (circa 25 zile). În restul timpului am locuit separat.

6. = Cu ce s'a ocupat STEFAN POPESCU în cadrul misiunii ce i-a fost date?

Inscria familii de moldoveni în formulare, distribuia pachete și material de propagandă, culegea informațiuni și întocmea rapoarte asupra situației fiecărui sat și a moldovenilor din fiecare sat în special și le înainta lui GOLOPENTIA odată cu formularele.

Tinea contactul echipei cu GOLOPENTIA. Rapoartele pe care le întocmea STEFAN POPESCU asupra fiecărui sat după terminarea lucrărilor făceau parte din misiunea echipei.

7. = Aceste rapoarte pe care le întocmea STEFAN POPESCU erau văzute și discutate de membrii echipei?

La Alexandrovca raportul s'a întocmit în colectiv și a fost definitivat de STEFAN POPESCU.

Pentru celelalte localități, nu am mai participat la întocmirea acestor rapoarte, sarcina aceasta rămânând asupra lui STEFAN POPESCU.

8. = Ce cuprindea raportul întocmit în colectiv la Alexandrovca?

Date asupra așezării și mărimii localității (nr. gospodăriilor și total populația) populația pe naționalități, viața economică (întreprinderi și felul lor) viața culturală (școli, nr. elevi, nr. profesori, biblioteci) viața religioasă a moldovenilor din Alexandrovca, viața politică (nr. membrii partid și consomoli).

9. = Dta ai cunoștință de unele
rapoarte referitoare la
starea de spirit a
populației întocmite
de STEFAN POPESCU ?

Nu cunosc asemenea
rapoarte întocmite de
STEFAN POPESCU.

ss. ^{III}MIHAIL LEVENTE

27.I.1950

- Doctore -

Subsemnatul Scauti Mihail, cu domiciliul în București,
Str. Alexandru Nr. 44, la întrebările puse răspund următorilor:

- 1) De când îl cunoști pe Stefan Popescu?
- 2) Unde l-ai cunoscut?
- 3) De când știi că este membru de partid?
- 4) Cât timp au lucrat împreună pe teritoriul U. R. S. S.
- 5) În tot acest timp ați lucrat împreună?
- 6) Ce a s'a rugat Stefan Popescu în cadrul misiunii ce i-a fost dată?
- 1) Din anul 1938 sau 1939 ~~1938~~
- 2) La Facultatea de Litere și Filozofie "din București".
- 3) Știi că făcea parte din mișcare din anul în care l-ai cunoscut dar nu știi dacă avea calitatea de membru de partid.
- 4) ~~Cred~~ Au lucrat împreună o lună și jumătate adică până au ajuns în localitatea Siminich-Boid (inclusiv)
- 5) Au lucrat împreună în localitățile Alexandrova și Balșoi-Jabovica (circa 25 zile). În restul timpului am lucrat separat.
- 6) Ynsua familie de moldoveni în familie, distribuia pachete și material de propagandă, călărea informații și întocmea rapoarte asupra situației prezente și a moldovenilor din fiecare sat în special și de înaintea lui Gălbentă ordona cu preambulul. Tinea esența echipei cu Gălbentă - Raportul ~~se~~ pe care l-întocmea Stefan Popescu asupra prezentei sat după terminarea lucrărilor făceau parte din misiunea echipei.

7) Aceste rapoarte pe care le întocmiseră Ștefan Papescu erau să fiu și discutate de membrii echipei?

7) La Alexandrușca raportul s-a întocmit în colecție și apoi a fost definitivat de Ștefan Papescu. Pentru celelalte localități, nu am mai participat la întocmirea acestor rapoarte, sarcina aceasta rămânând asupra lui Ștefan Papescu.

8) Se cuprindea raportul întocmit în colecție la Alexandrușca?

9) Date asupra așezării și mărimii localității (nr. gospodării și total populație) populație pe vechime, viața economică (întreprinderi și feluri de) viața culturală (scoli, nr. elevi, nr. profesori, bibliotecă) viața religioasă, istoricul localității, obârșia moldovenilor din Alexandrușca, viața politică (nr. membri partid și comsomoli)

9) D-ai cunoștințe de unde rapoarte referitoare la starea de spirit a populației întocmite de Ștefan Papescu?

9) Am cunoscut asemenea rapoarte întocmite de Ștefan Papescu

27-I-950

Mihail Scuntu

DECLARAȚIE

Privitoare la comportarea celor ce au participat
la recensământul moldovenilor de peste Bug.

Cu excepția lui BIJI și STOIANOVICI pe care i-am întâlnit în U.R.S.S. în iarna anului 1942-43 toți cei ce urmează au luat parte la lucrările din vara anului 1942.=

1.= POPESCU STEFAN a condus echipa din care făceam și eu parte împreună cu RATIU ANTON participând la toate operațiunile acesteia.

Stiam din timpul facultății (1938 sau 39) că STEFAN POPESCU face parte din mișcare ca atare i-am acordat întreaga încredere. El a participat la discreditarea MARIEI ANTONESCU și a manifestelor sale (pe Maria Antonescu o prezenta în prezența tuturor ca pe o "curvă a regimentului") la distrugerea materialului de propagandă antonesciană și la ajutorarea familiilor mai nevoiașe victime ale hitleriștilor. El ținea legătura echipei cu GOLOPENTIA și îi transmitea acestuia lucrările întocmite de echipă.

Ca lucrări personale, STEFAN POPESCU știu că își făcea notări într'un carnet și că-l interesa viața artistică culturală și religioasă din satele prin care trecea (imi amintesc că în Alexandrovca scria - în traducere - unele cântece - că în Simihin-Brid, stând de vorbă cu popa din acel sat nota ce obiecte îi trebuie pentru cult. În Balsoiu- Solonia l-a interesat mult situația școlii de acolo (dotații, laboratoarelor, programul etc.) și discuta adesea asupra acestei teme cu un învățător venit acolo din Voshsensk.

STEFAN POPESCU avea, ca șef de echipă, sarcina de a întocmi rapoarte asupra activității echipei și situației satelor și grupelor de Moldoveni vizitate. La elaborarea unui asemenea raport (celui dela Alexandrovca) am participat și eu într'o f.largă măsură, elaborând o schiță monografică a acestui sat pe care am prezentat-o lui STEFAN POPESCU drept ciornă a raportului echipei. Nu știu în ce măsură STEFAN POPESCU a modificat-o adăugându-i părți proprii. Spuneam mai spus că STEFAN POPESCU ca șef al echipei primea dispoziții din partea lui GOLOPENTIA. Imi amintesc că la un moment dat ne-a comunicat că i se cere să aprecieze nu numai starea de spirit a populației moldovenești ci și să indice și

elementele ostile hitlerismului pentru a nu face parte dintre cei ce urmează a fi repatriați.

Consfătuindu-se întreaga echipă am căzut de acord că trebuie să se transmită că nu sunt elemente ostile regimului antonescian - și că STEFAN POPESCU era ținut să procedeze în acest fel.

N'am controlat niciodată felul în care s'a achitat de acest angajament.

Alte misiuni, STEFAN POPESCU, nu știu să fi avut. În general, STEFAN POPESCU nu a manifestat o atitudine ostilă populației din satele prin care am trecut împreună. Mie mi-a lăsat impresia inversă. În schimb, uneori, da dovadă de lipsă de seriozitate luând în bătaie de joc unii oameni cărora le vorbea franțuzește sau în jargon bucureștean, râzând astfel de explicabila lor neînțelegere. Cu STEFAN POPESCU am stat 25-30 zile în satele: Alexandrovca, Balsoiu-Solonia, Voseațcoe și Simihin-Brid.

✓ 2.- RATIU ANTON intra în aceeași echipă cu mine și STEFAN POPESCU. Am lucrat împreună până la Simiuhin-Brid, când ne-am despărțit (deci tot 25-30 zile).

Mai puțin "intelectual" decât ceilalți (decât STEFAN POPESCU și decât mine) în schimb mai practic decât noi (se pricepea la găsirea unei locuințe, unei magazii potrivite etc.) el lua parte la lucrările echipei și avea de obicei ca sarcina specială "administrarea echipei".

Cași mine și cași STEFAN POPESCU își făcea și el unele notări speciale într'un carnet. Il preocupa și pe el folclorul și se străduia să învețe cântece populare. Nu i-am citit niciodată notările și nu știu să fi prezentat vre-o lucrare specială institutului sau lui GOLOPENTIA, cu toate că se străduia să întocmească asemenea lucrări.

RATIU ANTON a înregistrat familii de moldoveni, a distribuit pachete și manifeste și a făcut propagandă anti-antonesciană mai ales printre tinerii din sate cu care se împrietenea f.repede. Am aflat că mai târziu (eu ne mai fiind în U.R.S.S.) odată cu înaintarea armatelor roșii și întărirea represiunilor, hitleriste ar fi salvat viața mai multor partizani trecându-i din zona nemțească la Odessa unde le-ar fi procurat locuințe și acte. (aceasta mi-a comunicat-o chiar el).

Cât timp am stat cu RATIU în U.R.S.S., l-am sositit ca pe un element anti-hitlerist. Nu știu să fi avut alte însărcinări și nici cum s'a achitat de ele.

Firea lui credulă și aventuroasă, prietenia și admirația lui față de BETEA NICOLAE, l-au putut face fără îndoială un instrument docil în mâinile dușmanilor noștri.

PAVEL CONSTANTIN, făcea parte dintre elementele mai misterioase ale expediției. Prieten bun cu GOLOPENTIA (își ziceau pe nume) el primea o mașină cu care se deplasa la distanțe f.mari de baza ajungând (după spusele lui) până în apropierea frontului. Stiu că a fost și în Crimeea. Nu știu ce lucrări (în afară de recensământ) a întocmit, dar știu să remarc misiunile lui la mare distanță și prietenia lui cu GOLOPENTIA mai ales că mai târziu s'a dovedit un element suspect (tov.MAURER că este agent).

L-am întâlnit odată pe PAVEL la Kirovograd (iarna anului 1942-1943) și-mi spunea că are legături cu partizanii din pădurile Znamenca situate nu departe de Kirovograd. Întrebându-l cum a izbutit să stabilească asemenea legături, mi-a spus că printr'un operator radiolog (un tehnician care făcea radiografii la Policlinica din oraș) pe care, prin mijlocirea lui ALEXANDRU CERPICA (student localnic care în cursul verii mă ajutase pe mine) l-am cunoscut și eu. PAVEL CONSTANTIN se lăuda deasemenea că prin legăturile lui expediază alimente și săpun partizanilor. Detalii concrete nu mi-a dat date fiind relațiile noastre cam reci, cu toate insistențele mele.

Tot la Kirovograd, veneau la Pavel oameni din satele vecine. Imi amintesc de un învățător din Lipneasca pe care l-am găsit la PAVEL și pe care îl cunoscusem și eu prin CERPICA la Lipneasca.

Cred că activitatea lui PAVEL cerută cu deamănuntul ar scoate la iveală fapte interesante.

Dealtfel PAVEL CONSTANTIN a stat f.mult în Ucraina. S'a lăudat mereu cu "realizările sale politice", a întreținut efectiv f.multe legături, a fost tot timpul binevăzut și tratat prietenește de GOLOPENTIA și cu toate destăinuirile sale publice n'a avut nimic de suferit din partea siguranței antonesciene.

BETEA NICOLAE. Făcea parte din aceeași echipă cu CORBEA DUMITRU și MANESCU CORNEL.

Din ceea ce știu, rezultă că am avut aceleași sarcini ca și celelalte echipe.

BETEA NICOLAE era un om descompus (bețiv și afameiat) cu pretenții de a fi foarte inteligent și în măsură deci să-i strice și pe alții. Întreținea relații ciudate cu șefi ai bisericii catolice și a fost demobilizat ca popă catolic.

Relațiile lui cu GOLOPENTIA era deasemenea bune și i se tolerau tot felul de absențe și alte neorândueli.

Din rarele privilegii în care l-am văzut în U.R.S.S. știu că juca pochere și-i învăța și pe localnici să facă la fel pentru a le lua banii, organiza chefuri și căuta mereu să aibă relații sexuale cu femeile, trecând chiar la presiuni și violențe.

Ca lucrări speciale (știute de mine) BETEA s'a ocupat de legislație sovietică și viața religioasă din regiunile prin care a trecut.

Cași PAVEL, BETEA s'a bucurat de un tratament special din partea lui GOLOPENTIA, urmează a se stabili de ce.

Împreună cu BETEA NICOLAE au lucrat CONREL MANESCU și CORBEA DUMITRU. Amândoi erau socotiți ca făcând parte din mișcare (întrucât nu lucrasem organizatoric împreună nu știu dacă erau membrii de partid). Din câte știu, CORBEA și MANESCU s'au purtat bine, adică au căutat să încurajeze și să ajute populația locală pe măsura posibilităților lor. În orice caz, echipa lor era socotită de "stânga".

Contrar însă sfaturilor date de mine atât lui MANESCU cât și lui CORBEA, ambii au acceptat să fie filmați dând pachete moldovenilor. Filmul (jurnal) a fost dat pe ecranele Capitalei.

Dr. SEIDEL, neamț de origină, se da drept refugiat anti-fascist german. El făcea legătura între GOLOPENTIA și nemți și pretindea că se ocupă în special cu studiul limbii ruse.

Când discutam cu el și scoteam în lumină bestialitatea nemților, spunea că nemții o fac din spirit de disciplină.

După 23 August l-am întâlnit ca arestat la Poliție și l-am eliberat socotindu-l antifascist. Mai târziu am auzit că a fost numit profesor universitar la Cluj.

Astăzi îmi dau seama că și acest doctor anti-hitlerist, fugind din Germania și totuși făcând în Ucraina legătura dintre GOLOPENTIA și nemți reprezintă un mister demn de cercetat cu toată atenția.

DUTESCU (ION?) fostul șef de cabinet al lui PATRASCANU, nu-mi amintesc ce anume a lucrat dar știu că paralel cu filsovietismul lui era și anglo-fil. Mai târziu l-am reîntâlnit, împreună cu BETEA, MAX MANOLESCU și al 2-lea secretar al legației americane din București în împrejurări bine cunoscute serviciului.

BUCURESCU GHEORGHE, APOSTOL ION și ECONOMU, câteși 3 leiocari. Au făcut tot timpul cea mai desfrântă propagandă anti-sovietică.

În sfârșit un doctor GEORGESCU - care a stat f. puțin (nepot al Dr. GEORGESCU DUMITRU din I.C.S. bine cunoscut pentru sentimentele sale antisovietice) și a plecat pentru că îi lipsea confortul, un asistent sau conferențiar universitar, CHELNA, care făcea cercetări cu caracter istoric, BIJI MIRCEA și STOIANOVICI ale căror sentimente ereau procomuniste.

Tot sub egida I.C.S. și sub îndrumarea lui GOLOPENTIA a activat în aceeași perioadă, în Transnistria, ginerele faimosului SMOGHINA, funcționar la Oficiul de Studii care scotea împreună cu socrul său o revistă șovină pentru Transnistria (Numele acestuia îmi scapă poate STRUNGARU).

Astăzi, analizând compoziția acestor echipe (PAVEL CONSTANTIN, agent, BETEA spion, RATIU ANTON (antisemit și acolit al lui PATRASCANU), Dr. SEIDEL "anti-hitlerist", element de legătură cu armata hitleristă, DUTESCU, fost șef-cabinet al lui PATRASCANU și anglo-fil, ginerele lui SMOCHIN), agent de al lui Antonescu și ținând seamă și de conducerea lor asigurată de GOLOPENTIA și MANUIIA, de relațiile acestora atât cu Antonescu cât și cu Maniu și anglo-americanii, îmi dau seama că nu s'a urmărit numai "lucrări științifice" (statistici, recensăminte și monografii) ci și alte scopuri despre care atunci - din totală inconștiență - nu mi-am dat seama.

După 23 August, RATIU, BETEA, DUTESCU etc. s'au lăudat cași STEFAN POPESCU că i-au dat lui PATRASCANU tot concursul (case, tehnici, etc.) pentru pegătirea lui 23 August și că în această muncă a fost antrenat și GOLOPENTIA. Dacă lucrurile stau așa, știute fiin legăturile cu englezii și americanii ale lui MANUIIA, patronul lui GOLOPENTIA, se pot face noi ipoteze, noi legături.

Faptul că PATRASCANU intervenise și abținuse burse în străinătate pentru BETEA, RATIU, DUTESCU (La Paris) constituia deasemenea o indicație demnă de cercetat.

x x x

Cele de mai sus trebuiau să-mi trezească din timp bănuiala și să nu fac parte din echipele lui GOLOPENTIA.

Cele de mai sus trebuiau să mă determine să comunic după 23 August imediat *marii* și sănătoasei conduceri a Partidului nostru întreaga mea activitate din Ucraina (inclusiv notițele) și să adopt atitudinea corespunzătoare adică de nemiloasă autocritică.

N'am făcut nici una nici alta, am căzut din greșeală în greșeală până la a lăsa să se creadă că am fost în Ucraina, un adevărat erou.

Am simțit din timp că perioada petrecută în slujba lui Antonescu în Ucraina, rămâne o pată neagră în viața mea și în loc să o analizez bolșevicește și s-o comunic partidului, am trecut-o fie sub tăcere, fie am vorbit în treacăt despre ea impopotându-mă cu tot felul de eroisme.

Aceasta este greșeala mea cea mare, de bază și rădăcina ei este îngâmfarea mea care nu admitea să mi se stirbească ceva

presupusele mele merite politice.

SSI am persistat în această greșeală chiar și după verificare, când tov.VINTE mi-a atras atenția asupra caracterului principal nejust al activității mele pe teritoriul U.R.S.S. Abia acum îmi dau seama pe ce poziție falsă m'am așezat și cum am făcut ca un inconștient jocul dușmanului și cum m'am ferit apoi de Partid.

Abia acum îmi dau seama în ce cloacă m'am aflat și că merit tratamentul pe care mi-l aplică partidul.

Abia acum îmi dau seama cât de mult și cu câtă siguranță și modestie (mai ales modestie) trebuie să muncesc pentru a redobândi încrederea Partidului pe care până acum am furat-o în mod necinstit tocami fiindcă i-am ascuns faptele mele.

ss.MIHAIL LEVENTE.

28.I.1950

- Declarație -

Privitoare la comportarea celor ce au participat la
reversământul moldovenilor de peste Bug -

163

Ca excepția lui Biji și Storașovici pe care i-am întâlnit
în u.R.S.S. în iarna anului 1942-43 totuși cei ce umărau au
fost parte din lucrările din vara anului 1942.

1) Popescu Stefan a condus echipa din care făceau și de
parte împreună cu Răduț Anton participând la toate operațiunile
austrie -

Știu din timpul facultății (1938 sau 39) că Stefan Popescu
face parte din mișcare ca atare i-am acordat întreaga
încredere. El a participat la discreditarea lui Anton
și a manifestelor sale (pe Maria Antonescu o prezenta în
prezenta tuturor ca pe o „curvă a regimentului”) la
distrugea materialelor de propagandă antonovschiene și la
ajutorarea familiilor mai numeroase victime ale hitlistilor.
El ținea legătura cu echipa în Gălbentă și îi transmitea
austriea lucrările întocmite de echipă.

Ca lucrări personale, Stefan Popescu știu că în fața
notării într-un carnet și că-l interesa viața artistică,
culturală și religioasă din satele prin care trecea (amintesc
că în Alexandrova seara - în traducere - unele cântece
că în Simăcin - Baid, stând de vorbă cu popa din acel
sat nota ce obiecte îi trebuie pentru cult. În Balsin
Săbăia l-a interesat mult situația școlii de acolo (datate
laboratoarelor, programul etc.) și dispoziția adesea asupra acestei
țări cu un invitat venit acolo din Vosnesensk.

Stefan Popescu avea, ca șef de echipă, sarcina
de a întocmi rapoarte asupra activității echipei și situației
sătelor și grupelor de moldoveni vizitați. La elaborarea
unui asemenea raport (celui din Alexandrova) am participat
și eu într-o măsură largă, elaborând o schiță monografică
a acestui sat pe care am prezentat-o lui Stefan Popescu
chiar înainte de raportul echipei - Am știu încă mai mult
Stefan Popescu a modificat-o adăugându-i părți proprii.
Spunem mai sus că Stefan Popescu ca șef al echipei
primea dispoziții din partea lui Gălbentă - Am amintesc

că la un moment dat ne-a comunicat că i-le cere să aprecieze nu numai starea de spirit a populației moldovenești ci și indice și elementele ostile hitlerismului pentru a nu face parte dintre cei ce urmează a fi repatriați. Confătmindu-ne întreaga echipă am căzut de acord că trebuie să se transmită că nu sunt elemente ostile regiunii auto-nescian - și că Ștefan Popescu era trimis să procedeze în acest fel.

N'am controlat niciodată felul în care s'a achitat de acest angajament -

Alte misiuni, Ștefan Popescu, nu știu să fi avut. În general, Ștefan Popescu nu a manifestat o atitudine ostilă populației din satele prin care am trecut împreună - Măie mi-a lăsat impresia inversă - În schimb, uneori, de doradă de lipsă de seriozitate luând în bataie de joc mi s'arămă că era la vârstă frânturistă sau în jargon bucovinean, răzând astfel din explicațiile lor neinteligere. Cu Ștefan Popescu am stat 25-30 zile în satele: Alexandrovca, Balsam-Bolonia, Văntușe și Siminchiu-Boid.

2. Răzvi Anton intra în aciași echipă cu mine și Ștefan Popescu. Am lucrat împreună până la Siminchiu-Boid, când ne-am despărțit - (decătat 25-30 zile) Mai puțin "intelectual" decât ceilalți (decă Ștefan Popescu și decăt mine) și în schimb mai practic decăt noi (se pricepea la găsirea unei locuințe, unei magazine patrimoniale etc.) el lua parte la lucrările echipei și avea desigur ca sarcină specială "administrarea" echipei - Ca și mine și ca și Ștefan Popescu își făcea și el unele activități speciale cu un anumit caracter. Se preocupa și pe el folclorul și se străduia să invite către popor. Un i-am citit niciodată notările și nu știu să fi prezentat vreă lucrare specială institutului sau lui Șolopentșu, cu toate că se străduia să întoc- ^{lucreze} ^{documente} ^{lucrări} Răzvi Anton a înregistrat familiile de moldoveni, a distribuit pachete și manifeste și a făcut propagandă anti-auto-nesciană mai ales printre tinerii din sate cu care se împrietenea f. repede. Am aflat că mai târziu (cu numai puțin în U.R.S.S.) odată cu înaintarea armatei roșii și întărirea reprimării hitlistice

ar fi salvat viați mai mulți partizani trecându-i din zona
nemțească la Dobera unde le-ar fi procurat locuințe și alte
(acum m-a comunicat-o chiar al)
Cât timp am stat cu Rădui în U.R.S.S., l-am scutit cu
pe un element anti-hitlerist - nu știu să fi avut alte înstrăinări
și nici cum s'a achitat de ele -

Firea lui creolă și aventuroasă, prietenia și admirația lui față de
Betea Nicolae, l-au putut face fără îndoieli un instrument dăruitor
în mâinile dușmanilor noștri -

2) Pavel ^{Constantin} ~~Stefan~~ făcea parte dintre elementele mai misterioase ale
expediției. Prieten lui cu Golopentru (ii ziceau pe nume) el
primind o mașină cu care se deplasa la distanțe foarte mari de
kota ajungând (după spusele lui) până în apropierea frontului.
Știu că a fost și în Crimeea - Nu știu ce lucrări (în afara
de recensământ) a întreprins, dar țin să amintesc misiunile lui
la mare distanță și prietenia lui cu Golopentru mai ales că
mai târziu s'a dovedit un element suspect - (tov. Moșner
afirmă că este agent)

L-am întâlnit odată pe Pavel la Kirovograd (iarna
anului 1942-43) și mi s'au spus că are legături cu partizanii
din pădurile Znamenska situate la departe de Kirovograd.

Întrebându-l cum a izbutit să stabilească asemenea legături,
mi-a spus că printre un operator radiolog (un tehnician care
făcea radiografii la Policlina din oraș) pe care, prin mijlocul
lui Alexandru Cerpica (student localnic care în cursul ^{Constantin} ~~anului~~
mă ajutase pe mine) l-am cunoscut și eu - Pavel ~~Stefan~~ se lăuda
deosemena că prin legăturile lui expediază alimente și
săpun partizanilor. Detalii concrete mi-a dat date
făcând referințe la noastre cum ar fi, în toate insistențele mele.

Tot la Kirovograd, veneau la Pavel oameni din satele
vecine. Sui amintesc de un învârtător din Lipniasca pe care
l-am găsit la Pavel și pe care îl cunoscutăm și eu prin Cerpica
la Lipniasca -

Cred că activitatea lui Pavel curată cu diamantul
ar scoate la iveală fapte interesante -

Dealtfel Pavel ~~Stefan~~ ^{Constantin} a stat foarte mult în Ucraina

-4-

s-a lăsat mereu ca realizările sale politice, a 166 intrat în
efectiv f. multe legături, a fost tot timpul bine văzut și tratat
prieteneste de Golopentii și cu toate destăinuirile sale publice n'a
avut nimic de suferit din partea regimului antonescien -

4. Betea Nicolae. Facea parte din aceeași echipă cu Corbea Dumitru
și Mănescu Cornel.

- Din ceea ce știu, rezultă că au avut acheni și cuni cu
celelalte echipe.

- Betea Nicolae era un element descompus (betiv și afemeiat)
cu pretentia de a fi f. inteligent și în măsură deci să-i
stăie și pe alții - situația relațiilor cundate cu sefi ai bisericii catolice

- Relațiile lui cu Golopentii ~~era~~ ^{era} ~~deosebit de~~ ^{era} ~~bune și i se~~
tolerană tatfelul de absență și alte neorânduiri.

- Din vremea prilejuri în care l-au răzbit în U.R.S.S.
știu că juca pocher și-i învăța și pe ~~țărani~~ ^{localnici} să facă
la fel pentru a le lua bani; organiza chefuni și cânta mereu
să aibă relații sexuale cu femeile, făcând chiar la presiuni
și violente.

- Ca lucrări speciale (scrute de mine) Betea s'a ocupat
de legislația sovietică și viața Religioasă din regiunile prin care a
trecut.

- Căsi Pavel, Betea s'a bucurat de un tratament special
din partea lui Golopentii, urmărirea se stabili de ce-

5) Împreună cu Betea Nicolae au lucrat Cornel Mănescu și
Corbea Dumitru. Amândoi erau socotiți ca făcând parte
din misiune (întrucât au lucrat în organizație împreună
cu stău decă erau membri de partid) Din câte știu, Corbea
și Mănescu s-au purtat bine, adică au căutat să încurajeze
și să ajute populația locală pe măsura posibilităților lor. În nice
caz, echipa lor era socotită de "stânza".

Contra însă sfaturilor date de mine atât lui Mănescu
cât și lui Corbea, ambii au acceptat să fie filmați dând
gachete moldovenilor. Filmul (jurnal) a fost dat pe
ecranul Capitalei.

6) Dr. Seidel, neamt de origine, s-a dus drept refugiat anti-
fascist german. El făcea legătura între Golopentii și

5
mente și pretindea că se ocupa în special de studiul limbii ruse -
Când discutăm cu el și scoteam în lumină bestialitatea
mentilor, spune că ^{nu} face din spirit de disciplină

După 23 August l-am întâlnit ca restat la Palatul și
l-am eliberat socotindu-l antifascist. Mai târziu am auzit
că a fost numit profesor universitar la Cluj.

Astăzi îmi dau seama că și acest doctor anti-hitlist,
fugind din Germania și totuși făcând în Uniunea legătura
dintre Golopenția și mentalitatea reprezentată de un minister de
cultură cu totuși atenție.

7.) Dutescu (Ion?) fostul șef de cabinet al lui Pătrășcanu
nu mi-a amintesc de ce amare a luat dar
stui că paralel cu filosovietismul lui era și anglofil -
mai târziu l-am reîntâlnit, împreună cu Bethe, Alex Marescu
și al 2-lea ~~șef~~ secretar al legăției americane din București
în împrejurări bine cunoscute serviciului.

8.) Bucureștenii Gheorghe, Apostol Ion și Economu, câteși 3 legionari
Au făcut tot timpul cea mai desfrânată propagandă anti-
sovietică.

9.) Sufășit un doctor Georgescu - care a stat f. puțin (neput
al Dr. Georgescu Dumitru din S.C.S. bine cunoscut pentru
sentimentele sale antisovietice) și m-a plăcut pentru că
îl lipsea confortul, un asistent sau conferențiar universitar
Chelusa, care făcea cercetări cu caracter istoric, Biji
Chiriac și Strianovici ale căror sentimente erau pro-comuniste.

10.) Tot sub egida S.C.S. și sub îndrumarea lui Golopențiu
a activat în acțiuni periculoase, în Transnistria, ginerele
faimosului Smochină, ~~funcționar~~ la Oficiul de Studii
care scria împreună cu soacra sau o revistă sovietică pentru
Transnistria - (Unchii austrieci mi scapă) poate Strungaru.)

11.) Astăzi, analizând compoziția acestor echipe (Pavel Constantiu,
agent, Bethe spion, Răduț Anton (antisemit și asilist al lui
Pătrășcanu) Dr. Seidel "anti-hitlist", element de legătură
cu armata hitlistă, Dutescu, fost șef de cabinet al lui
Pătrășcanu și anglo-fil, ginerele lui Smochină, agent de-al

lui Antonescu și trăind seama și de conducerea lor și originea
de Golopentia și Mămăla, de relațiile austro atât cu Antonescu
cât și cu Mămăla și anglo-americieni, și mai dau seama că
nu s-a umărit numai "lucrări științifice" (statistici, reviste
măști și monografii) ci și alte scopuri despre care
atunci - din totală înconștiență - nu mi-am dat seama.

După 23 August, Rădu, Betea, Dutescu etc. s-au lăudat
cari Ștefan Popescu că i-au dat lui Pătrășcanu tot cursul
(case, tehnici etc.) pentru pregătirea lui 23 August și că în
această unică a fost anturată și Golopentia. Dacă lucrul
stare așa, știute fiind legăturile cu englezii și americani
ale lui Mămăla, patronul lui Golopentia, se pot face
unii ipoteze, noi legături.

Faptul că Pătrășcanu intervenise și obținuse bunuri în
străinătate pentru Betea, Rădu, Dutescu (la Paris) constituie
deosebit o indicație deosebită de cercetare.

Cele de mai sus trebuie să-mi treacă din timp bănuială
și să nu fac parte din echipele lui Golopentia.
Cele de mai sus trebuie să mă determine să continui după 23
August, imediat război și războiului condus de Partidului nostru
tuturaga mea activitate din Mămăla (inclusiv național) și să
adopt atitudinea corespunzătoare adică de nemiloasă
auto-critică.

U'mă facut nici una nici alta, am căzut din
găselă în găselă până la a lăsa să se creadă că
am fost în Mămăla, un adolescent erau.

Am simțit din timp că perioada petrecută în
slujba lui Antonescu în Mămăla, rămâne o pată neagră
în viața mea și în loc să o analizez balsericist și să
continui partidului, am făcut-o pe sub tăcere, pe am
vorbit în tăcere despre ea împăpătându-mă în tot
felul de eroisme.

Hoasta este găselă mea ca mere, de băta și rădăcina
ei este în gâmbăria mea care nu admitea să mi-se
stărbescă ceva din presupusele mele merite politice.

Si am persistat in aceasta gresala chiar si dupa
verificare, cand tot. Vintu mi-a atras atentia asupra
caracterului principal nejust al activitatii mele pe
teritoriul U.R.S.S.

Abia acum imi dau seama pe ce pozitie falsa m' am
aflat, si cum am facut ca m' inconstient joaca dusma-
nului si cum m' am ferit apoi de partid.

Abia acum imi dau seama in ce cloaca m' am
aflat si cu ce mult tratament pe care mi-l aplica
partidul.

Abia acum imi dau seama cat de mult si in cata sarguinta
si modestie (mai ales modestie) trebuie sa munesc pentru
a redobandi increderea Partidului pe care am gasit acum
am facut-o in mod nejustif. tocmai fiindca i-am
ascuns faptele mele.

- Mihail Sevinte -

28-5-1950

170
546

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAI, domiciliat în București,
Str. Alexandru No. 44, la întrebările puse declar următoarele :

1.- Mai ai ceva de spus
referitor la cele
întrebate de către
organele anchetatoare?

Eu, nu mai am nimic de spus.

Am prezentat declarație de voie și nesilit de nimeni.

ss. MIHAI LEVENTE

30.1.1950

Subsemnatul Semenu Mihail, domiciliat în București, Str. Alexandru II: 44, la întrebările puse
de către următoarele:

1) Mai ai ceva de spus
referitor la cele întrebate
de către organele ancheta-
toare?

1) Nu, nu mai am nimic
de spus.

~~Dan~~ Dan prezenta declarație
de viață și veselie de nimeni -

30-5-1950

Mihail Semenu

DECLARAȚIE

Subsemnatul ~~LEVENTE MIHAI~~, domiciliat în București, Str. Alexandru No.44, la întrebările puse răspund următoarele :

- 1.= Ai arătat Partidului ce ai făcut în Ucraina ? . Nu.
- 2.= Ai arătat dela început la anchetă aspectul datelor culese de dumneata despre colhozuri ? Nu.
- 3.= Ai arătat dela început la anchetă că ai făcut numărătoarea membrilor de partid în localitățile unde ai lucrat ? Nu.
- 4.= Ai dat declarație că nu ai arătat aceste lucruri tocmai din cauză că îți era teamă de partid ? Da.
- 5.= Ti s'a atras luarea aminte că din cauză că ai mințit conștient și continuu să mergi pe aceeași linie de minciună ^{est} pedeșit ? Da.
- 6.= Stii în numele cui lucrează acest organ în fața căruia este anchetat ? Da, în numele Republicii noastre Populare.
- 7.= Dece ai refuzat să execuți pedeapsa profitând de faptul că nu erau decât simpli agenți de pază care nu știau să se orienteze ? Pentru că pedeapsa ducea la distrugerea sănătății mele și la umilirea mea neomenească lucru pe care n'am socotit că-l poate urmări partidul.
- 8.= Dece ai căutat să ei aceeași linie dușmănoasă de eschivare dela răspunderi ? Atât din pricina temei de răspundere cât și mai ales din pricina incapacității mele de a-mi reaminti anumite lucruri și și de a le acorda importanță cuvenită.
- 9.= Înțelegi să mergi pe aceeași linie de a împiedeca ancheta ? Nu. Doresc să ajut ancheta.
- 10.= Dece ai afirmat omului de pază că refuzi să execuți pedeapsa deoarece partidul nu știe ? Fiindcă am crezut că măsura este luată din inițiativa tov. Anchetator, fără știința Partidului.

ss.MIHAIL LEVENTE

30.I.1950

Declarație

173

Suscrănatul Șenute Ilihai, domiciliat în București, Str.

Alexandru M. 44, la întrebările puse răspunde următorul:

1. Ai arătat partidului ce ai făcut în Ucraina? 1. Nu
2. Ai arătat dela început la anchetă aspectul detaliat al călăriei de domnie despre calhozi? 2. Nu.
3. Ai arătat dela început la anchetă ce ai făcut minis- trona minile de partid în localitățile unde ai lucrat? 3. Nu.
4. Ai dat declarație că nu ai arătat acest lucru ^{în} din cauza că îți era teamă de partid? 4. Da.
5. Ți s'a atras luarea aminte că din cauza că ai mințit constient și continenți să mergi pe aceeași linie de minciună pedepzit? 5. Da.
6. Știi în numele cui lucrează acest organ în fața căruia este anchetat? 6. Da în numele Republicii noastre Populare.
7. Dece ai refuzat să execuți pedeapsa profitând de faptul că nu erai decât simpli agenți de partid care nu știu să se orienteze? 7. Pentru că pedapsa duce la distrugerea sănătății mele și la minuirea unei neamuri lumii pe care n'am societăți cu-l poate urmări partidul.
8. Dece ai căutat să ai aceeași linie dușmănoasă de eschivare dela răspundere? 8. Atât din pricina tremurii de răspundere cât și mai ales ~~incaut~~ din pricina incapacității mele de a mi reaminti aminte lucruri și

2

de a le acorda impunitate, ~~350~~

9.) Intelegi să mergi pe acțiuni
linice de a împiedica ancheta?

10.) Dece ai afirmat omului de
parte că refuzi să execuți
pedeapsa deoarece partidul 'nu
stie'?

9.) Un. Dorosc să ajut ancheta -

(174

10) Fiind că am urzut că mășina
este luată din inițiativa tov.
Ancheta este știută partidului

30-7-950

Mihail Scante -

- Declarații -

31-1-50 174

Subsemnatul Șeavă Mihail, domiciliat în București,
Str. Alexandru N. 44, la întrebările puse răspund următorfel:

351

1) Mai ai ceva de spus
referitor la cele întrebate
de către organele anchetatorii?

1) Da, nu, nu mai am
nimic de spus.

2) Mai ai ceva de spus
la întrebările ce ți s-au
pus?

2. Nu, nu mai am
nimic de spus.

3) Mai ai ceva de spus
în general asupra întregii
probleme?

3. Nu, nu mai am nimic
de spus.

Drept pentru care dau prezenta, conștient, de
orică ori va fi solicitat de nimeni.

31-I-1950

dele ii a. m.

Mihail Șeavă

1150

175

Declarație

Subsemnatul Semete Chibail, cu domiciliul în
București, Str. Alexandru No. 44, la întrebările puse
declor următoarele:

176

1) Mai ai ceva de spus
referitor la cele întrebate
de către organele ancheta-
toare ?

1) Nu, numai am nimic
de spus.

2.) Mai ai ceva de spus
la întrebările ce ți s'au
dat spre a răspunde
la ele ?

2. Nu, numai am nimic
de spus referitor la
întrebările ce mi s'au
pus.

3.) Mai ai ceva de spus
în general asupra întregii probleme

3. Nu, numai am nimic
de spus în general
asupra întregii probleme -

Dau prezenta declarație de vrie și
necesitate de nimicuri -

1-Februarie 1950

ora 11³⁵

Chibail Semete

DECLARAȚIE

Nu-mi amintesc să fi luat vre-o măsură specială pentru distrugerea notelor despre care a fost vorba sau de sustragerea lor.

La întrebarea, cum nu îmi amintesc ce măsuri am luat pentru distrugerea notelor , răspund:

În perioada respectivă nu am dat importanță acestor notări și de aceea nu-mi amintesc prea bine le-am rupt, le-am ars, nu le-am mai găsit. Ele fuseseră dealtfel redactate sub o formă neconspirativă.

ss. LEVENTE

355

Declarații

Subsemnatul Severin Mihail domiciliat în București, Str. Alexandru Ure 44 - la întrebările puse răspund următorilor:

178

- 1) Mai ai ceva de spus referitor la cele întrebate de către organele anchetatoare? 2) Nu, numai am nimic de spus. ~~Am~~
- 2) Mai ai ceva de spus la întrebările ce ți s'a dat să te gândești asupra lor? 2) Nu, numai am ceva de spus.
- 3) Mai ai ceva de spus în general asupra întregii probleme? 3 - Nu, numai am nimic de spus -

Daș prezentă declarație de pace, conștient și nerăstăit de nimeni -

Mihail Severin

2. II - 50
nr. II, 43 -

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL cu ultimul domiciliu în București, Str. Alexandru No. 44, la întrebările puse declar următoarele :

1. = Ai răspuns cinstit și la timp întrebărilor puse de anchetă?

Imediat ce am putut formula răspunsul l-am dat.

2. = Consideri că ai declarat tot ?

Da consider că am declarat tot.

3. = Nu ascunzi nimic ?

Absolut nimic.

4. = Declarațiile D-tale conțin adevărul și tot adevărul ?

Da, conțin adevărul și tot adevărul.

5. = Refuzi să execuți pedeapsa dată?

Nu o pot executa în viitoarele 48 ore.

6. = Ti s'a atras luarea aminte în repetate rânduri că dacă minți înseamnă că mergi mai departe pe linie de luptă împotriva Partidului?

Da, mi s'a atras în repetate rânduri luarea aminte.

ss. MIHAIL LEVENTE

2.II.1950

179258

Declarație

Subsemnatul Severin Michael cu ultimul domiciliu
 în București, Str. Alexandru 44, la întrebările puse
 declar următoarele: 18

- 1) Ai răspuns adevărat și
 la timp întrebărilor
 puse de anchetă ?
- 2) Consideri că ai declarat
 tot ?
- 3) Nu ascunzi nimic ?
- 4) Declarațiile Dnitate
 conțin adevărul și tot
 adevărul ?
- 5) Refuzi să execuți pedepse
 date ?
- 6) Ți s'a atras în atenție
 în repetate rânduri că dacă
 minți înscamă cu mij
 uai departe pe linie de fapt
 inepotivă Partidului ?
- 1) Immediat ce am putut formula
 răspunsul l-am dat.
- 2) Da consider că am declarat
 tot.
- 3) Absolut nimic.
- 4) Da, conțin adevărul și
 tot adevărul.
- 5) Nu o pot executa în
 vîrtoale 48 or.
- 6) Da, mi-s'a atras în repetate
 rânduri în atenție.

2. II - 1950

Michael Severin

Declarație

180

Subsemnatul Semant Michail cu ultimul domiciliu în București, Str. Alexandru Nr. 44 - la cele întrebate răspund următoarele:

- 1) Mai are ceva de spus referitor la cele întrebate de către organele anchetatoare?
- 2) Mai are ceva de spus referitor la întrebările ce ți s-au dat spre a răspunde la ele?
- 3) Mai are ceva de spus asupra întregii probleme în general?
- 1) Nu, numai am nimic de spus.
- 2) Nu, numai am nimic de spus.
- 3) Nu, numai am nimic de spus.

Dau prezente declarații de vrie, conștient și nesilit de nimeni

2- II-950

Michail Semant

Orde 22.50 -

- Declarație -

Subsemnatul Șenute Mihail, domiciliat în București
Str. Alexandru Br. nr. 44, la întrebările puse răspund următoride:

~~181~~ 182

1) Mai ai ceva de spus
referitor la cele întrebate de
câte organele anchetătoare

1) Nu, numai am nimic
de spus -

182

2) Mai ai ceva de spus
referitor la întrebările ce ți s'au
dat pentru a răspunde
la ele?

2) Nu, numai am nimic de
spus.

3) Mai ai ceva de spus
asupra întregii probleme în
general?

3) Nu, numai am nimic
de spus.

Dați prezenta declarație de voie, conștient
și nesilit de nimeni -

3-11-1950

nr. 14 -

Mihail Șenute

- Declarație -

Subsemnatul Semete Mihail cu ultimul
domiciliu în București, Str. Alexandru No. 44,
la întrebările puse răspund următoarele: 183

1) Mai ai ceva de spus
referitor la cele întrebate
de către anchetator

1) Nu, numai am nimic
de spus -

2) Mai ai ceva de spus
referitor la întrebările cu
te, i-au dat pentru a
răspunde la ele

2) Nu, numai am nimic
de spus

3) Mai ai ceva de spus
asupra întregii probleme
în general

3) Nu, numai am nimic
de spus -

Dau prezenta
voie și posibilit de

declarație, conștient, de
așezare.

4-11-1950
Rele 12,10

Mihail Semete

- Declarație -

183
363

Subsemnatul Sergiu Mihail, cu domiciliul în
București, Str. Alexandru Nr. 44, la întrebările puse
răspund următorul:

184

1) Mai ai ceva de spus
referitor la cele întrebate
de către organele anchetatorii

1) Nu, numai am nimic
de spus

2) Mai ai ceva de
spus referitor la între-
bările ce ți s-au dat
pentru a răspunde la
ele

2) Nu, numai am nimic
de spus.

3) Mai ai ceva de spus
desupra întregii probleme
în general

3) Nu, numai am nimic
de spus.

6 - II - 1950

ale 19,15 -

Mihail Sergiu

Declarație

184/64

Subsemnatul Șenute Mihail domiciliat în
București, Str. Alexandru Nr. 44, la întrebările
puse răspund următoarele:

185

1) Mai ai ceva de spus
referitor la cele întrebate
în decursul anchetei?

1) Nu, numai am nimic de
spus -

2) Mai ai ceva de spus
referitor la întrebările ce ți
s-au dat spre a răspunde
la ele?

2) Nu, numai am nimic
de spus

3) Mai ai ceva de spus în
general asupra întregii
anchete probleme?

3) Nu, numai am nimic
de spus.

Dați prezenta declarație conștient,
de voie și nesilit de nimeni -

H. II - 950

nr. 12,70

Mihail Șenute

RATIU ANTON

Pe RATIU ANTON l-am cunoscut la Statistică, ca funcționar al Oficiului de Studii, însă din iarna anului 1941-1942.

Mai târziu (în 1942) am aflat dela tov. dela Statistică cu care am avut legături (STOIANOVICI, BIJI, OANCEA NICOLAE) că este membru în U.T.C.

Mi-a făcut dela început impresia că este un element cinstit dar ușor influențabil și că relațiile lui cu BETEA și PAVEL CONSTANTIN îl vor strica. Intr'adevăr, trăia într'o totală dezordine morală (îl preocupa - ca și pe BETEA - forța lui musculară, virilitatea lui, își vindea hainele și făcea chefuri cu BETEA etc).

L-am cunoscut mai bine în Ucraina și am căutat să-l influențez în bine și mi s'a părut că am reușit.

S'a comportat acolo ca un tov.intreprinzător, curajos, gata să și asume unele riscuri. După întoarcerea mea din Ucraina mi-a spus că a salvat chiar viața mai multor partizani (în 1943 - iarna) transportându-i cu acte făcute de el (cu antetul și ștampila I.C.S) din zona germană, unde erau urmăriți, la Odessa.

Mi-a spus - și l-am crezut că a organizat la Odessa mai multe case conspirative sigure și că a stabilit tot mai multe legături cu cetățeni sovietici.

Acest fapt m'a făcut ca în toamna anului 1943 (în Noemvrie) să mă gândesc ca împreună cu el, STOIANOVICI și celelalte elemente sigure să organizez evadarea celor mai prețioși tov. internați la Vapniarka.

I-am propus lui KOFER aceasta. Planul era destul de simplu: cei din echipe trebuiau să se împrietenească cu ofițerii din conducerea lagărului, să facă cu ei câteva chefuri, eventual să mă duc și eu și fie să-i "cumpărăm" pe tov. contra șperț fie să-i luăm cu noi sub diverse pretexte (ajutori la lucrările noastre) și să-i ducem la Odesa, să le facem acte în numele Institutului și să-i transportăm cu camionul Institutului în Tară unde urmau a fi ilegalizați.

KOFER, fiind de acord, mi-a dat o listă (6-7 persoane). Nu-i cunoșteam pe tov.depe listă pentru că erau trecuți cu numele lor reale

reale și eu nu cunoșteam activiștii decât pe nume conspirative. ¹⁸⁶2
Stiam că la Vapniarka se găsește și tov. STEFAN VOICU. KOFLER mi-a spus
că l-a trecut și pe el pe listă.

Lista mi-a fost dată în ajunul căderii (10-15 Decembrie) și
se găsea asupra mea în momentul în care au venit agenții să mă
ridice. (Dacă căderea U.P. a fost aranjată de trădătorii din Partid,
poate că înmânarea listei înainte de sigura mea arestare prezintă
interes). Lista a avut soarta materialului aflat asupra-mi, adică am
aruncat-o și distrus-o în closetul dela Statistică. ¹⁸⁷

Operațiunea în care RATIU trebuia să joace un rol de bază,
a ratat datorită căderii și dezorganizării legăturilor mele în
Statistică.

După 23 August, l-am reîntâlnit pe RATIU care mi-a spus că a
lucrat la pregătirea lui 23 August împreună cu PATRASCANU, nu aveam
atunci nici-un motiv să-l suspectez pe PATRASCANU). L-am luat la
U.P., ofițer în garda U.P., apoi instructor județean cu munca între
militari. S'a comportat bine. În Februarie 1945 am fost trimis de
Partid să organizez reforma agrară (forțată - de jos - nelegală)
în raioanele Deva.

L-am luat pe RATIU ca însoțitor. Si în acea operațiune (în perioada
"discursului" faimos al lui RADESCU) a dat dovadă de curaj și
antuziasm. După 6 Martie 1945, C.C., P.C. mi-a cerut să recomand
cadre dela U.P. pentru încadrare la M.A.I. L-am recomandat și pe
RATIU .

După o lună (Aprilie 1945) am fost numit la P.P.C. apoi
RATIU a fost obligat să demisioneze dela M.A.I.

M'am interesat de ce și mi s'a spus că a dat dovadă de ușurință în
eliberarea autorizațiilor de vizitarea deținuților legionari. El
mi-a spus că ceace a făcut era legal și corect dar că un cadru
vechi dela Siguranță, anume PETROVICI (pe care îl socoteam și eu o
mare canalie) împreună cu unii tov. invidioși (Colonelul ZAMFIR).
L-au "lucrat" la tov. TEOHARI.

L-am întrebat pe tov. TEOHARI dacă îl pot angaja la P.P.C.
Tov. TEOHARI mi-a spus că poate fi angajat în alte munci, dar nu la
Politiie - și nu l-am angajat.

În vara anului 1946 am fost însărcinat cu conducerea colectă-
rii cerealelor. L-am angajat și pe RATIU ca subinspector general de
Control la Aprovizionare. Mie mi-a lăsat impresia că a făcut treabă
bună așa că în toamna aceluiaș an l-am luat cu mine la Cooperație
și în primăvara anului 1947, la Controlul Economic.

Situația lui de Partid era cam încurcată. L-am sfătuit
(tot timpul l-am tratat prieteneste) să insiste să i se descurce.

Si într'adevăr a început cercetarea cazului lui la Comisia de Control. (Mi s'au cerut referințe și le-am dat favorabile). In aceeași perioadă mi-a spus că prin mijlocirea lui PATRASCANU (care nu devenise încă "cazul PATRASCANU") au obținut atât el cât și BETEA și PAVEL CONSTANTIN (dacă nu mă înșel) burse pentru studii la Paris. Nu mi-a vorbit mai mult despre PATRASCANU decât că se bucură de simpatia și prietenia sa.

Intre timp cercetarea cazului său la Partid continua.

La începutul anului 1948 am primit sarcina de a asigura inventarierea și conservarea bunurilor foste regale.

Lui RATIU i-au revenit o serie de sarcini printre care și supravegherea operațiunilor din București. Intr'o bună zi a venit la mine tov. ZLATEV (secretarul organizației de Partid dela Controlul Economic) care mi-a comunicat că RATIU a luat din biblioteca Partidului cărțile scrise de PATRASCANU și date exregelui Mihei și că este cazul (organizația de Partid) să le pună înapoi.

L-am chemat pe RATIU și i-am cerut să-mi aducă cărțile să le văd și eu. RATIU mi-a spus că PATRASCANU l-a rugat să-i restituie cărțile. Autograful lui PATRASCANU mi s'a părut obișnuit (banal) PATRASCANU încă nu devenise cunoscut ca trădător (lucrurile se petrec au înaintea congresului de unificare), pentru mine era încă oficial un membru în biroul politic - așa că l-am admonestat pe RATIU să face acte de inițiativă dar am fost de părere că îi pot fi restituite cărțile lui PATRASCANU. Organizația de Partid a insistat însă să nu-i fie restituite comunicându-mi că așa cere Comitetul Central (până atunci C.C. îmi cerea mie asemenea lucruri) ceea ce m'a făcut să dispun - după oarecari ezitări - să se predea cărțile organizației de Partid ceea ce s'a și făcut.

A urmat cazul BETEA (nu rețiu precis ordinea dacă cazul BETEA a urmat sau a premers). In acest caz m'am orientat - așa cum se știe destul de just - In orice caz, ideea trădării lui PATRASCANU (despre care nu-mi vorbise încă nimeni) a început să-mi apară ca posibilă.

RATIU și-a continuat munca fără ca ea să bănuiesc că putea să aibă legături politice suspecte cu PATRASCANU (o mare greșeală a mea). Am crezut că PATRASCANU îl folosește (avea obiceiul) ca om de casă de minoră importanță, fără a-i încredința decrete politice.

Cu prilejul Congresului Partidului, tov. V. VAIDA și tov. secretar al Județenii din Someș (de unde era RATIU) mi-a atras atenția că familia lui RATIU este legionară și că el îi susține pe legionarii din județ. Nu am crezut, l-am întrebat pe RATIU și mi-avorbis despre niște intrigi locale (concurența profesională dintre frații lui - medic și un alt medic bine văzut de județeană).

L-am crezut pe RATIU și i-am luat apărarea. Niciodată nu mi-am închipuit că RATIU, pe care l-am ajutat atâta, mă înșală, că RATIU care este o fire deschisă, mă stimează, înșfârșit mă iubește, îmi ascunde ceva.

A urmat (faptele s'au consumat într'o perioadă scurtă) excluderea lui RATIU din Partid și comunicarea din partea Partidului că trebuie să-l dau afară din Control.

I-am făcut lui RATIU ultima favoare; nu l-am destituit cum se cuvenea să fac - ci i-am primit demisia.

Cu prilejul primirii demisiei, l-am chemat la mine, în scopul de al îmbărbăta - și atunci RATIU mi-a declarat că m'a mințit tot timpul, că a întreținut legături de prietenie cu BELLU SILBER și că BELLU SILBER l-a făcut anti-semit aducându-i tot felul de argumente din care reținea că tov.ANA își "avantajează neamul" și că el a spus adesea apoi aceasta.

Deasemenea, că lui (RATIU) îi pare rău că mi-a ascuns "prietenia" lui cu SILBER, că deci m'a înșelat, cu toate că i-am acordat toată încrederea și tot sprijinul și că este o victimă a lui SILBER. lucru de care își dă seamă acum și că nu știe dacă va putea vreodată să repare greșelile pe care le-a făcut.

L-am sfătuit să ceară să fie numit învățător (profesiunea lui de bază) într'un sat menorocit și să muncească pentru Partid în așa fel încât să recâștige încrederea Partidului în decursul anilor. Mi-a spus că-mi va urma sfatul și a plecat.

A doua zi a venit la mine un funcționar dela Control, care locuia cu RATIU și era bun prieten cu acesta, VICENTIU ARGANINI (fost legionar). ARGANINI - mi-a spus că RATIU a fost arestat și că în momentul arestării i-a dat o contestație împotriva excluderii sale din Partid pe care să mi-o înmâneze. Am primit contestația, am citit-o și n'am înaintat-o Comisiei Centrale de Control știind prea bine că anchetatorii vor avea prilejul să-i cunoască întreaga activitate și să comunice Partidului concluziile la care au ajuns.

Odată cu plecarea mea dela Controlul Economic, când mi-am triat hârtiile, am distrus-o. Conținutul ei nu cuprindea decât înșiruirea părților bune din activitatea lui RATIU.

De atunci nu m'am mai interesat de RATIU cu toate că - fiind la A. P.S.M. a venit la mine în audiență un cumnat de al lui RATIU care m'a rugat să interviu pentru el la M.A.I.

După destăinuirile lui RATIU și arestarea sa mi-am dat seama că în cazul lui am procedat nepartinic, adică personal, că am susținut și apărât un element care nu merita acest tratament, înșfârșit că am greșit, că am fost cu ușurință înșelat cu toate pretențiile mele la cunoscător în materie de oameni, că exagerata încredere în

mine m'a făcut să fiu nevigilent.

ss.LEVENTE MIHAIL

23 Februarie 1950

190

Rădui Anton

19981

Pe Rădui Anton l-am cunoscut la statistică, ca funcționar al Oficiului de Studii, încă din iarna anului 1941-42. Mai târziu (în 1942) am aflat de la tov. dela Statistică ¹⁹¹ că are am avut legături (Stoianovici, Biși, Danu Nicolae) și este membru în U.T.C.

Mi-a făcut dela început impresia că este un element cinstit dar ușor influențabil și că relațiile lui cu Betea și Pavel Constantin îl vor strica. Înti'adevăr, trăia într-o totală dezordine morală (il preocupă - casi pe Betea - fata lui musculară, virilitatea lui, și vindea hainele și făcea chefuri cu Betea etc.)

L-am cunoscut mai bine în Ucraina și am căutat să-l influențez în bine și mi s'a părut că am reușit. S'a comptat ~~at~~ acolo ca un tov. interpretator, energic, gata să-și asume unele riscuri. După întoarcerea mea din Ucraina mi-a spus că a salvat chiar viața mai multor partizani (în 1943 - iarna) transportându-i cu acte făcute de el (cu autotur și stampila S.C.S.) din zona germană, unde erau ținuti, la Odesa.

Mi-a spus și l-am crezut că a organizat la Odesa mai multe case conspirative sigure și că a stabilit tot mai multe legături cu cetățeni sovietici.

Acest fapt m'a făcut ca în toamna anului 1943 (în Noembrie) să mă gândesc ca împreună cu el, Stoianovici și ca celelalte elemente sigure să organizăm evadarea celor mai prețioși tov. internați la Vapnarska.

Ț-am propus lui Kofler aceasta. Planul era destul de simplu: cei din echipe tehnice să se imprietenesc cu ofițeri din comanda lagărului, să facă cu ei câteva chefuri, eventual să mă duc și eu și fire să-i "murmurăm" ^{to} "contra" spert fire să-i luăm cu noi sub diverse pretexte (ajutorii la lucrările noastre) și să-i ducem la Odesa, să-le facem acte în numele Institutului și să-i transportăm cu

-2-
comisionul Institutului în frâ unde urmasii a fi ilegalizati.

Kofler, fiind de acord, mi-a dat o listă (6-7 persoane) 282
mei cunoasteam pe toți, după listă pentru că erau trecuți pe
memorie lor reale și eu mi cunoasteam activiști decât pe unele
conspirative. Știam că la Văpeneasa se găsește și tot. Ștefan
Voicu. Kofler mi-a spus că l-a trecut și pe el pe listă.

Listă mi-a fost dată în ajunul căderii (10-15 Decembrie) și se
găsea asupra mea în momentul în care au venit agenții
să mă ridice. (Dacă căderea U.P. a fost aranjată de
Trădătorii din partid, poate că înmânarea listei înainte de
sigura mea arestare prezintă interes) Lista a avut
soarta materialului aflat asupra-mi, adică am fost aruncată
și distrusă în closetul dela statistică -

Operațiunea prin care Răduțu trebuie să joace un rol de boia,
a ratat datorită căderii și desorganizării legăturilor mele în
Statistică -

După 23 August, l-am reîntâlnit pe Răduțu care mi-a
spus că a luat la pregătirea lui 23 August' împreună
cu Pătrășcanu (un oarecum activist micșin mator să-l susțină
pe Pătrășcanu) L-am luat la U.P., ofiter în garda U.P.,
apoi întințind județului cu numea întrii militari - S'a compus
bine. În februarie 1945 am fost trimis de Partid să organizez
reforma agrară (faptă - de jure - ilegală) în regiunea Dera-
la am luat pe Răduțu cu însoțitor. Și în acea operațiune
(în perioada "discursului" faimos al lui Răduțu) a dat
dosadi de curaj și entuziasm - După 6 Martie 1945,
C.C.P.C. mi-a cerut să recomand cadre dela U.P.

pentru încadrare la M.A.J. L-am recomandat și pe Răduțu

După o lună (Aprilie 1945) am fost numit la P.P.C.

apoi Răduțu a fost obligat să demisioneze dela M.A.J.

M'am interesat de ce și mi-a spus că a dat dovadă
de asumiție în eliberarea autorizațiilor de vizitare a
deținuților legionari - El mi-a spus că ceea ce făcuse
era legal și căci el era un coșmar vechi dela Siguranță,

amuse Patroiu (pe care îl socotam și eu o mare cavaler)
 împreună cu mine. tov. invictos (Colonelul Zamfir) 383
 L-am "luat" la tov. Teohari

L-am interbat pe tov. Teohari dacă îl pot angaja la
 P.P.C. Tov. Teohari mi-a spus că poate fi angajat în alte
 lucruri, dar nu la Politică - și nu l-am angajat. 193

În vara anului 1946 am fost însărcinat cu conducerea
 colecției cavaler - L-am angajat și pe Rădui ca
 subinspector general de Control la Aprovizionare - Mie mi-a
 lăsat impresia că a făcut teatru bună eșă că în toamna
 anului, am l-am luat cu mine la Coapratii și
 în primăvara anului 1947, la Controlul Economic.

Situația lui de Partid era cum încercam. L-am sfă-
 țuit (tut timpul l-am tratat prietenește) să insiste să
 i se descurce. Și într'adevăr a început căutarea
 catalin lui la Comisia de Control (Mie s-au cerut referințe
 și i le-am dat favorabile) În aceiași perioadă mi-a
 spus că prin mijlocirea lui Pătrășcanu (care mi devenise
 încă "cazul Pătrășcanu") au obținut atât el cât și Betia
 și Pavel Constantin (dacă mi mă înșel) buse pentru
 studii la Paris - Nu mi-a vorbit mai mult despre Pătrăș-
 canu decât că de bună de simpatie și prietenia sa -
 Tutu timp căutarea catalin său la Partid continua -
 La începutul anului 1948 am primit sarcina de a
 realiza inventarierea și conservarea bunurilor foste regale -
 Lui Rădui i-am încredințat o serie de sarcini pentru care
 și supravegherea aparativilor din București. Tutu bună
 și a venit la mine tov. Zlatov (secretarul organizației de
 Partid de la Controlul Economic) care mi-a comunicat
 că Rădui a luat din biblioteca Palatului cărțile scrise de
 Pătrășcanu și date de regele Mihai și că este cazul

(Organizații de Partid etc) să-le pună înapoi -
 L-am chemat pe Rădui și i-am cerut să-mi aducă cărțile
 să-le vând și eu. Rădui mi-a spus că Pătrășcanu îl
 rugat să-i restituie cărțile. Autograful lui Pătrășcanu
 părut obişnuit (fals), Pătrășcanu încă nu devenise
 cum se zicea ca trădător (lucurile se puteau înaintea congresului
 de unificare ~~de unificare~~), pentru mine era încă oficial membru în
 biroul politic - așa că l-am admonestat pe Rădui
 că face acte de inițiativă. ^{Pătrășcanu} dar am fost de părere că
 îi pot fi restituite cărțile lui. ^{Organizații de Partid} a insistat însă să-mi fie restituite comunicându-mi
 că așa cere Comitetul Central (până atunci C.C. mi
 cerea ^{mine} asemenea lucruri) ceea ce m-a făcut să dispun
 - după oarecare ezitare - să se predă cărțile organiza-
 ției de partid ceea ce s'a și făcut.

A urmat cazul Botea (cu rețineri precise ridicate dar
 cazul Botea a urmat sau a precedat) În acest caz
 m'am ^{orientat} ~~orientat~~ - așa cum se stie - destul de just - - din rîce
 că, ideea trădării lui Pătrășcanu (despre care nu mi
 vorbisese încă nimănui) a început să-mi apară ca
 prietă.

Rădui și-a continuat munca fără ca eu să bănuiesc
 că putea să aibă legături politice suspecte cu Pătrășcanu
 (o mare greșală a mea). Am crezut că Pătrășcanu
 îl falsifică (avea obiceiul) ca om de casă de minoră
 îngratitudine, fără a-i încredința deute politice -

Cu preluatul Congresului Partidului, tov. J. Vaidă și
 tov. secretar al județului din Suceava (de unde era Rădui)
 mi-au atras atenția că ~~la~~ familia lui Rădui este
 legionară și că el îi susține pe legionarii ^{din județ} ~~din județ~~ ^{acei} ~~acei~~
 crezând, l-am interbat pe Rădui și mi-a vorbit despre
 niște intrigi locale (concomente profesionale dintr-un frate)

lui - medic și un alt medic bine văzut de ~~1975~~ ~~1985~~ ~~1986~~ județeană)

L-am crezut pe Rădu și i-am luat apărarea -
Niciodată nu mi-am îndrăznit că Rădu, pe care l-am
ajutat etica, mă înșelă, că Rădu care este - fore 1975
deschis, mă stimulează, înșefărit mă înșelă, mi se vede ușa -

It unat (faptul s'au consumat într-o perioadă scurtă)
excluderea lui Rădu din Partid și comunicarea din partea
Partidului că trebuie să-l dău afară din Control -
S-am făcut lui Rădu ultima foronă; nu l-am
destituit - așa cum se cerea să fac - ci i-am
primit demisia.

Cu prilejul primirii demisiei, l-am chemat la mine,
în scopul de a-l îmbărbăta și atunci Rădu mi-a
declarat că m'a mințit tot timpul, că a intrat în
legături de prietenie cu Belu și Silber și că Belu Silber
l-a făcut anti-semit aducându-i tot felul de argumente
din care reieșea că tot. Așa își "avantajă neamul"
și că el a spus adesea apoi ~~ast~~ aceasta -

De asemenea, că lui (Rădu) îi pare rău că mi-a
socotit "prietenia" lui cu Silber, că deși m'a înșelat, în toate
ce i-am acordat toate încrederea și tot sprijinul și că
este o victimă a lui Silber, lucru de care își dă
seama acum și că nu știe dacă va putea vreodată să repare
greșile pe care le-a făcut.

L-am sfătuit să ceară să fie numit învățator (profe-
sura lui de bătrân) într-un sat nenorocit și să muncească
pentru Partid în așa fel încât să reușească includerea
partidului în decursul anilor - Mi-a spus că mi
va urma sfatul și a plecat.

A doua zi a venit la mine un funcționar

- 6. 195
dela Control, care locuia cu Rădu și era bun prieten
cu acesta, Vincentu Arganini (fost legionar). Arganini
mi-a spus că Rădu a fost arestat și că în momentul
arestării i-a dat o contestație împotriva excluderii sale
din Partid pe care să mi-o înmâneze. Am primit 196
contestația, am citit-o și n'am înaintat-o Comisiei
Centrale de Control știind prea bine că anchetatorii
vor avea prelujul să-i cunoască întreaga activitate
și să conștientizeze conștient concluziile la care au
ajuns -

Odată cu plecarea mea dela Controlul Economic,
când mi-am luat hărțile, am distrus-o - Contribuția
ei, mi cuprindea decât însușirea părților bune
din activitatea lui Rădu -

De atunci mi-am mai interesat de Rădu -
cu toate că fiind la A.F.I.M. - a venit la mine
în audiență mi convins de al lui Rădu care
m'a rugat să intervin pentru el la N.T.J.

După destăinuirile lui Rădu și restarea sa mi-am
dat seama că în cazul lui am procedat nepotrivit,
adică personal, că am sustinut și apărut un
element care nu merita acest tratament, înșelându-mă
că am greșit, că am fost eu însuși înșelat
cu toate pretențiile mele de cunosător în materie
de oameni - , că exagerata încredere în mine
m'a făcut să fiu nevigilant.

DECLARAȚIE

În activitatea din Ucraina (din vară anului 1942 și mai târziu) s'a pus la un moment dat problema de a se înainta note informative lui GOLOPENTIA asupra stării de spirit (situației politice) din satele prin care treceam și recensam moldovenii.

Această sarcină îi revenea lui STEFAN POPESCU ca șef al echipei.

Nu este însă mai puțin adevărat că principal problema conținutului rapoartelor informative am soluționat-o de comun acord STEFAN POPESCU, RATIU și cu mine.

Concluzia la care am ajuns cu privire la aceste rapoarte a fost următoarea :

Să se întocmească și să se înainteze de câte ori nu se poate altfel (se insista din partea lui GOLOPENTIA) dar să nu se facă nici-o divulgare politică, adică să se întocmească rapoarte în care să se scrie că starea de spirit este "bună" adică ostilă sovietelor și favorabilă lui ANTONESCU și că moldovenii sunt pașnici și nu sunt "cu bolșevicii", adică să se întocmească rapoarte mincinoase care să nu expună în niciun caz populația la vre-o consecință neplăcită din partea ocupanților hitleriști.

Personal, nu fug deloc de răspunderea de a fi fost de acord cu o asemenea linie și mai mult de a fi contribuit la elaborarea și adoptarea ei - în mod hotărâtor.

Eu nu îmi amintesc să fi citi vre-o notă informativă sau vreun raport politic întocmit de STEFAN POPESCU sau RATIU, cu alt conținut decât cel indicat mai sus.

Îmi amintesc însă să fi citit sau auzit mențiuni ca cele de mai sus (populația este pașnică" etc.) în corespondența dintre echipă și GOLOPENTIA.

Cât despre mine, nu am întocmit rapoarte sau note informative speciale, politice.

Dacă în corespondența mea cu GOLOPENTIA m'am referit vreodată la aspecte politice, atunci fără nici-o îndoială, recunosc că am avut și am urmat și eu aceeași linie, adică am spus că populația moldovenească este pașnică, ostilă bolșevismului și privește cu ochi buni regimul lui Antonescu, adică am procedat

"șmecherește", fără principialitate.

Deasemenea, nu cunosc nici-o împrejurare în care STEFAN POPESCU sau RATIU să fi demascât nominal cuiva vreun cetățean sovietic ca element ostil hitlerismului.

La fel, declar că nici eu, niciodată, nu m'am dat la acte de acest fel.

Bineînțeles că și în această materie (a notelor politice), ca în toate domeniile de altfel, linia mea (sau mai exact urmată de mine) ca și a celorlalți echipieri care făceau parte din mișcare nu a fost o linie principială. Conducerea de atunci - dovedită trădătoare a Partidului nu mi-a dat la plecare nici-o linie clară și nici eu nu am fost în stare să elaborez una justă. Dacă eram în stare, nu plecam în Ucraina.

În fapt m'am comportat după împrejurări, căutând să nu dăunez ci să ajut, totonând cele mai potrivite procedee, dela caz la caz, adesea dând dovadă de oportunism și de comportare "șmecherească" care urmărea să-i tragă "chiulul" lui GOLOPENTIA și respectiv lui ANTONESCU.

Felul în care am tratat problema rapoartelor și a notelor politice (speciale sau incluse ca părți în rapoartele generale) dovedește tocmai lipsa mea de linie principială.

ss.MIHAIL LEVENTE

23 Februarie 1950

Declarație

198

199

199

În activitatea din Ucraina (din vara anului 1942 și mai târziu) s-a pus la un moment dat problema de a se înainta note informative lui Golopentiu asupra stării de spirit (situației politice) din satelii prin care trecam și recensam moldovenii -

Această sarcină îi revinsea lui Ștefan Popescu ca șef al echipei -

Am ști însă mai puțin adesea că principal problema conținutului rapoartelor informative am soluționat-o de comun acord Ștefan Popescu, Răduți și eu mine -

Concluzia la care am ajuns în ce privește la acest raport a fost următoarea :

Să se întocmească și să se înainteze de cât ori un-re poate altfel (se insistă din partea lui Golopentiu) dar să un-re facă nicio divulgare politică, adică să se întocmească rapoarte în care să se scrie că starea de spirit este "bună", adică ostile sovietice și favorabile lui Antonescu și că moldovenii sunt pașnici și un-sunt "cu balșavicii", adică să se întocmească rapoarte minciunoase care să un expună în niciun caz populației la vreo conștiință neplăcută din partea ocupanților hitleriști -

Personal, un-fuz de la de răspundere
dedat la acte de acest fel -

Prin urmare, că și în această materie (a notelor

de a fi fost de acord cu o asemenea linie și mai
mult de a fi contribuit la ~~la elaburarea~~ ^{3%} adoptarea în-un mod hateric-
200

Să nu îmi amintesc să fi citit vreo notă informa-
tivă sau vreo raport ~~inter~~ politic întocmit de Ștefan
Popescu sau Rădui, sau cu alt conținut decât
cel indicat mai sus -

Îmi amintesc însă ~~de~~ ~~mențiu~~ să fi citit sau auzit
mențiuni ca cele de mai sus în ~~în~~ ~~corresp~~ ^{Correspondența} la
"este pasnică" etc.) în corespondența dintr-o echipă și
Golopentiu.

Cât despre mine, nu am întocmit rapoarte sau note
informative speciale, politice -

Dacă în ~~rapoarte~~ ~~note~~ corespondența mea
cu Golopentiu m'am referit vreodată la aspecte
politice, atunci fără nicio îndrăzneală, necunosc
câ am avut și am urmat și eu aceeași linie,
adică am spus că populația moldovenească este
pasnică, ostilă bolșevismului și privită în ochi
buni de regiunile lui Autovna, adică am
procedat "sincer", fără principialitate -

De asemenea, nu cunosc nicio împrejurare în
care ~~at~~ Ștefan Popescu sau Rădui ~~să~~ să fi devenit
nominal vreo cetățean sovietic ca element
ostil hitlerismului -

La fel, declar că nici eu, niciodată, nu m'am
dedat la acte de acest fel -

Prin urmare, că și în această materie (a notelor

-3-

politice), ca intotdeauna domnia de altfel, linia mea ¹⁹⁹
(sau mai exact imitarea de mine) ca si a celorlalti ³⁹¹
echipini care faceau parte din miscarea ²⁰¹
a fost o linie principala. Conducerea de atunci
- dovedita tradatoare - a partidului nu mi-a
dat la plecare nici-o linie ^{data} si nici eu nu am
fost in stare sa elaborez una justa. Daca eram in
stare, mi plecam in Ucraina -

In fapt mi-am comportat dupa imprejurari, cautand
sa ma tinuie si sa ajut, totuși cele mai patibile
procedee, de la cat la cat adesea dău dorod
de oportunitate si de comportare, „smecherască” care
număra să-i tragă „chirul” lui Golepenti și
respectiv lui Antonescu -

Felul în care am tratat problema raportelor
și a notelor politice (speciale sau incluse ca părți
în rapoartele generale) dovedește totuși lipsa
mea de linie principala -

23 - II - 1940

Mihail Sereanu

DECLARAȚIE

Intr'o declarație anterioară am spus că MATILDA STEFANESCU m'a vizitat odată la Controlul Economic și că mi-a lăsat impresia că urmărea obținerea unor avantagii pentru soțul ei, inginerul STEFANESCU, funcționar la Controlul Economic. Avantagiile la care mă refeream, am constatat din cererea ei ca să-i acord Ing.STEFANESCU un concediu în altă lună decât cea stabilită.

Am ținut seama de dorința ei și am transmis-o Dir.General EMERIC DAN care mi-a comunicat că satisfacerea cererii Ing.STEFANESCU ar prejudicia bunului mers al serviciului ceace m'a făcut să nu mai insist adică să nu mai dau curs cererii MATILDEI STEFANESCU.

ss.MIHAIL LEVENTE

23 Februarie 1950

- Declarație -

Într-o declarație anterioară am spus că Matilda
Stefănescu m'a vizitat odată la Controlul Economic
și că mi-a lăsat impresia că urmarea obținerii unor
avantaje pentru satele ei, inginerul Ștefănescu, 203
funcționar la Controlul Economic. Avantajele la care
mă refeream, am constatat din curierul ei că să-i
acord ing. Ștefănescu nu concubin în altă măsură
decât cea stabilită anterior.

Am trimis șamă de încredințare ei și am transmis-o
Dir. General Zmeric Dan care mi-a comunicat că
ce satisfacerea curierului ing. Ștefănescu ar prejudicia
bunului mers al serviciului ceea ce m'a făcut
să nu mai insist adică să nu mai dau curs
curierului Matildei Ștefănescu -

23. II - 1950

Mihail Ștefan

DECLARAȚIE

204

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL, cu ultimul domiciliu în București Str. Alexandru No. 44 la întrebările puse răspund următoarele :

1.= Comunicai sub oricare altă formă datele strânse privitoare la numărul membrilor de Partid lui STEFAN POPESCU?

Da. În discuțiunile zilnice avute cu STEFAN POPESCU și RATIU discutam și aceste date, le comentam deci la comunicare.

2.= Ai trimis sau nu lui STEFAN POPESCU, în scris, date privitoare la numărul membrilor de Partid?

Nu.

3.= Dece nu le-ai trimis în scris ?

Pentru că nu intră în cadrul obligațiunilor mele față de el, culegerea lor făcând-o din inițiativă personală.

4.= Dar dacă ți s'ar fi cerut să treci asemenea date în rapoartele tale către ST. POPESCU?

Le treceam întrucât le socoteam publice, cunoscute de toată lumea.

Dau prezenta declarație de voie, conștient și nesilit de nimeni, în cazul când mi se va dovedi că rapoartele întocmite de mine și trimise lui STEFAN POPESCU cuprindeau și date cu privire la numărul membrilor de Partid, înțeleg să suport consecințele.

ss. MIHAIL LEVENTE

27.II.1950

- Declarații -

205
396

Subsemnatul **Senatu** **Michael**, cu ultimul domiciliu în București, Str. Alexandru Br. 44, la întrebările puse răspund următorul:

1) Comunicai sub nicio altă formă datele strânse privitoare la numărul membrilor de partid lui Ștefan Popescu -	2) Da, în discuțiile de la 205 avute cu Ștefan Popescu și Rădui, discutăm și aceste date, le comentăm, deci le comunicăm.
2) Ai trimis sau nu lui Ștefan Popescu, în scris, date privitoare la numărul membrilor de partid?	3) Nu -
3) Dacă nu la-ai trimis în scris?	3) Pentru că nu intră în cadrul obligațiilor mele față de el, călugăraș făcând-o din inițiativă personală.
4) Dar dacă ți s'ar fi cerut să faci asemenea date în Raportele de activitate către Ștefan Popescu?	4) Se trece în interesul de societate publică, cunoscut de toată lumea -

Dacă prezenta declarație de viață, conștient și nesilit de nimeni, în cazul când mi se va dorește să Raportele întocmite de mine și trimise lui Ștefan Popescu cuprindând și date cu privire la numărul membrilor de partid, întreg să sugereze consecințele -

27-II-1950

Michael Senat

DECLARAȚIE

Subsemnatul MIHAIL LEVENTE, cu ultimul domiciliu în București Str. Alexandru No.44, la întrebările puse răspund următoarele :

1.= Rapoartele întocmite de Dta asupra localităților unde ai lucrat separat de echipă și care erau înaintate lui STEFAN POPESCU cuprimeau date politice ?	Rapoartele întocmite de mine și trimise lui STEFAN POPESCU nu cuprindeau date politice.
2.= Dece cu toate că strângeai aceste date politice totuși în rapoartele pe care le-ai trimis lui STEFAN POPESCU nu ai trecut și aceste date politice așa cum pretinzi Dta?	Trimiterea acestor date politice nu intra în cadrul obligațiilor mele față de STEFAN POPESCU.

Dau prezenta declarație de voie, conștient și nesilit de nimeni.

În cazul când mi se va dovedi că rapoartele întocmite de mine și trimise lui STEFAN POPESCU cuprindeau date politice (numărul membrilor de Partid) înțeleg să suport consecințele.

ss.MIHAIL LEVENTE

27.II.1950

Declaratie

205 798

Sub semnatul lui Severin, cu ultimul domiciliu
in Bucuresti, Str. ~~Alexandru~~ Alexandru Nr. 44 la interviurile puse
raspund urmatoarele:

1) Rapoartele intocmite de
D^{le} asupra localitatilor
unde ai lucrat separat
de echipa si care erau
inaintate lui Stefan Popescu
cuprindeau date politice?

2) Rapoartele intocmite de
mine si trimise lui
Stefan Popescu nu
cuprindeau date politice

2) Daca in toate ca
strangerea acestor date politice
tutuzi in rapoartele pe care
le-ai trimis lui Stefan Popescu
nu ai trimis si aceste date
politice asa cum pretinzi
D^{le}

2) Trimiterea acestor
date ~~nu intra~~ politica
nu intra in cadrul
obligatiunilor mele fata
de Stefan Popescu

Dau prezenta declaratie de sine,
constient si nesilit de nimeni.

In cazul cand mi-se va doreti ca
Rapoartele intocmite de mine si trimise lui Stefan
Popescu cuprindeau date politice (numarul
numarilor de partid) intelig sa suferi consecintele

27. II. 50

Severin

DECLARAȚIE

208

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL, cu ultimul domiciliu în București, Str. Alexandru, No. 44, declar următoarele :

În timpul activității echipelor în Ucraina, am aflat de la STEFAN POPESCU că GOLOPENTIA a cerut ca echipele să caracterizeze starea de spirit a populației locale.

Problema întocmirii acestor caracterizări am discutat-o în cadrul echipei — și am căzut de acord să caracterizăm fals starea de spirit a populației, adică să-i comunicăm lui GOLOPENTIA, totdeauna că populația este pașnică, nu este ostilă regimului Antonescian și că este ostilă regimului sovietic.

Asemenea caracterizări s'a făcut, în cadrul rapoartelor și corespondenței echipei adresată lui GOLOPENTIA, de către STEFAN POPESCU, cu acordul meu și al lui RATIU ANTON.

La Balșoiu-Solonia, Vaseațcoe și hutorile învecinate ca și la hutorile din preajma localității Siniuhin-Brid, s'au întocmit în cadrul echipei, (deci cu știința și aprobarea tuturor) rapoarte generale cu un caracter monografic care cuprindeau și caracterizarea stării de spirit a populației locale făcută cum s'a arătat mai sus.

La Alexandrovca, în raportul (schiță monografică) ciornă, întocmit de mine, nu îmi amintesc să fi trecut asemenea caracterizări pentru că dispoziția lui GOLOPENTIA ne-a sosit mai târziu.

Totuși, eu am participat în chip, hotărâtor la adoptarea unei asemenea linii, ca atare cu siguranță că am pus-o și eu în practică la Tiscovca, Babanca-Juguleț și în unele hotare din jurul localităților Balșoiu, Solonin, Iasențcoe și Siniuhin-Brid în care m'am deplasat singur și am întocmit raportul (schiță monografică) de închere a operațiunilor de recensământ.

Deosebit însă de aceste rapoarte globale, este posibil ca GOLOPENTIA să fi cerut șefilor de echipă să întocmească rapoarte informative speciale (mai amănunțite). Eu nu am întocmit asemenea rapoarte și nu știu ca STEFAN POPESCU sau RATIU să o fi făcut.

Repet, în notările mele (personale), necomunicate lui GOLOPENTIA și netransmise nimănui, am trecut numărul membrilor de partid, candidaților și comsomolilor (La Alexandrovca pentru întregul sat, și în alte părți pe colhozuri) așa cum am arătat în declarațiile mele anterioare.

Menționez că rapoartele întocmite de mine în localitățile în care m'am deplasat singur (indicate mai sus) le-am trimis lui STEFAN POPESCU, care apoi întocmea raportul global către GOLOPENTIA.

209

În rapoartele pe care le înaintam lui STEFAN POPESCU nu am trecut numărul membrilor în Partid, candidaților sau comsomolilor.

ss.MIHAIL LEVENTE

27.II.1950

- Declarație -

210

Subsemnatul Șerente Mihai, cu ultimul domiciliu în București, Str. Alexandru, Nr. 44, declar următoarele:

În timpul activității echipei în Ucraina, am aflat de la Ștefan Papescu că Golopentia a avut ca echipe să caracterizeze starea de spirit a populației locale.

Problema întocmirii acestor ~~rapoarte~~ caracterizări au discutat-o în cadrul echipei - și am căzut de acord să caracterizăm fals starea de spirit a populației, adică să-i comunicăm lui Golopentia totdeauna că populația este pașnică, nu este ostilă regiunii autonome și că este ostilă regiunii sovietice.

Asemenea caracterizări s-au făcut, în cadrul rapoartelor și corespondenței echipei adresate lui Golopentia, de către Ștefan Papescu, cu acordul meu și al lui Răzvan Anton.

La Balsoiu - Solonia, sasecetcoș și huturile învecinate cu hutorile din preajma localității Siminich-Brid - s-au întocmit, în cadrul echipei (deci cu știința și aprobarea tuturor) rapoarte generale cu caracter monografic care cuprinduseră și caracterizarea stării de spirit a populației locale făcute ca cum s-a arătat mai sus.

La Alexandrovca, în raportul (scrisă monografică) de echipă, întocmit de mine, nu mi-am amintit să fi făcut asemenea caracterizări pentru că dispoziția lui Golopentia ne-a sosit mai târziu.

Totusi, eu am participat în chip hotărât la adoptarea unei asemenea linii, ca atunci eu să găsesc că am pus-o și eu în practică la Tiscovca, Babauca-Juguleț și în unele hotare din jurul localităților Balsam, Solonca, Jascutoc și Siminich-Brid în care mi-am depus singur și am întocmit raportul (schită monografică) de încheiere a operațiunilor de reusăcănț.

Deosebit însă de acest raport global, este posibil ca Galopentii să fi avut sefii de echipă să întocmească rapoarte informative speciale (mai amănunțite) și eu am întocmit asemenea rapoarte și mi s'au trimis lui Ștefan Popescu sau Rădui să o fi făcut.

Repet, în notișile mele (personale), recomandate lui Galopentii și retransmise nimănui, am trecut numai numele membrilor de partid, candidaților și comsomolilor (La Alexandrovca pentru întregul sat, și în alte părți pe colhozuri) așa cum am arătat în declarațiile mele anterioare -

Mentionez că rapoartele întocmite de mine în localitățile în care mi-am depus singur (indicate mai sus) le-am trimis lui Ștefan

~~26-II-950~~

~~Libert Ștefan~~

Popescu, care apoi întocmea raportul global către Galopentii -

În rapoartele pe care le înaintam lui Ștefan Popescu eu am trecut numai numele membrilor de partid, candidaților sau comsomolilor.

26-II-950

Libert Ștefan

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL, cu ultimul domiciliu în București Str. Alexandru No. 44, fiind întrebat declar următoarele :

1. = Dece până la data de 23 Februarie 1950 nu ai declarat sincer în ce a constat activitatea D-tale și a echipei din care ai făcut parte pe teritoriul U.R.S.S. și a ai căutat în permanență să ascunzi adevărul ?

2. = Ti s'a atras atenția că având o atitudine de negare față de faptele pe care le-ai comis cât timp ai fost pe teritoriul U.R.S.S. mergi pe o linie dușmănoasă de luptă împotriva Partidului?

3. = Pentru ce totuși ai continuat să ai această atitudine până la data de 23.II.1950 ?

Nu am căutat să ascund adevărul dar nu am făcut destule eforturi pentru a-mi reaminti toate faptele pentru că eram preocupat până la obsesie de arestarea mea care m'a surprins deosebit de mult și m'am concentrat mai mult asupra situației mele decât asupra întrebărilor puse.

Da, mi s'a atras atenția

Convingerea că voi fi trimis în judecată și condamnat nevinovat într'un proces KOFLER sau PATRASCANU sau MANUILA etc. mă preocupa tot timpul într'o asemenea măsură încât nu eram în stare să fac eforturile necesare pentru a-mi reaminti întreaga mea activitate și ca atare nu m'am frământat îndeajuns pentru a scoate adevărul la lumină.

Dau prezenta declarație de voie, conștient și nesilit de nimeni.

ss. MIHAIL LEVENTE

27.II.1950

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAI, cu ultimul domiciliu în
București Str. Alexandru No. 44, fiind întrebat declar următoarele :

1. = La 13 Ianuarie 1950,
în ancheta făcută de
Partid ai afirmat că nu ai
adoptat în nici-o împre-
jurare nici-o linie
oportunistă antipartinică?

Afirmația de atunci nu
reprezintă adevărul.

2. = Cu aceeași ocazie ai
declarat: "cu prilejul
verificării mele nu am
ascuns nimic din trecutul
meu care era fi putut
interesa Partidul"
Ai spus adevărul sau ai
mintit spunând acest
lucru?

Nu am spus adevărul.

3. = Întrebat cu aceeași
ocazie ai declarat
"nu am fapte de amintit
la Statistică, dacă
Partidul merge pe linia
asta se bazează pe informa-
ții greșite".

Nu am spus adevărul.

4. = Cu ce scop ai afirmat că
dacă Partidul merge pe linia
aceasta se bazează pe
informații greșite?

Pentru că am urmărit să fiu
cercutat în stare de libertate, la Partid.

5. = Întrebat cu aceeași
ocazie despre MATILDA
am declarat că "e o
poveste cu relații de
dragoste dinainte de
23 August" și că am
avut oarecare bănuială".

N'am spus adevărul.

6. = În declarația dela
17 Ianuarie 1950 referitoare
la misiunea în U.R.S.S. ai
arătat că ea se rezuma la:
complectarea de formulare,
difuzarea de pachete și
manifeste. Ai mai arătat că
activitatea a mai comportat
poate întocmirea unui mic
studiu și a unor schițe
monografice din proprie
inițiativă.

N'am spus adevărul.

7.- În scrisorile către tov. Secretari ai C.C. ai cerut să fii eliberat. Ai afirmat că ai fost și ești cinstit față de Partid că n'ai ascuns și n'ai nimic de ascuns că totul se bazează pe acte strecurate de dușmani?

8.- În declarația din 23 Ianuarie 1950 afirmi că ai notat numărul membrilor de Partid și Comsomoli numai din Alexandrovca și că nu le-ai transmis nimănui?

9.- La 25 Ianuarie 1950 afirmi că ai strâns aceste date din curiozitate determinat de lectura cărții lui SOLOHOV acesta era adevărul?

10.- Cum se face că atunci când ai fost întrebat pentru ce le-ai scris ai arătat că le-ai strâns numai din curiozitate deși știai că le-ai strâns și pentru satisfacerea nevoilor profesionale?

11.- Mi se prezintă să citesc următoarele: "De ce ai mințit când ai afirmat că nu ai cules date, politice decât numai din satul Alexandrovca"

La care ai răspuns "Intrucât mi era neplăcut să insist asupra acestei probleme pentru că fiind arestat și cercetat cu privire la activitatea mea de pe teritoriul U.R.S.S. Culegerea datelor politice mi-a apărut ca cea mai gravă acuzație ce mi se poate aduce și deci am căutat să micșorez această activitate. E declarația D-tale ?

12.- În zilele de 30 Ianuarie, 31 Ianuarie, 1, 2, 3, 4, 6 și 11 Februarie, fiind întrebat dacă mai ai ceva de declarat ai afirmat că n'ai nimic de spus. Spuse-și tot adevărul până atunci?

13.- La 13 Februarie 1950 ai declarat că numărul membrilor de partid l-ai declarat într-un carnet personal și că nu l-ai transmis nimănui. Această afirmație reprezintă adevărul?

215
213
În momentul în care scriam aceste scrisori nu declarasem nici despre faptul că echipa făcuse rapoarte false despre starea de spirit cu conținut anti-sovietic și nici faptul că notasem în carnetul meu personal numărul membrilor de partid, al candidaților și comsomoliștilor. Nu declarasem nici ceea ce spusese RATIU în legătură cu BELLU SILBER.

Nu am spus adevărul.

Le-am strâns atât pentru a-mi satisface curiozitatea, așa cum am arătat, cât și pentru a întocmi studii cerute de Statistică.

A fost mai vie preocuparea aceasta (curiozitatea) și mi-a rămas mai bine întipărită în memorie.

Am scris numai despre Alexandrovca pentru că mi-am amintit întâiu de ea.

Da este declarația mea din 26 Ianuarie 1950.

Nu spuseseam tot adevărul.

Cu excepția satului ALEXANDROVCA nu le-am transmis. La ALEXANDROVCA le-am transmis lui STEFAN POPESCU, în cadrul schiței monografice a satului Alexandrovca pentru a le trimite lui GOLOPENTIA.

14.- La 27 Februarie 1950
declari: " că în notările
personale netransmise nimănui
ai trecut nr. membrilor de
partid și că în rapoartele pe
care le înaintai lui STEFAN
POPESCU nu ai trecut numărul
membrilor de partid. Reprezin-
tă adevărul această declarație
a tale?

Fără Alexandrovca, unde
luasem cu toții datele, reprezintă
adevărul.

15.- Într-o altă declarație
referindu-te tot la numărul
membrilor de Partid afirmi că
nu ai trimis lui STEFAN POPESCU
(asemenia rapoarte) fiindcă
culegerea acestor date o făceai
din inițiativă personală
neintrând în cadrul obligațiilor
față de el.

Da, acesta este adevărul.

Acestea este adevărul ?

16.- Ti se prezintă foto-copia
raportului dela Vodina-Lorina
il recunoști ?

Da, îl recunosc.

17.- Ce conține acest raport
la punctul politic ?

Conține numărul membrilor de
Partid și anume:
10 comunisti, 6 candidați, 30 conso-
moliști.

18.- De cine este vizat
acest raport ?

Este vizat de STEFAN POPESCU.

19.- Ai spus adevărul sau ai
mintit când ai afirmat că n'ai
înaintat asemenea rapoarte lui
STEFAN POPESCU?

Am mintit.

20.- Dece ai mintit ?

Nu mi-am amintit.

21.- La 27 Ianuarie 1950
afirmi că nu știi despre
rapoarte asupra stării de
spirit întocmite de STEFAN
POPESCU.

Nu spuneam adevărul.

22.- La 28 Ianuarie 1950 declari
că știai că POPESCU întocmea
rapoarte despre starea de
spirit dar nu știai nici cume-
le făcea, nici nu le-ai văzut?

Nu spuneam adevărul pentru că
lectura lor se făcea în comun.

23.- La 30 și 31 Ianuarie 1950,
la 1, 2, 3, 4, 6 și 11 Februarie
1950 întrecet dacă mai ai ceva
de declarat afirmi că n'ai
nimic de spus

Nu spuneam adevărul, nu
spusesem tot.

Spuse-și tot?

24.- La 13 Februarie 1950
afirmi că nu știi dacă
POPESCU a dat curs hotărârii
de a întocmi rapoarte despre
starea de spirit.
Era adevărat acest lucru ?

Nu spuneam adevărul.

412

277

25.- La 23 Februarie 1950, declară că știind că se cer rapoarte despre starea de spirit ați hotărât să se întocmească asemenea rapoarte în care să se arate că starea de spirit este "bună" adică ostilă Sovietelor și favorabilă lui Antonescu și că moldovenii sunt "pășnici" și nu sunt cu bolșevicii".

Da, reprezintă adevărul.

În continuare declară că ai fost de acord cu asemenea linie și mai mult că ai contribuit la elaborarea și adoptarea ei în mod hotărâtor.

Reprezintă, această declarație adevărul?

26.- Ai avut cunoștință de conținutul acestor rapoarte?

Da, pentru că lectura lor se făcea în comun.

27.- Prima dată când ai fost anchetat despre MATILDA ȘTEFĂNESCU, ai fost întrebat dacă i-ai cerut să-ți distrugă materialul din U.R.S.S. Statistică - și ai răspuns că nu?

Am cerut MATILDEI să-mi trizeze ce am la statistică (în biroul meu) să-mi aducă cărțile și caetele cu rezumate din timpul facultății și restul să-l distrugă.

28.- Când i-ai făcut această cerere?

În toamna anului 1944 (luna Octombrie sau Noiembrie).

29.- Când i-ai mai cerut?

Nu i-am mai cerut.

30.- Ce material ai luat în U.R.S.S.

Am completat formulare de recensământ, am întocmit rapoartele însoțitoare în care erau și datele politice, mi-am făcut notări într'un carnet personal referitoare la colhozuri cuprinzând și date politice și la București, în baza materialului cules, am întocmit un articol pentru Revista "Sociologie Românească" cuprinzând date și considerații asupra așezării și răspândirii moldovenilor în raioanele Companievca și Ustinovca.

Diverse alte note și în carnet. Alte lucrări scrise n'am mai făcut.

31.- Dece am ascuns activitatea și materialul întocmit în Ucraina, Partidului?

Pentru că nu-i acordam o prea mare însemnătate și știam că voi fi aspru criticat.

Deu prezenta declarație de voie, conștient și nesilit de nimeni.

ss. MIHAIL LEVENTE

1.III.1950

ora 1,05

Declarație

216

478

218

Subsemnatul Șeavă Ștefan, cu ultimul domiciliu în București, Str. Alexandru Br. 44, fiind interbat de către următorii:

1) La 13 Iunie 1950,
la ancheta făcută de
Partid ai afirmat că
nu ai adoptat în nici
un împrejurare nici
aporturi anti-partinice

1) Afirmăm de atunci
reprezintă adevărul

2) Cu ocazia ocazie
ai declarat: "cu puțin
verificări mele nu am
ascuns nimic din
trăitul meu care ar
fi putut interesa Partidul"
Ai spus adevărul sau
ai mintit, spunându-ți
acest lucru?

2) Nu am spus adevărul

3) Interbat cu ocazia ocazie
ai declarat "nu am făcut
de amintit dela statistică.
dacă Partidul merge pe
linia este la brează pe
informații gresite"

3) Nu am spus adevărul

4) Cu un scop ai afirmat că
dacă Partidul merge pe
linia aceasta se bazează
pe informații gresite?

4) Pentru că am murit
să fim uitați în stăruie
liberate, la Partid.

5) Intubat în ocazii
ocazie despre Matilda
am declarat că "e o
p. vestă în relații de dragoste
dinaintea de 23 August"
și că am avut oarecând
bănuiri "

5) N'am spus adevarul

219

6) În declarația din 17
Ianuarie 1950 referitoare
la misiunea în U.R.S.S.
ai arătat că ea se referea
la: completarea de formule,
difuzarea de pachete și manifeste
Ai mai arătat că activitatea
a mai cuprins poate interveni a
unui mic studiu și a unor skit
monografice din proprie inițiativă

În scrisorile către toi. Secretari ai
C.C. ai avut să fie eliberat.
Ai afirmat că ai fost și esti
cinstit fată de Partid că n'ai
asemăn și n'ai nimic de
asemăn cu Tatal de boșorâ
pe acte strecurate de deșmană.

6) N'am spus adevarul

7) În momentul în care
sciam aceste scrisori în
declarașon acestor mici
despre faptul că e obliga
făcuse rapoarte false despre
stare de spirit cu conținut
anti-sovietic și, aici faptul
că notasem în carnetul
meu personal numele
membrilor de partid, al candi-
datilor și comsomolilor &
În declarașon aici voce
spusese Partid în legătură
cu Beella Silbu

8) În declarația din 23
Ianuarie 1950 afirmă
că notat numele membrilor
de Partid și Comsomoli
numi din Alexandrova și
că nu le-a transmis
nimănui

9) La 25 Ianuarie 1950 afirmă
că ai știut aceste date
din curiozitate determinat
de lectura cărții lui Solohov
asta era adevărul

10) Cum se face că atunci când
ai fost interbat pentru ce le-ai
scris ai arătat că le-ai știut
numi din curiozitate desi
știai că le-ai știut și
pentru satisfacerea nevoilor
profesionale -

ii) Mi se pune la întrebare
următoarele: „Dacă ai
știut, când ai afirmat
că nu ai cunoscut date politice
despre numi din satul Alexandrova?”

La care ai răspuns „Întâlnit
îmi era neplăcut să insist asupra
acestei probleme pentru că fiind
arestat și ținut în închisoare
activitatea mea depindea întru totul
de R.S.S. urmează statele politice
mi-a apărut că era mai gravă
amintirea că mi se putea aduce
și deci am căutat să mă ocup
acestei activități. E declarația de unitate?”

8) Nu am spus adevărul ~~1/20~~

221

9) Le-am știut atât
pentru a-mi satisface
curiozitatea, așa cum am
arătat, cât și pentru a
întocmi studii curate
de statistică -

10) A fost una din preocupările
acestea (curiozitatea) și
mi-a rămas una bună
întipărită în memorie
Am scris numi despre
Alexandrova pentru că
mi-am amintit înăuntru
de ea

ii) Da, este declarația
mea din 26 Ianuarie
1950

12) În zilele de 30 Iunie,
31 Iunie 1, 2, 3, 4, 6 și 11
Februarie, fiind interbat dacă
nu ai ceva de declarat ai
afirmat că nu ai nimic de
spus și Spuseși. Tot adevă-
rul până atunci?

12) Nu spusesei tot adevărul

13) La 13 Februarie 1950
ai declarat că numele
membrilor de partid l-ai
declarat într-un context
personal și că nu l-ai
transmis nimănui. Acesta
afirmație reprezintă
adevărul?

13) Cu excepția satului
Alexandrova, nu l-ai
transmis. La Alexandrova
l-ai transmis lui Ștefan
Popescu, în cadrul scrierii
monografiei a satului Alexan-
drova pentru a-l trimite
lui Golopentiu.

14) La 27 Februarie 1950
declari: că în notele
personale n-ai transmis nimănui
ai trimis nr. membrilor de partid
și că în rapoartele pe care le
înaintai lui Ștefan Popescu nu
ai trimis numele membrilor de
partid - Reprezintă adevărul
această declarație a dumneaei?

14) Fără Alexandrova,
unde luam cu toate
datele, reprezintă adevărul

15) Într-o altă declarație referindu-te
tot la numele Membrilor de Partid
afirmi că nu ai transmis lui Ștefan
Popescu (ca menirea raportului) fiindcă
înțelegem acestor date o făcând
drei inițiative personale urmărind
cu conștientă obligațiile față de el
Acesta este adevărul?

15) Da, acesta este
adevărul.

16) Ti-se prezintă foto-copia
raportului dela Vasiliu-Lorina
El recunoște ?

17) Ce conține acest raport la
punctul politic ?

18) De cine este vizat
acest raport ?

19) Ai spus adeverăul s'au
ai mintit când ai afirmat
că n'ai ~~o~~ înaintat asemenea
raporte lui Ștefan Popescu ?

20) De ce ai mintit ?

21) La 27 Ianuarie 1950
afirmai că nu știi despre
raporte asupra stării de
spirit întocmite de Ștefan
Popescu.

22) La 28 Ianuarie 1950 declari
că știai că Popescu întocmea
raporte despre starea de
spirit dar nu știai nici
cum le făcea, nici me le-ai
văzut ?

23) La 30 și 31 Ianuarie 1950,
la 1, 2, 3, 4, 6 și 11 Februarie
1950 întrebai dacă mai ai
ceva de declarat afirmând
că n'ai nimic de spus
Spune-se-ți tot ?

16) Da, îl recunoștea

222

17) Conține numărul membrilor
de partid și anume :

10 comunisti, 6 candidați,
30 comsomolisti.

18) Este vizat de Ștefan Popescu

19) Am mintit când am
spus că :

20) Nu mi-am amintit -

21) Nu spuneam adeverăul.

22) Nu ~~putem~~ spuneam
adeverăul pentru că letura
nu se făcea în comun -

23) Nu spuneam adeverăul,
nu spuneam tot -

24) La 13 Februarie 1950
afirmam că nu știu dacă
Papacu a dat curs
hotărârii de a întocmi rapoarte
despre starea de spirit -
Era adăvărat acest lucru

25) La 23 Februarie 1950, declar
că ~~nu~~ știind ce se cu
rapoarte despre starea de
spirit am hotărât să se
intocmească asemenea Rapoarte
~~și să se arate în starea de~~
în care să se arate că starea
de spirit este "bună" adică ostile
Sovietelor și foroschită lui Anto
nescu și că moldovenii sunt
„pasivi” și nu sunt „bolșevici”

În continuare declar că
am fost de acord cu asemenea
linie și mai mult eu am
contribuit la elaburarea și
adoptarea ei în mod hotărât
Repetată, această declarație
adevărată.

26) Ai avut cunoștință de conținutul
acestor rapoarte?

27) Prima dată când ai fost
anchetat despre Matilda
Stefănescu, ai fost
interbat dacă și ai avut
să-ți distingi materialul
din U.R.S.S. de al celui
Statistici - și ai răspuns
că nu.

24) Am spusam adăvărat -

223

25) Da, reprezintă adăvărat.

26) Da, pentru că lectura
lor se făcea în comun

27) Am avut Matilda să-mi
triază ce am la Statistică
(în biroul meu) să-mi aducă
cărțile și ca să le reparați
din timpul facultății și
pestea să-l distingă -

28) Când i-ai făcut
astă cure ?

28) În Toamna anului 1944. (luna
Octombrie sau Noiembrie)

29) Când i-ai mai curat

29) Nu i-am mai curat.

224

30) Ce material ai curat
în U. R. I. I. ?

30) Am completat formularul de
recunoscământ, am întocmit
raportele instituționale în care
eram și datele politice,
am făcut note și într-un
carnet personal referitor la
colhozuri cuprinzând și date
politice și la București, în
baza materialului cules, am
întocmit un articol pentru
Revista "Sociologie Românească"
cuprinzând date și considerații
desupra așteptării și răspândirii
materialului în Rai ranele Compa-
niera și Usturovco-

Diverse alte note și în
carnet.

Alte lucrări scrise n' am mai
făcut.

31) De ce am asumat activitatea
și materialul întocmit în
U. R. I. I. ?

31) Pentru că mi s' a cerut
prea mult însemnătate
și știu că voi fi criticat

Dați prezenta declarație de voință,
caușat și nesilit de nimeni

1-9-45

Mar 1, 1945

John S. Senger

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL, domiciliat în București Str. Alexandru No.44, declar următoarele :

Tot ceea ce spune MATILDA despre mine în legătură cu materialul dela Statistică și IOANOVICI, întâlnirile după Victoriei și convorbiri cifrate telefonice cu mine în legătură cu materialul Statistic din Ucraina cași comunicările către APCIOZAN și prin IAZAROIU sunt provocări.

Ei i-am spus că minte și că este o provocare ceea ce afirmă despre o lucrare privind colhozurile și sovhozurile întocmită de mine și înaintată lui GOLOPENTIA și că conținutul că oamenii au fost forțați să intre în colhozuri, că producția colhozurilor este inferioară celei individuale.

Declar aceasta cu toată conștiința și mi asum răspunderea morală.

ss. LEVENTE

Levente

- Declarație -

224

226

Subsemnatul Șerada Mihai, domiciliat în
București, Str. Alexandru Nr. 44, declar următoarele

Tot ceea ce spune în scris despre mine
în legătură cu materialul de la Statistică

și documente înțelese de Victor și comorzi
teletipul în mine în legătură cu materialul
citate sunt ~~provocări~~ legitime în materialul
statistică din Trăianu cași comunicate către
Apelarea și prin depunerea sunt provocări

~~S-a fel, că an fi scris la~~

Ei i-am spus că ~~nu am~~ minte și că
este o provocare ceea ce afirmă despre
o lucrare privind calitatea și seriozitatea întocmirii
de mine și inițiativa lui Golopentzi și cu conținutul
că oamenii au fost forțați să intre în calitatea
că producția calitatilor este inferioară celei
individuale -

Declar acuma toată conștiința -
și în alina răspunderea morală

Șerada

1.11.1950

DECLARAȚIE

Lucrare despre sovhozuri n.am făcut în nici-un caz fiindcă nici n'am vizitat sovhozuri.

Despre colhozuri am avut multe notări în carnet și am intenționat să extrag date sintetice pentru toate colhozurile vizitate.

O lucrare propriu zisă cu comentarii defavorabile sovieticilor așa cum s'a arătat de MATILDA, nu am făcut, nici despre colhozuri.

Nu știu dacă nu am dat lui GOLOPENTIA vreun tablou cu cifre privind producția colhoznică. Într'un asemenea tablou pe care eventual l-am făcut și dat se găseau date de felul următor: numărul colhozurilor, suprafața în desitin repartizată pe fel de folosință și în principal producția la desitină: înainte de colectivizare, în perioada colectivizării (scăzută față de cea dinainte), și după consolidarea colhozurilor (superioară și în continuă creștere față de cea de dinainte de colectivizare, adică particulară).

ss.MIHAIL LEVENTE

1.III.1950

Delații

226

228

Lucrare despre sohozuri n'am făcut
în mica cot fiindcă aici n'am vizitat sohozi.

Despre colhozuri am avut multe note
în carnet și am intenționat să fac extrag date
sintetice pentru toate colhozurile vizitate.

O lucrare proprie în care am comentat
defavorabil sovieticilor așa cum s'a arătat
de Matilda ~~și am amintit~~ nu am
făcut nici despre colhozuri.

Într-un altă dată am dat în Golopetia
o nouă tablă cu cifre privind producția
colhoznică - înțeleg o nouă tablă
pe care eventual (am făcut și dat
se găseau date de felul următor: numărul

colhoznicilor, suprafața în destinație raportată la
fel de fabricație și în principal producția
la destinație; înainte de colectivizare, în perioada
colectivizării (câtă parte făcea de ea dinainte)
și după consolidarea colhozurilor (superioră
est și în continuare către partea de ea
de dinainte la colectivizare, adică particulari)

1-III-950

Mihail Seant

Declarație

Am fost revoltat de provocarea făcută de
MATILDA fiindcă mă socot comunist
mă dor interesele Partidului și adevărul

927

229

1-IV 1950

Mihail Levente

DECLARAȚIE

Am fost revoltat de provocarea făcută de MATILDA
fiindcă mă socot comunist și mă dor interesele Partidului și
adevărul.

ss. MIHAIL LEVENTE

1.III.1950

Declarație

~~1928~~

Am fost rezultat de proveniența făcută de
Matilda ființă, mă socot comunită 23¹¹
mă dor intereselor Patrioților și adesea mi

1-IV-950

Nichol Semt

Ajutați-mă să pot fi în continuare membru de Partid.
Puneți-mi întrebările directe - să mi se pună întrebările
de bază asupra, faptelor care nu pot fi uitate să răspund clar.

ss.MIHAIL LEVENTE

1.III.1950

Ajutați-mă să pot fi în continuare membru de ~~232~~ -
Punct: mi întrebările directe - să și mi-le pună întrebările
de bună seamă care nu pot fi asupra faptelor care nu
pot fi uitate să răspund clar.

1-10-950

leht Scontu

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL, domiciliat în București,
Str.Alexandru No.44, declar următoarele :

Nu am comunicat activitatea mea în U.R.S.S., în părțile care
mi făceau cinste unui membru de partid ci dimpotrivă constituiau
pete grave (adică activitatea constând din întocmirea raporte-
lor asupra stării de spirit a populației și asupra numărului membrilor
de partid, candidaților și comsomolilor) nici tov.SASA SIDOROVICI,
nici legăturilor mele de partid, nici apoi la verificare pentru că -
simțind încă din ilegalitate că constituie o pată pentru mine, am
ocolit-o, am căutat s'o uit, s'o ascund, să-i micșorez însemnătatea.

Am simțit tot timpul că este o piedică în calea promovării
mele politice, promovare pe care am dorit-o, și am ocolit-o atât de
mult încât în bună măsură unele părți începusem să le uit.

În schimb, am scos mereu în față, mi-am improspătat în
memorie numai părțile pozitive din activitatea mea.

Fără nici-o îndoială că am înșelat astfel Partidul, i-am
răpit apoi din timp, am dat deci apă la moară dușmanului de clasă.

ss.MIHAIL LEVENTE

1.III.1950

Declarație

Subsemnatul Simeon Mihail, domiciliat 234
București, Ști. Alexandru, Nr. 44, declar următoarele:

Nu am comunicat activitatea mea în U.R.S.S.,
în părțile care mi făceau cunoscute unii membri
de partid și din poartă constituiau fapte grave
(adică activitatea constând din întocmirea
raportelor asupra stării de spirit a populației și
asupra numărului membrilor de partid, candidaților
și comsomolilor) nici tot. Iosif Sidorovici, nici legă-
turile mele de partid nici apoi la verificare
pentru a simțind încă din ilegalitate că
constituie o pată pentru mine, am ocolit-o
am căutat să uit, să o ascund, ~~ajungând~~
~~până la a mă convinge~~ să-i măsoare
insemințarea.

Am simțit tot timpul că este o pică
în calea promovării mele politice, promovare
pe care am dorit-o, și am ocolit-o cu atât
de mult încât în bună măsură unele
părți începeau să le uit.

În schimb, am scris mereu în fața, mi-am
improspătat în memorie numele părților partide
din activitatea mea -

Fără nicio înșelăciune că am înșelat astfel
Partidul, și am răpit apoi din timp, am
dat deci apă la moara dusmanului de clasă

Simeon Mihail

DECLARAȚIE

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL, cu ultimul domiciliu în București, Str. Alexandru No. 44, declar următoarele :

Atunci când a fost găsit BETEA și DUTESCU în mașină cu MAX MANOLESCU și al 2-lea Secretar al legației americane, m'am gândit că atât BETEA cât și DUTESCU sunt din anturajul lui PATRASCANU (BETEA știam că a avut legături cu PATRASCANU înainte de 23 August și că are - prin intermediul lui PATRASCANU o bursă pentru Franța și DUTESCU a fost șeful de cabinet al lui PATRASCANU) și că prezența lor alături de secretarul legației americane înseamnă sau poate însemna că PATRASCANU are legături cu americanii și că merge pe o linie străină de linia partidului, ținută după discursul lui PATRASCANU la Cluj, am înțeles că PATRASCANU are o linie proprie în problema națională deosebită de a Partidului.

Știam că RATIU este în anturajul lui PATRASCANU.

După plecarea regelui am aflat că RATIU a sustras din Biblioteca regelui o carte cu dedicația lui PATRASCANU.

Eu am fost de acord că poate să-mi dea cartea lui PATRASCANU (după ce am văzut dedicația și am socotit că n'are nici-o importanță).

L-am susținut pe RATIU și față de Comisia Centrală de Control deși știam toate aceste lucruri până în ziua dării lui afară.

Nu știu dacă în ziua arestării lui BETEA l-am trimis pe RATIU în provincie.

Tov. FILIPESCU nu i-am comunicat referitor la faptul că RATIU făcea parte din anturajul lui PATRASCANU și nici că era prieten cu BETEA. (nu mai contam pe prietenia dintre ei).

După ce RATIU mi-a comunicat că a avut legături cu BELIU SILBER și că a suferit influența anti-partinică a acestuia, nu am comunicat partidului aceasta.

A doua zi RATIU a fost ridicat, am bănuit de ce este arestat și totuși n'am comunicat nimănui ce mi-a spus.

ss. MIHAIL LEVENTE

1.III.1950

- Declarație -

234
236

Suscrinutul Zecute Mihail, cu ultimul domiciliu
în București, Str. Alexandru 44, declar următoarele:

Atunci când a fost găsit Betia și Dătescu în
mașină cu Max Manolescu și al 2-lea secretar
al Legăției americane, nu am pândit în atât
Betia cât și Dătescu sunt din anturajul lui
Pătrășcanu (Betia știu că a avut legătură cu
Pătrășcanu înainte de 23 August și că are
prin intervenția lui Pătrășcanu o bură pentru
Franța și Dătescu a fost seful de cabinet
al lui Pătrășcanu) și că prezenta lor
alături de secretarul Legăției americane înseamnă
sau poate înseamnă că Pătrășcanu are legătură
cu americani și că merge pe o linie străină
de linia partidului. De altfel, în urma
sedinței dela Partid, timp de după discursul
lui Pătrășcanu la Cluj, am înțeles că Pătrășcanu
are o linie proprie în problema națională
describă de a Partidului —

Știu că Rădu este în anturajul lui Pătrășcanu

După plecarea Regelui am aflat că Rădu
a sustras din Biblioteca Regelui o carte cu dedicație
lui Pătrășcanu

Eu am fost de acord cu poate să-i
dea cartea lui Pătrășcanu (după ce am văzut
dedicația și am înțeles că nu are nicio
importanță)

L-am susținut pe Rădu în fața c. Comisiei
Centrale de control și știu foarte multe
 lucruri până în ziua de azi lui oforă —

~~Se ține~~ Dăstăie decă în ziua în creșterea lui 225
Betea l-a am trimis pe Ratu în Provincie - 237 137
- Toi. Filipescu m-a comunicat referitor la
faptul că Ratu făcea parte din autoritățile lui Pătrășcanu
și că nici că era prieten cu Betea. (pentru
cum mai conținea pe prieteni dăstăie)

- După ce Ratu m-a comunicat că a avut
legături cu Bella Silber și că a suferit influență anti-
partinică a acestuia, m-am comunicat pe toată durata asta-

- A doua zi Ratu a fost ridicat, am bănit
dece este crescut și tatăl n'a mai comunicat nimic
m-a spus -

1-11-950

Libert Scauto

PREDĂ (PREID)

Am aflat de existența lui încă din ilegalitate (din Primăvara anului 1944) de la cumnații lui, avocatul ROSCU (ROSEN) și SILVIA, soția sa- Mai târziu cele spuse de aceștia mi-au fost confirmate de Colonelul ZAHARIA de actualul director al protocolului din Ministerul Afacerilor Externe și de tov.ROMANIUC, în prezența căruia s'a discutat despre PREID și care n'a negat niciodată ceace mi s'a spus.

Soții ROSCU (a căror casă am folosit-o pentru ședințe și pentru ilegalizarea tov.AURICA WEISS, tehnica tov.AGIU, condamnată la moarte) mi-a spus că au un cumnat, DODO PREID, sas, antihitlerist care a refuzat să se înroleze în armata germană, a fost judecat de curtea marțială, condamnat și depus la Jilava.

După 23 August 1944, l-am cunoscut pe PREID ca membru într'un comitet de circă U.P. din Sectorul de Negru.

Când s'a hotărât trimiterea celor de origină germană în U.R.S.S., la muncă, soția lui PREID și ROSCU m'au întrebat ce să facă; să se prezinte sau nu.

L-am întrebat pe tov.AGIU (legătura mea de atunci) care mi-a spus că toți activiștii pentru a pleca în U.R.S.S., unde să facă muncă antifascistă printre cei din lagăr, urmând ca Partidul să intervină ulterior pentru înapoierea lor. L-am comunicat și lui PREID această dispoziție. După plecarea lui și a celorlalți, am înaintat, cererea C.C. P.C., un tabel cu germanii activiști U.P. luați și trimiși în U.R.S.S.

Mai târziu am aflat, prin soția lui HINT STEFAN, MARGA HINT care primea scrisori de la soțul ei trimis deasemenea în U.R.S.S. că PREID cași HINT, face parte dintre cei ce conduc munca antifascistă în lagăr. La înapoierea lui STEFAN HINT, acesta mi-a confirmat buna purtare a lui PREID în U.R.S.S.

Bazat pe aceste știri și pe trecutul lui PREID, i-am mijlocit soții lui (actuala soție a lui ROMANIUC) să facă personal o intervenție la C.C. P.C. pentru înapoierea soțului său. Am dus-o la resortul de Cadre C.C. unde a depus o serie de acte din care rezulta activitatea anti-fascistă a lui PREID.

Deoarece de aceste intervenții, am auzit dela soții ROSCU și dela soția lui PREID că s'au mai primit vești dela PREID prin militari sovietici și că s'a mai intervenit pentru eliberarea lui, tot pe linie sovietică, de către tov.ROMANIUC. 230

În 1947 PREID s'a reântors. L-am întâlnit și mi-a spus că a fost eliberat normal (se făceau eliberări în serie și el fiind suferind de picioare a intrat într'una din aceste serii) și că nu știe ce să facă că, împreună cu altcineva are un atelier de textile, că a inventat un ac special etc.

Cei cari îl cunoșteau indicați mai sus, mi-au confirmat că este un foarte bun specialist (tehnician) în textile.

În acea perioadă eram la Controlul Economic pe care îl organizam cât mai repede, sub presiunea stabilizării care se apropia și nu aveam destul cadre. Capitala (pentru serviciile centrale) nu-mi dăduse decât circa o treime din numărul de cadre necesare. În această situație, cu aprobarea tov.RANGHET care conducea cadrele C.C., am recurs la examene și recomandările unui colectiv format din vârfurile politice și profesionale dela Control. L-am recrutat astfel și pe PREID, la propunerea mea și l-au încadrat ca inspector de Control în Serviciul textile (în primăvara și vara anului 1947) Șefii săi mi-au spus că într'adevăr este un bun specialist și bun inspector. Tov.GRECU (S.S.I.) avea răspunderea verificării lor.

După plecarea mea dela Control, nu m'am mai interesat de PREID. L-am întâlnit ultiam oară în August 1949, la mare, la vila Planificării, unde mi-a spus că lucrează la Planificare ca urmare a repartizării cadrelor făcută de resortul de cadre.

PREID nu este rudă cu VOGEL. VOGEL este frate sau cumnat cu soția lui ROSCU. Cât timp PREID era căsătorit cu sora lui ROSCU, era cuscru cu VOGEL. După despărțirea sa de sora lui ROSCU, nu mai are nici-o relație de rudenie cu VOGEL.

ss.MIHAIL LEVENTE

11.III.1950

Ineda (Preid)

238

Am aflat de existența lui Ineda din ilegalitate 240
(din Primăvara anului 1944) de la cunoscutul lui, avocatul
Rosen (Rosen) și Silvia, soția sa. Mai târziu cele spuse
de acesta mi-au fost confirmate de colonelul Zaharia
(actualul director al protocolului din Ministerul Afacerilor
Externe) și de tov. Romanuș, în prezenta căruia s-a discutat
despre Preid și care n'a negat niciodată că eu mi-l'a
spus -

Soții Rosen (a căror casă am folosit-o pentru sedințe și pentru
ilegalizarea tov. Anica Weiss, tehnica tov. Agiu, condamnată la
moarte) mi-au spus că au un cunoscut, Dodo Preid,
său, antihitlist, care a refuzat să se înscrie în armata
germană, a fost judecat de curtea militară, condamnat și
depus la filava.

După 23 August 1944, l-am cunoscut pe Preid ca
membru într-un comitet de circa 11. p. din sectorul de Regu -

Când s-a hotărât trimiterea celor de origine germană
în U.R.S.S., la muncă, soția lui Preid și Rosen mi-au
intrebat ce se făcea; s'au prezentat că eu -

L-am întrebat pe tov. Agiu (legătura mea de atunci)
care mi-a spus că toți activiștii U.P. veniți, membri sau
membru de partid, s'au prezentat pentru a pleca în
U.R.S.S., unde s'au făcut muncă antifascistă pentru cei din
lagăr, urmând ca Partidul să intervină ulterior pentru
înaghierea lor. S-am comunicat și lui Preid această
dispoziție. După plecarea lui și a celorlalți, am înaintat
la com. C.C. P.C. un Tabel cu germanii activiști U.P.
trăși și trimisi în U.R.S.S.

Mai târziu am aflat, prin soția lui Hint Stefan, că
Hint care primă scrieri de la satul și trimis de asemenea
în U.R.S.S., că Preid cași Hint face parte dintr-o cî
convocă muncă antifascistă în lagăr. La înaghierea lui
Stefan Hint, acesta mi-a confirmat buna & purtare a lui

noir în u.R.S.S.

-2-

Bazat pe aceste stiri și pe trântul lui Reid, i-am ~~466~~ 247a făcut
unfort satii lui (actuala satii a lui Romanine) personal o intervenție la C.C. P.C. pentru înapoierea satii
său. Am dus-o la resortul de cadre C.C. unde a depus
o serie de acte din care rezulta activitatea anti-fascistă
a lui Reid.

Deosebit de așteptată intervenție, am auzit dela satii Romanine
dela satii lui Reid că s-au mai primit vesti dele Reid prin
militari sovietici și că s'a mai intervenit pentru eliberarea lui,
tut pe linie sovietică, de către tov. Romanine.

În 1947 Reid s'a reîntors. L-am întâlnit și mi-a spus
că a fost eliberat normal (se făceau eliberări în serie și el
fiind suferind de picioare, a intrat într-una dintre aceste serii)
și că nu știe ce să facă. Că, împreună cu altcineva are
un atelier de textile, că a inventat un ac special etc.
Cei cari îl cunosteau, indicați mai sus, mi-au confirmat
că este un f. bun specialist (tehnician) în textile.

În acea perioadă eram la Controlul Economic pe care
il organizam cât mai repede, sub presiunea stabilizării care
se apropia și nu aveam destule cadre. Capitala (pentru
serviciile centrale) nu mi dăduse decât circa o treime din
numărul de cadre necesare. În această situație, cu aprobarea
tov. Rought care conducea cadrul C.C., am recurs la
examine și recomandările unei comisii format din vârfurile
politice și profesionale dela Control. L-am recrutat astfel
și pe Reid, la propunerea mea și l-am încadrat ca inspec-
tor de control în serviciul textile (în Primărie la data anului
1947). Seftii săi mi-au spus că întocmitor este un bun
specialist și bun inspector. Tov. Bocu (S.S.) avea răspunderea verificării
lor.
După plecarea mea dela Control, nu m'am mai interesat
de Reid. L-am întâlnit ultima oară în August 1949, la mare,
la vîla Planificării, unde mi-a spus că luase parte la
Planificarea ca membru a repartiției cadrelor făcute de
resortul de cadre.

Picid nu este rudă cu Vogel. Vogel este frate cu cumnat
cu tatăl lui Rosen. Cât timp Picid era căsătorit cu soara lui
Rosen, era cunoscut cu Vogel. După despărțirea sa de soara
lui Rosen, nu mai are nicio relație de rudenie cu Vogel.

ii - iii - 950

Michael Semete

DECLARAȚIE

Subsemnatul MIHAIL LEVENTE, la întrebările puse, declar următoarele :

I.- Imprejurările plecării mele în Ucraina ?

În vara anului 1942, aflasem că regimentul din care făceam parte (Regt.36 Inf.) urmează să plece pe front (îmi comunicaseră unii camarazi de regiment cu care mă întâlnisem), ceea ce s'a și întâmplat de altfel în August 1942, când Regt.36 Inf.a fost trimis în Cotelul Donului unde a fost distrus.-

Eu nu putusem obține prin serviciu - cu toate stăruințele depuse - scutirea de mobilizare.-

În același timp Statistica organiza a doua plecare în Ucraina în scopul știut de noi toți (funcționarii) de a face recensământul moldovenilor de peste Bug și studii monografice.- Cei ce participau la aceste lucrări obțineau pe o durată - cu șansa de prelungire - scutirea de mobilizare.-

În acel timp îl aveam legătură de Partid pe PETREA (EUGEN BAVIN) I-am comunicat în ce situație mă găsesc și am întrebat prin el, Partidul dacă pot pleca și eu cu Statistica.-

Ar mai fi fost două posibilități de a scăpa de mobilizare : o scutire obținută printr'un sperț mare (nu aveam însă nici bani și nici relații la Statul Major pentru a obține) și ilegalizarea mea .-

După câteva zile, PETREA mi-a comunicat (discutasem cu el asupra tuturor posibilităților de a scăpa de mobilizare) că Partidul nu este de acord cu ilegalizarea mea (pentru că sunt prea mulți activiști ilegali și lipsesc activiștii legali necesari) și nici cu plecarea mea pe front pentru că este nevoie de mine în muncă și că este de acord să plec cu Statistica, să obțin astfel scutirea de mobilizare, pentru un timp mai lung și să mă întorc cât mai curând.-

Acum sunt sigur că PETREA mi-a comunicat deslegarea Partidului pentru că îmi amintesc că lui i-am transmis că am aflat că tov.VINTE nu este de acord cu plecarea membrilor de Partid dela Statistică și că el mi-a spus că tov.VINTE să nu se amestece în chestiuni care nu-l privesc și să facă bine să

respecte hotărârea Partidului (voi da lămuriri mai pe larg, mai jos).-

244
Țin să subliniez că într'adevăr nu aveau pe atunci altă posibilitate de a scăpa de mobilizare, că nu țineam deloc să plec pe front, chiar dacă ași fi putut face muncă folositoare și că chiar dacă mi s'ar fi oferit și alte soluții pentru a scăpa de mobilizare, ași fi inclinat spre cea înfăptuită, deci am insistat să plec în Ucraina.-

Dece ? Pentru că informațiile obținute dela cei ce fuseseră pe teritoriul U.R.S.S. îmi întăriseră dorința de a vedea și eu - atât cât se putea vedea în condițiile nenorocite de atunci - oameni sovietici, realizări sau urme de realizări sovietice.- Poate nu voi fi crezut și nu este în interesul meu să spun, totuși, pentru o completă lămurire a anchetei, țin să spun că plecam pe teritoriul U.R.S.S. cu aceiași emoție și nerăbdare, cu aceleași sentimente de venerație cu care un creștin fanatic pleacă la Ierusalim sau un musulman la Meca.-

Tov.SIDOROVICI poate spune ce emoție și ură (manifestate prin plâns nervos, neomenesc) mi-au provocat primul comunicat de războiu hitlerist și distrugerea primelor fabrici, colhozuri, sovhozuri, etc., tot atâtea realizări trude și frumoase ale oamenilor sovietici și ale Partidului.-

Bineînțeles cu toată orientarea mea greșită, arătată mai sus, nici prin gând nu mi-ar fi trecut să plec, nu numai în Ucraina, dar chiar în țară, fără aprobarea Partidului.

II.- Dela cine și ce instrucțiuni am primit ?

Instrucțiuni mi-a dat PETREA, cel care îmi comunicase aprobarea Partidului.-

Ce anume instrucțiuni mi s'au dat ?

a). Să mă întorc cât mai repede.-

b). Să mă comport acolo ca un comunist și să am grija ca și ceilalți membrii de Partid, U.T.C. sau simpatizanți să se comporte bine.-

c). Să stabilesc relații cu elemente sovietice sigure și să le comunic apoi în vederea stabilirii de legături. Am stabilit asemenea relații, dar la întoarcere nu mi s'a cerut nici un raport scris sau verbal asupra muncii mele acolo (în afara comunicărilor, informațiilor, discuțiilor neorganizate purtate de KOFFLER care apoi mi-a devenit legă-

tură) deci nu am comunicat numele și adresele celor cu care intrasem în legătură și mi se păreau elemente sigure. - 245

d). La întrebarea mea, dacă pot rămâne acolo, - în cazul că pot stabili legături cu partizanii sovietici - mi s'a răspuns că nu pot rămâne și că să mă întorc neapărat, altfel este în joc situația mea de membru de Partid. - (voi fi exclus).

e). Am criticat felul în care s'au comportat comuniștii din prima echipă trimisă în Transnistria, (BUCUR SCHIOPU, OANCEA (?), etc), fel care mi se părea mie că l-a determinat pe tov. VINTE să nu fie de acord cu a â-a plecare în Ucraina și mi-am luat angajamentul să fac în așa fel încât comuniștii dela Statistică cu care plecam, să se comporte bine, evitând greșelile din trecut. -

Instrucțiunile de mai sus, mi-au fost date într'o fugă și într'o formă generală, urmând ca eu să mă descurc ținând seama de împrejurările concrete. -

III. - Cu cine am mai discutat în privința plecării ?

a). În afară de PETREA, am discutat în privința plecării cu tov. SASA SIDOROVICI. - Tov. SIDOROVICI imi era atunci foarte apropiată (ca și soție). - I-am spus că plec, că nu am altă soluție pentru a scăpa de front. -

Bineînțeles că i-am spus sau în orice caz am lăsat-o să înțeleagă că nu plec cu capul meu, ci cu aprobarea Partidului. -

Tov. SIDOROVICI (care muncea în alt sector și cu care nu aveam legături de muncă) nu a fost de acord să plec. - Obiecțiunile ei mi s'au părut a fi de natură personală, adică tov. SIDOROVICI regretă foarte mult despărțirea noastră pentru una sau două luni de zile. - Nu-mi amintesc cu precizie, dar cred că argumentele pe care mi le-a adus erau sprijinite și de îndoeli asupra oportunității din punct de vedere politic, a plecării mele în regiuni sovietice acupate de hitleriști. -

Am trecut cu ușurință asupra argumentelor ei politice socotindu-le a fi inspirate din considerațiuni de natură personală. -

b). Discuțiuni asupra plecării am avut și cu BIJI MIRCEA și OANCEA NICOLAE dela Statistică, cu care eram coleg de birou și despre care știam ^{ca sunt} membrii de Partid. - Ei răspundeau organizatoric de membrii de Partid dela Statistică (cu excepția mea, care lucram în alt sector) ca atare ei au dat

sau n'au dat aprobarea (transmis) Partidului pentru plecarea membrilor de Partid și U.T.C. în Ucraina.- 246

Tov. BIJI și OANCEA mi-a spus că tov. VINTE, legătura lor de muncă și de Partid, se opune plecării (la aceasta m'am referit mai sus).- Dece ? Pentru că echipa care a plecat în anul precedent în Transnistria (BUCUR SCHIOPU, etc.) și care făcuseră studii monografice amănunțite - despre care tov. VINTE trebuie să fi știut - nu s'au purtat bine, îndeletnicindu-se și în aprovizionări personale (au adus un porc, etc.).- Am înțeles deci că tov. VINTE nu are nimic împotriva activității profesionale (statistici, monografii) ci numai împotriva felului în care s'au comportat membrii de Partid participând la jefuirea Transnistriei.-

În acest sens am vorbit mai sus, de angajamentul pe care mi l-am luat de a veghea să nu se repete greșelile din trecut.-

Nu am înțeles însă (poate din vina mea, pentru că grăbit să plec, nu am căutat să cunosc cu deamănuntul obiecțiunile tov. VINTE) că tov. VINTE ar fi principial împotriva plecării noastre în U.R.S.S.- De acest lucru mi-am dat seama abia cu prilejul verificării mele.-

Tovarășilor dela Statistică (BIJI și OANCEA) le-am răspuns că mie Partidul mi-a dat aprobarea să plec și că Partidul nu are deci nimic împotriva plecării, cu condiția ca membrii de Partid să se poarte ca adevărați comuniști.-

Nu știu în ce măsură, discuțiile purtate de acești tov, i-a influențat și nu știu deasemenea ce au transmis și ce dispoziții au primit pe linia lor de muncă (tov. VINTE), la fel, ce discuțiuni s'au purtat între tov. VINTE și PETREA, știu însă că i-am întâlnit în Ucraina pe mai toți comuniștii, simpatizanții și U.T.C. dela Statistică, a căror conducere politică (la Statistică) o aveau tov. OANCEA și BIJI (nu au mers atunci în Ucraina, SUCIU CAMIL și MICLE GHEORGHE.- Nu știu dacă s'au dus după ilegalizarea mea, adică după 15 Decembrie 1943).

Pentru o și mai completă lămurire a celor de mai sus, reamintesc următoarele :

În primăvara sau vara anului 1942, am primit dela Jud. P.C. (prin PETREA) sarcina de a reorganiza celula dela Statistică constând din membrii de Partid care activau însă pe linie de U.T.C. și a căror legătură era tpv. VINTE.- În acest scop s'a stabilit că celula ține de Jud. P.C. din punct

de vedere organizatoric și disciplinar și de Tineret, din punct de vedere al muncii, mi s'a făcut legătura cu secretarul celulei, Tov.OANCEA.- Munca de reorganizare a mers foarte greu(ea s'a încheiat cu excluderea tov.BUCUR SCHIOPU și CAMIL SUCIU, pentru inactivitate, etc.), legăturile noastre(PETREA și tov.VINTE) nu păreau a fi de acord asupra raporturilor dintre Jud.P.C. și Tineret și asupra sarcinii primită de mine.- PETREA mă împingea spre măsuri tari, tov.OANCEA îmi spunea că legătura lui (tov.VINTE) i-a dat dispozițiuni mai moderate, în sfârșit au rezultat o serie de neînțelegeri între mine și OANCEA, pe care mai târziu le-am regretat amândoi, dându-ne seama că primisem dispozițiuni care se ciocneau cap în cap.-

Deci, eu știam că există neînțelegeri (fără a-mi da seama de sensul lor și de importanța lor) între tov.VINTE și legătura mea, PETREA.- La fel, eu reprezentând Jud.P.C., susțineam punctul de vedere al Județenei (respectiv al lui PETREA, repet fără a avea cea mai mică bănuială asupra cinstitii lui).-

De aceea, când tov.BIJI și OANCEA mi-au comunicat obiecțiunile tov.VINTE cu privire la plecarea noastră în Ucraina, am crezut că sunt iarăși în fața unei neînțelegeri între tov.VINTE și PETREA, izvorând, credeam eu, fie din motive sectare, orgoliu de sector de muncă, eventual motive personale. Tov.VINTE pe care-l cunoscteam, nu mi-a spus și nu m'a lăsat vreodată să înțeleg sau să bănuiesc că este vorba de altfel de motive, ca trădare, etc.-

Si așa se explică faptul că am trecut repede și cu ușurință peste obiecțiunile tov.VINTE socotindu-le ca pe încă o manifestare a "neînțelegerilor" dintre tov.VINTE și PETREA.-

Tov.SIDOROVICI, OANCEA și BIJI știu că așa am apreciat și nu altfel raporturile dintre tov.VINTE și PETREA (am vorbit, în această privință, cu cei de mai sus).-

c). Sigur că asupra plecării mele în Ucraina am mai discutat cu cei de acasă, diverși colegi și cunoscuți ca RA-COASA + BACDASAR (adică cu cei cu care lucram și mă cunosteau pe adevăratul meu nume) etc., dar discuțiile cu aceștia nu prezintă nici un interes pentru anchetă.-

d). Mai târziu, în toamna anului 1943, i-a propus lui KOFFLER (legătura mea de atunci) să organizăm evadarea unor tov. dela Wapniarka și că dacă reușita operațiunii ar cere

aceasta,, să mă mai duc încă odată pentru o săptămână sau două.-

Din pricina căderii, în care am fost antrenat și a ilegalizării care a urmat, cu toată aprobarea lui KOFFLER, propunerea mea a căzut.-

Acestea sunt împrejurările plecării mele pe teritoriul U.R.S.S., ocupat vremelnic de hitleriști.-

Aceasta îmi este declarația, pe care o dau de bună voie și nesilit de nimeni.-

ss/. MIHAIL LEVENTE

31 Octombrie 1950.-

31 Octombrie 1950

- Declarație -

Subsemnatul Mihail Sevruta, la întrebările puse, declar următoarele:

1 Imprejurările plecării mele în Ucraina?

În vara anului 1942 aflasem că Regimentul din care făceam parte (Reg. 36 Inf.) urmează să plece pe front (îmi comunicaseră unii camarazi de Regiment cu care mă întâlneam), ceea ce a și întâmplat de altfel în August 1942, când Reg. 36 Inf. a fost trimis în Căminul Domului unde a fost distins.

Ei nu puteam obține prin serviciu, cu toate, - cu toate stăruințele depuse - sentimentul de mobilizare.

În același timp, Statistica organiza a doua plecare în Ucraina în scopul studiilor de noi țări (funcționarii) de a face recensământul moldovenilor de peste Bug și studii monografice. Cei ce participau la aceste lucrări obțineau pe o durată - cu sursă de prelungire - sentimentul de mobilizare.

În acel timp îl aveau legătură de partid pe Petruș (Eugen, Serin). I-am comunicat în ce situație mă găseam și am întărit prin el, Partidul dacă pot pleca și eu cu Statistica.

Au mai fost două posibilități de a scăpa de mobilizare: o sentință obținută prin intermediul sprijinului (cu apăsare însă nici bani și nici raporturi la

Statul Major pentru a o obține) și ilegalitatea mea - După câteva zile, Petru mi-a comunicat (discuțăm cu el asupra tuturor posibilităților de a scăpa de mobilizare) că Partidul mi este de acord cu ilegalizarea mea (pentru că sunt prea multe activități ilegale și lipesc activități legale necesare) și în ciuda plecării mele pe front pentru că este nevoie de mine în muncă și că este de acord să plece cu Statistica să obțin astfel sentimentul de mobilizare, pentru un timp mai lung și să mă întorc cât mai curând.

Acum sunt sigur că Petru mi-a comunicat deslegarea Partidului pentru că îmi amintesc că lui i-am transmis că am aflat că tov. Viute mi este de acord cu plecarea membrilor de partid dela Statistica și că el mi-a spus că tov. Viute să nu se amestece în chestiuni care nu-l privesc și să facă bine să respecte hotărârea Partidului (voi da lămuriri, mai pe lung, mai jos)

Tu să subliniezi că intrădevară nu aveam atunci altă posibilitate de a scăpa de mobilizare, că nu tindeam deloc să plec pe front, chiar dacă acolo ai fi putut face muncă folositoare și că chiar dacă mi s'ar fi oferit și alte soluții pentru a scăpa de mobilizare, ai fi înclinat înspre cea înfăptuită, deci am insistat să plec în Ucraina.

Dece? Pentru că informațiile obținute dela ei ce fuseseră pe trustul U.R.S.S. îmi întăriseră dorința de a vedea și eu - atât cât se putea vedea în condițiile numeroase de atunci - oameni sovietici, realizări sau urme de realizări sovietice. Poate mi voi fi uzut și mi este în interesul meu să spun, totuși, pentru o complectă lămurire a audeței, tu să spun că plecarea pe trustul U.R.S.S. cu aciași emoție și urăbdare, cu auleași sentimente de venerație eu conștient făcându-mi plăcerea la Emmeline

sau un musulman la Mea-

Ion Sidorovici poate spune ce amatie si ca (ma-
nifestate prin plâns nervos, neomene) mi-au provocat
primul comunicat de război hitlerist si distrugerea
primelor fabrici, calhozi, sorhozi etc., tat atâtea
realizări tînute si fumose ale oamenilor sovietici
si ale Partidului.

Bineînțeles, ce toată orientarea mea gresită ară-
tatu' mai nă, nici prin gînd nu mi-ar fi trecut să
plec, nu numai în Ucraina, dar chiar în Teră,
fără aprobarea Partidului.

II. De la cine si ce instructiuni am primit?

Instructiuni mi-a dat Petru, cel care imi comunica-
se aprobarea Partidului.

Ce a nime instructiuni mi s'au dat?

a) să mă întorc cât mai repede -

b) să mă comport acolo ca un comunist si să
am grije ca si ceilalti membri de partid, U.T.C. sau
simpatizanti să se comporte bine.

c) să stabilesc relatii cu elemente sovietice si
si să-le comunic apoi în vederea stabilirii de legături.

Am stabilit asemenea relatii dar la întoarcere nu
mi s'a avut niciun raport scris sau verbal asupra
muncii mele acolo (cu afara comunicărilor, informa-
țiilor, discuțiilor neorganizate purtate cu Koflu care
apoi mi-a devenit legătură) deci nu am comunicat
nimic si adresa celor cu care intrasem în lega-
tura si mi se găseau elemente si figure -

d) La întrebarea mea, dacă pot rămâne acolo
- în cazul că pot stabili legături cu partizanii so-
vietici - mi s'a răspuns că nu pot rămâne si că să
mă întorc neapărat, altfel esti în joc situația mea
de membru de partid (ori fi exclus) -

e) Am criticat felul în care s'au comportat
comunistii din prima ediția trimisă în Transnistria
(Bucur - Schiopu, Dăucea (?) etc) fel care mi se

Părea mie că l-a determinat pe tov. Vintre să nu fie de acord cu a 2^a plecare în Ucraina și mi-am luat angajamentul să fac în așa fel încât comunistii dela Statistică cu care plecam să se comporte bine, evitând greșelile din trecut.

Instrucțiunile de mai sus mi-au fost date în fugă și într-o formă generală, urmând ca eu să-mă descurc ținând seama de împrejurările concrete.

III Cu cine am mai discutat în privința plecării?

a) În afara de Petru, am discutat în privința plecării, cu tov. Sasa Sidorovici. Tov. Sidorovici mi era atunci f. apropiată (casi sate). I-am spus că plec, că nu am altă soluție pentru a scăpa de front.

Binenteles că i-am spus sau în orice caz am lăsat-o să înțeleagă că nu plec de corpul meu, ci cu aprobarea Partidului.

Tov. Sidorovici (care muncea în alt sector și cu care nu aveam legături de muncă) mi-a fost de acord să plec. Obiecțiunile ei mi s-au părut a fi de natură personală, adică tov. Sidorovici regreta f. mult despărțirea noastră pentru mine sau din cauza lui de zik. Eu mi amintesc cu precizie, dar cred că argumentele pe care mi le-a adus erau sprijinite și de îndrepteli asupra apăsătoareții din p.d.v. politic a plecării mele în Regiuni sovietice ocupate de hitleriști.

Am ținut cu insistență asupra argumentelor ei politice socotindu-le a fi inspirate din consideratuni de natură personală.

b) Discutații asupra plecării^{am avut} și cu Boji Mirza și Oana Nicolae dela Statistică, cu cari eram colegi de birou și despre care știam că sunt membri de partid. Ei răspundeau organizatoric de membrii de partid dela Statistică (cu excepția mea, care lucram în alt sector) ca atare ei au dat sau nu au dat aprobarea

- 5 -

(transmis) Partidului pentru plecarea membrilor de
partid și U.T.C. în Ucraina.
Tov. Boji și Danca mi-au spus că tov. Vinte, lega-
tura lor de muncă și de partid, se apune plecării
(de aceasta mi-am refuzat mai sus). Dece? Pentru că
echipa care a plecat în anul precedent în Trans-
nistria (Bucur-Schiopu etc.) și care făcuseră studii
monografice amănunțite - despre care tov. Vinte tru-
buc) se fustit - nu s'au purtat bine, în delictu-
du-se și în aprovizionări personale (au adus un porc,
etc.). Am înțeles deci că tov. Vinte nu are nimic împo-
triva activității profesionale (statistici, monografii) ci
numai împotriva felului în care s'au comportat mem-
brii de partid participând la jefuirea Transnistriei.
În acest sens am vorbit mai sus de angajamentul
pe care mi l-am luat de a veghea să nu se re-
pete greșelile din trecut.

Am am înțeles însă (poate din vina mea,
pentru că, grăbit să plec, nu am cântărit să mă
conferm cu deamănuntul obiectivitatea tov. Vinte) că tov.
Vinte ar fi principal împotriva plecării noastre
în U.R.S.S. De acest lucru mi-am dat seama
abia în prilejul verificării mele.

Tovarășii dela statistică (Boji și Danca) le-am
răspuns că mie Partidul mi-a dat aprobarea să plec
și că Partidul nu are deci nimic împotriva plecării,
cu condiția ca membrii de partid să se poarte ca
adevărați comunisti.

Eu știu în ce măsură, discuțiile purtate în acest
tov. și a influențat și eu știu de asemenea ce au trans-
mis și ce dispoziții au primit pe linia lor de muncă
că (tov. Vinte), la fel, ce discuții s'au purtat între
tov. Vinte și Petrua, știu însă că i-am întâlnit în
Ucraina pe mai toți comunistii, disipatizantii și
U.T.C. dela statistică, a căror conducere politică

(la Statistică) o aream tot. Danuș și Biji (un an
murs atunci în Ucraina, Suciu Cornil și Lădă Ghenghe.
Nu știu dacă sunt dus după ilegalizarea mea, adică
după 15 Decembrie 1943).

Pentru oși mai completă lămurire a celor de
mai sus, revinutesc următoarele:

În Primăvara sau vara anului 1942, am primit
dela jūd. P.C. (prin Petrea) sarcina de a reorganiza
celula dela Statistică constând din membri de partid
care activau însă pe linie de U.T.C. și a căror
legătură era tot. Vint. În acest scop s'a stabilit
că celula ține de jūd. P.C. doi p.d.v. organizatori
și disciplinari și de Timent, doi p.d.v. al muncii.
Mi s'a făcut legătură cu secretarul celulei, tov. Danuș.
Munca de reorganizare a mers f. greu (ea s'a în-
chiat în excluderea lui Brum. Schiop și Cornil
Suciu, pentru inactivitate etc.), legăturile noastre
(Petrea și tov. Vint) nu păreau a fi de acord asupra
raporturilor către jūd. P.C. și Timent și asupra sarcini
primite de mine. Petrea mă împingea spre măsuri
turi, tov. Danuș mi spunea că legătura lui (tov.
Vint) i-a dat dispozițiuni mai moderate, însăși
au rezultat o serie de neînțelegeri între mine
și Danuș, pe care mai târziu le-am regretat
amândoi, dându-ne seama că primisem dispo-
zițiuni care se ciocneau cap în cap.

Deci eu stiam că există neînțelegeri (fără a mi
da seama de sensul lor și de importanța lor) între
tov. Vint și legătura mea, Petrea. Să fel, eu re-
prezentând jūd. P.C., neînțelegem p.d.v. al județii
(respectiv al lui Petrea, repet fără a avea
cea mai mică bănuială asupra cinstită lui,

Deana, când tov. Biji și Danuș mi-au
comunicat obiectivile tov. Vint cu privire la
plecarea noastră în Ucraina, am crezut

-7-
că mult jărăsi în fața unei nimeni înțelegi între Tor
Vintu și Petru, izvorând, mormam eu, fie din motive
setare, orgoliu de setor de muncă, eventual 252 motive
personale - Tor. Vintu, pe care-l cunoșteam, nu mi-a
spus și nu mi-a lăsat nădăd să înțeleg sau să
bănuiesc că este vorba de altfel de motive, ca
trădare etc.

Și așa se explică faptul că am trecut repede și
cu ușurință peste obiecțiile tor. Vintu socotindu-le
ca pe încă o manifestare a "nimeni înțelegi" dintre
tor. Vintu și Petru.

Tor. Sidorovici, Danu și Boji știu că așa am apreciat
și un altfel raporturile dintre tor. Vintu și Petru (am
vorbit, în această privință, cu cei de mai sus)

c) Sigur că asupra plicării mele în Ucraina am mai
discutat cu cei de acasă, diversi colegi și cunoscuți ca
Răcoasa + Bagdasar (adică cu cei cu care înainte
și mă cunoșteam pe odevoratul meu mine) etc.,
dar discuțiile nu aveau un prezintă niciun interes
pentru anchetă.

d) Mai târziu, în toamna anului 1943, și-am pro-
pus lui Kofler (legătura mea de atunci) să organi-
zăm evadarea unor tor. dela Wagniarca și că, dacă
reusita operațiunii ar cere aceasta, să mă mai
duc încă odată pentru o săptămână sau două.

Din pricina căderii, în care am fost antrenat și
a legalizării care a urmat, cu toată aprobarea
lui Kofler, propunerea mea a căzut.

Acestea sunt împrejurările plicării mele pe teri-
torii U.R.S.S., ocupat vremelnic de hitleriști.

Aceasta îmi este declarația, pe care o dau
de bună voie și nesilit de nimeni.

Mikael Sevan

A.

378 253 51

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul MIHAIL LEVENTE, la întrebările puse declar următoarele :

I.- FORIS - MIRA

a). Cum i-am cunoscut ?

În 1937 lucram pe linia organizațiilor tineretului antifascist și primisem din partea național-țărăniștilor (cu știința tov. din Frontul Studenților Democrați și cu aprobarea lor) conducerea unei circ.de tineret N.T., a 4-a B. În această circă lucrau, în acelaș scop ca și mine, tov.: + GIURGEA VASILE, MARTA ȚICO, FERDINAND ȚICO, LORENT ȚICO, TATIANA BULAN (fosta soție a lui FORIS) etc.-

Cu toate că nu eram membru de Partid, fiind un simpatizant apropiat, tov.TATIANA (TASIA) care se părea că răspundea de munca comuniștilor în această circă, mi-a acordat întreaga încredere.- Primeam "Scântela", făceam și ceva muncă tehnică, mi se comunicau directivele Partidului cărora le dam curs.- Aceste împrejurări au dus la schimb de cărți între mine și tov.TASIA și uneori la invitarea mea la ea acasă pentru a primi vreo carte etc.-

La TASIA l-am cunoscut pe soțul ei de atunci, pe FORIS, cu care am discutat uneori asupra cărților împrumutate, precum și asupra problemelor politice curente.-

Fără să mi se spună deschis, am înțeles cu ușurință că și FORIS ca și TASIA, este comunist.-

Tot la ei i-am întâlnit și cunoscut pe tov.: IOSIF CHISINEVSCHI, LEONTE RAUTU, EMIL POPA (?), OFELIA MANOLE, NUNEA RAUTU.- Până în 1939, i-am vizitat de 7-10-15 ori în 3 case (Str.Stirbei-Vodă, Sft.Stefan, Vasile Lascăr sau Viitor).-

Acestea sunt împrejurările în care l-am cunoscut pe FORIS.-

Pe TASIA o întâlneam la U.T., mult mai des.-

Din 1939, toamna nu l-am mai întâlnit pe FORIS până după 6 Martie 1945, când eram la Poliție și au venit, el, KOFFLER și MIRA (SARBU) într-o zi de audiență, neamunțați în

prealabil cerându-mi să le eliberez buletine și dovezi de rămânere în Capitală.-

L-am întrebat pe tov. TEODARI GEORGESCU (prin telefonul cu fir secret, P.C.M.) ce să fac și mi-a răspuns să-i tratez ca pe oricari alții și să le eliberez buletine și dovezi.- Prin șeful de Cabinet, fiul generalului RADESCU, am dat dispozițiunii în consecință.-

RADESCU, care l-a introdus la mine, își amintește cu siguranță pentru că mi-a spus că îl cunoaște pe FORIS, căruia i-a fost casă în ilegalitate.-

Pe MIRA (SARBU ?) am întâlnit-o prima oară în 1943 (primăvara), când am fost tre cut la munca de U.P., pe stradă (cu iafcă), apoi după câteva zile am ținut o ședință cu ea, M. MAGHERU, ILIE ZAHARIA și ILEANA (doctoriță, soția lui NAE DINULESCU) într-o casă a MIREI.- În această ședință mi-au fost predate legăturile (MAGHERU și ZAHARIA).- Apoi n'am mai văzut-o pe MIRA până după 23 August, la Poliție, și încă o dată la intrarea Ministerului Economiei Naționale în 1947-1948 (eram Secretar General la Controlul Economic.- Era însoțită de D-na RAOASA și îmi spunea că lucrează la un leagăn (Sft. Ecaterina?) pe linia muncii U.F.D.R. și că a venit să ceară aprobarea (deblocarea, repartizarea ?) unor alimente (?) și că FORIS a dispărut (a fost ridicat).-

Cum cererea ei nu depindea de mine și fiind și grăbit, am plecat după ce am schimbat câteva cuvinte cu D-na RAOASA.-

Pe FORIS l-am mai văzut odată sau de două pri, în aceeași perioadă (1938-39) la pensiunea Vilma-Neni.-

După încadrarea mea în Partid, mi s'a spus că nu mai este cazul să ne mai vedem (cu FORIS) 1939.-

Acestea sunt împrejurările în care i-am cunoscut pe FORIS și pe MIRA.-

b). Ce relații am avut cu FORIS și ce discuții am avut cu el ?

Pe MIRA n-am mai întâlnit-o niciodată de atunci și în afară discuțiilor de muncă din 1943 la care m'am referit mai sus, n'am mai avut de-a face cu ea.-

Am arătat cum l-am cunoscut pe FORIS și în ce împrejurări l-am întâlnit. Până în 1939, toamna, eu nu eram membru

de Partid.- Am purtat cu FORIS discuții cu caracter general politic (situația internațională, situația politică internă) precum și asupra unei lucrări de licență pe care o pregăteam ("Statul Socialist").-

Deosebit de aceste discuții, îmi amintesc că odată i-am spus că av. RADU OLTEANU mă tot îmbie să citesc cărți troțkiste și că mi-a răspuns că RADU OLTEANU este un tip periculos, putred, troțkist.-

În general, discuțiile noastre erau rare și scurte, el fiind ocupat cu ceilalți tov. (CHISTINEVSKI, RAUTU, etc.) și eu având diverse treburi cu TASIA.-

Nu am purtat niciodată cu el discuții privind viața și munca de Partid, Cadrele, etc.-

Repet, până în 1939, toamna, nu eram membru de Partid din motive, în parte cel puțin copilărești.- Cu toate că am fost casă, am primit presa ilegală, am făcut oarecare muncă tehnică și munceam dând curs directivelor Partidului, în organizațiile de masă, am refuzat să intru în Partid înainte de a citi "Capitalul" și alte cărți ideologice și înainte de a-mi lua licența.-

În 1939, toamna, socotindu-mă pregătit pentru a deveni comunist (cele două condiții de mai sus se realizaseră) m'am dus la TASIA - FORIS și le-am spus că vreau să fiu membru de Partid.-

După câteva zile mi s'a făcut legătura cu tov. CEUSES-CU NICOLAE, apoi cu alți tov.-

De atunci până după 23 August (la Prefectură) nu l-am mai văzut pe FORIS, nu m'am mai dus la el acasă.-

Poate, poate să-i fi văzut figura o singură dată la Vilma - Nene în toamna anului 1939, să fi dat mâna cu el, în prezența altora și atât.-

Deci, ca membru de Partid, nu l-am întâlnit în tot timpul ilegalității, niciodată pe FORIS.-

În schimb am avut unele vești dela el : astfel, atât tov. RAUTU, cât și tov. MIRON CONSTANTINESCU (cari mai târziu mi-au fost legături) cât și PETREA și KOPFLER, mi-au transmis uneori salutări din partea lui.-

În discuția cu tov. MIRON CONSTANTINESCU din 1940 (mi-a spus că "s'a întâlnit cu bătrânul, cu FORIS și că îmi transmite salutări ?") m'a făcut să înțeleg pentru întâia oară care este poziția lui FORIS în Partid.- Mai târziu PETREA și

KOFFLER mi-au precizat funcțiunea lui.-

Am înțeles din salutările transmise că îmi acordă oarecare atenție și mult timp "m'am umflat în pene " cu protectorii mei.-

Pe TASIA în schimb, am reîntâlnit-o în muncă până în 1940, când a plecat în U.R.S.S.- Nu știu dacă pe Vasile Ladcăr sau Viitor, nu sta cumva singură și nu știu dacă n'am vizitat-o acolo în iarna lui 1939-40 ? Cred că da am vizitat-o fiindcă îmi amintesc că nu avea lemne (era iarnă, deci acolo s'a mutat din Sft. Stefan, deci după Septembrie 1939, lună în care fusesem în Str. Sft. Stefan).-

Dece nu l-am întâlnit atunci pe FORIS ? Poate se ilegalizase, poate lipsea ? Nu știu !

În orice caz, TASIA a venit pe la mine pe acasă (în Str. Dr. Mirinescu, 20), am luat împreună cu tov. IOSIF CHISINEV-SCHI pe linie de propagandă, am scris articole la mine, le-am transmis apoi eu printr'o tovarășe farmacistă, cu farmacia pe Popa Tatu - RUXANDA CHIRTOACA (fosta mea soție) poate da și ea informații asupra acestei perioade (1939-40).-

În perioada ilegalității ca și până atunci - ca și mai târziu, nu i-am transmis lui FORIS nimic, în scris sau verbal.- Cel mult, am mulțumit pentru salutări și celor ce mi le transmiteau și pe cari i-am indicat mai sus.-

c). Dacă am avut motive pentru a-l suspecta pe FORIS și care anume ?

Până în 1943, nu am avut sub nici o formă, asemenea motive.- Lucram numai cu legătură individuală în sus (desce-lulat), pe linie de resoarte sau organizații de masă constând din elemente houi, intelectuali, cari nu erau în nici un caz în măsură să-l suspecteze pe FORIS, despre existența căruia nici nu știau.-

Legăturile mele ca și ceilalți tovarăși pe cari i-am cunoscut (Tov. VINTE prima oară) nu mi-a spus nimic, niciodată, în acest sens.-

Mai mult, tov. CHISINEV-SCHI (în 1939), tov. L. RAUTU (1940) și mai ales tov. MIRON CONSTANTINESCU (1940), mai ales ultimul mi-a vorbit totdeauna în cuvinte foarte favorabile despre FORIS.- (Tov. MIRON CONSTANTINESCU mi-a spus că FORIS a fost general în armată lui BELLA KUHN, că e foarte capabil, etc.).-

Mai târziu, + IANCU nu mi-a spus nimic despre FORIS (1941), la fel tov. CONSTANTA CRACIUN care m'ar fi putut oricând găsi prin SASA SIDOROVICI sau alte căi.-

Se înțelege că legăturile mele următoare (1941-1944) adică, C.CARP, PETREA și KOFFLER nu l-am criticat sau demascat pe FORIS.-

În 1943 am auzit pentru prima oară, într'o formă demnă de ținut în seamă, de problema "fracționiștilor" și a trădării lui FORIS-KOFFLER.-

Dela cine și în ce fel ?

Despre "fracționismul" lui IANCU îmi vorbiseră câte ceva, într'o formă confuză, CARP și PETREA (1942).-

Abia KOFFLER mi-a vorbit despre IANCU, MET, PAVEL STEFAN (în prezența lui M. MAGHERU, BIJI, RACOASA) despre închisori (OERIU).-

De câte ori l-am întrebat despre tov. cunoscuți (tov. GHEORGHIU-DEJ sau tov. MIRON CONSTANTINESCU) închiși, deci despre elementele de bază, de conducere, mi-a vorbit în termeni foarte frumoși despre ei, nelăsându-mă să înțeleg că acești tov. al căror nume prezenta pentru mine cele mai temeinice garanții morale, ar lupta împotriva lui FORIS.-

Mai mult, minimizând "fracționismul" și ascunzând atitudinea vârfurilor Partidului, KOFFLER mi-a spus (la întrebarea mea : "dece nu se organizează evadarea tov. GHEORGHIU DEJ ?)" că Partidul regretă că nu are posibilitatea să organizeze evadarea mai multor cadre de conducere din închisori în frunte cu tov. GHEORGHIU.-

Mi-a vorbit KOFFLER apoi despre " GHITA" (Tov. PARVULESCU) care a pierdut niște autobiografii care au ajuns la Siguranță și au provocat căderi, de o tov. STANCA și de tov. ALECU (RANGHET) cari înclină spre "fracționiști".- Apoi despre suspendarea tov. VINTE și CONSTANTA CRACIUN care refuză să trimită la C.C.- Rapoarte asupra căderii și comportării lor la Siguranță.-

Iată o serie de fapte de natură să trezească suspiciunea unui comunist.-

Apoi, tov. SASA SIDOROVICI mi-a spus (în același an 1943) că tov. HORTA (ALEXA), legătura ei pe linie de Tineret, i-a comunicat că în conducerea Partidului sunt elemente suspecte, trădătoare, FORIS și unul cu părul alb care folosește (printr'un doctor) o mașină a Siguranței pentru munca de Par-

tid.- Mi-a fost ușor să-l identific - în persoana lui KOFFLER -
pe acest ins cu părul alb -

258

Deosebit de problematică "fracționistă" și de comunica-
rile tov.SIDOROVICI,tot în 1943,tov. BIJI MIRCEA cu care lucram
în același colectiv,mi-a spus că tov.VINTE i-ar fi spus că " sus
sunt lucruri necurate" și că unii tov.au căzut din pricina trădă-
torilor cuibăriți în conducerea Partidului.- BIJI MIRCEA s'a
exprimat însă cu multă prudență și rezervă,lăsându-mă mai mult
să-i înțeleg gândul.-

Apoi, tot în 1943 (toamna),l-am întâlnit pe tov.MI-
REL (lucrează la Cadre C.C.) cu care am ținut o ședință (impreu-
nă cu tov.pictor MAXY) și despre care auzisem dela KOFFLER că
ar fi "simpatizat" cu atitudinea lui OERIU,"fracționistul" dela
Văcărești.- Tov.MIREL s'a simțit obligat să-și facă în fața mea
o autocritică "f.tare",spunându-mi că " a îndrăznit în chip ne-
săbuit să suspecteze conducerea și că regretă că a putut să-și
piardă într'un asemenea hal încrederea în Partid,etc".-

Nu prea înțelegeam de ce procedează astfel tov.MIREL
și am căutat să-l fac să renunțe și să trecem la ordinea de zi.-

Iată dar motivele de suspectarea lui FORIS-KOFFLER.-
d). Care a fost atitudinea mea ?

Atitudinea me caracterizează prin credulitate,lipsă
de vigilență,incapacitatea de a face efortul (nici de a-mi pune
problema acestui efort) pentru a lua contact cu tov.CONSTANTA
GRACIUN,bunăbară pentru a-mă lămuri.-

Care este explicația, nu justificarea,atitudinii
mele ?

Trecutul lui FORIS (aprecierile elogioase ale foste-
lor mele legături la care m'am referit)constituia pentru mine o
garanție deplină.- Intr'adevăr tov. ca IOSIF CHISINEVSCHI,LEONTE
RAUTU,TASIA,OFELIA MANOLE,MIRON CONSTANTINESCU făceau parte din-
tre apropiații lui FORIS și unii - așa cum am arătat - vorbeau
cu entuziasm despre el.-

Apoi, despre fracționiști (îl cunoșteam numai pe IANCU, tov. VINTE și tov. C. GRACIUN) despre ceilalți nu știam nimic, nici despre tov. PARVULESCU, nici despre tov. RANGHET), KOFFLER mi-a spus că sunt câțiva ambițioși, slabi ideologiceste, antisemiți ca RACEANU și (folosind exemple din Istoria Partidului Bolșevic) că este normal ca la coteruri așa de importante, cei slabi să cadă din carul revoluției.-

Mi-a demonstrat că IANCU a mers pe o linie strimțată de clasă într-o etapă caracterizată printr-o luptă largă patriotică. mi-a servit citate, cuvântări de ale tov. STALIN, etc.-

Despre cei închiși mi-a spus (și au fost citite și vreo două scrisori) că sunt în marea lor majoritate alături de conducere și că minoritatea "fracționistă" este compusă din elemente fără valoare (am arătat mai sus cum m'a mințit asupra tov. GHEORGHIU-DEJ și MIRON CONSTANTINESCU).-

Cum am reacționat eu ?

Mi-am manifestat într-o formă hotărâtă neliniștea și mâhnirea că fiind așa puțin, ne imputăm mereu și că Partidul va eși din ilegalitate doar cu conducerea.-

(Despre IANCU mi s'a dat garanții că i s'a lăsat casă și i se dă bani ca să nu cadă - PETREA).-

Despre "cazul VINTE" și "CONSTANTA GRACIUN" am luat cunoștință în împrejurările indicate mai sus.- M'am sbatut și eu și tov. SIDOROVICI pentru a ne lămuri.- Am discutat pe toate fețele această problemă.- Tov. SIDOROVICI era mai puternic impresionată decât mine.- Eu vedeam un abuz din partea lui FORIS și nimic mai mult.- Am socotit până la urmă (antisemitismul lui RACEANU ne întărea în această convingere) că nu aveam motive de a suspecta cinstea politică a conducerii și că împrejurările și disciplina de războiu ne impun să continuăm munca.-

Totuși teama ni s'a strecurat în suflet.-

Eu i-am cerut lămuriri lui KOFFLER și el mi-a spus : [REDACTED]

[REDACTED] - Că HORIA, prin divulgările lui, dă munca Partidului pe mâna Gestapoului și că este un criminal și trădător și că, de îndată ce tov. VINTE și CONSTANTA GRACIUN își vor trimite rapoartele, li se va ridica suspendarea din Partid.-

Cu toate "lămuririle lui", am cerut să transmită conducerii Partidului :

a). propunerea mea ca FORIS să fie sancționat pentru imoralitate și abuz ;

b). protestul meu pentru suspendarea din Partid a tov.VINTE și tov.CONSTANTA CRACIUN, despre cari știam că s'au purtat exemplar la Siguranță (Tov.M.MAGHERU, BIJI, SASA SIDOROVICI pot confirma).-

Rezultatul ? După câteva zile mi s'a comunicat că C.C. a hotărât să-i predau lui MAGHERU munca C.C.U.P., că sunt desărcinat de munca Propag.C.C., delegații C.C. și Front Unic Muncitoresc, urmând a mă "concentra" pe linia conducerii Jud.U.P. care pe atunci nu exista și pe care - în limita posibilităților mele - am organizat-o.-

Spuneam că BIJI MIRCEA mi-a spus câte ceva despre trădarea lui FORIS, dar vag și fără date concrete.- Dar BIJI MIRCEA continuă să lucreze cot la cot cu mine (se simțea la el oarecari ezitări) și aceasta constituia pentru mine - alături de vechea "ceartă" a tov.VINTE cu PETREA - un motiv să nu dau importanță spuselor lui BIJI.-

La celele mai sus, pe aceeași linie a dezarmării vigilenței mele, trebuie să adaug autocritica tov.MIREL despre care știam că este un cadru călit din biroul C.J.P.C.-

În concluzie toate faptele de mai sus nu mi s'au părut îndeustulătoare pentru a rupe cu FORIS-KOFFLER și am continuat să lucrez - cu oarecare teamă în suflet- dar cu convingerea că în orice caz munca mea (atrageră de intelectuali, etc.) va fi oricum folositoare cauzei.-

Neîncrederea mea m'a făcut numai să-mi păzesc sectorul, să nu transmit în sus auto-biografii sau liste cu cotizanți și mai târziu nici casa mea de ilegalizare.-

Atât, din păcate numai atât, nimic mai mult.-

După căderea U.P., în care am fost antrenat m'am ilegalizat, am fost pe o durată izolat (o lună și mai bine), am refăcut legătura și am fost f.curând predat tov.AGIU cu care am lucrat până și după 23 August 1944, apoi tov.TEOHARI, etc.-

KOFFLER nu mi-a spus nimic despre schimbarea conducerii și nici tov.AGIU.- KOFFLER mi-a spus numai că a fost suspendat din C.C. pentru neglijență (căderea actelor din casa WEXLER) și că Partidul a hotărât să-mi schimbe legătura.-

Tov.AGIU, la rândul-i, nu mi-a vorbit nici el de vreo trădare ci doar despre KOFFLER că este slab, îndrăgostit ca un licean etc.- Nici tov.AGIU nu mi-a spus despre vreo schimbare în conducerea Partidului, până la 23 August, când am aflat odată cu ceilalți.-

După 23 August am vrut să mă lămuresc, să știu în ce mâini am fost.- În afara celor comunicate de conducerea Partidului la Conferința din 1945, nu am primit prea multe lămuriri.- Am întrebat-o pe TASIA și ea mi-a spus că Partidul ne va lămuri când va veni timpul.- Tov.AGIU mi-a spus că el personal nu cunoaște fapte trădătoare de a lui FORIS, dar că FORIS a distrus Partidul (din orgoliu) ceea ce echivalează obiectiv (politicește) cu o trădare.-

M'am dus la tov.MIRON CONSTANTINESCU, apoi la tov. CHISINEVSCHI, cari mi-au spus că este vorba de o serie de trădări concrete, de căderi provocate de FORIS asupra cărora Partidul va da un comunicat mai târziu.-

Tov.MAURER (în 1948) este cel care mi-a arătat concret cum a fost provocată de FORIS condamnarea tov.TEOHARI GEORGESCU și tov.ANDREI PATRASCU mi-a spus (ceea ce auzisem și dela tov.GHEORGHIU-DEJ) că FORIS a fost spion englez (în 1948).

Din cele de mai sus cred că reiese într-o măsură îndestulătoare - atitudinea mea, cu toate insuficiențele ei, față de trădătorii FORIS-KOFFLER.-

e). Imprejurările în care l-am cunoscut pe KOFFLER?

În 1940 (toamna), tov.SASA SIDOROVICI - cu care lucram pe linie de Propag.U.T.O. - mi-a făcut legătură cu cumnatul ei PETRE BALACEANU, (ministru adjunct dela Planificare), care era pe atunci funcționar la B.N.R. și...simpatizant legionar, pe cale de a deveni simpatizant comunist.-

Prin el i-am recrutat și pe tov.AUREL VIJOLI și ANTON ALEXANDRESCU, ambii funcționari tot la B.N.R. și am constituit un grup pe care l-am instruit și atras în munca Partidului.-

După pregătirea lor, am primit dispoziții - prin legătura mea de atunci - să-i predau unui tov.dela C.C.- Acela era KOFFLER (lucrurile se petreceau în primăvara anului 1941).- Legătura cu KOFFLER mi-a făcut-o tov.ANA (conspirativ). n'am mai întâlnit-o, poate era STANCA de mai târziu era scundă și îndesată, circa 35-40 ani, după accent ardeleană, neromână, maghiară sau evreică.-

În acel timp l-am întâlnit de 2-3 ori pe KOFFLER și am ținut tot atâtea ședințe comune cu cei indicați mai sus.-

Apoi am întrerupt legătura cu el și l-am reîntâlnit în primăvara anului 1943 când i-am fost predat de MIRA, așa cum am arătat mai sus.-

L-am reîntâlnit după 23 August, pe șoseaua Pantelimon cu prilejul primirii Armatelor Sovietice.- Era bine dispus (însoțit de LILI WEIGL pe care atunci o cunosteam), spunea că are muncă de Partid și că așteaptă ca Partidul să revină asupra excluderii lui din C.C.-

Întâlnirea a fost întâmplătoare.-

L-am reîntâlnit așa cum am arătat-la Poliție, în 1945, apoi încă odată în Piața Victoriei (tot întâmplător) în ajun de 1 Mai 1946.-

La ultima întâlnire, KOFFLER părea trist, se uita cu mâhnire la tribunele care se ridicau pentru paradă de a 2-a zi și bănuiam că e mâhnit pentru că nu poate ... primi parada.- Il știam foarte orgolios și foarte vanitos.- M'a întrebat dacă am invitație și întâmplător nu aveam.- A căutat, mai ocolit, să mă "prelucreze", să-mi stârnească nemulțumirea.- Mi-a spus apoi că situația lui, în ciuda dreptății sale și a documentelor pe care le-a înaintat conducerii Partidului, încă nu s'a rezolvat și că FORIS a fost ridicat de Partid pentru că s'au găsit la el niște însemnări critice privitoare la activitatea Partidului de după 23 August.-

Mi-a spus că și lui i s'a făcut percheziție, dar la el nu s'a găsit nimic compromițător și n'a fost ridicat.-

Mi-a arătat apoi câteva "greșeli" de ale Partidului și am ~~simțit~~ că îl bucură așa zisele greșeli, că a putrezit, s'a descompus ca un hoit.-

Nu credeam însă atunci că a fost agent.- Faptul că nu a fost arestat până atunci, constituia pentru mine o dovadă în acest sens.-

După aceea nu l-am mai întâlnit niciodată.- Din când în când, îmi mai spunea tov. DAN EMERIC, fără sau întrebat de mine, că decade mereu, e în mizerie, etc.-

Înainte de arestarea mea cu circa o săptămână, tot DAN EMERIC mi-a spus că KOFFLER a fost arestat.-

Lui KOFFLER i-am apreciat foarte mult în trecut capul și m'am deprins mereu mai mult să-l desprețuiesc îngâmfarea.-

Asupra relațiilor mele cu el, suspiciunile pe care mi le-a provocat, felului în care m'am comportat eu, am scris mai sus.-

263

Aceasta îmi este declarația, pe care o dau de voie și nesilit de nimeni.-

ss/. MIHAIL LEVENTE

31 Octombrie 1950.-

31 - Octombrie - 1950

262

577
264

- Declarație -

Subamnatul Mihail Severin, la întrebările puse, declar următoarele:

I. Fiores - Mira

a) Cum i-am cunoscut?

În 1937 lucram pe linia organizațiilor trimisului anti-fascist și primisem din partea Național-Tărăniștilor. Cu știința tat. din Frontul Studenților Democratici și cu aprobarea lor) conlocuina unei circ. de trimis în N.T., la 40 B. În această circă lucram, în același timp ca și mine, tat.: + Gheorghe Vasile, Monte Tico, Ferdinand Tico, Sorent Tico, Tatiana Bulone (fosta soție a lui Fiores) etc.

Cu toate că nu eram membru de partid, fiind un simpatizant apropiat, tat. Tatiana (Tasia) care se găsea că răspundea de munca comunistă în această circă, mi-a acordat întreaga încredere - Primam "Scănteia", făcându-mi cunoscută munca tehnică mi se comunicau directivele Partidului cărora le dăam curs. Aceste împrejurări au dus la schimb de cărți între mine și tat. Tasia și mersi la înmormântarea mea la ea acasă pentru a primi și o carte etc.

La Tasia l-am cunoscut pe satul ei de atunci pe Fiores, cu care am discutat mereu asupra cărților imprimatate, precum și asupra problemelor politice curente.

Fără să mi se spună deschiș, am înțeles cu ușurință că și Fiores, ca și Tasia, este comunist.

Tat la ei i-am întâlnit și cunoscut pe tat:

⁻²⁻
Josif Chiriacovici, Leonida Răutu, Emil Papa (?),
Felicia Mianale, Năne Răutu. Până în 1939, i-am
vizitat de 7-10-15 ori în 3 case (Străzbe-Vodă, Sf.
Stefan, Vasile Sascăr sau Jinter)

Astăzi sunt împrejurările în care l-am cunoscut
pe Fries.

Pe Tasia o întâlnim la U.T., mult mai des.

Din 1939, toamna, nu l-am mai întâlnit pe
Fries până după 6 Martie 1945, când eram la
Politie și au venit, el, Kofler și Mira (Sărbu?)
între ei și de amabilitate, neamurtoare în prealabil,
cerându-mi să-le eliberez buletine și dovezi de ră-
măne în Capitală.

L-am întâlnit pe ^{ter.} Teohari Georgescu (prin
telefonul cu fir secret, Răd.) ce să fac și mi-a ră-
spuns să-i trimit ca pe oricare altii și să-le eli-
bez buletine și dovezi. Prin șeful de cabinet,
fiul generalului Rădescu, am dat dispoziții în
conștientă -

Rădescu, care i-a introdus la mine, își aminte-
te cu siguranță pentru că mi-a spus că îl cu-
noaște pe Fries, că mia i-a fost casă în ilega-
litate -

Bexira (Sărbu?) am întâlnit-o prima oară în
1943 (Primăvara), când am fost trecut de mine ca
de U.P., pe stradă (cu înfăc), apoi după câteva
Zile am trimis o sedinta cu ea, M. Maghem,
Glie Zaharia și Ilana (doctoarea, soția lui Hae
Simulescu) într-o casă a Mirei. În această
sedinta mi-au fost predată legăturile (Maghem
și Zaharia). Apoi n'am mai văzut-o pe Mira
până după 23 August, la Politie, și încă odată
la intrarea Ministerului Economiei Naționale, în
1947-48 (eram S.G. la Controlul Economic)
Era însoțită de două Răcoasa și îmi spunea că
luamă la un leagăn (Sf. Ecaterina?)

pe linia muncii U.F.D.R. și că o venit să ceară a-
probarea (deblocarea, repatrierea?) unor alimente (?)
și că Focș a dispărut (a fost ridicat), 265

Cum eu nu ei nu depindea de mine și fiind și
găsit, am plecat după ce am schimbat cartea
locuințe cu Dna Răcoșe -

Pe Focș l-am mai văzut odată sau de
două ori, în aceeași perioadă (1938-39) la
pensiunea Vilma-Hen -

După încadrarea mea în partid, mi s'a spus
că nu mai este cazul să ne mai vedem (cu Focș) 1939 -

Acestea sunt împrejurările în care i-am cunoscut
pe Focș și Mira.

b) Ce relații au avut cu Focș și ce discuții
am purtat cu el ?

Pe Mira n'am mai întâlnit o nicio dată de atunci
și în afara discuțiilor de muncă din 1943, la
care n'am referit mai sus, n'am mai avut de-
aface cu ea.

Am arătat cum l-am cunoscut pe Focș și
în ce împrejurări l-am întâlnit. Până în 1939,
toamna, eu nu eram membru de partid. Am
purtat cu Focș discuții cu caracter general politic
(situația internațională situația politică internă)
precum și asupra unei lucrări de licență pe
care o pregăteam ("Statul Socialist")

Drept de aceste discuții, mi amintesc că
odată i-am spus că av. Rodu Olteanu mă tot
îmbie să citesc cărți troțkiste și că mi-a
trăspuns că Rodu Olteanu este un tip periculos,
putred, troțkist.

În general, discuțiile noastre erau rare și scurte,
el fiind ocupat cu ceilalți tov. (Kisnevschi, Răutu etc.)
și cu arând diverse treburi cu Tasia -

Nu am purtat nicio dată cu el discuții pri-
vind viața și munca de partid, cadru etc.

Repet, până în 1939, toamna eu eram membru

de partid din motive, în parte cel puțin, capitaliste.
Cu toate că am fost casă, am primit presa ilegală,
am făcut oarecure muncă tehnică și munceam,
dând curs direcțiilor Partidului, în organizațiile
de masă, am refuzat să intru în Partid înainte
de a citi „Capitalul” și alte cărți ideologice și
înainte de a-mi lua licența.

În 1939, toamna, locotindul-mă pregătit pentru
a deveni comunist (cele două condiții de mai
sus se realizaseră), m'am dus la Tania - Fores și
le-am spus că vreau să fiu membru de partid.

După câteva zile mi s'a făcut legătura cu tov.
Ceausescu Nicolae, apoi cu alți tov.

De atunci până după 23 August (la Prefectură
nu l-am mai văzut pe Fores, în m'am mai
dus la el acasă.

Poate, poate să-i fi văzut figura o singură
dată la „Silva-Nouă” în toamna anului 1939,
să fi dat „mâna în el”, în prezența altora și
altă.

Deci, ca membru de partid, nu l-am întâlnit
în tot timpul ilegalității, niciodată pe
Fores.

În schimb am avut unele vesti dela el: astfel
atât tov. Răutu, cât și tov. Miron Constantinescu
(cari mai târziu mi-au fost legați) cât și
Petru și Kofler, mi-au transmis mesaje salu-
tări din partea lui.

Indiscreția tov. Miron Constantinescu din 1940
(mi-a spus că „s'a întâlnit cu bătăutul”, cu Fores
și că mi-a transmis salutarii) m'a făcut să
înteleg pentru întâia dată care este poziția
lui Fores în Partid. Mai târziu, Petru și Kofler
mi-au precizat funcțiunea lui.

Am înțeles din salutarile transmise că în
acordă oarecare atenție și mult timp „m'am

unflat în penă" cu protectorii mei.
Pe Tasia, în schimb, am întâlnit-o în urmă cu
până în 1940 când a plecat în U.R.S.S. ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹²⁵⁹ ¹²⁶⁰ ¹²⁶¹ ¹²⁶² ¹²⁶³ ¹²⁶⁴ ¹²⁶⁵ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁷ ¹²⁶⁸ ¹²⁶⁹ ¹²⁷⁰ ¹²⁷¹ ¹²⁷² ¹²⁷³ ¹²⁷⁴ ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶ ¹²⁷⁷ ¹²⁷⁸ ¹²⁷⁹ ¹²⁸⁰ ¹²⁸¹ ¹²⁸² ¹²⁸³ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁵ ¹²⁸⁶ ¹²⁸⁷ ¹²⁸⁸ ¹²⁸⁹ ¹²⁹⁰ ¹²⁹¹ ¹²⁹² ¹²⁹³ ¹²⁹⁴ ¹²⁹⁵ ¹²⁹⁶ ¹²⁹⁷ ¹²⁹⁸ ¹²⁹⁹ ¹³⁰⁰ ¹³⁰¹ ¹³⁰² ¹³⁰³ ¹³⁰⁴ ¹³⁰⁵ ¹³⁰⁶ ¹³⁰⁷ ¹³⁰⁸ ¹³⁰⁹ ¹³¹⁰ ¹³¹¹ ¹³¹² ¹³¹³ ¹³¹⁴ ¹³¹⁵ ¹³¹⁶ ¹³¹⁷ ¹³¹⁸ ¹³¹⁹ ¹³²⁰ ¹³²¹ ¹³²² ¹³²³ ¹³²⁴ ¹³²⁵ ¹³²⁶ ¹³²⁷ ¹³²⁸ ¹³²⁹ ¹³³⁰ ¹³³¹ ¹³³² ¹³³³ ¹³³⁴ ¹³³⁵ ¹³³⁶ ¹³³⁷ ¹³³⁸ ¹³³⁹ ¹³⁴⁰ ¹³⁴¹ ¹³⁴² ¹³⁴³ ¹³⁴⁴ ¹³⁴⁵ ¹³⁴⁶ ¹³⁴⁷ ¹³⁴⁸ ¹³⁴⁹ ¹³⁵⁰ ¹³⁵¹ ¹³⁵² ¹³⁵³ ¹³⁵⁴ ¹³⁵⁵ ¹³⁵⁶ ¹³⁵⁷ ¹³⁵⁸ ¹³⁵⁹ ¹³⁶⁰ ¹³⁶¹ ¹³⁶² ¹³⁶³ ¹³⁶⁴ ¹³⁶⁵ ¹³⁶⁶ ¹³⁶⁷ ¹³⁶⁸ ¹³⁶⁹ ¹³⁷⁰ ¹³⁷¹ ¹³⁷² ¹³⁷³ ¹³⁷⁴ ¹³⁷⁵ ¹³⁷⁶ ¹³⁷⁷ ¹³⁷⁸ ¹³⁷⁹ ¹³⁸⁰ ¹³⁸¹ ¹³⁸² ¹³⁸³ ¹³⁸⁴ ¹³⁸⁵ ¹³⁸⁶ ¹³⁸⁷ ¹³⁸⁸ ¹³⁸⁹ ¹³⁹⁰ ¹³⁹¹ ¹³⁹² ¹³⁹³ ¹³⁹⁴ ¹³⁹⁵ ¹³⁹⁶ ¹³⁹⁷ ¹³⁹⁸ ¹³⁹⁹ ¹⁴⁰⁰ ¹⁴⁰¹ ¹⁴⁰² ¹⁴⁰³ ¹⁴⁰⁴ ¹⁴⁰⁵ ¹⁴⁰⁶ ¹⁴⁰⁷ ¹⁴⁰⁸ ¹⁴⁰⁹ ¹⁴¹⁰ ¹⁴¹¹ ¹⁴¹² ¹⁴¹³ ¹⁴¹⁴ ¹⁴¹⁵ ¹⁴¹⁶ ¹⁴¹⁷ ¹⁴¹⁸ ¹⁴¹⁹ ¹⁴²⁰ ¹⁴²¹ ¹⁴²² ¹⁴²³ ¹⁴²⁴ ¹⁴²⁵ ¹⁴²⁶ ¹⁴²⁷ ¹⁴²⁸ ¹⁴²⁹ ¹⁴³⁰ ¹⁴³¹ ¹⁴³² ¹⁴³³ ¹⁴³⁴ ¹⁴³⁵ ¹⁴³⁶ ¹⁴³⁷ ¹⁴³⁸ ¹⁴³⁹ ¹⁴⁴⁰ ¹⁴⁴¹ ¹⁴⁴² ¹⁴⁴³ ¹⁴⁴⁴ ¹⁴⁴⁵ ¹⁴⁴⁶ ¹⁴⁴⁷ ¹⁴⁴⁸ ¹⁴⁴⁹ ¹⁴⁵⁰ ¹⁴⁵¹ ¹⁴⁵² ¹⁴⁵³ ¹⁴⁵⁴ ¹⁴⁵⁵ ¹⁴⁵⁶ ¹⁴⁵⁷ ¹⁴⁵⁸ ¹⁴⁵⁹ ¹⁴⁶⁰ ¹⁴⁶¹ ¹⁴⁶² ¹⁴⁶³ ¹⁴⁶⁴ ¹⁴⁶⁵ ¹⁴⁶⁶ ¹⁴⁶⁷ ¹⁴⁶⁸ ¹⁴⁶⁹ ¹⁴⁷⁰ ¹⁴⁷¹ ¹⁴⁷² ¹⁴⁷³ ¹⁴⁷⁴ ¹⁴⁷⁵ ¹⁴⁷⁶ ¹⁴⁷⁷ ¹⁴⁷⁸ ¹⁴⁷⁹ ¹⁴⁸⁰ ¹⁴⁸¹ ¹⁴⁸² ¹⁴⁸³ ¹⁴⁸⁴ ¹⁴⁸⁵ ¹⁴⁸⁶ ¹⁴⁸⁷ ¹⁴⁸⁸ ¹⁴⁸⁹ ¹⁴⁹⁰ ¹⁴⁹¹ ¹⁴⁹² ¹⁴⁹³ ¹⁴⁹⁴ ¹⁴⁹⁵ ¹⁴⁹⁶ ¹⁴⁹⁷ ¹⁴⁹⁸ ¹⁴⁹⁹ ¹⁵⁰⁰ ¹⁵⁰¹ ¹⁵⁰² ¹⁵⁰³ ¹⁵⁰⁴ ¹⁵⁰⁵ ¹⁵⁰⁶ ¹⁵⁰⁷ ¹⁵⁰⁸ ¹⁵⁰⁹ ¹⁵¹⁰ ¹⁵¹¹ ¹⁵¹² ¹⁵¹³ ¹⁵¹⁴ ¹⁵¹⁵ ¹⁵¹⁶ ¹⁵¹⁷ ¹⁵¹⁸ ¹⁵¹⁹ ¹⁵²⁰ ¹⁵²¹ ¹⁵²² ¹⁵²³ ¹⁵²⁴ ¹⁵²⁵ ¹⁵²⁶ ¹⁵²⁷ ¹⁵²⁸ ¹⁵²⁹ ¹⁵³⁰ ¹⁵³¹ ¹⁵³² ¹⁵³³ ¹⁵³⁴ ¹⁵³⁵ ¹⁵³⁶ ¹⁵³⁷ ¹⁵³⁸ ¹⁵³⁹ ¹⁵⁴⁰ ¹⁵⁴¹ ¹⁵⁴² ¹⁵⁴³ ¹⁵⁴⁴ ¹⁵⁴⁵ ¹⁵⁴⁶ ¹⁵⁴⁷ ¹⁵⁴⁸ ¹⁵⁴⁹ ¹⁵⁵⁰ ¹⁵⁵¹ ¹⁵⁵² ¹⁵⁵³ ¹⁵⁵⁴ ¹⁵⁵⁵ ¹⁵⁵⁶ ¹⁵⁵⁷ ¹⁵⁵⁸ ¹⁵⁵⁹ ¹⁵⁶⁰ ¹⁵⁶¹ ¹⁵⁶² ¹⁵⁶³ ¹⁵⁶⁴ ¹⁵⁶⁵ ¹⁵⁶⁶ ¹⁵⁶⁷ ¹⁵⁶⁸ ¹⁵⁶⁹ ¹⁵⁷⁰ ¹⁵⁷¹ ¹⁵⁷² ¹⁵⁷³ ¹⁵⁷⁴ ¹⁵⁷⁵ ¹⁵⁷⁶ ¹⁵⁷⁷ ¹⁵⁷⁸ ¹⁵⁷⁹ ¹⁵⁸⁰ ¹⁵⁸¹ ¹⁵⁸² ¹⁵⁸³ ¹⁵⁸⁴ ¹⁵⁸⁵ ¹⁵⁸⁶ ¹⁵⁸⁷ ¹⁵⁸⁸ ¹⁵⁸⁹ ¹⁵⁹⁰ ¹⁵⁹¹ ¹⁵⁹² ¹⁵⁹³ ¹⁵⁹⁴ ¹⁵⁹⁵ ¹⁵⁹⁶ ¹⁵⁹⁷ ¹⁵⁹⁸ ¹⁵⁹⁹ ¹⁶⁰⁰ ¹⁶⁰¹ ¹⁶⁰² ¹⁶⁰³ ¹⁶⁰⁴ ¹⁶⁰⁵ ¹⁶⁰⁶ ¹⁶⁰⁷ ¹⁶⁰⁸ ¹⁶⁰⁹ ¹⁶¹⁰ ¹⁶¹¹ ¹⁶¹² ¹⁶¹³ ¹⁶¹⁴ ¹⁶¹⁵ ¹⁶¹⁶ ¹⁶¹⁷ ¹⁶¹⁸ ¹⁶¹⁹ ¹⁶²⁰ ¹⁶²¹ ¹⁶²² ¹⁶²³ ¹⁶²⁴ ¹⁶²⁵ ¹⁶²⁶ ¹⁶²⁷ ¹⁶²⁸ ¹⁶²⁹ ¹⁶³⁰ ¹⁶³¹ ¹⁶³² ¹⁶³³ ¹⁶³⁴ ¹⁶³⁵ ¹⁶³⁶ ¹⁶³⁷ ¹⁶³⁸ ¹⁶³⁹ ¹⁶⁴⁰ ¹⁶⁴¹ ¹⁶⁴² ¹⁶⁴³ ¹⁶⁴⁴ ¹⁶⁴⁵ ¹⁶⁴⁶ ¹⁶⁴⁷ ¹⁶⁴⁸ ¹⁶⁴⁹ ¹⁶⁵⁰ ¹⁶⁵¹ ¹⁶⁵² ¹⁶⁵³ ¹⁶⁵⁴ ¹⁶⁵⁵ ¹⁶⁵⁶ ¹⁶⁵⁷ ¹⁶⁵⁸ ¹⁶⁵⁹ ¹⁶⁶⁰ ¹⁶⁶¹ ¹⁶⁶² ¹⁶⁶³ ¹⁶⁶⁴ ¹⁶⁶⁵ ¹⁶⁶⁶ ¹⁶⁶⁷ ¹⁶⁶⁸ ¹⁶⁶⁹ ¹⁶⁷⁰ ¹⁶⁷¹ ¹⁶⁷² ¹⁶⁷³ ¹⁶⁷⁴ ¹⁶⁷⁵ ¹⁶⁷⁶ ¹⁶⁷⁷ ¹⁶⁷⁸ ¹⁶⁷⁹ ¹⁶⁸⁰ ¹⁶⁸¹ ¹⁶⁸² ¹⁶⁸³ ¹⁶⁸⁴ ¹⁶⁸⁵ ¹⁶⁸⁶ ¹⁶⁸⁷ ¹⁶

-6-

(1940) și mai ales tov. Miron Constantinescu (1940),
mai ales ultimul, mi-au vorbit totdeauna în cu-
vinte f. favorabile despre Fores. (Tov. Miron Constanti-
nescu mi-a spus că Fores a fost general în armata
lui Bella Kuhn, că e f. capabil, etc.)

Mai târziu, + Șanin mi-a spus nimic despre
Fores (1941), la fel tov. Constanta Grădinar care nu ar
fi putut nicând găsi prin Sasa Sidorovici sau pe
alte căi.

Se înțelege că legăturile mele următoare (1941-
1944) adică, C. Carp, Petru și Kofler mi l-au cri-
ticat sau demască pe Fores.

În 1943 am auzit pentru prima oară, într-o firmă
demonstră de ținut în deamă, de problema „fractionis-
lor” și a trădării lui Fores-Kofler -

De la cine și în ce fel?

Despre „fractionismul” lui Șanin mi vorbiseră câte
ceva, într-o firmă confuză, Carp și Petru (1942).

Alina Kofler mi-a vorbit despre Șanin, Iul, Pavel
Stefan (cu prezența lui M. Haghem, Biji, Răcora),
despre închisori (Șeră).

De câte ori l-am întăbat despre tov. cunoscuți
(tov. Gheorghiu-Dej sau tov. Miron Constantinescu) în-
chisori, deci despre elementele de boză, de conducere,
mi-a vorbit în termeni f. furioși despre ei, ne-
lăsându-mă să înțeleg că acesti tov., al căror
nume prezentau pentru mine cele mai ferme
garanții morale, cu lupta împotriva lui Fores-

Mai mult, victimizând „fractionismul” și asim-
ilând atitudinea vârfurilor Partidului, Kofler mi-a
spus (la întrebarea mea: „de ce nu se organi-
zează conducerea tov. Gheorghiu-Dej?”) că Partidul
reagută că nu are posibilitatea să organizeze exa-
darea mai multor cadre de conducere din în-
chisori în funcții activ. Gheorghiu.

Mi-a vorbit Kofler apoi despre „Șita”
(tov. Părvulescu) care a pierdut niște autobiografii

care au ajuns la Siguranță și au provocat ⁽²⁶⁷⁾ ~~6580~~ cadu-
le a tor. Stancu și de tor. Alecu (Roughet) care
înclină spre „fractionisti”. Apoi despre suspendarea
tor. Vintu și Constantin Crăciun care refuză să tri-
mită la C.C. Rapoarte asupra ~~căderii~~ ^{compon-}
tării lor la Siguranță.

Dată o serie de fapte de natură să trezească
suspiciunea unui comunist.

Apoi, tor. Sava Sidorovici mi-a spus (în aceluși an-1943)
că tor. Horia (Alexa), legătura ei pe linie de încredere
a comunicat că în conducerea Partidului sunt ele-
mente suspecte, trădătoare, fuses și unul cu părul
alb care folosește (prinți un doctor) o mașină a
Siguranței pentru umca de partid. Mi-a fost ușor
să-l identific - în persoana lui Kofler - pe acest
fus cu părul alb.

Derolat de problema „fractionistă” și de comunica-
rile tor. Sidorovici, tot în 1943, tor. Biji Mircea, cu
care lucram în același colectiv, mi-a spus că
tor. Vintu i-ar fi spus că „sunt lucruri neclaritate
și că unii tor. au căzut din pricina „trădătorilor cu-
băriti în conducerea Partidului”. Biji Mircea s'a
exprimat însă cu multă prudență și rezervă, lă-
sându-mă mai mult să-i înteleg gândul.

Apoi, tot în 1943 (toamnă), l. am întâlnit
pe tor. Kirel (lucrată la Cadu C.C.) cu care am
ținut o sedință (împreună cu tor. pictor Mary)

și despre cum aușirea dela Kofler că ar fi simpatizant" în atitudinea lui Oeriu, „fractionistul" dela Văcărești. Tor. Mirel s'a simțit obligat să-și facă în fața mea o auto-critică „f. tare", spunându-mi că „a înghățuit în chip nesăbuit să suspecteze conducerea și că regretă că a putut să-și piardă într'un asemenea hal încrederea în Partid, etc."

Am prea înțeles cum de proceda așa Tor. Mirel și am cântat să-l fac să renunțe și să trecem la ordinea de zi -

Sată clas motivele de respectarea lui Fres - Kofler -

d) Cum a fost atitudinea mea?

Atitudinea mea se caracterizează prin nedreptăți, lipsă de vigilență, incapacitatea de a face efortul (nici de a - mi pune problema acestui efort) pentru a lua contact cu Tor. Constantin Crăciun, bunăoară, pentru a mă lămurii -

Cum este explicația, nu justificarea, atitudinii mele?

Într-unul lui Fres (aprecierile elogiante ale fostelor mele legături la care mi am referit) causticitatea pentru mine o garanție deplină - Într'adevăr, tor. cu Josif Chisneroschi, Leonte Răutu, Tasia, Ofelia Manole, Miron Constantinescu făceau parte dintr-o apropiată a lui Fres și mi - așa cum am arătat - vorbeam cu entuziasm despre el,

Apoi, despre fractionisti (M cunoșteam numai pe Ganeu, tor. Vintu și tor. C. Crăciun) despre ceilalți nu știam nimic, nici despre tor. Păroulescu, nici despre tor. Răușat), Kofler mi-a spus că sunt câțiva „ambitioși", slabi ideologic, anti-semit ca Răceanu și (folosind exemple din Istoria Partii din Uniunea Boșevic) că este normal ca la cotermină așa de importantă, ei slabi să cadă din corul revoluției -

-10-

Crăciun, și vor trimite rapoartele, li se va ridica suspendarea din Partid.

Cu toate "la murile" lui, am cerut să transmiță conducerei Partidului:

a) propunerea mea ca Torș să fie sancționat pentru imoralitate și abuz;

b) protestul meu pentru suspendarea din Partid a torș. Vintu și torș. Constanta Crăciun despre care știam că s-au purtat exemplare la Siguranță - (Torș: M. Maghem, Biji, Iasa Sidroviți pot confirma)

Rezultatul? După câteva zile mi s'a comunicat că C.C. a hotărât să-i prelue lui Maghem munca C.C. U.R., că sunt desărcinat de munca Rapage, C., delegații C.C. și Frontul Unit Muncitoresc, urmând a mă "concentra" pe linia conducerii jud. U.R. care pe atunci nu exista și pe care - în limite posibilităților mele - am organizat-o.

Spuneam că Biji Iurcea mi-a spus câte ceva despre trădarea lui Torș, dar vag și fără date concrete. Dar Biji Iurcea continua să lucreze cu la cuț cu mine (se simtea la el oarecari ezitări) și aceasta constituia pentru mine - alături de vechea "cartă" a torș. Vintu cu Petru - un motiv să mi dau importanță spuselor lui Biji.

- La cele de mai sus, pe deiciși linia dezarmării vigilenței mele, trebuie să adăug auto-critica torș. Iurșil despre care știam că este un cadru călit din biroul C.G. P.C.

În concluzie, toate faptele de mai sus unu-n-au putut îndestulătoare pentru a rupe înțelesul Kofler și am continuat să lucrez - cu oarecare teamă în suflet - dar în convingerea că în nici un caz munca mea (atragere de intelectuali, etc.) va fi oarecum falsificată cauzei.

Minimul meu m'ar făcut numai să-mi prădesc sectorul, să nu transmit în sus auto-biografia sau liste de cotizații și mai târziu

-11-

nici casa mea de ilegalizare -

287/82

Atât, din păcate numai atât, răzgid mai mult.
După căderea N.P., în care am fost antrenat,
m'am ilegalizat, am fost pe o durată izolat (o
lună și mai bine), am refăcut legătura și am fost
f. curând prelat. Tor. Agiu cu care am lucrat
până și după 23 August 1944, apoi tor. Teohari, etc.

Kofler m'a spus nimic despre schimbarea
conducerii și nici tor. Agiu. Kofler m'a spus numai
că a fost suspendat din C.C. pentru neglijență (căderea
actelor din casa Wechler) și că Partidul a hotărât
să mi schimbe legătura.

Tor. Agiu, la rândul-i, nu m'a vorbit nici el de
vreo trădare ci doar despre Kofler că este slab,
neîncredut ca un lăican etc. Nici tor. Agiu nu m'a
spus despre vreo schimbare în conducerea Partidului,
până la 23 August, când am aflat odată în
ceraltă.

După 23 August am vânt să mă lămuresc,
să știu în ce măsuri am fost. În afara celor comu-
nicate de conducerea Partidului la Conferința din
1945, nu am primit prea multe lămuriri. Am
întrebat-o pe Tasia și ea m'a spus că Partidul nu
va lămurii când va veni timpul. Tor. Agiu m'a
spus că el personal nu cunoaște fapte trădă-
toare de ale lui Fries, dar că Fries a distins
Partidul (din orgoliu) ca un echivoc albrei
(politicieni) cu o trădare.

M'am dus la tor. Leon Constantinescu, apoi la
tor. Chisnoeschi cari mi-au spus că este vorba de
o serie de trădări concrete, de căduri provocate de
Fries asupra cărora Partidul va da un comunicat
mai târziu.

Tor. Maurer (în 1948) este cel care m'a arătat
concret cum a fost provocată de Fries condamnarea
pea tor. Teohari Bengescu și tor. Andrei Păhascu m'a
spus (cau autizem și dela tor. Șerghiu-Dej) că

- 12 -
Torez a fost spion englez (în 1948).

Din cele de mai sus cred că reiese - într-o măsură nedestulătoare - atitudinea mea, cu toate insuficiențele ei, față de trădătorii Torez - Kofler.

e) Inepunițiile în care l-am cunoscut pe Kofler.

În 1940 (toamnă), tot Sora Iidorovici - cu care lucram pe linie de propag. U.T.C. - mi-a făcut legătura cu cumnatul ei, Petre Bălașescu, (minist. aboli. dela Planificare) care era pe atunci funcționar la B.N.R. și simpatizant legionar pe cale de a deveni simpatizant comunist.

Prin el i-am recomandat și pe tov. Aurel Vijoli și Anton Alexanohescu, ambii funcționari tot la B.N.R. H. am constituit un grup pe care l-am instruit și atras în munca Partidului.

După pregătirea lor, am primit dispoziții - prin legătura mea de atunci - să-i predau unui tov. dela C.C. Acela era Kofler (lucra în petrecare în Primăvara anului 1941). Legătura cu Kofler mi-a făcut-o tov. Ana (conspirativ). N'am mai întâlnit-o, poate era Stancu de mai târziu, era secundă și înclăsată, circa 35-40 ani, după accent ardelenesc, neromână, maghiară sau evreică.

În acel timp l-am întâlnit de 2-3 ori pe Kofler și am ținut tot atâtea sedințe comune cu ei indicate mai sus.

Apoi, am întrerupt legătura cu el și l-am reîntâlnit în primăvara anului 1943 când i-am fost predat de Mira, așa cum am arătat mai sus.

L-am reîntâlnit după 23 August, pe soacra Pantelimon, cu privilegiul primirii armatei sovietice. Era bine dispus și satet de Lily Weigl pe care atunci o cunoșteam, spunea că are muncă de partid și că este aptă ca Partidul să revină

asupra excluderii lui din C.C.

Întâlnirea a fost întâmplătoare. 27/11

L-am reîntâlnit - așa cum am arătat - la Bolthi. În 1945, ari încă odată în Piața Victoriei (tat întâmplător) și am ajuns de iulai 1946.

Sa ultima întâlnire, Kofler părea trist, se uita cu mâhnire la tribunele care se ridicau pentru Parada de a 2-a Zi și bănuiam că e mâhnit pentru că nu poate ... primi Parada. El stiam f. ngalios și f. vanitos. M-a întubat dacă am invitatie și întâmplător un arcum. A cântat, mai ocolit, să mă „prelucreze”, să-mi stărnescă nemulțumirea - chi-a spus apoi că situația lui, în cînda chiptății sale și a documentelor pe care le-a înaintat conducerii Partidului, încă nu s'a Rezolvat și că Fines a fost ridicat de Partid pentru că s'a găsit la el uisti însemnări critice privitoare la activitatea Partidului de chifă 23 August.

Chi-a spus că și lui i-s'a făcut percheziție, dar la el nu s'a găsit nimic compromițător și n'a fost ridicat.

M-a arătat apoi câteva „gureli” de a-le Partidului și am simțit că îl învinsă ara fidele gureli, că a putuzit, s'a descompus ca un hoit.

Mu credeam însă atunci că a fost agent. Faptul că nu a fost arestat până atunci, constituia pentru mine o dovadă în acest sens.

După aceea nu l-am mai întâlnit uiciodată. Din când în când, mi mai spune tot. Dan Emeric, fătă sau întubat de mine, că decade merem, se în uizerie, etc.

Maînte de arestarea mea în circa 2 săptămîni, tot Dan Emeric mi-a spus că Kofler a fost arestat.

Sui Kofler i-am apreciat f. mult, în tucut capul și mi-am deprins merem mai mult să-i dis-

pretuiesc îngăduirea -

Asupra delatului meu, eu el, suspiciunile
pe care mi le-a provocat, felului în care m-am
comportat eu, am scris mai sus.

Aceasta îmi este declarația, pe care o dau
de voie și nerisit de nimeni -

Mihail Semte

13. Noembrie 1950

269

271

Activitatea Statistică și activitatea mea pe teritoriul U.R.S.S.
- 1942-1943-

i- Recorșa 1^a. În luna Iunie, Iulie 1942, Oficiul de Studii al Statisticii a organizat prima plecare (la care am participat și eu) pe teritoriul U.R.S.S. (peste Prut) cu următoarele obiective științifice de care se urmărirea plecarea:

- a) recensământul moldovenilor de peste Prut;
- b) diverse studii -

Conducerea activității o avea H. Golopentiu, Dir. Oficiului de Studii.

Funcții noi destinate acestei activități au plecat în terenul (în luna Iulie) dela București la Odesa, cu excepția mea -

Su am plecat cu un camion al Patronajului pentru activității ce se organiza - (sopra Căilelor dela Patronaj).

Ruta mea: București - Iași - Chișinău - Tiraspol - Odesa -

La Odesa s-au predat lui Golopentiu camionul, s-au întâlnit pe câțiva colegi și, împreună am vizitat 2 sau 3 zile orașul, apoi am plecat (fără Golopentiu) în terenul la Vostukhivka - Comitatul (în fața orașului Voroneț) unde a rănit și Golopentiu.

Pe drum, dela Tiraspol la Odesa, am înlocuit camionul cu cetățeni cari ne-au negat să-i duc la Odesa.

În le-au lăsat nișă bună și am rămas f. plăcut surprins de ceea făcuseră pe parcurs (camionul păduse în mănăstire).

-2-
functi (tot ce aveam) putamini lor ioristici cari lucrau la
repararea saselei.)

Cine participa la lucurile a reorganizarii? unamatori:

A. Golopentia, Stefan Popescu, M. Severt, A. Rotui, Pavel Constantin,
I. Botca, C. Manescu, D. Carbea, Gh. Bucurescu, I. Apostol, Economu,
Dutescu, Seidl, Dr. Gergescu, M. Dumare, Gh. Retegan, Chelcea,
un inginer (I.R.), un caporal si 3 soferi militari.

Mai tarziu (in August) a sosit si D. Gusti (pentru catorze
zile)

-2. Formarea echipei

Stabilirea rutelor si

agronomice.

a) Sa constatarea Golopentia a avut la organizarea
echipei de necrosi (sa tina seama si de preferintele func-
tionarilor) dupa cum urmeaza:

- I Stefan Popescu, M. Severt, A. Rotui - St. Popescu, raspunde.
- II Botca, Carbea, Manescu - Botca " "
- III Economu, Apostol, Bucurescu - ? " "

Am reusit convingerea celorlalti echipe, care de altfel s'a
schimbat repede, intrucat unii functionari au plecat curand
la Bucuresti. (intre Dr. Gergescu, apoi Dutescu, Chelcea)

Stiu ca Seidl, activa de unul singur si Pavel, adeseori,
proceda la fel (vinetile, cu incurmatarile lui Golopentia)

b) Stabilirea rutelor

Sau stabilit unamatorilor nostri (tot de catre Golopentia)

- I Echipe I Alexandrova (Vasneski) si hutorile Krumenice,
Kirovo, Trinitati, - Balsoiu-Golovica si hutorile (?) - Vasneski
si hutorile Iodina-Lavina si ? - Constantina - Galta
- Siminich-Baid si hutorile (?)

La Siminich-Baid, Golopentia m'a luat de echipa
si m'a trimis insotit de un student moldovean (Alex.
Carpica pe care il recunosc la Alexandrova si care mi
sema ca translata) la Tisovca, apoi la Lipnitsa
(si hutorile?).

Sa Lipnitsa m'am imbarcat de tipso exantematici,
am plecat la Tisovca, de unde, dupa ce m'am intrucat,
m'a luat Golopentia, am plecat la Constantina,
unde i-am intalnit si pe ceilalti si in luna septembrie

-3-

1942. ne-am întors prin Odesa la București - 1170 586
Cu celălalt doi colegi de echipă, ne-am întâlnit în drum
spre Cantacuzinea.

Un rețeu în general muncă hătură, petrecă în de
un statimam mai mult de 2-3 ore.

„Echipa II”, a statimant și în Sechelova (lângă Bolșoi-Lo-
lawa). Un-i muncă totul itimamimui.

„Seclm”, un muncă itimamimui celălalt. Stui, doi spusele lor,
cu Seidl colinda tota apimamimui în muncimamimui de a face
legătura în muncimamimui, Golopentă le fel și Pavel spunea că a
ajuns până lângă front.

c) Aprovizionarea echipei ne făcut inițial la Cantacuzinea
și mai târziu, prin Seidl, Golopentă sau plat. dela Patrangu.

Din ce consta aprovizionarea? Echipa au primit material
statistic (formulare de recensământ în mai multe rubici
prin care se stabila identitatea și domiciliul recensatilor,
starea lor civilă și inventarul lor), blocuri-notes și miorane,
tutun, chibrituri, sare, zahăr și săpun („daruiri” Patranguului)
precum și material de propagandă (cărți postale cu
Mihai, Antonescu, Elena Antonescu, un manifest în rusă
și românești către moldovenii, cărți de rugăminți).

Tin să precizăm că la plecarea din București un
stăruie că s-au făcut pași (un stăruie dacă celălalt stăruie) să
împărțim „daruiri” Patranguului și materialul de
propagandă. Un stăruie că se ia (daru) asemenea material.

3. Activitatea profesională a echipei:

a) Recensăminte. Ajunsă într-o localitate, echipa se împărțea
pe alți, trecea din casă în casă (întovărășită de un bealnic
care stăruie și recensat și moldovenii) și făcu insurimă în formulare
pe moldovenii - după propria lor declarație - apoi le eli-
bura o odobrență de înscriere în boia căreia ridicau „da-
ruiri” dela muncimamimui a echipei. Cu acest puțin li-se da și
material de propagandă.

Din câte stăruie, această sarcină a fost perfect imamimui.

de Botca cu a introduce încă vreo două rubici la formular făcând ca notele să cîştige în precizie (să poarte fi mai bine identificate cu notele). La prima întoarcere la Cantă-
cubina, Golopentri m-a cerut să albatli să introduc
rubici adiugate de Botca.

În general, cei din echipa III Ștefan Popescu și Botca
- cu excepția lui Botca - și au bătut joc de reusămint
mei amintite cu atât cu cât și Ștef. Popescu și Botca, Ma-
nescu și Corbea, completează formularele de reusămint
cu multe nume fictive după lipșite magori și pentru
a completa aceste goluri (negativii de balvint)

Mei sampuloi erau „nențu” și echipa de ducăptă
după care ori vorbi mai jos.

b) raporte-schite monografice.

Golopentri m-a cerut tuturor (oacina revuea seful de
echipa) să introduc caracterizarea localitatelor (schite
schite monografice) populată cu moldoveni.

De asemenea, tati cei dela Oficiul de studii cereau
obligată de a strînge materiale pentru a introduce
la întocmirea articole pentru Revista „Sociologie Româ-
nească” și studii care să intereseze Oficiul de studii.

Mei tîrziu, Seide i-a comunicat lui Ștefan Popescu (și
de hui seama că și albatli echipei) - eram la Alexandru
cu Golopentri a primit o scrisoare dela Maresalul I.
Antonescu prin care i-se comunica și reusate universa
la fe. regatiate; or, cum știu ei sunt și bolșevici
- și cum România n'are nevoie de ei „ca sunt desțur
în Tră” - să nu fie însuși pe liste (formulare).

(„Auzeam pentru prima oară de regatiate”).

Golopentri la rîndu-i ne comunica prin Seide să dăm
curs „dozintă” Maresalului și în raporte (schite monografice)
să facem și o caracterizare - sub acest aspect - a populației
moldovenești.

Cu privire la materialul pentru studii și articole,
Golopentri a dat numai unele indicații generale, lî-
sîndu-ne nouă libertatea de a ne alege tîrile
pe el îl interesa îndărachi (ora se pîtea) cînd,

273

-5-

de unde și cum au venit și s-au așezat moldovenii în
acele părți. Am rețeles cu Golopentia, în baza materialului
statistic și a raportelor și studiilor noastre, de gândeste să
trecem mai cu o lucrare f. documentată. Căpura moldovenilor
din U. R. S. S. care să-i aducă o adevărată glorie științifică?

Cum s-au achitat echipele de aceste sarcini?

Echipa st. Popescu, Lemnaru, Răduci a întocmit raport-schite
monografice. S-a clarificat și au participat într-o f. mare
măsură. Erau singurul sociolog din echipă și deprimaserăm
tehnică monografică sociologică la lui Gusti (altii sociologi erau
Ștef. Răduci și Golopentia) care ini fusese profesor așa
cu au folosit pentru rapoarte șablonul lui Gusti care
ii plăcea și lui Golopentia (fost asistent al lui Gusti)

Monografia făcuserăm și se făcuseră în Tara
cu clarumul (vezi revista „Sociologie Românească”) - Care
era șablonul? Localitatea era descrisă din p. d. v. al
condițiilor geografice (climat, înălțimi, ape etc.), condiții
biologice (diversitate, populație, naționalitate, sănătate),
condiții istorice (de când detestă cucerirea, cum s'a format,
prin ce împrejurări a trecut), condiții psihologice (elemente
influențate caracteristicile populației, temperament etc.) mani-
festări politice - combinate în cercul lui Golopentia în
numa saioni lui Antonescu (ce partide, structuri, menaj,
activitate), manifestări economice (ocupatie, întreprinderi,
probleme, raporturi etc.), manifestări etico-juridice și
cultural-estetice. Prințipalele cu nici Ștefan Popescu
nici eu (Răduci participa mai puțin la întocmirea
raportelor) nu ne-am gândit să tratăm serios problema
raportelor. Din păcate, la întocmirea sunt și valoarea datelor
era f. aproximativă -

Dar nu e mai puțin adevărat că - în afara proble-
mei stării de spirit despre care voi vorbi mai târziu -
nu ne-am gândit niciun moment cu facem con-
servăm, ceva rău.

Numai lăsa și deprimarea de a disconsidera obligațiile

profesionale ne-au determinat să facem rapoarte scurte și superficiale.

Datele în schimb erau „concrete” (asa cum au regulile monografiilor sociologice la noi soloventă: tinea f. mult) și totodată... superficiale și necontrolate.

Raportul dela Alexandrova și cel dela Sorokina - Soima delimita (primul cel mai lung și al 2-lea cel mai scurt) gama acestor rapoarte.

Cât de prezentele echipe (cari Ștefan Popescu - Răduț - Ștefan Simichin - Bivol când ne-au despărțit) nu stău ce fel de rapoarte au întocmit.

c) Notări destinate artiștilor și studierii

Știu că Seidel străngea folclorul și în notele particulare stătea ale limbii ruse pe care o învăța -; Maria Dumăre se ocupa cu problema învățământului sovietic, Betia cu probleme juridice, patologice și religioase, Răduțan făcea monografiile sociologice, Pavel G. în notele relatii (ochire), Ștefan Popescu și Răduțan citeau date asupra aspectelor culturale și artistice populare (canta), I. Apostol se ocupa cu lămurirea problemelor religioase. Călății nu stău cu preocupări speciale.

Tot în note și alte manifestări, dacă îi impresionau desigur.

Sau îi cumpărau lui Ștefan Popescu „înviatara” de a studia organizarea și producția colhoznică. Datele culese de mine înfișuram pe diagrame ca material pentru întocmirea schițelor monografice, iar pe de altă parte trebuia să-mi înghădiesc și scriu o lucrare asupra producției colhoznice pe care n'am scris-o încă.

- 4. Activitatea politică și

compararea echipei

Funcționarii care cumpărau echipele se împărțeau în două tabere: „de stânga” (Ștefan Popescu, Răduț, Ștefan, Pavel, Seidel, Corbea, Stănescu, Dănilă, Dumăre și Betia (mai puțin));

„de dreapta” precum: Apostol, Bruculescu, Ștefan și - mai puțin - Răduțan și Dr. Ștefan și Chelcea.

Cei de stânga au distribuit materialul de propagandă deosebit de mult în mănăstiri sau deloc (asa rezulta din discutiile), făceau agitatie anti-hitleristă (Căbea, Măneasa, Ștefan Popescu, Popel, Răduț, Lăvint, Dăbule, Betea, Dumare, Seide) și acordau celor ucraineni ajutoare (Iăpuș, Iac, Zahor).

Cei de dreapta, din potrivă, făceau agitatie antisovietică (înșel: pe Căbea, Măneasa și Betea i-au răstălmăcit la Serebrenca (erau în Răduț) și i-au convins să aleagă o poziție politică cu gârda (o învătătoare parabolică) - Căbea de stânga mi-a spus astfel lucru.

Apr, elibera Ștefan Popescu, Lăvint, Răduț, au făcut agitatie anti-hitleristă și prososovietică în toate localitățile, într-o măsură mai mică sau mai mare după cum urmează:

în Alexandrova au stat de vorbă cu învățătorii (Maria Gîgrișova, Lena Gîgrișova etc.) studenții (Alex. Cerpica, Constantinov) tractoristul Ion ? (bărbat de politică ucraineană) și alții al căror nume nu-l rețin; în Balzoi Solomia, învățătorul schiop (directorul școlii), în Voskresensk cu gârda, Simichin-Borod cu o studentă în medicină Axinia, cu 2 higaoleri din colhoz, cu un politician ucrainean anti-hitlerist, în Tîșcova cu gârda și un fost, în Lipnitsa cu un învățător (cu 5 copii) și 7-10 tineri -

Apr, în Alexandrova am îndemnat la sabotaj (prin Cerpica) care era contabil la arce și a dat unei multe grăunțarilor) am întors tabloul lui Hitler din bolnita - în prezenta personală, am înfundat cloșetul gazdei - în mod vizibil și demonstrativ - cu material de propagandă auto-ucrainean, am aruncat în buzunarul materialului de propagandă, am dat prin Cerpica și Constantinov ajutoare -

Pe drum între Balzoi și Rîșcă Alexandrova am dat pachețe cu tutun prizonierilor sovietici.

În Balzoi Solomia am dat ajutoare -

În Tîșcova am înșelă maldovenii din "suspecti" pentru a putea trece în zona românească (Transnistria)

Înșelă, am vândut Iăpuș și Zahor pe cei pe care l-au transformat apr în lei (la București), am făcut o colecție (am dat bani și Căbea, Măneasa) și am dat Antidulci 50.000 lei, aproximativ -

5) Lipsari in activitatea
politica si comunista
celor "de stanga"

- Betea, in toate, iusistentele lui hămesuți Cobea si ale
mule se ținea de cheful si de femei, recunșând chiar la libertate
pentru a i-se uita -
- Mănescu si Corbea - au acceptat să fie folosiți impor-
tind "domni" din partea lui Antonescu - Filareț s'a născut în
Capitală -

- Mănescu, Răduț si eu am intrat într-unle relații
cu femei -

- Apoi, eu care aveam răspunderea politică, am intrat
atât în carnetul meu personal cât și în raportele adresate
lui Ștefan Popescu (schitele monografice) care la rândul ei
le înainta lui Șolopentșu, de la care ajungeau la Statistică,
nr. membru de partid, al candidaturii si comsomolului
(datele erau luate dela primăria controlată de nuntă
a la Alexandrovici - dela stăruitori în întreaga sa dela
diversi abțămuri)

- Am în societate cu la curtea lui Șolopentșu de a
i-se comunica starea de spirit a populației se poate răspunde
că "starea de spirit" îi este favorabilă lui Antonescu, că moldo-
veni sunt "păcuiți de", lăudând deci să se înțeleagă că
moldovenii sunt ostili Regimului sovietic (mă-mi
amintesc precis formula, sensul însă este cel de mai
sus) și așa am răspuns, influențându-i și pe ceilalți coechipierii -

Am trimis și schitele monografice cu date econo-
mice, culturale, istorice (și așa am lăsat arătat mai sus)

Schita dela Istoria - Sorina este copiată din carnetul meu
personal în care se găseau schite ulei multe de aulsi
fel -

Socotind că sunt într-o regiune ocupată de nuntă
și controlată de ei, n'am dat nici o importanță acestor date
cu toate că, dacă n'am construit și aveam o poziție firmă
principială (și nu de "stăruire") ar fi putut să-mi le
dau, găsându-mă în pierdere lor sau alte pretexte.

Într-un cursant m'am putut cu ușurință, fără principialitate,
fără a fi la înălțimea celorlalte mele de membri de

- 9 -

partid. M-am compătat la fel de pierdător ²⁷⁵ atunci când am
dorit și acceptat să plec.
Am venit cu apă și am colonizat, am venit cu for
studii și poartă (me stui) schițele mele monografice au fost
folosite de dușman.

6) Materiale aduse în țară.

În luna septembrie, echipele s-au întors la Căntăreștii noi au
plecat spre București.

Materialele mele se împart în două categorii:

a) materialul profesional (formulare de recensământ
și rapoarte - schițe monografice) statistice, care se pot folosi
de echipă, apoi de către acestă lui Seide sau Golopentia, care
după ce-l vede, îl trimite la Oficiul de Studii;

b) materialul de studii (notări diverse) care rămân
sub supra celui ce-l culesese urmând ca atunci când
Golopentia va avea unele lucrări sau articole să-l introducă
în baza acestui material.

Su am adus în țară un cornet personal în care se găseau:

- schite monografice (vezi Iordana-Lorina)

- organizarea producției colective (7-10 colectivități din
Alexandria, Balotă-Bolova, Săcătare, Simăcin-Brid, Tîlcoara
Bipregea) din pct. d. v. al: suprafețe arabile, distribuția suprafe-
șii culturi, productivitate (randamente pe ha. în perioada U.E.P.,
la începutul colectivizării - 1929-30 -, în 1935-37-39),
săruri fizice, repartiția produselor, relațiile cu M.T.S.,
realizări tehnice descrise. În Alexandria (unde am stat
mai bine de două săptămâni) am întâlnit o realizare tehnică
describă: creșterea păsărilor în orecării, în condiții de f. productive
atât pentru ouă cât și pentru carne. Am notat-o cu lux
de amănunte.

- Alte aspecte sociale interesante pentru agitate (problema
religioasă - elucidarea bisericii de nouă și reacția mea
tineretului, organizarea școlii și a bibliotecii și distingerea
laboratorilor (Balotă-Bolova) și a cărților de către muncitori,
funcționarea justiției și rădăcina ~~de~~ nr. furtașilor, bătaierii, divorțu-
rilor (Simăcin-Brid) etc.)

- 10 -

Ceraltii: colegii si-au adus, de buna seama, notariile lor.

7. Cu cine am discutat
asupra materialului adus în Tară?

- Materialul pe care îl cunoșteam trebuia să-mi folosească și pentru întocmirea de articole sau studii cunoscute de Golopentia
- și pentru acest scop mă gândeam să destăin însemnările primite la producția colhozului și pentru agitatie în fermele U.R.S.S.

După prima întorcere din U.R.S.S., am folosit materialul primit în al 2-lea scop.

Despre acest material am discutat - în mod neorganizat - cu mai toți colegii din Oficiul de Studii și din alți birouri (de către și în cea ocazie), cu cei cu care lucram (politiciști) precum: Răcoana, Bugdaru, Chaghiu, Sidnori, Petru, Kofler, Anu Solomon, Iosif Ungureanu, M. Diaculescu, Ghi. Simion etc., cu cei de acasă (părinți, sora, cunoscuți, diverse rude) și, în sfârșit, variind de la cot la cot, cu toți cei cărora vroiam să-le prezint U.R.S.S. în adevărată sa înfățișare, ca: prieteni, cunoscuți, mai statornici, cunoscuți întâmplător - mi-am amintit că am angajat o asemenea discuție chiar la sosirea din U.R.S.S., în trenul Odessa - București, cu un căpiton medic și alți călători din vagon. Era el fată și Cornelia Măurescu și poezie și alți echivoci (Corbu, Rădui etc.)

Am intenționat să ordonez datele primite la producția colhozului urmând ca mai târziu să scriu un studiu. În centrul acestui studiu, ca idee - axă, trebuia să se aplece datele comparative, pe ani, primite la recordurile obținute prin ea pentru diverse culturi și metode respective cunoscute în diferite

un studiu cu un asemenea subiect nu am scris niciodată. Golopentia mi-a zis să scriu altceva, (Anexa moldovenească în două raioane) despre care vorbii mai târziu. Și, fără cunoștința lui Golopentia, studiul meu mă descoperă politiciști (numiți putându-se spune că este o lucrare de birou) așa că nu am întocmit al multă o ordine a acestor date, fără text.

- În Septembrie 1942 m'am întors, împreună cu ceilalți colegi, din U.R.S.S.

- Sentința pe care o obținusem rapina volată în sfârșitul anului. M'am hotărât să-mi plec odată, pentru scurt timp, pentru a obține o nouă sentimente de mobilizare, pe prima jumătate a anului 1943.

- Conducerea Statisticii mi-a procurat actele necesare dela Marele Stat Major și dela Comandamentul german și am plecat singur la Goltă (cu trenul). Acolo l-am întâlnit pe Golpențiu, pe Briji, + Storianovici și vedeam și pe Danca. Am plecat apoi la Boliuț și dela Boliuț la Ustianovca (hutor?), Măguleț-Babruia (hutor?) - Boliuț - Compașivca (hutor - Komusovate) - Kirovograd - Goltă - București. Tot timpul m'am deplasat singur.

9. Formarea echipelor stabilirea rutelor

- De aceasta dată, funcționarii Statisticii nu mai erau organizați pe echipe și nici rutele nu erau stabilite în prealabil. Se deplasau câte unul sau doi, de obicei având ca obiectiv un localitate și raioane în cadrul cărora își fixau singuri obiectivele și rutele, intervenționează direct schimbări, înșfășurând un rețea o ordine în executarea lucrărilor care se va fi discutată într-o sedință comună. În plus, când am sosit eu, ceilalți (cum așiori din prima mie, în plus mi aminteam mai sus) se găseau pe teren. Eu i-am întâlnit pe următorii: C. Pavel și Căpica Alex. care îl însoțea, A. Rădui, Briji Iurca, Storianovici, Danca(?), Mănescu și Colba. Așa că am reținut itinerariile lor. Stău că Pavel fusese la Dniipro-petrovsk și în Crimeea (asa spunea el) și Mănescu la Novo-Ukraina prin care am trecut, în drum spre Kirovograd.

10) Activitatea echipelor:

Casi în trecut - Pavel spunea că a scăpat 2-3 fete dela depistarea în Germania interzicându-i pe funcționarii ruși. Unele surse alte fapte din activitatea celorlalți. Tot Pavel făcuse prin Căpica legătură cu un laborant dela Clinica din Kirovograd și spunea că prin el trimite rapoarte, partizani dela Germania.

La Kirovograd l-am întâlnit pe învâtorul din lipneasa
despre care am amintit mai sus. Lui stui în ce împrejurări
il cunoștea pe Pavel (tunc Pavel cu lipneasa prin lipneasa?)
dar l-am văzut stând de vorbi cu mult interes cu
Pavel și am rămas cu impresia că venise la Kirovograd
tocmai pentru a avea o întâlnire cu Pavel.

ii) Activitatea mea

- Activitatea mea s'a desfășurat în două raioane:

- Istișneva și Comanivca, în care m'am transportat în luna -

a) Activitatea profesională m'a desăvârșit de cea din
trecut. Am făcut numeroase rapoarte și am scris material
pentru articole în "Zoologică Românească", reviste de studii sau
material pentru activitate (păști, aspecte descrise)

La învâtor. Babușca (raionul Istișneva) am notat pe
larg (în culcuș cornuț) regiunile mici deșertate de
Ștefăniș. Informațiile mi le-a dat un bătrân care se
ocupa cu creșterea stupilor.

Am trecut în carnet o serie întreagă de aspecte primare:
Cine și cum se împarte pământul între gospodării? Cât
pământ revine de suflet? La ce intervale se face
o nouă împărțire? Amestecul organelor administrative
în operațiunile de împărțire și reîmpărțire a pân-
tărilor etc.

Atât în raionul Istișneva cât și în raionul
Comanivca am notat în carnet informații cu privire
la data asocierii moldovenilor în fiecare din cele două raioane,
mărimile grupelor inițiale, răspândirea lor ulterioară,
regimul de viață.

Informațiile le-am cules de la moldovenii cu
mai bătrâni din diverse sate.

b) Activitatea politică

- În general erau acuzări că în prima deplasare cu in-
vâtorii adăugăm:

La Istișneva am întâlnit legături politice deschi-
se cu Dr. Văterșan sovietic. Prin el am organizat

ajutorarea familiilor comunistilor uciși de nemici. Am dat la 3-4 familii (ucrainieni) pachete cu săpun, sare, chibrituri, zahăr etc.

Cu acești medici veterinari am făcut printre altele, am stat de vorbă cu tinerii (ucrainieni), am discutat economie politică și Istoria Partidului, le-am pus întrebări și celor ce dădeau răspunsuri bune le-am dat pachete cu tutun, chibrituri.

La regulat - Babanov am ~~făcut~~ scrisori ca moldovenii un prizonier ucrainean ce se găsea într-un lagăr din România și am intervenit pentru eliberarea lui printre altele (Golopentzi). De obicei, asemenea intervenții dădeau rezultate pozitive.

La Cominternă am făcut agitatie anti-hitleristă, am refuzat ostentativ să primesc invitația de a merge la o conferință a tinerilor comunisti și am răspuns invitației intelectualilor ucraineni cărora le-am dat țigări, tutun, chibrituri și un puț de săpun.

Am distrușit uci în raionul Usthorovca și în raionul Cominternă și uci în altă parte material de propagandă.

Am urmat mai ocupat cu uci activitate financiară.

12. Ce material am adus

Cum l-am folosit, ce
cine am discutat despre el
și pentru lui.

a) Deschit de materialul statistic și de raportare pe care Leo am predat lui Golopentzi, am adus în țară uciile din carnet despre care am vorbit mai sus.

b) Materialul pe care l-am adus l-am folosit atât pe linie profesională cât și pentru agitație.

Golopentzi ne-a cerut să intervenim uciile articole pentru revista „Sociologie Românească” condusă de D. Gusti.

Am (după ce i-am spus de ce material dispun) mi-a dat sarcina să scriu un articol cu privire

La stabilirea ascultarea moldovenilor în raioanele Ustiorra și Companiivca.

Au scris articolul cerut folosind, datele despre care am vorbit mai sus. Articolul nu conține nicio afirmație antisovietică. El este însoțit de două hărți-schite ale celor două raioane pe care sunt marcate casele moldovenilor.

Articolul n'a fost publicat, sositând fiind de redacția revistei ca neresponsabil (Poate fiușcă l-a respins tocmai pentru că nu era anti-sovietic)

Articolul a fost scris în Localul Statisticii (Oficiul de studii), în prezenta colegilor (tot Oficiul de studii ocupa o singură încăpere f. spațioasă) și a fost bătut de dactilografie tot în acea încăpere, apoi depus pe biroul lui Solopentiaș.

Copierile au circulat printre colegi, au fost răsfățate și citite de toți cei ce au vrut să-l citească.

Acest articol - singura lucrare pe care am scris-o - după înțelegerea din U.R.I.I. - se găsește în arhiva Oficiului de studii.

Încercările n'am încercat, dintr-un sau prin altii, încredințată n'am avut curaj și nicio mi-am exprimat via mai rău dintr-un, de a ne straga sau distinge lucrări de ale mele aflate la Statistică, (la arhivă sau în fostul meu birou) privitoare la U.R.I.I.

Asupra noticiilor mele am discutat - în același fel - cu cei pe care i-am invocat mai sus (cu cei cu care am discutat și materialul strâns cu prilejul primei deplasări)

În cursul discuțiilor purtate am subliniat totdeauna realizările și forța Regimului sovietic.

La statistică am purtat o asemenea discuție (cu primivora anului 1943) în cabinetul medical în prezenta Dr. Iavrova și pacienților. De atunci Dr. Iavrova mă "demonstra" ca bolșevic periculos și spunea: "Voi pierde Războiul dacă printre noi sunt trădători".

de vorbă lui Semetco" 15

Despre "democrația" mea de către Moșna, 28.8.1948 - a
vorbii și Matilda Demetrescu (Stefanescu) care mă averta
că ar fi întocmit lucrări anti-sovietice.

După 23 August, hitlistul Moșna ajunsese secretarul
organiz. P.C. dela Statistică. Am trimis articolului referințe
asupra-i (cuprinzând și cele de mai sus) și a fost înlocuit
din funcția de secretar (am știu dacă și din Partid)

Peter Onica și Matilda Demetrescu știu despre intervenția
mea -

Cu Sergiu Kopler am purtat deseori discuții
asupra "celor vândute" în U.R.S.S. (era de fapt Ana Solomon,
până și Moșna M.) Pentru altele i-am spus că am
rătălit multe urmasi care s'au predat nemților și mi
am intrat în politica ungară.

I-am spus acest lucru (pentru celelalte aspecte
total favorabile U.R.S.S.) pentru că mi era legătura
de partid și pentru a sublinia tăria răsunetelor de con-
știință de clasa ale chialuii. (cei mei unelte erau
fi de fapt chialuii) după aproape 10 ani dela deschi-
sură. El a adoptat o atitudine de negare - după
părerea mea mediatică - (eu nu găseam nimic anormal
în acest fapt, în toate cu cea impresiune se uclănt)
și discuția s'a transformat într-un incident.

Bineînțeles, în alții m'am discutat cu aceeași temă -

c) Ce s'a întâmplat cu materialul adus și cum
preluant de mine?

Despre articol am vorbit mai sus. Poate se
găsea vreo copie în secretarul biroului meu. Eu m'am
dat (cui a mi-a adus lucrurile) înlocuitor de a. și
distinge.

Lui Rău, Stănuțici sau Matilda Demetrescu le-am
cerut să ține hârtia din birou și restul obiectelor, să am
la ei ca să nu prezinte interes și să-mi aducă
restul?

Sa existe articolul nici eu nu am găsit și
al care mi-a adus lucrurile eu mi-a vorbit de el.

- Carntul meu cu notari îl aveam, în momentul
cândui, acasă -

După 23 August m l-am mai găsit. Am rostat
cu mi l-a ridicat siguranța ostate cu multe fire,
cărți etc. Poate tot siguranța să fi ridicat și material dela statistică -

După 6 Martie 1945, fiind unit la Poletic, m' au
dus la siguranță (local M.A.G.), am luat contact cu
tor. Zarefor sau Iosin, în primă cu unul dintre ei
am intrat în încăpșile rezervate depozitării lucrului
luat dela arestat, l-am pus pe un funcționar vechi
(în vârstă), care în trecut răspundea de aresto
lucru, să caute obiectele ridicate dela mine de
acasă -

După câteva zile, mi-a comunicat că le-a căutat
prețutându-mi și că m se găsește, că au fost distrușe
de un bombardament hitlerist (de după 23 August 1944)
ostate cu o aripă a locului în care se găseau
depozitate.

De atunci, până în momentul arestării mele,
m m'a preocupat sub nio formă nio sortă furnu-
rilor de nenumărat completate de mine, nio a
schitib - monografie pe care le trimisese lui Solo-
pentu și nio carntul meu cu notari, sau lucrarea
și nio de mine -

Michael Semeta

D E C L A R A T I E

1/. Intrebare :

Când și în ce împrejurări am cunoscut casa WECHSLER

Răspuns :

Am cunoscut casa WECHSLER spre sfârșitul primăverii sau începutul verii anului 1943 (în Mai sau Iunie 1943) în următoarele împrejurări : prin MIRA (SARBU) mi s'a comunicat că am fost trecut la dispoziția Comitetului Central având sarcini pe linie de U.P. și i-am fost predat lui KOFFLER.-

M'am întâlnit cu KOFFLER în casa lui ing. ALEXANDRU SOLOMON (de câteva ori), apoi s'a stabilit să schimbăm casa.- ANA SOLOMON, tehnicul lui KOFFLER din acea perioadă, m'a dus pentru prima oară (cu toate precauțiunile dictate de tehnica conspirației de războiu) în casa WECHSLER.-

Împrejurările în care am fost introdus în casa WECHSLER, nu mi-au îngăduit să cunosc nici numele gazdelor, nici numele străzii și numărul casei.- Abia mai târziu, mi-am dat seama că gazda se ocupă cu comerțul de stofe, după niște esanșioane pe care le-am văzut în casă.- Numele străzii și numărul casei mi-au rămas necunoscute până după cădere, ca și numele gazdelor (intram și ieșeam numai noaptea în 1943, deci pe camuflaj).-

În casa WECHSLER am fost adeseori, aproximativ odată pe săptămână (de Sâmbătă seara până Duminică seara), din Mai sau Iunie până în Decembrie 1943, deci până la cădere.-

În vecinătatea casei WECHSLER se află o altă casă (prima pe aceeași parte a străzii, în spre centru) în care locuia un prieten al lui PAUL WECHSLER.- Prin toamna anului 1943, KOFFLER mi-a dat numărul telefonului acestuia pentru a-i comunica lui WECHSLER imposibilitatea de a veni la vreo ședință, etc.- (Bineînțeles, comunicările urmau să fie făcute într-o formă conspirativă).-

Nu am folosit niciodată acest telefon.-

2/. Intrebare :

De către cine și în ce scop era folosită casa WECHSLER ?

Răspuns :

Casa WECHSLER era (depindea) a lui KOFFLER, ca atare era folosită de el și în scopurile stabilite de el.- I-a procurase ing. ALEX. SOLOMON.-

KOFFLER ținea în această casă ședințele biroului U.P. cu mine, M. MAGHERU, M. BIJI, VLADESCU-RACOASA.- Deasemenea cu delegații P.C. care duceau tratative cu S.D. și U.T., M. MAGHERU și PETRE ION.-

Imi amintesc că la ieșirea dela o ședință care durase peste ora stabilită, l-am întâlnit lângă poartă pe PETRE IOSIF care intra în casă (cred că nu mă înșel, se poate controla).- Din informații obținute dela MIRCEA BIJI, am aflat că tot în această casă a fost dus-pentru tratative - și PETRU GROZA.- Nu știu în ce măsură casa era folosită de KOFFLER și pentru ședințe cu alte colective de muncă cărora răspundea, precum : Propagandă, Comisia Financiară.- În pauzele dintre ședințele noastre KOFFLER făcea uneori socoteli cu PAUL WECHSLER și număra bani (bani dați personal de WECHSLER sau colectați de el în cadrul Comisiei Financiare ?).-

La fel am auzit vorbindu-se în casă despre Văcărești (LILI WEIGL), mâncare pregătită în casă și dusă la Văcărești.-

ALEX. SOLOMON, CALMANOVICI pot spune dacă în casă se țineau ședințe și cu Comisia Financiară.-

PETRE IOSIF și ILIE ZAHARIA, la fel, dacă se ținea ședințe și cu Propagul.-

ANA SOLOMON și soția ing. KUHN (O.B.I.C.) erau în acea vreme tehnicile lui KOFFLER, ca atare alături de WECHSLER, ele știu cine intra în casă și în ce scop era folosită casa.-

În casă se aducea uneori și material de Partid care se prelucra în timpul ședințelor, luându-se toate măsurile pentru a fi - la nevoie - distrus.-

Știu că KOFFLER rămânea uneori să doarmă în casă și le spunea gazdelor că are de lucru (deci se adusesse material în casă.-

Imi amintesc că în această casă KOFFLER a corectat și a multiplicat - cu concursul gazdelor care băteau la mașina de scris - unul dintre discursurile tov. STALIN.-

Nu am știut însă că această casă este folosită și drept casă de depozit ceea ce ar fi fost împotriva regulilor.-

Cât despre folosirea conspirativă a casei, KOFFLER era foarte sever cu noi ; ne aducea numai prin tehnicii lui și cu câte două mașini (rar se întâmpla să se folosească o singură mașină).-

O singură dată, M. MAGHERU (după ce s'a "curățat" și folosind mașină) a intrat în casă venind dela o întâlnire cu delegații S.D., C. POPESCU despre care se spunea mai târziu că este agent și încă unul al cărui nume nu-l rețin).- Se înțelege că M. MAGHERU a făcut o imprudență pentru că fusese urmărit

Cât despre discuțiile (de muncă) avute în casă, nu se poate spune că erau bine conspirate.-

Uneori mai auzeam câte ceva și gazdele sau - îmi amintesc că odată am fost obligat de KOFFLER să raporteze despre munca de Propag. în prezența lui M. MAGHERU și PETRE IOAN, care nu aveau nimic comun cu această muncă și cari puteau foarte bine să se izoleze (retragă) în altă cameră sau în altă parte a camerei în care se ținea ședința și care era foarte spațioasă.-

Eu am protestat împotriva aceste încălcări a regulilor conspirative, dar KOFFLER a insistat (era în perioada când cerusem sancționarea lui FORIS) pentru imoralitate și m'a obligat - cu acordul colectivului - să-mi fac raportul.- MIHAI MAGHERU și PETRE IOAN pot confirma cele de mai sus.-

Din câte știam eu, aceasta era folosința casei WECHSLER și condițiile de folosire.-

3/. Întrebare :

Care este cauza și în ce împrejurări a căzut materialul de Partid din casa WECHSLER ?

Răspuns :

Așa dar, eu știam că în casa WECHSLER se ține doar ședințe și intra material în trecere, în general numai cel necesar ședințelor, material expediat imediat în case speciale de depozitare.-

După cum am spus mai sus, în casă se intra cu respectarea unei stricte conspirații (despre greșala lui M. MAGHERU am aflat abia după 23 August, cu toate că dacă eram mai atent mi-ași fi putut da seama chiar atunci).-

Deosebit de folosirea a două mașini, în casă nu se intra, dacă semnul dela intrare (de obicei cu câinele-lup- al gazdelor sau chiar una dintre gazde) nu erau la locul stabilit.-

Despre existența unei întregi arhive de Partid în

această casă și despre căderea ei, am aflat după circa una lună jumătate dela cădere, când am reluat legăturile cu KOFFLER

KOFFLER mi-a spus că MIRCEA BIJI i-a dat pe soții WECHSLER la câteva ore după arestare, că a doua zi de dimineață, BIJI s'a dus cu agenții la casă, că agenții n'au sunat ci au așteptat ca WECHSLER să iasă singur pentru a-și conduce copilul la școală (lucru pe care îl știa delă M.BIJI).-

WECHSLER a eșit, a fost imobilizat de agenți, acești au năvălit repede în casă, au imobilizat-o și pe soția lui și au început percheziția dând apoi de material.-

La întrebarea mea : "Ce caută materialul într'o casă de ședințe ?".- KOFFLER mi-a răspuns că se află în trecere și că niște împrejurări și coincidențe nenorocite-l-au împiedicat să-l expedieze cu câteva zile mai devreme - așa cum se stabilise - într'o casă de depozitare.- (Dacă nu mă înșel, printre aceste coincidențe se număra și o oarecare neglijență a tehnicului său care n'a pregătit și n'a mutat la timp materialul.-

KOFFLER îmi spunea deasemenea că se luaseră toate măsurile pentru ca materialul - la nevoie - să poată fi distrus. De câte ori suna cineva, unul dintre soții WECHSLER se ducea la material, pregătit pentru ca la nevoie să-i dea foc, dar că agenții nu au sunat și - așa cum s'a arătat mai sus-au intrat prin surprindere și au pus mâna pe material.-

Curând după ce am primit aceste "lămuriri", mie mi s'a schimbat legătura și n'am mai discutat cu nimeni despre căderea materialului de Partid din casa WECHSLER, până după 23 August 1944.-

După 23 August 1944, i-am întâlnit pe soții WECHSLER și SOLOMON care mi-au confirmat cele spuse de KOFFLER, cu următoarele precizări făcute de ALEX.SOLOMON : în casa WECHSLER mi-a spus ALEX.SOLOMON - el a amenajat în baza dispoziției lui KOFFLER, o ascunzătoare pentru material, după părerea lui foarte ingenios construită (într'un coș de sobă sau o firidă în care se agăța și se suspenda materialul și imposibil de descoperit.-

Dacă în ziua căderii, materialul s'ar fi aflat în ascunzătoare și în afară (BIJI necunoscând ascunzătoarea)n'ar fi căzut.-

Dece era materialul afară ? ALEX.SOLOMON nu mi-a spus-o și nici pe WECHSLER mi l-am întrebat.- Poate se lucra ceva la el ? Poate să mi se fi dat - întrecât și fără detalii această explicație - ca răspuns la o întrebare a mea firească de altfel ?

Deobicei m'am întâlnit cu ALEX.SOLOMON și WECHSLER în prezența soțiilor lor.- Ori ele mă recunoscuseră la Siguranță și le stîngherea evocarea și discuțiile asupra căderii așa că nici eu nu prea le-am cerut multe detalii.-

Acestea sunt - după știința mea împrejurările căderii materialului din casa WECHSLER.-

4/. Intrebare :

Ce a mai căzut odată cu materialul din casa WECHSLER și din ce cauze ?

Răspuns :

Odată cu casa și materialul din casa WECHSLER au mai căzut și următorii : M.MAGHERU, ANCA MAGHERU, PAUL și GET WECHSLER, ANA SOLOMON, MIRCEA BIJI, Dr. BOBI (ILEANA) DINULESCU, VLADDESCU-RACOASA, GH.SIMEON, PETRE IOAN.-

Au fost ridicați și eliberați : PETRE GROZA, GH.MICLE, BUCUR SCHIOPU și DINU NEGREANU dela Statistică.- Nu știu dacă nu a fost dus la Siguranță și apoi eliberat și N.OANCEA?

Eu am izbutit să scap - prin fugă - din mîna agenților.-

Din ce cauze au căzut cei de mai sus ?

Din discuțiile cu KOFFLER și-după 23 August- cu cei căzuți(WECHSLER, ANA SOLOMON, Dr. BOBI DINULESCU, frații MAGHERU) reiese că BIJI i-a dat pe WECHSLER, pe GROZA, MICLE BUCUR, SIMEON Dr. BOBI DINULESCU (technicul lui) și pe mine, GET WECHSLER pe ANA SOLOMON și împreună i-am recunoscut pe ceilalți și pe RACOASA (dat tot de BIJI ca și pe PETRE ION).-

Deasemenea, din informațiile lui KOFFLER și MAGHERU este de presupus că și POPESCU (delegatul S.D.) l-a dat pe MIHAI MAGHERU ca și pe PETRE IOAN.-

Cât despre mine, am crezut mult timp (mai bine de o lună) că am fost dat de VICTOR EVZICOV care căzuse înainte și căruia îi fusesem desconspirat de TINCUTA DAVIDOVICI.-

BIJI, la rîndu-i a fost dat de STOIANOVICI, antrenat în aceeași cădere cu EVZICOV.-

Așa dar, cauzele căderii celor de mai sus sunt :

- proasta purtare a lui STOIANOVICI
- " " " " M. BIJI
- " " " " GET WECHSLER
- " " " " ANA SOLOMON
- " " " " BOBI DINULESCU

(care deasemenea i-a cunoscut pe ceilalți)

- delegatul S.D.agent de Siguranță

Aceasta îmi este declarația pe care o dau și o
semnez de bună voe și nesilit de nimeni.-

ss/. MIHAIL LEVENTE

1 Noembrie 1950.-

1. Noiembrie. 1950

285

- Declarație -

1) Intrebare: Când și în ce împrejurări am cunoscut casa Wechsler?

Răspuns: Am cunoscut casa Wechsler spre sfârșitul primăverii sau începutul verii anului 1943 (în mai sau iunie 1943) în următoarele împrejurări: prin Mira (Sarkis) mi s'a comunicat că am fost trecut la dispoziția Comitetului Central având sarcini pe linie de U.P. și i-am fost predat lui Kofler. M'am întâlnit cu Kofler în casa lui ing. Alexandru Solomon (de câteva ori), apoi s'a stabilit să schimbăm casa. Ana Solomon, tehniciul lui Kofler din acea perioadă, m'a dus pentru prima oară (cu toate precauțiile dictate de tehnica conspirației de război) în casa Wechsler. Împrejurările în care am fost introdus în casa Wechsler, mi-au îngăduit să cunosc aici numele gazdelor, aici numele străzii și nr. casei. Abia mai târziu, mi-am dat seama că gazda se ocupă cu comerțul de stofe, obținând unele esantioane pe care le-au vândut în casă. Numele străzii și nr. casei mi-au rămas necunoscute până după căderea casei numele gazdelor (într-o zi și într-o noapte, în 1943, deci pe complotaj).

În casa Wechsler au fost adeseori, aproximativ odată pe săptămână (desămbătă seara până duminică seara), din mai sau iunie până în Decembrie 1943, deci până la cădere.

În vecinătatea casei Wechsler se afla o altă casă (prima, pe aceeași parte a străzii, în spate), în care locuia un prieten al lui Paul Wechsler. Prin toamna anului 1943, Kofler mi-a dat nr. telefonului acestuia pentru a-i comunica lui Wechsler interdicția de a veni la vre o sedință etc. (Prințelul, comunicațiile umane să fie făcute într-o formă conspirativă).
Eu am folosit niciodată acest telefon.

2. Întrebare: De câte cine și în ce scop era folosită casa Wechsler?

Răspuns: Casa Wechsler era (depindea) a lui Kofler, ca atare era folosită de el și în scopurile stabilite de el. Îl o numeam înq. Alex. Solomon.
Kofler ținea în această casă sediile biroului U.P. în mine, M. Maghem, M. Boji, Stănescu-Pă. Com. Deosemena, în delegații p.e. care ducuseră tratative cu S.D. și N.T., M. Maghem și Petre Ioan.
Am auzit că la ieșirea dela o sedință, care durase peste ora stabilită, l-au tutăluit, lângă poartă pe Petre Ioan care intra în casă (lud cu un-mă țol, se poate controla). Din informații obținute dela M. Boji, am aflat că tot în această casă a fost dus - pentru tratative - și Petre Groza. Acestui în se măsoară cam era folosită de Kofler și pentru sedințe cu alte colective de unco că era răspundia, precum: Propag, Comisia Financiară. În pauzele dintre sedințele noastre, Kofler făcea, uneori societăți cu Paul Wechsler și unu-vă bani (Bani date personal de Wechsler sau colectate de el în cadrul comisiei financiare?)
Sa fel, am auzit vorbindu-se în casă despre

- 3 -
Văcărești, Lili (Weigl), mâncare pregătită în casă și
dusă la Văcărești. 286

Alex. Solomon, Calmanovici pot spune dacă în
casă se ținau sedințe și cu Comisia Financiară -
Petru Boris și Ghe. Zaharia, la fel, dacă se ținau
sedințe și cu Propagandă.

Alex. Solomon și saterul inginerului Kuku (O.B.F.C.)
erau în acea vreme tehnicieni lui Kopler ca atare
calități de Wechsler, ele stiu cine intra în casă și în
ce scop era folosită casa.

În casă se aducea meuri și material de partid
care se prelucra în timpul sedințelor, luându-se toate
măsurile pentru a fi la nevoie - distins.

Stiu că Kopler rămânea meuri să domenească în
casă și să spună gardelor că are de lucru (deci
se aducea material în casă).

Amiintesc că în această casă Kopler a creștat
și a multiplicat cu concursul gardelor care băt看
la marina de scut - unul dintre discursurile lor.
Stalin.

Am amintit însă că această casă este folosită
și drept casă de depozit ceea ce ar fi fost împotriva
regulilor.

Cât despre folosirea conspirativă a casei, Kopler
era foarte secret cu noi; ne aducea numai
prințepțiile lui și cu câte două mașini (dar se
întâmpla să se folosească o singură mașină).

O singură dată, M. Maghin (după ce s'a "cură-
țat" și folosind mașină) a intrat în casă venind
de la o întâlnire cu delegații S.D. (Popescu, după
care se spunea mai târziu că este agent și în că
unul al căruia nume nu-l știu). Se înțelege
că M. Maghin a făcut o imprudență pentru că fusese urmat.

Cât despre discuțiile (de muncă) avute în casă,
nu se poate spune că erau bine conspirative.
Unii mai aveau câte ceva și gardele erau

- mi amintesc că odată am fost obligat de Kofler să raportez despre munca de Rapaz în prezenta lui M. Maghem și Petru Ioan care mi arăuă nimic comun cu această muncă și care puteau f. bine să se izoleze (retragă) în altă cameră sau în altă parte a comunei în care se ținea sedința și care era f. spațioasă.

Su am protestat împotriva aștei încălcări a regulilor conspirative, dar Kofler a insistat (era în perioada când începem sancționarea lui Tries pentru inactivitate) și mi a obligat - cu acordul colectivului - să-mi fac Raportul. Mihai Maghem și Petru Ioan pot confirma cele de mai sus.

Din câte știu eu, aceasta nu folosea, ca și Wechsler și comitentele de folosire.

-3- Întrebare: Care este camera și unde se înfrumusețea
ca să zic materialul de partid
de la casa Wechsler?

Răspuns: Așa dar, eu știu că în casa Wechsler se țineau doar sedințe și intra material în treacare, în general numai cel necesar sedințelor, material expediat imediat în case speciale de depozitare.

După cum am spus mai sus, în casă se intra cu respectarea unei stricte conspirativități (despre găsala lui M. Maghem am aflat abia după 20 August cu toate că dacă eram mai atent mi-ar fi putut da seama chiar atunci).

Deosebit de folositor a două mașini, în casă nu se intra decât numai de la intrare (de obicei cîinele-lup al gardului sau chiar una dintre gădi) un mare la locul stabilit.

Despre existența unei întregi arhive de partid în această casă și despre căderea ei, am aflat după circa una lună jumătate de la

cădere, când am reținut legăturile cu Kofler. 287
Kofler mi-a spus că M. Biji i-a dat pe tată
Wechsler la câteva ore după arestare, că a doua
zi de dimineață, Biji s'a dus cu agenții la casă,
că agenții n'au sunat ci au astupat ca Wechsler
să iasă singur pentru a-l conduce copilul la școală
(cum pe care îl știu de la M. Biji).

Wechsler a ieșit, a fost imobilizat de agenți,
aceștia au năvălit repede în casă, au imobilizat-o
și pe soția lui și au început pichetajul dănd apoi
de material.

S-a întrebarea mea: "ce cântă materialul într-o
casă de sedință?" Kofler mi-a răspuns că se
afla în țicnire și că nuște împrejurări și coincidențe
nenorocite, l-au împiedicat să-l expedieze cu câteva
zile mai devreme - așa cum se stabilea într-o casă
de depozitare. (Dacă m-am înșel, printre aceste
coincidențe se număra și o oarecare neglijență a
tehnicienilor sau care n'a pregătit și n'a mutat
la timp materialul)

Kofler îmi spunea de asemenea că se luaseră
toate măsurile pentru ca materialul - la nevoie -
să poată fi distrus. De câte ori omul cinea, unul
dintre tată Wechsler se ducea la material, pregătit
pentru ca la nevoie, să-i dea foc, dar că agenții
nu au sunat și - așa cum s'a arătat mai sus -
au intrat prin surprindere și au pus mâna pe
material.

Cuând după ce am primit aceste "lămuri", mie
mi s'a schimbat legătura și n'am mai discutat
cu nimeni despre căderea materialului de parchet
din casa Wechsler, până după 23 August 1944.

După 23 August 1944, i-am întâlnit pe tată
Wechsler și Solomon care mi-au confirmat cele
spuse de Kofler, cu unele precizări fă-
cute de Alex. Solomon: în casa Wechsler - urma

Spus Alex. Solomon - el a amenajat în buna dispoziție lui Kofler, o ascunzătoare pentru material, după părerea lui fr. ingineros constructiv (cu tr'un cos de sobă sau o fîndă în care se agăta și se suspenda materialul) și imposibil de descoperit.

Dacă în ziua căderii materialul s'ar fi aflat în ascunzătoare și un afară (Bogi nemurind un ascunzător) n'ar fi căzut.

De ce era materialul afară? Alex. Solomon nu mi-a spus-o și nici pe Wechsler nu i-am întrebat. Poate se lunea ceva la el? Poate s'ar fi dat în treacăt și fără detalii - această explicație - cu răspuns la o întrebare a mea, firească din altfel?

Deoarece m'am întâlnit cu Alex. Solomon și Wechsler în prezenta satirilor lor. Or ele n'au recunoscut la siguranță și le stînghera evocarea și discuțiile asupra căderii așa că nici eu nu prea le-am cîntat multe detalii.

Acuma sunt - după știința mea. împrejurările căderii materialului din casa Wechsler -

4. Întrebare : Ce a mai căzut odată în materialul din casa Wechsler și din ce cauze?

Răspuns : Odată în casa și materialul din casa Wechsler au mai căzut și următorii: M. Maghem, Anca Maghem, Paul și Get Wechsler, Anca Solomon, Mircea Bogi, Dr. Bohi (Gleana) Dimulescu, Vlădescu - Răcoasa, Gh. Simeon, Petru Ioan.

Au fost ridicați și eliberați: Petru Groza, Gh. Luică, Bunea-Schiopu și Dinu Negreanu dela Statistică. Urmări dacă n'a fost dus la siguranță și apoi eliberat și H. Danuș?

Eu am izbit să scap - prin fugă - din mîna agenților.

Din ce cauze au căzut ei de mai sus?

Din discuții cu Kofler și - după 23 August - cu ei

căzut: (Wechsler, Ana Solomon, Dr. Boli Dimulescu, frate Micu-ghem) reiese că Biji i-a dat pe Wechsler, pe Griza, Micu-ghem, Buncu, Simeon, Dr. Boli Dimulescu (tehniciul lui) și pe mine, Get Wechsler pe Ana Solomon și împreună i-au recunoscut pe cetățeli și pe Răcoasa (dat tat de Biji) cași pe Petru Toman.

Deosemena, din informațiile lui Kopler și Maghem, este de presupus că și Popescu (delegatul S.D.) l-a dat pe Mihai Maghem cași pe Petru Toman.

Cât despre mine, am crezut mult timp (mai bine de o lună) că am fost dat de Victor Szecov care căzuse înainte și că ar fi fost un desconfiat de Timotei Davidovici.

Biji, la rândul-i, a fost dat de Ștefanovici, autenat în aciași cedere în Szecov.

Așa dar, cauzele căderii alor de mai sus sunt:

- pronta putere a lui Ștefanovici.
- " " " " M. Biji.
- " " " " Get Wechsler
- " " " " Ana Solomon
- " " " " Dr. Boli Dimulescu
- (cine deosemena i-a recunoscut pe cetățeli)
- delegatul S.D. agent de siguranță.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau și o semnez de bunăvoință și nerăd de nimeni.

Mihail Șevintu.

- Declarație -

- Casa Wechsler și căderea materialului de patid.

Casa Wechsler (Str. Gărgăului) depindea de Kofler (era al lui) înainte de căderea dela în Decembrie 1943 stiam că această casă este folosită numai pentru sedinte. Bineînțeles că în timpul sedintelor se adunau (prin tehnică, Ana Solomon) materialele de prelucrat în sedinte, dar aceste materiale - așa stiam, așa era regula - și erau expediate apoi în alte case, în casele - depozit (cu le cușoare). Cât timp stăteau în casa Wechsler, se luau toate măsurile pentru ca ucrainii să fie distruși (se instalau la îndemână un vas sau o tavă de metal, chibrituri și spirit). Uneori, și mai, Kofler scria sau cu ajutorul gardienilor multiplica de mașină ^{de scris} documente de patid - care urma să plece - ca și restul materialului la terminarea sedinței.

De asemenea, stiam că de câte ori Kofler rămânea să doarmă în casa - Casa era sub controlul exclusiv al lui Kofler și tehnicului său, Ana Solomon. Eu nici nu-i cunoșteam numele lui Wechsler și nici numele străzii și numărul casei. Kofler, ca legătură superioară și responsabil al casei - așa cum era și firesc - mi-a interzis și mie și eloraltă tot. ~~pe~~ cunoșterea acestor detalii conspirative.

Din câte stiam în casă erau aduși de Ana Solomon sau unul dintre soții Wechsler, cu respectul regulilor conspirative (cu 2 mașini - schimb de mesaje următorii: eu, M. Hagkara, M. Biji, Vlădescu-Răcoara, Petre Ton. Nu stiam dacă Kofler ținea sedinte în aceeași casă și cu alte colective a căror răspundere o avea pe mine; Comisia Financiară sau Propag.

Casa fusese recantată² (am aflat acest lucru după 29¹¹ ~~23~~ ~~1943~~ ~~1944~~
August dela Recutor) de tov. ing. Alexandru Solomon-
In casa nu se intra decât ades la tehnică - așa cum
am arătat și după ce s-a constatat că semnul
special (casă este curată) este la locul lui -

De obicei acest semn era fie câinele - lup
al gazdilor, fie chiar una dintre garde instalate la
poartă. Ca apreciere generală, casa părea a fi
f. conspirativ folosită și Kopler ne impunea ca
mai riguroasă conspirativ cu toți că eram totuși
legali. Abia în pragima căderii (am aflat după
23 August dela satul Solomon, cu toate că ar fi
putut ști chiar atunci dacă eram mai atente)
a intrat M. Maghem care venind la o sedință
dela o întâlnire cu ziarul-democrat (Popescu? și
pe al 2-lea nostru nume îl chiamă) după care fusese
urmărit de 'agenți' - M. Maghem luase bineînțeles
o mașină pentru a scăpa de urmărire, totuși
gestul lui a fost risicat plin de riscuri -

Alături de casa Weckler (pe aceeași parte a străzii,
prima casă spre centru) locuia un prieten de al
lui Weckler căruia mai târziu, (Toamna lui 1943)
i-am aflat telefonul (mi s'a dat). Prin acest
telefon i-am fi putut comunica lui Paul Weckler
(asa se stabilise), sub o formă conspirativă, că nu
pot veni la vreo sedință etc.

În aceasta casă s-au ținut sedințe de 24 ore
(de sâmbătă până până dimineața seara) de
Kopler cu noi (cei indicați mai sus - biroul C.C.U.B.)
aproape în fiecare săptămână, toate vara și
toamna (până la cădere) anului 1943.

Așa dar un straniu că aceasta casă este o
casă-depoziț de materiale sau acte de partid -
Deaceia când am venit să-mă aresteze pe mine
(este drept că me știu că am fost dat de Biji,

dimpotrivă udeam că au fost dat de J. Zvico, fata de care mă descompunase recent tor. Tincuta Hinkelstein - Davidovici, ceae i-au și comunicat lui Kofler că mi-a răspuns în scris, prin Tor. Sasa Sidorovici, după moi bine de o lună că mi-a dat (Biji) m. m. am găsit să folosesc telefo- unel vecinului și să-l alarmez pe Wechsler - Doaltfel, ar fi fost inutil. Wechsler și materialul căzuseră în căteva ore mai de vreme -

Kofler mi-a comunicat primul (prin Februarie sau Martie 1944) împrejurările căderii casei Wechsler și a materialului. Mi-a spus că Biji i-a dat pe soții Wechsler imediat după arestare, că ei și de dimineață și dus cu agenții la casă, că agenții n' au știut ci au așteptat ca Wechsler să iasă singur pentru a. și conduce copitul la școală, (cum pe care îl știu de la Biji) Wechsler a ieșit, a fost imobilizat de agenți, care au năvălit repede în casă, au imobilizat-o și pe soția lui și au început prădăria găsim materialul - La intrarea mea ce căuta materialul într-o casă de sedință, Kofler mi-a spus că se afla în tunc și că viste împrejurări și coincidențe nevorcite li-au împiedicat să-l expulzeze într-o casă de depozit cu căteva zile mai devreme (dacă m. m. înșel, pentru aceste coincidențe se numără și o oarecare neglijență a tehnicii sale în pregătirea casei de depozit și mutarea materialului - așa mi-a spus Kofler). Kofler mi-a spus de asemenea că se luase toate măsurile ca materialul să fie distrus la orice încercare de a pătrunde în casă (când sune orice, unul dintre Wechsler se duce la material, pregătit ca la nevoie să-i

de a face), dar -4- cu agentii mi au sunat ~~pe~~ ^{la} Biji care le-a spus că e mai bine să estept
să iasă Paul Wechsler din casă pentru a-și convoca capitolul,
au realizat surpriza și au pus mână pe material.

Curând după aceea mi s-a schimbat legătura
și n'am mai discutat cu nimeni despre căderea
casei și a materialului de partid până după 23 August
1944 când i-am întâlnit pe sotrul Wechsler și sotrul Solo-
mon cari mi-au confirmat ceea ce mi spusese Kofler
despre căderea casei și a materialului cu următo-
arele precizări în plus făcute de ing. Alex. Solomon:

În casa Wechsler - mi-a spus Alex. Solomon - el a fost
testamentat de Kofler să amenajeze o ascutătoare
pentru material. El a amenajat a asemenea ascută-
toare, după planul lui fr. inginer ~~și~~ construită (într-un
coș de fum sau o fîrdă, materialul fiind ambalat
și suspendat) și imposibil de descoperit. Dacă materialul
și-ar fi aflat la locul lui - în această ascută-
toare, pe care Biji nu o putea cunoaște, n'ar fi
căzut. De ce era afară? ~~Asta mi s-a spus~~ Alex.

Solomon mi-a spus-o și aici pe Wechsler
mi i-am întâlnit. Poate se luase ceva de el?

Poate că mi s-a spus Wechsler că acesta era materialul,
și mi-o spus în treacăt, ca răspuns la vro întrebare
de a mea - firească de altfel...? Spun poate,
pentru că n'au putut o discuta organizată cu
de întrucât era un subiect "jenant" pentru
sotrul lui Wechsler și Anna Solomon, care vorbiseră
la siguranță și mă recunoscuseră și pe mine -
Or cum cu sotrul m'am întâlnit de obicei - în
prezența sotrului și simțeam jena lor - evitam și
eu discutarea acestei teme -

Luigi Severide

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul MIHAIL LEVENTE, la întrebările puse de-
clar următoarele :

I.- Când și în ce împrejurări l-am cunoscut pe
SABIN MANUILA ?

În toamna anului 1941 (luna Noiembrie) am fost numit
controlor șef la Statistică.- Eram în acea perioadă mobilizat
în Dobrogea.- Numirea mea la Statistică (Statistica depindea
de Președinția Consiliului de Miniștri) mi-a îngăduit să obțin
mobilizarea, am venit la București și prin mijlocul lunii Noem-
brie m'am prezentat la birou, fiind repartizat la Oficiul de
Studii al cărui director era ANTON GOLOPENTIA.-

Numirea mea la Statistică m'a surprins oarecum ;
obțineam și o avansare (înainte eram subșef-birou la Ministerul
Finanțelor), de două grade, un salariu mai bun, imbinam - într'o
oarecare măsură - munca de birou cu studiile, etc.- Deci obțina-
neam o serie de avantaje care în acel timp, nu prea se acordau
drept recompensă meritelor.- Mai mult, nu făcusem nici cel
puțin o cerere de numire.- M'am interesat și mi s'a spus (de
către STOIANOVICI - care fusese membrul unei celule de stu-
denți al cărui secretar am fost și cu care eram în termeni
foarte prietenești - și de către GOLOPENTIA - care îmi fusese
asistent la sociologie și director în perioada Serviciului
Social) că Statistica s'a reorganizat brusc, că MANUILA a ob-
ținut un însemnat spor bugetar din partea " mareșalului " și
că GOLOPENTIA a obținut odată cu gradul de director și dreptul
de a-și recruta subalternii și încadra direcția și că - prin-
tre alții - și-au adus aminte și de mine.- Într'adevăr, nu
eram singurul în această situație : controlori - șefi și re-
ferenți - șefi fuseseră numiți o serie de foști colegi de Fa-
cultate, socotiți de actualii directori (foști asistenți uni-
versitari, GOLOPENTIA, STAHL) ca mai răsăriți.-

Deasemenea, întrucât cu multe luni înainte auzisem
că s'ar reorganiza Statistica, îl întâlnisem pe GOLOPENTIA ca
și pe STOIANOVICI (care îi era secretar) și îi rugasem " să
nu mă uite ".-

În împrejurările descrise mai sus, l-am putut cunoaște pe SABIN MANUILA, director general al Statisticii.-

În primele luni, îl vedeam dela distanță, îl salutam și atât.- La începutul anului 1942, am primit împreună cu PAVEL CONST., sarcina de a întocmi o lucrare experimentală de arondare a câtorva unități administrative (6 județe).- Lucrarea se întocmea în colaborare cu Ministerul Internelor.- De această lucrare se interesa și MANUIILA.- Cu acest prilej am dat prima oară mâna cu el.-

Mai târziu, în 1943, mi s'a dat o altă sarcină; colectarea datelor statistice din toate domeniile și organizarea unui fișier cu date statistice.- Si această lucrare îl interesa pe MANUIILA și cu acest prilej am fost chemat de câteva ori la el pentru a-i expune planul de organizare al fișierului și a primi indicații din partea lui.- Prin GOLOPENTIA mi-a pus la dispoziție 3 funcționari și o masă de scris pe care o foloseam împreună.- Se stabilise ca, după organizarea acestei munci, să ia ființă o secție a " Fișierului datelor statistice" pe care să o conduc.-

În toamna anului 1943, GOLOPENTIA lipsea (era în Transnistria) și lipseau și colegii mai mari în grad decât mine (BIJI, SUCIU, OANCEA, etc.), care primiseră conducerea unor secții cu sediul în alte localuri.-

Mi-a revenit sarcina de a-l înlocui pe GOLOPENTIA.- Si cu acest prilej l-am revăzut de câteva ori (prezentări de lucrări, semnarea de adrese, etc.) pe MANUIILA.-

Pentru că a venit vorba de semnarea de lucrări, țin să adaug că l-am semnat adesea în fals.- Am întocmit - în numele lui - mai multe adrese către Marele Stat Major prin care ceream scutirea de mobilizare a funcționarului M.LEVENTE, fără de care activitatea statistică se va resimți într-o asemenea măsură încât nu s'ar mai putea răspunde de buna executare a lucrărilor cerute de Președinția Consiliului de Miniștri.-

Aceste adrese false se găsesc la M.ST.M.- Ele au fost întocmite cu sprijinul funcționarilor VOICULESCU EUGENIA (dela registratură - imi da stampila), D-na CONSTANTINESCU (dela Oficiul Studii - imita semnătura lui MANUIILA) și cu știința mai multor colegi, dactilografelor, etc.-

În iarna anului 1943-44, m'am ilegalizat și nu l-am mai întâlnit pe MANUIILA până după 23 August 1944.-

După 23 August 1944, m'am dus la Statistică să-mi ridic salariul restant, să-mi revăd foștii colegi, etc.- Cu această ocazie am trecut prin mai multe birouri și prin ale

"șefilor".- L-am revăzut pe MANUILA - cași în trecut - în prezența altora și am schimbat cu el câteva cuvinte uzuale (i-am mulțumit pentru referințele favorabile pe care le-a depus în favoarea mea și a lui BIJI, la proces.-

Stiam despre aceste referințe dela KOFFLER și socoteam că gestul lui MANUILA a fost destul de frumos).-

Apoi l-am revăzut la o recepție (în public și în fugă), am dat mâna cu el și atât și mai târziu la un spectacol (cred că la IGOR MOISEV), la Aro, în condițiuni asemănătoare celor dela recepție.-

În 1947 - Aprilie sau Mai - lucram într'un colectiv de Partid la pregătirea reformei monetare.-

Colectivul era ajutat de mai mulți tov.sovietici.- Mie mi-a revenit sarcina de a procura date privitoare la sectorul agrar.- Asemenea date erau la Statistică - Tov.MAURER - în baza unei dispoziții a tov.GHEORGHIU-DEJ, l-a chemat pe MANUILA și i-a spus să-mi pună la îndemână datele necesare.-

Cu acest prilej am mai trecut de 3-4 ori pe la Statistică și l-am reîntâlnit pe MANUILA în prezența lui ONICA PETRE și alți funcționari cari strângeau datele cerute de mine.- M'a rugat să procur Statisticii păcură (era în Aprilie, poate chiar Martie și era încă frig) pentru a se putea lucra.- Am intervenit la Secretarul General dela Ministerul Minelor și Petrolului, Pleșoianu.- Nu știu care a fost rezultatul intervenției mele.-

De atunci nu l-am mai văzut pe SABIN MANUILA.-

În concluzie l-am întâlnit pe SABIN MANUILA de 10-15-20 ori, în împrejurările indicate mai sus.-

II.- Cari au fost relațiile mele cu SABIN MANUILA ?

Înainte de 23 August 1944, l-am întâlnit pe MANUILA numai la birou și numai în interes de serviciu.-

Relațiile mele cu el s'au limitat exclusiv la chestiunile de serviciu.- Nu am discutat absolut nimic în afara serviciului, nu a făcut, el sau eu, nicio apreciere politică, nici cel puțin o glumă etc.-

Dealtfel distanța erarhică dintre mine și el era foarte mare ; eu eram controlor-șef, apoi referent șef II-a (acelaș grad pentru Centfală).- Între mine și MANUILA erau : referenții șefi I-a (BUCUR, ROMAN, BIJI, OANCEA, etc.) subinspectorii generali statistici, (ONICA, CRESIN, etc.), inspectorii generali statistici, directorii, subdirectorii generali și secretari generali și apoi urma MANUILA.-

Deasemenea, MANUILA era foarte politicos și foarte distant totodată.-

Nu știu dacă până la cădere, MANUILA îmi reținea numele spun aceasta pentru a caracteriza relațiile mele cu el

După 23 August 1944, când eram la Poliție, am fost rugat să repartizez bunuri confiscate și Statisticii.- Poate m'a rugat (telefonic) SABIN MANUILA, nu cred (era prea mândru pentru aceasta) cred că GOLOPENTIA.-

Am răspuns rugăminții lor, repartizându-le unele bunuri (nu mai mult decât altora - se poate cerceta în scriptele Prefecturii Poliției - Brigada S. (Economică).-

Idem, la Controlul Economic.-

Ceeace m'a determinat să le satisfac cererea, erau bineînțeles și sentimentele de colegialitate față de funcționarii de Statistică, dar și convingerea că cei dela Statistică massa, spre deosebire de funcționarii altor instituții sunt mai strimtorați, nu pot fura, lua șperț, etc. pentru că n'au..... posibilitate, nu le dă nimeni bani pe datele lor statistice.-

În întâlnirile mele cu MANUILA, de după 23 August, întrucât situația mea se schimbaseră, am angajat foarte scurte și vagi discuții (în prezența celorlalți) cu caracter politic (ex.: cum se desfășoară războiul, forța Armatelor Roșii, nevoia de a învăța tehnică statistică sovietică și de a reorganiza corespunzător statistica noastră, etc.).-

Din aceste discuții am ieșit cu impresia că MANUILA este ostil sovieticilor, că ne reproșează năpăd "celor ieșiți dela Statistică" că am uitat de Statistică și ne-am legat cu trup și suflet de o activitate politică prea strimtă, în sfârșit că admite realizările statisticii americane.- (Imi amintesc că mi-a spus că a obținut o bursă în America pentru un funcționar - Dr. DOBRESCU - pe care îl trimite să se specializeze în statistică demografică.-

Ostilitatea lui față de soviete și reproșurile pe care am avut impresia că mi le face că suntem niște comuniști fanatici, nu se manifestau deschis.- Ele rezultau din mimică, tăceri, schimbarea discuției, gesturi.-

Procesul lui MANIU și bandele sale, m'a lămurit complet asupra "cazului MANUILA".- În primăvara lui 1948, am auzit dela CRISTACHE ZAMBETTI, că ar fi fugit cu un avion.-

III.- Cari sunt aprecierile mele asupra lui MANUILA

Înainte de 23 August 1944 - până la ilegalizarea mea - l-am socotit pe MANUILA un îns preocupat de propria-i glorie "științifică" și socială, un oportunist.- Foarte politicos și bun organizator, mare "diplomat".- STEFAN POPESCU îl caracteriza - socoteam eu - foarte bine prin cuvintele "MANUILA și la șes merge în serpentină".- Așa îmi explicam avantajele pe care le obține pentru Statistică, fondurile mari pe care le cheltuește cu recensăminte inutile (ca cel al I.O.V.R.) sau în orice caz ne-oportun într'o perioadă de război.-

După ilegalizare, mi-am schimbat puțin părerea.- Dacă în trecut, îl socoteam oportunist dar cu simpatii hitleristo-antonesciene (îl avea printre vârfuri pe Dr. MITU GEORGESCU) - mare hitlerist, FAÇAONU și NEGRU, la fel) colabora cu "Patronajul" MARIEI ANTONESCU etc.), p'ai mai târziu, KOFFLER mi-a spus că s'a purtat "bine" la procesul U.P.-

L-am socotit deci tot oportunist dar cu sentimente democratice.-

După 23 August (așa cum am arătat mai sus) mi-am dat seama de ostilitatea lui față de sovietici, de simpatiile lui față de americani, de relațiile lui MANIU...-

În concluzie, cred că MANUILA este un oportunist, foarte smecher, politicește anti-sovietic, gata să facă drum comun cu acei reacționari, dușmani ai poporului (ca și el), care se află în primele rânduri ale luptei împotriva socialismului și U.R.S.S.-ului.-

Numai așa se poate explica prietenia lui cu hitleristii și ANTONESCU - cât timp dela aceștia putem obține avantaje și împreună cu ei putea lupta împotriva U.R.S.S. - apoi trecerea lui alături de MANIU și americani, principalii dușmani ai U.R.S.S.-

Tin să menționez că după ilegalizarea mea, după procesul U.P., imediat după 23 August - când lupta împotriva hitlerismului nu se terminase și se purta împreună cu anglo-americii în largi fronturi patriotice - nu l-am privit cu ochi răi pe MANUILA.- Dimpotrivă l-am socotit ca făcând parte din acelaș larg front democratic din care făceam parte și eu. Ba, mai mult, am sperat pentru moment că ar putea fi atras pe linie de U.P. (muncă de care răspundeam la un anumit moment). Răceala, rezervele lui (amintite mai sus), apoi manismul lui m'a dezarmat și deziluzionat.-

N'am făcut nici un demers pentru a-l atrage alături de noi.-

Referințe (indirecte) asupra lui MANUILA mi s'au cerut de tov.JIANU (M.A.I.) cu prilejul trecerii Statisticii la M.A.I. (1946 sau 1947) și mai târziu (1947) cu prilejul trecerii Statisticii la Consiliul Superior Economic și Comisia de reformă monetară de către tov.MIRON CONSTANTINESCU care a reorganizat Statistica.-

Am fost de părere ca MANUILA să fie debarcat și înlocuit cu un vârf statistic (așa se punea atunci problema) cât de cât apropiat de noi și cu perspective de totală apropiere.- Ca și tov.MIRON CONSTANTINESCU (cu care m'am sfătuit în această privință) l-am recomandat pe ANTON GOLOPENTIA.-

IV.- Ce știi despre relațiile altora cu MANUILA ?

Nu am cunoscut (mai mult decât oricare altul) relațiile lui MANUILA în afara Institutului Statistic.-

În institut era înconjurat și în bune relații cu vârfurile:- Dr.VLAD (căruia i-am dat drumul dela arest, rugat și de GOLOPENTIA, dar pentru că în acea perioadă, n'aveam de ce îl ține arestat - cu aprobarea tov.TEOHARI căruia i-am spus cazul -), Dr.MITU GEORGESCU (hitlerist), GOLOPENTIA (socotit mai de stânga), STAHL (reacționar de tip mai occidental), NEGRU (legionar) Dr.RACOVITA (socotit comunist), CRESIN și alții.- Relațiile lui cu vârfurile - pe care el le plasase în funcțiuni - lăsau impresia a fi foarte politicoase și bazate pe devoțamentul personal al subalternilor (recunoscători ?) față de șef.-

Analizat politicește, păreau foarte ciudate constând dintr'un adevărat "ghiveci" de coregionali, rude (Dr.VLAD), hitleriști, legionari, democrați, simpatizanți de stânga.-

Poate își alesese astfel subalternii pentru a se pune "bine" cu toți și a avea oameni în orice regim posibil ? Poate, în afară de aceasta a contat și priceperea lor profesională pe care o folosea pentru întemeierea și consolidarea "gloriei" sale personale ?

Nu cunosc relații de ale lui în afara Statisticii - cu excepția celor oficiale - ca : RUDESCU (Dir.Of.Studii) M.A.I. și cei din conducerea "Patronajului".-

În primăvara anului 1944 - când MANUILA convins fiind că nemții ar pierde războiul - manevra spre MANIU (depusese și la proces în favoarea U.P.), eu fiind ilegal, am auzit (dela KOFFLER) că BUCUR SCHIOPU "lucrează" pe linie național țărănistă.-

L-am întrebat pe KOFFLER dacă lucrează cu opoziția U.T. ANTON ALEXANDRESCU și mi s'a spus că nu lucrează cu ANTON și că ține legături cu GHITA POP și MANIU.- L-am întrebat de ce? Si mi-a răspuns că BUCUR ar avea unele rezerve datorită fricii. L-am cerut lui KOFFLER să-mi facă o întâlnire cu BUCUR pentru a-l "scutura" și activa puțin (era în primăvara anului 1944).- Mi s'a transmis o iafcă.- L-am pus pe tov. NICOLAE DINULESCU (tehnicul meu din acea vreme - astăzi consilier cultural la Roma) să iasă la iafcă.- S'a ieșit și la control și BUCUR n'a venit.- Întrebându-l după 23 August de ce n'a venit, mi-a răspuns că se "dispersase" cu Statistica (părăsise Bucureștiul) din pricina bombardamentelor.-

Am menționat acest caz pentru a se cerceta dacă BUCUR și alții dela Statistică (SUCIU, OANCEA) au ținut legături cu GHITA POP și MANIU direct sau prin mijlocirea lui MANUILA? Dacă cei de mai sus n'au avut legături, tot pe linie U.T. și cu MANUILA?

Cât despre legăturile lui MANUILA cu PATRASCANU, nu cunosc nici un fapt concret.-

După 23 August 1944, RATIU ANTON mi-a spus că el, BETEA, GOLOPENTIA și alții (nu mi-a spus numele lui MANUILA, dar dacă făcea ceva GOLOPENTIA, probabil că o făcea cu știrea și aprobarea lui MANUILA) l-au sprijinit pe PATRASCANU pentru pregătirea lui 23 August.- Detalii nu mi-a dat și nici nu l-am cerut.-

Abia "cazul BETEA" mi-a îngăduit să fac unele ipoteze privitoare la PATRASCANU-BETEA (care se bucura de atenția lui PATRASCANU) - era dela Statistică și trăia cu secretara lui MANUILA, D-ra CORCIOVESCU - MANUILA.-

Dar este vorba de o ipoteză și nimic mai mult.-

Dau și semnez prezenta declarație de voie și nesilit de nimeni.-

ss/. MIHAIL LEVENTE.-

7 - Noiembrie - 1950 -

- Declarație -

Subsemnatul Mihail Severti, la întrebările puse declar următoarele:

I Când și în ce împrejurări (am cunoscut pe Sabina Mănilă?

În toamna anului 1941 (luna Noiembrie) am fost numit controlor-șef la Statistică. Eram în acea perioadă, mobilizat în Dobrogea. Numirea mea la Statistică (Statistică dependentă de Presed. Cons. Dirim.) mi-a îngăduit să obțin demobilizarea am venit la Ploiești și prin mijlocul lui: Noiembrie m'am prezentat la birou, fiind repartizat la "Oficiul de studii" al cărei director era Ion Golopenția.

Numirea mea la statistică m'a surprins deoarece, obțineam și o avansare (înainte eram subșef-birou la Serv. Financ. de două grade, cu salariu mai bun, indemnitate - într-o oarecare măsură - marea de birou de studii etc. Deci obțineam o serie de avantaje care, în acel timp, mi s'au acordat drept recompense meritelor. Mai mult, mi s'a oferit și cel puțin o cameră de dormire. M'am interesat și mi-s'a spus (de către Stoianovici - care fusese membrul unității de studii al cărei secretar am fost și în care eram în termenii f. pușcării - și de către Golopenția - care fusese asistent la sociologie și director în perioada Serviciului Social) că Statistica s'a reorganizat bine, că Mănilă a obținut un însemnat spor hyetă din partea "marșalului" și că Golopenția a obținut, odată cu gradul de director și dreptul de a-și numi subalternii și însoțitorii direcției și că - printre alții - și-au

adus aminti si de mine. Intr-o oclătură, nu eram singurul
în această situație; controlori-șefi și reprezentanți-șefi fuseseră
numiți o sumă de fosti colegi de facultate, societăți de
actuali directori (fostii asistenți universitari, Golopentia, Stahl)
ca mai răsunători.

De asemenea, întrecut cu multe luni înainte auzisem
că s'ar organiza Statistica, îl întâlnisem pe Golopentia
casi pe Storianovici (care îi era secretar) și îi rugasem
"să mă-ure uie" -

În imprevizibilă deservire mai sus, l-am putut cu-
noaște pe Sabiu-Mamula, direct. general al Statisticii -

În primele luni, îl vedeam de la distanță, îl salutam
și atât. La începutul anului 1942, am primit, împre-
ună cu Pavel Cost, sarcina de a întocmi o lucrare
experimentală de arondare a câtorva unități admini-
strative (6 județe). Sarcina se întocmea în colaboră-
rea cu Minist. Interioarei. De această lucrare se
întreba și Mamula. Cu acest prilej, am dat prima
oară mâna cu el.

Mai târziu, în 1943, mi-s'a dat o altă sarcină;
colectarea datelor statistice din toate domeniile și
organizarea unui fișier cu date statistice. Și această
lucrare îl interesa pe Mamula și cu acest prilej
am fost chemat de câțeva ori la el pentru a-i
expune planul de organizare al fișierului și a
primii indicații din partea lui. Prin Golopentia, mi-a
fost la dispoziție 3 funcționari și o masă de scris pe
care o foloseam în permanență. Se stabilise că, după
organizarea acestor munici, să se înființeze o secție
a "Fișierului datelor Statistice" pe care să o conducă.

În toamna anului 1943, Golopentia lipsea
(era în Transnistria) și lipseau și colegii mei mai
în grad decât mine (Biji, Suciu, Dăneș etc.),
cari primiseră conducerea unor secții în sediul în
alte localități.

Mi-a revenit sarcina de a-l înlocui pe
Golopentia. Și cu acest prilej, l-am revăzut

de către ori (prezentări de lucru, semnarea de
adrese etc.) pe mâna lui. (301)
Între timp a venit vorba de semnarea de lucru, și
să adăugăm că l-am semnat adesea în fals. Am
întocmit în numele lui - mai multe adrese către
unde stat lajos prin care unom scrieva de mo-
bilizări a funcționarilor de Secrete, fapt de care
activitatea statistică se va resimți într-o asemenea
măsură încât nu s'ar mai putea răspunde de buna
execuție a lucrurilor cerute de Presed. Consil. Minister.

Astea adrese false se găsește la M. St. M. Ele au fost
întocmite cu sprijinul funcționarilor Voiculescu Eugenia
(de la Registratura - imi da stampila), Dina Constantinescu
(de la of. studii - imi da semnătura lui Mănușă) și cu
stăruință mai multe colegi, dactilografe etc.

În iarna anului 1943-44, m'am ilegalizat
și m-am mai întărit pe mâna lui până
după 23 August 1944.

După 23 August 1944, m'am dus la Statistică.
Îmi ridic salariul instant, se-mi revăd fostii
colegi etc. Cu această ocazie am trecut prin
mai multe birouri și prin ale "șefilor". L-am
revăzut pe Mănușă - cași în trecut - în prezența
altora și am schimbat cu el câteva cuvinte uzuale
(m'am mulțumit pentru refuzul favorabil pe care
l-a depus în favoarea mea și a lui Biji, la Procs.

Știam despre aceste refuzuri de la Kofler și știam
că gestul lui Mănușă a fost destul de finos.)

Apr, l-am revăzut la o recepție (în public și
în fugă), am dat mâna cu el și atât și mai târ-
ziu la un spectacol (und că la 3 pr. Moiseu), la
Pro, în constituirea asociației celor de la recepție.

În 1947 - Aprilie sau mai - l-am văzut într-un colectiv
de partid la pregătirea Reformei monetare.

(colectivul era ajutat de unii mulți tor. sovietici, mie mi-a revenit sarcina de a procura date privitoare la sectorul agrar. Asemenea date erau la Statistica-Tor. Chamer - în baza unei dispoziții a tor. Iherghin - Dej - l-a chemat pe Mămulea și i-a spus să-mi pună la îndemână datele necesare -

Cu acest preț am mai trecut de 3-4 ori pe la Statistica și l-am întâlnit pe Mămulea în prezența lui Onica Petru și alți funcționari care strângeau datele cerute de mine. Mă rugat să procur statistici pănă (era în Aprilie, poate chiar Martie și era încă frig) pentru a se putea lucra. Am intervenit la S.G., de la Ministerul Minelor și Petrolului, Rosoian - Mă știu care a fost rezultatul intervențiilor mele -

De atunci nu l-am mai văzut pe Sabiu Mămulea.

În concluzie, l-am întâlnit pe Sabiu Mămulea de 10-15-20 ori, în împrejurările indicate mai sus.

II. Cum au fost relațiile mele cu Sabiu Mămulea?

Înainte de 23 August 1944, l-am întâlnit pe Mămulea numai la birou și numai în interes de serviciu.

Relațiile mele cu el s-au limitat exclusiv la chestiuni de serviciu. Nu am discutat absolut nimic în afara serviciului, nu a făcut, el sau eu, nicio apreciere politică, nicio ul puteri o glumă etc.

De altfel distanța era chiar dintre mine și el era foarte mare; eu eram controlor-șef, apoi referent-șef (a celui grad pentru Centrală). Dintre mine și Mămulea erau: referenți-șefi I^o (Bucur, Roman, Biji, Danuș etc.) subinspectorii generali statistici (Onica, Căsin etc.), inspectori generali statistici, directori, subdirectorii generali și secr. gen. și apoi unii Mămulea -

Deasemenea, Mămulea era f. politic și f. distant totodată -

Mă știu dacă până la cădere, Mămulea mi-a păstrat numele, spun aceasta, pentru a caracteriza relațiile mele cu el.

După 23 August 1944, când eram la Păltiș am fost rugat să repartizez bunuri confiscate în statistică. Poate mi-a rugat (telefonic) Șelcu Mămăduț, un ardelean, (era prea mândru pentru asta) cu o solopentă. Am răspuns rugămintei lui, repartizându-le unele bunuri (am mai mult decât altora - se poate vedea în scrierile Prof. Păltiș - Bogdan S. (Economic) - Idem la Centrul Economic.

Ceace mi-a determinat să-l satisfac cerura, erau ființele, și sentimentele de colegialitate față de funcționarii de Statistică din și convingerea că și de la Statistică, mesia, spre deosebire de funcționarii altor instituții sunt mai stimulați, un pat furat, la spate etc. pentru că n-au ... prohibiția, nu-l dă nimănui-bun pe datele lor statistice.

Tot în zilele acele cu Mămăduț de după 23 August, întincați situație mea se schimbare, am auzit f. multe și voci disente (cu prezența celorlalți) cu caracter politic (ex: cum se desfășura războiul, fura armate roșii, nevoia de a învăța tehnica statistică sovietică și de a reorganiza cașpănzăta statistică noastră etc.).

Din aceste disente am resit cu impresia că Mămăduț este ostil sovieticilor, că ne reprezintă nouă "cele prăvite de la statistică" că am uitat de statistică și ne-am legat cu timp și suflet de o activitate politică prea stimulantă, înspășit că adunăm realizările statisticilor americane. (Mi-a amintit că mi-a spus că a obținut o burză în America pentru un funcționar - Dr. Dobrescu - pe care îl trimite să se specializeze în statistică demografică -).

Ostilitatea lui față de sovietici și reproșurile pe care am avut impresia că ni-le face că suntem niște comunisti fanatici, mi se manifestau deschis. Ele rezultau din înșiruirea, totuși, schimbarea disentei, gesturi -

Proasul lui Marin și bandei sale, m'a lăsat
complet asupra "cazului Maunila". În primăvara lui 1948,
am auzit dela histochi Zambetti, ce ar fi fugit ca un avion -
III. Cari sunt apropiate mele asupra lui Maunila?

Încă de 23 August 1944 - până la ilegalizarea mea -
l-am socotit pe Maunila un ins preocupat de propria - i
glorie "științifică" și socială, un oportunism. F. politicos și
bun organizator, mare "diplomat". Ștefan Popescu îl car-
acteriza - socotam cu - f. bine prin cuvintele: "Maunila
și la ses merge în serpentină". Așa mi-a explicat
avantajele pe care le obține pentru Statistică, funcțiile
mei pe care le cheltuieste cu recusașuri inutile
(caul al S.O.V.R.) sau în orice caz ne-opportun într-o
perioadă de război.

După ilegalizare, mi-am schimbat puțin părerea.
Dacă în trecut îl socotam oportunism dar cu simpa-
ții hitleristo-autonuscine (el avea prieteni vârfuri pe
Dr. Mitu Georgesu - mare hitlist - Făcăoanu și Negru, la
fel colabora cu "Patronajul" lui Autorescu etc.) pînă
mai tîrziu, Kopler mi-a spus că s'a purtat, bine
la procesul U.P.

L-am socotit deci tot oportunism dar cu sentimente
demonstrative.

După 23 August (asa cum am arătat mai sus)
mi-am dat seama de ostilitatea lui față de sovietici
de simpatia lui față de americani, de relațiile
lui cu Marin.

În concluzie, cred că Maunila este un oportunism,
f. smecher, politiciste anti-sovietic, gata să facă
orun cumu în fața aciei reacționari, deșmană ai
papurici (cori el), care se află în primele rînduri
ale luptei împotriva socialismului și U.R.S.S. lui.

Numai așa se poate explica prietenia lui cu
hitleristi și Autorescu - cît timp dela asta putea
obține avantaje și împreună cu ei putea lupta
împotriva U.R.S.S. - apoi trecerea lui alături de Marin

și Americani, principalii dușmani ai U.R.S.S. = 3

În să menționez că după ilegalizarea mea, după procesul U.P., imediat după 23 August - când lupta împotriva hitlerismului nu se terminase și se purta împreună cu Anglo-Americanii, în largi fronturi patriotice - ne l-am prins cu ochi răi pe Mănuilă. Dimpotrivă l-am socotit ca făcând parte din același larg front democratic din care făceam parte și eu. Ba, mai mult, am sperat pentru un moment, că ar putea fi atras pe linie de U.P. (cum că decore Răspundeam la un anumit moment). Răceala, neavând lui (amintita mai sus), apoi, manismul lui ne-au deformat și dezonorat. N'am făcut niciun demers pentru a-l atrage alături de noi.

Requize (indirecte) asupra lui Mănuilă mi s'au cunoscut dator. Giann (U.A.S.) cu privilegiul trimis Statisticii la M.A.S. (1946 sau 1947) și mai târziu (1947) cu privilegiul trimis Statisticii la Consiliul Superior Economic și Comisia de Reformă monetară de către tov. Chiron Constantinescu care a reorganizat statistica.

Am fost de părere că Mănuilă să fie debarcat și înlocuit cu un vîrf statistic (ca să se pună atunci problema) cât de cât apropiat de noi și cu perspective de totală apropiere. Căși tov. Chiron Constantinescu (cu care mi-am statut în acasă prietenă) l-a recomandat pe Antares Golopenția.

IV Ce știu despre relațiile altora cu Mănuilă?

Mi-am cunoscut (mai mult decât orice altul) relațiile lui Mănuilă în afara institutului statistic.

În institut era înconjurat și în bune relații cu vîrful: Dr. Vlad Cărnă i-am odat dăruit unel de la acest, îngăit și de Golopenția, dar pentru că în acea perioadă, n'aveam dec. l. tîrziu arstat - cu aprobarea tov. Teshoni Cărnă i-am spus cazul -),

Dr. Chitu Gergesiu (hitlist), Solopentiu (societate unii de stanga),
Stahl (marșinar de tip unii occidental), Negru (legionar)
Dr. Racovitz (societate comunist), Cresin și alții. Relatiile lui
cu vârfurile - pe care el le plesese în funcții - lăsar
imprună a fi f. politice și bazate pe devotamentul
personal al subalternilor (recunoștri?) față de el.

Realizate politice, păreau f. cinstite cinstind
dintre altele aderat „ghineci” de co-regionali, rude (Dr. Floș),
hitlisti, legionari, democrați, simpatizanti de stanga -

Poate își alese astfel subalternii pentru a se pune
„bine” cu toți și a avea oameni în orice regim po-
sibil? Poate, în afară de acesta, a contat și pri-
cipala lor profesională pe care o folosea pentru in-
fluencia și consolidarea „gloriei” sale personale?

În cursul relatări de ale lui în afara statisticii
- cu excepția celor oficiale - ca: Rudeanu (Dr. Șt. Studii
N.A. 2) și cei din conducerea „Patronajului”.

În primăvara anului 1944 - când Mănușă
Covosus fiind cu venetii or pierde războiul - neamul
spre Mănușă (deposedare și la proces în favoarea U.R.)
cu fiind ilegal, am avut (de la Kofler) că Bucure-
Șchișcu „lumină” pe linie național-tărănișă.

L-am întâlnit pe Kofler dacă lumină cu
„aportul” N.T. Anton Alexandrescu și mi s'a spus că
cu lumină cu Anton și că tîrse legături cu Ghita
Pog și Mănușă. L-am întâlnit de ce? Și mi-a
răspuns că Bucureștii au avea unele rezerve dato-
rită ficiu - și am avut lui Kofler să mi facă
o întâlnire cu Bucureștii pentru a „sintina” și acti-
vita puteri (cu în primăvara anului 1944) - și s'a
transmis o iafcă. L-am pus pe tov. Nicolae Dima-
lescu (tehnicul meu din acea vreme - astăzi consi-
lier cultural la Roma) să iasă la iafcă. S'a
întîlnit și la control și Bucureștii n'a venit. Interven-
dun-t după 23 August de ce n'a venit, mi-a

răspuns că se dispune de ³⁰² Statistica (Părăsile
Bucurestului) din pricina binominalității. ⁶⁴⁸ **304**

Am menționat acest caz pentru a se credea
dacă Buncu și alții dela Statistica (Suci, Danca)
au ținut legături cu Ghita Pop și Merin direct sau
prin mijlocul lui Mănușă? Dacă ei de mai sus
n'au avut legături, tot pe linie N-T și cu Mănușă?

Cât despre legăturile lui Mănușă cu Pătrăscu,
nu cunoșc nimic fapt concret.

După 23 August 1944, Răduț Anton mi-a spus că
el, Bethe, Golopentiu și alții (cu mi-a spus numele lui
Mănușă, dar dinău făcea ceva Golopentiu, probabil
că o făcea cu stăruie și aprobarea lui Mănușă)
l-au sprijinit pe Pătrăscu pentru pregătirea lui
23 August. Detalii nu mi-a dat și nici mi-am
cunoscut.

Aici a "cazul Bethe" mi-a înșădat să fac
unele ipoteze privitoare la Pătrăscu - Bethe
(cărere buna de atenție lui Pătrăscu) - ea dela
Statistica și trăia în seculul lui Mănușă, Dr.
Cărcășan - Mănușă -

Dar este vorba de o ipoteză și nimic mai
mult.

Dau și summa prezenta declarație de voie și
veridic de mine.

Mihail Severe -

305
303
19 IV 51
675

D E C L A R A T I E

=====

Subsemnatul MIHAIL P. LEVENTE, de profesie funcționar, cu ultimul domiciliu în București Str. Alexandru Nr. 44, declar următoarele :

Intrebare :

Când ați fost numit în Institutul Central de Statistică și cine v'a recomandat ?

Răspuns :

În luna Octombrie sau Noembrie 1941, am fost angajat la Institutul Central de Statistică.-

Am fost recomandat pentru angajare de GOLOPENTIA și STOIANOVICI pe care îi cunoșteam, pe primul din anul 1938 (îmi fusese asistent la sociologie) și pe al doilea din anul 1937 (făcusem parte din aceeași celulă U.T.C. a Facultății de Litere și Filosofie).-

Intrebare :

La angajare ce condiții vi s'au pus ?

Răspuns :

La angajare nu mi s'a pus nici o condiție specială în afara celor prevăzute prin Statut pentru toți funcționarii publici.-

Intrebare :

De când îl cunoașteți pe MANESCU CORNEL?

Răspuns :

Din anul universitar 1936-37, dela cantina tineretului N.T. DOBRESKU-ARGES și l-am reîntâlnit în luna Noembrie 1941, ca funcționar al Institutului Central de Statistică.-

Intrebare :

Cum a fost adus CORNEL MANESCU depe front și de cine ?

Răspuns :

Când l-am întâlnit în 1941 ca funcționar al Institutului Central de Statistică, el era demobilizat.- Nu știu care au fost condițiunile.-

Intrebare :

De când îl cunoașteți pe BUCUR SCHIOPU și în ce împrejurări ?

Răspuns :

Auzisem despre el, încă din anul 1937-38, ca făcând parte din grupul elementelor "de stânga" dela Cluj care colaborau la publicația "Tară Nouă".-

L-am cunoscut personal în primăvara anului 1942, ca funcționar al Institutului Central de Statistică.- Ca funcționar al Institutului, Bucur Schiopu depune o activitate profesională în cadrul Statisticii economice.- În plus a participat la campania monografică din Transnistria (Valea Hatului).-

Până în anul 1942, știam despre BUCUR SCHIOPU că este un element "de stânga".- Nu știam că este membru de Partid.- În vara anului 1942, cu prilejul executării sarcinei, primită de mine dela Județeană P.C. , de a reorganiza celula dela Statistică, am aflat de calitatea de membru de Partid a lui BUCUR SCHIOPU și i-am cerut județenei P.C. să fie exclus din Partid pentru totală inactivitate (refuz de a prelua și executa sarcini de Partid).- Județeană mi-a comunicat că aprobă propunerea făcută.- Înainte de 23 August (Primăvara anului 1944) am aflat dela KOFFLER că BUCUR ar avea unele sarcini pe linie N.T. și că în acest scop ține legătură cu conducerea N.T. prin GHITA POP. Apoi s'a stabilit să ia contact cu mine ca să-i dau muncă. Nu a venit însă la nici o întâlnire (începuseră bombardamentele și se evacuasă din București).- După 23 August, am vrut să-i dau muncă pe linia U.P. și s'a eschivat, nu știu în baza căror recomandări a devenit consilier economic la F.N.D., apoi ministru.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și semnez propriu.-

ss/. MIHAIL LEVENTE

15 Mai 1951

29 VIII 1944 307205

685

no shor

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul LEVENTE MIHAIL, funcționar, cu ultimul domiciliu în București, Str.Alexandru Nr.44, declar următoarele :

L-am cunoscut pe PETRE BALACEANU în iarna anului 1940-41, prin mijlocirea tov.SASA SIDOROVICI.- Tov.SASA SIDOROVICI și Ing.IOAN MARCOVICI mi l-au prezentat ca pe un fost legionar (sau simpatizant legionar) care în ultimul timp, sub influența celor de mai sus se orienta "spre stânga" și era dornic să ia legături cu P.C.-

Acești tov.m'au asigurat că PETRE BALACEANU este de o cinste în afara oricărei îndoeli.-

În acea perioadă eu aveam răspunderea colectivului de propagandă C.C.-U.T.C. și cum dispuneam de ceva timp, m'am hotărât să organizez cu BALACEANU PETRE și cu alți funcționari de la B.N.R., colegi de ai săi, un grup de elemente "de stânga" pe care să le pregătesc pentru a deveni mai târziu membrii P.C.-

Așa l-am cunoscut pe tov.AUREL VIJOLI și pe tov.AN-TON ALEXANDRESCU.-

După pregătirea sumară a celor de mai sus, am primit dispoziții din partea C.C.- P.C. să-i predau unui alt tovarăș, ceea ce am și făcut în primăvara anului 1941.- Cel cărui i-am predat a fost KOFFLER.-

Cu PETRE BALACEANU m'am mai întâlnit și mai târziu la tov.SASA SIDOROVICI, la ea acasă (erau cumnați).- Relațiile noastre de mai târziu, până după 23 August, au fost întâmplătoare și nu priveau munca politică.-

După 23 August 1944, PETRE BALACEANU a venit la mine la U.P., și mi-a spus că nu are legătură.-

L-am încadrat în munca de U.P., apoi am fost repara-tizat la M.A.I.- L-am reîntâlnit mai târziu pe BALACEANU ca

responsabil al resortului economic C.C., membru în Consiliul Superior Economic, etc.- Relațiile mele cu el s'au limitat la întâlnirile prilejuite de muncă și la câteva vânători făcute în comun.-

Încă în perioada când îl pregăteam pentru a se apropia de Partid, BALACEANU mi-a spus că a fost detașat la Ministerul Justiției, pe lângă cabinetul lui ICA ANTONESCU, împreună cu unul sau doi colegi dela B.N.R.- Scopul detașării sale era, după spusele lui - strângerea de materiale din sectorul economic compromițătoare pentru activitatea guvernamentală a legionarilor.-

Aceste materiale îi erau utile lui ICA ANTONESCU pentru a-i compromite pe legionari.- I-am comunicat și lui KOFFLER cele de mai sus (faptele s'au petrecut după rebeliunea legionară).- Intrucât după scurt timp am predat grupul lui KOFFLER, nu m'am mai interesat de misiunea lui BALACEANU la cabinetul lui ICA ANTONESCU.- Nu știu dacă după promovarea lui ICA ANTONESCU în funcțiunea de vice-președinte al Consiliului de Miniștri, BALACEANU și-a continuat activitatea pe lângă acesta.- Deasemenea nu i-am cerut și nici n'am primit niciun raport din partea sa cu privire la activitatea depusă la acel cabinet.-

Mai târziu, în primăvara aceluiaș an, tov.SIDOROVICI, mi-a comunicat că BALACEANU a devenit director la întreprinderea "Saturn" din concernul Buhuși.- Mi-a confirmat și el cele ce mi-a spus tov.SIDOROVICI și mi-a propus să primesc funcțiunea de ajutor administrativ al său, ceea ce, după indicațiile Partidului, n'am primit.- KOFFLER știa despre noua funcțiune a lui BALACEANU și fusese de acord cu acceptarea ei.- Am întrebat-o pe tov.SASA SIDOROVICI prin ce împrejurări a isbutit BALACEANU, care până atunci era un funcționar mărunț la B.N.R., să intre în "grațiile" capitaliștilor dela Buhuși ? Mi-a răspuns că s'a bucurat de înalta protecție a unei doamne, fără a-i face acesteia vreo concesie care să-i păteze cinstea personală (?).

Repet, în această perioadă, nu mai eram în legătură lui BALACEANU, ca atare nu m'am interesat nici în deaproape nici de numirea sa, nici de activitatea sa ca director a întreprinderii "Saturn".-

După instalarea sa la Saturn, am auzit din aceeași sursă că și-a schimbat complet felul de viață, - și anume :

își făcea o mulțime de costume de haine, pardesie, etc., de sărbători consuma icre negre, șampanie, însfârșit că ducea o viață pe "picior mare" ceea ce m'a făcut să-mi manifest față de tov. SIDOROVICI - tot desgustul.-

PETRE BALACEANU a continuat să dețină ^{funcția} de director la "Saturn" până după 23 August 1944.-

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și o semnez.-

24. IUL 1951

ss/. MIHAIL LEVENTE

- Declarație -

Sobornăscul Ștefan Mihail, funcționar, cu ultimul domiciliu în București, Str. Alexandru I. Br. 44, declară următoarele:

Eu am cunoscut pe Petre Bălăceanu în iarna anului 1940-41, prin mijlocul tor. Sora Sidonici. Tor. Sora Sidonici și ing. Don Marcovici mi l-au prezentat ca pe un fost legionar (sau simpatizant legionar) care în ultimul timp, sub influența celor de mai sus, se rîde "spre stînga" și era dorinț să ia legătura cu P.C.

Aciași tor. m-au asigurat că Petre Bălăceanu este de o încredere în afara niciunei îndrăgiri.

În acea perioadă eu aveam răspunderea colecțiilor de propag. C.C.U.T.C. și cum dispuneam de ceva timp, m-am hotărât să organizez cu Bălăceanu Petre și cu alți funcționari de la B.N.R., colegi de-ai săi, un grup de elemente "de stînga" pe care să le pregătesc pentru a deveni mai târziu membri P.C.

Am cunoscut pe tor. Anghel Vijoli și pe Tor. Anton Alexandrescu.

După pregătirea sumară a celor de mai sus, am primit dispoziții din partea C.C. P.C. să-i predau unui alt tovarăș, ceea ce am și făcut în primăvara anului 1941. Cel căminat îmi spusese, etc. Kofler.

Cu Petre Bălăceanu m-am mai întâlnit și mai târziu la tor. Sora Sidonici, la ea acasă (erau cunoscuți). Relațiile noastre de mai târziu, până după 23 August, au fost întâmplătoare și nu priveau munca politică.

După 23 August 1944, Petre Bălăceanu a venit la mine, la U.P., și mi-a spus că nu are legături

Ștefan

L-am încadrat în munca de U.P. - apoi am fost repatriat la M.A.S. L-am mintălit mai târziu pe Bălăceanu ca responsabil al contului economic c.e., membru în Comitetul Superior Economic etc. Relatiile mele cu el s-au limitat la întâlnirile prelungite de muncă și la cîteva vîntături făcute în comun.

Încă în perioada cînd îl pregăteam pentru a se apropia de Partid, Bălăceanu mi-a spus că a fost detasat la Ministerul Justiției, pe lângă cabinetul lui Ștefan Antonescu, împreună cu unul sau doi colegi dela P.N.R. Scopul detasării sale era - după spusele lui - strîngerea de materiale din sectorul economic compromițătoare pentru activitatea guvernamentală a legiștilor.

Aceste materiale îi erau utile lui Ștefan Antonescu pentru a-i compromite pe legiștii. J-am comunicat și lui Kofler căda de noi sur (faptul s'au petrecut după rebeliunea legionară). Întrucît după scurt timp am predat grupul lui Kofler, mi s'a arătat interesat de dispoziția lui Bălăceanu la cabinetul lui Ștefan Antonescu - mi s'a spus că după promovarea lui Ștefan Antonescu în funcția de Vice-Prezed al Comitetului de Miniștri, Bălăceanu s'a continuat activitatea pe lângă acesta. Desigur că mi s'a spus că el nu s'a primit niciun raport din partea sa cu privire la activitatea depusă la anul cabinet.

De mai târziu, în primăvara anului 1938, tor. Sidonovici mi-a comunicat că Bălăceanu a devenit dir. la întreprinderea "Saturn" din Constanța. Mi-a confirmat și el că el se mi-a spus tor. Sidonovici și mi-a propus să primesc funcția de ajutor administrativ al său, ceea ce, după indicațiile Partidului, n'am primit. Kofler știa despre născut funcția a lui Bălăceanu și fusese de acord cu acceptarea ei - Am întrebat-o pe tor. Sora Sidonovici prin ce înțelegere a izbit Bălăceanu, care până atunci era un funcționar mîncat la P.N.R., să intre în "gratiile" capitaliștilor dela Constanța? - Mi-a răspuns că s'a lăsat de mîltă protejată a unei doamne, fără a-i face altă vîntură. Concluzia este că s'a putut cîștiga personală. (?)

Repet, în această perioadă mi s'a spus că Bălăceanu ca atare mi s'a arătat interesat în deapănare nici de mîncare sau, nici de activitate sa ca director a întreprinderei "Saturn" - Sunt

Petr Bălăceanu a contribuit la deținerea funcției de
de Dir. la "Jurnal" până după 23 August 1944.

Acosta imi este declarată pe care o mustru
h. o semnează -

Михаил Сергеев

ARMATA ROMÂNĂ
RUMÄNISCHE WEHRMACHT

Model Nr. 1.

Valabil numai pentru călătoria de serviciu.
Gültig nur bei Dienstreisen

Loc rezervat
pentru vize de
prezentare

Unitatea Marib Stat Major
Einheit

ORDIN DE SERVICIU No. **1002**
SONDERAUSWEIS

Oficiul poștal militar Nr.
Feldpostnummer

Luhai

din

Mra Com. Muzicarii

von

unitatea-trupentei

gradul, numele și prenumele
Dienstgrad, Vor- und Zuname

Refuzarul Sef. Leventi

călătorește la data

1943

datum

la destinația
nach Reiseziel

scopul ¹⁾
Grund

Înapoierea la
Rückreise am

1943.

Are (nu are) dreptul la misie.

Dat la

1943.

Ausgefertigt

D.O.

SEFUL SECȚIEI IV-a

COLONEL

Semnătura
Unterschrift

J.O. Nestorescu.

Unitatea

Trupentei

¹⁾ delegație, permisie, concediu, etc.

Orice militar în călătorie trebuie să posede și biletul de subzistență.
Auf der Reise muss jeder Wehrmachtangehöriger auch den Verpflegungsschein haben

10/15597.001
Loc pentru
vize

ARMATA ROMÂNĂ
RUMÄNISCHE WEHRMACHT

Model Nr. 2.
Unitatea
Elinet

BILET DE SUBSISTENȚĂ N. 1002
VERPFLICHTUNGSSCHEIN

Inoculări

Ref. L. Creutz Mihai

a primit de la unitatea

(gradul, numele și prenumele) Dinușgrad, vor und zuzunehm hat erhalten von

Vaccinări

zile hrană cu începere de la
Verpflegungstage beginnend ab

Pentru zilele de
Für die Tage von

a primit hrană de la

hat Verpflegung erhalten von

Deparazitări

Schimb
monetă

D.O.
SEFUL SECTIEI IV-a
COLONEL

Semnătura
Unterschrift

O.O. Nestorescu.

Dați la
Ausgefertigt am

194.

Biletul de subsistență este obligator pentru orice militar care călătorește (paravolant, elicopter, etc.).
Der Verpflegungsschein ist für jeden Wehrmachtsangehörigen auf der Bahn (Ordnungsbahn, etc.) verpflichtend.

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINIȘTRI
INSTITUTUL CENTRAL DE STATISTICĂ

Țișcovca - Indicație monografică -

Așezat pe pârul Verbinca, Țișcovca nu se deosebește prea mult de celelalte sate mari din regiunea Bersonisik.

Istoric. Din indicațiile - mult prea vârstii - ale moldovenilor născuți în Țișcovca (circa 10 familii) ar reieși că mai târziu ~~de~~ actualilor familii moldovenești au venit din Moldova acum 150 de ani.

Populația. Recensământul german din 1 Ianuarie 1942 a înregistrat, în satul Țișcovca:

- 1700 case
- 1861 familii
- 5345 locuitori dintr-care:
  - 3036 femei
  - 2309 bărbați

Cu prilejul recensământului, nu s'a înscris nicio familie Moldovenească -

Cultura Sub regim sovietic a funcționat:

- 3 școli (2 a 7 clase și una a 10 clase) în limba ucrain.
  - 45 învățători (niciunul moldovean)
- și au frecventat școala (în ultimul an - 1940-41) circa 1500 elevi.

Bibliotecă:

- 1 rațională cu 18.000 volume
  - 3 școli cu 5000 vol. fiecare
  - 1 (clubul tineretului) cu 3000 vol.
  - 1 a partidului comunist cu 20.000 volume
- În plus, fiecare colhoz are o bibliotecă cu circa 1000 vol.

Clăbuni:

- 1 raional
- 13 colh.

3.5

Teatrul: - 1 a 400 locuri, cu regisor străin și artiști-amatori locali - în majoritate recrutați dintre învățători (circa 50) venen adesea și trupe străine. Reprezentanțele teatrale aveau loc în fiecare săptămână.

Cinematograful: - 1 a 400 locuri - staționar; 3 reprezentații săptămânale.

Orchestra: 3 a 16-20 instrumentiști.

Sport: 5 învățători pentru cultura fizică.

Biserica a fost închisă în 1930 și în 1939 dărâmată. Cei 2 preoți au fost înghișiți în Siberia. Biserica a fost deschisă (într-un local improvizat care aparținuse unei școli, astăzi închisă) în Iulie 1942.

Sănătatea: - 1 balneă a 100 paturi (raională)

- 1 maternitate a 60 locuri (")

- 1 farmacie

- 1 stațiune pentru combaterea malariei și

a bolilor endemice, în general (raională).

- 1 stațiune pentru consultarea copilor (raională)

- 1 stațiune pentru consultarea femeilor (")

- 1 balneă veterinară a 16 locuri -

Personal medical:

- 6 medici (cu absolv. instituțiilor)

- 22 fcleni (" " de timp.)

- 6 moșe (" " ")

- 20 surori de caritate -

Economia: În Tisovca a existat: - 1 electrocentru a 75 Kw

- 1 moară cu motor cu o capac. de producție de 15.000 kg./zi

- 1 fabrică de ulei comestibil " " " 3000 kg./zi

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINIȘTRI
INSTITUTUL CENTRAL DE STATISTICĂ

316

- 1 fabrică de prelucrat lăptele (raională) capacități
de producție mare, producție efectivă variabilă.

- 1 stație de mașini agricole - M.T.S. cu:

- 87 tractoare
- 52 combine { pt. uzul raional -

- 1 Radio-stație de retransmisie pt. raion.

Politică. Țișcosca fiind centrul raional a avut o
intensă viață politică. Partidul Comunist număra:

- 40 membri activi (în Țișcosca)
- 20 candidați
- 1001 comsomoli

Numărul mulțizărilor (actual) este de 700-800 -
Cu amestecul vorii s-au refugiat salutar circa 100 persoane

P.S.

Minister asupra stărilor actuale pentru că:

- de mult decedat în localitatea Urova (ex: stăla a 4
clase);
- nu s-au instalat încă (situație economică)
- nivelul cultural, tehnic, politic și moral al

familiei moldovenești. Localitatea este punct de
stație de lucru sovietice (au două mii)

Victor S.

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINISTRI
INSTITUTUL CENTRAL DE STATISTICĂ

Țișcovca 28.12.1942

Raport

Raionul Țișcovca -

Am sosit în Raionul Țișcovca în ziua de 24.12.1942 și în aceeași zi am început înscrierea familiilor moldovenești. În ziua de 28.12.1942 am terminat înscrierea și distribuirea datelor în întregul raion.

1) Țișcovca - 24.25.12.1942.

- 27 familii moldovenești ($\frac{1}{3}$ originari Țișcovca, $\frac{2}{3}$ veniți din Dabruanca și Lipneasca)

- 92 indivizi.

2) Stanbalca (Com. Țișcovca) - 25.12.42

- 1 familie moldov. (veniți din Lipneasca)

- 4 membri

3) Târnovca (Com. Târnovca) - 26.12.1942.

- 23 fam. mold. (origine din Dabruanca și Olșconca)

- 101 indiv.

4) Andreivca (Com. Andreivca) - 27.12.1942

- 5 fam. mold. (origine din Ananiv, Dabruanca și Rusia - Kirovograd)

- 20 indivizi

5) Cernovii-Pluhator (Com. Ciurcovca) - 26.12.1942

- 3 fam. mold. (origine din Țișcovca)

- 15 indivizi

6) Ivanovca (Com. Troiane) - 27.12.1942

- 3 fam. mold. (origine din Dabruanca)

- 12 indiv.

2)

- 7) Troiane (Com. Troiane) - 27-IX-1942 318
 - 2 fam. mald. (origine din Dabluca)
 - 7 indivizi.
- 8) Novo-Tișcovca (Com. Hainuța) 25-IX-1942
 - 3 fam. mald. (una familie originară din Tișcovca și două din Bessarabia)
 - 12 indiv.
- 9) Kagărlăg (Com. Hainuța) - 25-IX-1942
 - 6 fam. mald. (origine din Lipneșca)
 - 27 indiv.
- 10) Teodorovca (Com. Teodorovca) - 27-IX-1942
 - 1 fam. mald. (originară din Dabluca)
 - 3 membri.
- ii) Novo-Mihailovca (Novo-Mihailovca) - 27-IX-1942
 - 1 fam. mald. (originară din Dabluca)
 - 3 membri.
- 12) Antonovca (Com. Novo-Mihailovca) 27-IX-1942
 - 2 fam. mald. (origine din Tișcovca)
 - 10 indivizi.

TotalRaionul Tișcovca

Familii Moldovenesti 77

Indivizi 306

Mihail Serebreni

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINIȘTRI
INSTITUTUL CENTRAL DE STATISTICĂ

Chișinău 28-12-1942

Raport II

Raionul Țîșcovca

I Situația politică în Raionul Țîșcovca nu se deosebește prea mult de a celorlalte raioane.

De remarcat: în mare măsură familiile moldovenești au fost răsculașite și din interog abia în ultimul timp din Donbas.

II În niciun sat din Raionul Țîșcovca nu a funcționat vre o școală moldovenească și nu am aflat de existența vreunei învățător moldovenești în str. din lor instituțiile sau tehnicile moldovenești. (Dealtfel, urmându-l redus al moldovenilor - pe rute - nici una ar fi permis acest lucru)

III Bisericele din raion au avut soarta tuturor bisericilor din Uniunea Sov. Nimic remarcabil.

Ustas
Președinte

P.S. Raportitatea cu care s'a executat însușirea moldovenilor nu mi-a permis o aprofundare a stărilor enumerate mai sus. Locatase, dealtfel, că nici nu era necesară și cu generalitățile, la care am recurs pentru caracterizări, sunt îndestulătoare și just.

Anexa

Raion Tîsrovca

Nr. Colh. - 38

~~318~~

3211

Suprafete însămânțate.

	1940-41	1941-42
	600 ha	600 ha
1) Cereale	307 " (a 10 tînt. per ha)	2800 ha (a 5 tînt per ha)
2) Mei	855 " (" 12 " ")	1430 " (a 7 " ")
3) Porumb	1450 " (" 11 " ")	2486 " (" 11 " ")
4) Floarea-soarelui	2054 " (7-8 " ")	1876 (S) - (1047) R (" 3 ")
5) Secoră	920 (S) - 8588 (R) - (" 8,7 ")	4730 (S) - 4037 (R) (" 6,5 ")
6) Grâu	2750 ha (a 9 tînt. per ha)	4866 " (a 9-10 tînt. per ha)
7) Orz	1146 ha (" 6,5 " ")	1192 ha (a 11-12 tînt. per ha)
8) Ovăz		

S = semănat

R = recoltat

Producția per ha grâu :

1939	1940	1941	1942
13,5 tînt.	5,2 tînt.	8,7 tînt.	6,5 tînt.

11/11/47 Secret

P.S. Situația recoltelor în raionul Tîsrovca este cea mai bună întâlnită de la începutul în cursul expediției. 42.

321
~~319~~
Report III

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINISTRI
INSTITUTUL CENTRAL DE STATISTICĂ

28 - I^x - 1942

Raionul Tisovea (Familii mold.)

	<u>Ovarea actuală</u>		<u>Ovarea (anterior colectiv)</u>		
	<u>Bovine</u>	<u>Porci</u>	<u>Pământ</u>	<u>Cai</u>	<u>Bovine</u>
1 Tisovea	12	5	82,5	26	6
2 Stanbalca	—	—	—	—	—
3 Târnovea	11	—	62	17	3
4 Andreșvea	4	1	14	4	1
5 Geronii-Pluhata	1	—	15	5	—
6 Ivanovea	3	—	8	2	1
7 Trocană	2	2	4	1	—
8 Novo-Tisovea	3	1	9	4	2
9 Kagarlăk	4	2	33	7	3
10 Feodorovea	1	—	3	1	—
11 Novo-Mihailovca	1	—	3	1	—
12 Antonovca	2	—	6	2	—
Total	44	11	239,5	74	16

Raionul Tisovca

322

	necl. 01	R.D.1	R.D.2	R.D.3	R.D.4	1A.D.3	1A.D.4	2A.D.3	2A.D.4
1 Tisovca	—	1	2	3	3	2	2	9	5
2 Stambalea	—	—	—	—	—	—	1	—	—
3 Jârnovca	—	—	1	—	3	5	6	4	4
4 Andreișca	—	—	—	—	—	—	—	4	1
5 Cerwonii-Pluhaz.	—	—	1	1	—	—	—	—	1
6 Ivanovca	—	—	—	—	—	1	—	1	1
7 Trocand	—	—	—	—	—	—	—	—	2
8 Novo-Tisovca	—	—	—	—	1	—	2	—	—
9 Kagarlăc	1	—	—	—	—	1	2	2	—
10 Teodorovca	—	—	—	1	—	—	—	—	—
11 Novo-Mihailovca	—	—	—	—	—	—	—	1	—
12 Antonovca	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	1	1	4	5	7	9	13	22	15

Mihail S. Căuș

Voskreskoe

Indicații monografice

Așezat pe Valea Gromachi, satul ~~se~~ se întinde pe distanță f. mare (circa 5 km) casele sunt unite și regulate oarecate, aspectul de ansamblu fiind f. plăcut.

Istoric. Moldovenii din Voskreskoe istorisc cu multă convingere, că au fi unii moldoveni din Bucovina, veniți aici în secolul al 19-lea. Munții lor sînt destul de ridici, în toate cî timp au fost făcută multe căsătorii cu moldoveni din Săbulea.

Populii - Salna și Serbanii - De remarcat: atît moldovenii din Balșoi-Salona, cît și cei din Măle-Dorinca, Voskreskoe, Proton și Moldova - Briva, cîm cînd sunt în număr f. ridici pretind că s'au așezat pe aceste meleaguri venind direct din Rosaria (așezări primare) și că numai oarecî parte dintr-ei au venit ulterior - grație căsătoriilor - din marile sate Moldovenesti pe care noi le socotim centre de Briva (Serbanii, Săbulea, Bărculești etc.).

Populația Totală actuală = 3000 suflete dintre care circa 126 sunt moldoveni (familiile moldovenesti).

Cultura:

4 școli (ucrainesti) a 10 clase

1 club, totodată teatru (în faza Brivice) cu circa 400 locuri

1 cinematograful permanent a 400 locuri -

2 biblioteci (una, sătorcă a 2000 volume și una școlară a circa 1500 -

1 Orchestra a 15 instrumente

Sănătatea:

1 ambulatoriu a 10 patenți:
1 maternitate a 3 patenți
1 farmacie
1 laborator veterinar

Personal Sanitar

2 doctri (absolți și instet
3 felci (" " " tehnic)
1 moșo și 4 surori de caritate

Brivice a fost instituită în 1933 spitalul a plecat la Salna.

Politică: 9 membri de partid
6 candidați
50 comunisti

Mobilizati: 200

Refugiați a
amanta ruse: 12 fam a 62 suflete

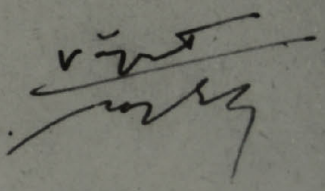
Continuare la ² Vossiatkaal

Economie: 8 cachi 2 mi si 1 Septice selectoare, 1 statie de muncă
si combustibil lichid.

Supr. Totala: insamantata la -

	1940-41	1941-42
Vii, livezi	22	22
Grind. Zmzo.	15	7
Cartofi	40	80
Campia	494	494
Rapita	-	-
Fl. Tonului	680	730
Specie fungi	57	57
Mutut	568	568
Oriz	-	-
Secara	430	Semantat 430 Recoltat 160
Oriz, Oriz	960	2449 (6 tinctura la ha)
Grain	3200	1690 120
Mei	350	510
Pomur	350	450
Fabale	-	-

Grain $\frac{1940-41}{1200 \text{ kg ha}}$ $\frac{1941-42}{50 \text{ kg per ha}}$

— M-L.

Cremenă (Kuthov)

325

Aezat pe malul stâng al Bugului, la 7 km. de Alexandrova, Kuthov (Cremenă) își desfășoară gospodăria în jurul unei stânci impozantă, pitorească și mai ales neobișnuită pentru peisajul regiunii.

Cremenă funcționează - înspre Constantinoasa - cu Kuthov - Burski-Pasolec care aparține Comunei Constantinoasa.

Istoric. Din informațiile culese de Aezat că moldovenii din Cremenă s-au rupt odinioară din masa basarabeană care făcuse atunci regiunea Cetutii-Albe („Tukerman” și „Skaliava”). Prizut pe virtuțile sătenilor precum și pe identitatea multor nume de familie din Cremenă și Alexandrova, am ajuns la convingerea că obârșia moldovenilor din cele două aezări este una și aceeași.

Populația. Din cele 30 de familii din Cremenă, 24 au fost înscrise ca familii moldovenesti. Căsătoriile mixte sunt extreme de numeroase și desnaturalizarea moldovenilor este aproape desăvârșită. Nu am întâlnit niciun țărân sau copil care să „găsea” căteusa în moldovenesti.

Școala - cu 4 clase - funcționează în Burski-Pasolek și munștră - pînă la 15 din Cremenă.

Continuarea studiilor precum și celelalte manifestări și funcții uni-sovietice (culturale, științifice, administrative și politice etc.) se împlinesc în Alexandrova.

veșnic
roșu M.L.

Zăleni-Jar (Soplisti)

326

Așezat în stepă, pe o vale paralelă râului, Zăleni-Jar
se găsește la circa 15 Km de Alexandrovo. Păduri desfricate,
cabane locuitorilor sunt aburante și multumitor înfrumusețate -
Obștină. Satul în ființă, în 1922, locuitorii au părăsit
- absolut toți - din Alexandrovo. (lipsea părintelui i. a.
redusese să primească lăturile oferite în stepă de stăbel
sovietic)

Populația. Satul are 284 locuitori - toți moldoveni -
Spre deosebire de moldovenii din alte Rutenii sau chiar
din cantule mari mari, soplistenii vorbesc destul de, curgă-
tor moldoveneste -

Cultura. Satul posedă o școală cu 4 clase, cu 2 învățători
și 60 școlari și o mică bibliotecă cu 300-400 volume. Se învâță
în moldoveneste -

Sănătate. De sănătate sătenilor se îngrijeau - sub sovietici -
un medic (un institut) și un felcer (un tehnician) cari funcțio-
neau într-un ambulatoriu (un notar)

Administrația, juridică, poștală etc. se subordonează comunei
Alexandrovo -

M.L.

verificat

[Signature]

Vodina - Sorina. Indicatii monoqvalite

Locat pe valea pârâului Harmaiei.

Istoric. Din istoriile bătrânilor reiese că populația moldovenească din V-S. va fi fost - acum 200 ani (circa) din vasa moldovenească de odinioară, asediată lângă limanul Vistruiei (localitatea indicată: Balaisea) Sate fiind, s-au asociat aici (prin căsătorii) moldovenii din Serbulok și Vasilevka.

Populație Totală: actuală 924 suflete - Suflete din familii moldovenești - (vezi datele listelor anexate).

Cultură: Sub Regim sovietic satul a avut 3 școli, 2 a 7 clasa și una a 4 clase. Simbra de presare era necesară - 2 școli funcționau în învățături - Numărul elevilor se ridica la' circa 280 - Bibliotecă școlară și cea satască numărau circa 1000 vol.

Prisnic nu a existat niciodată.

De Sănătate localnicilor se îngrijea un felcer (absolvent al Școlii Technicului) - lei mai grai bătrâni erau îngrijiti la Voserskoe. Tot aici erau adulți și medicamente -

Politică. Vodina-Sorina număra sub regim sovietic -

- 10 comunisti
- 6 candidati
- 30 comsimbali

Numărul celor mobilizati în armata roșie se ridica la 180. 13 familii s-au retras voluntar în armatele roșii (circa 50 indivi)

Economie: În Vodina-Sorina exista un stagiu colectiv

		Supr. cultivată = 2724 ha -					
		1940-41	1941-42			655	655
Vii, livezi	1	12 ha	12 ha	Orz, Ovăz	64	Semin.	Recult
Grăd. fruct.		4 "	3 ha	Grâu	400	830	0
Cartofi		26	31	Mei	126		347
Cârna		135	135	Pomuri	70		220
Legume		165	225	Trasor	-		-
Tr. soia		150	132	Prost	-		-
Mulat		-	-	Ogor	500		416
Orez		-	-				
Semină		130	Semin. 105 Recult. 60				
				Productia grânelor:		1940	1941
						2500 kg.	900
						1942	0

2)

228
328

- 7) Troiane (Com. Troiane) - 27-18-1942
  - 2 fam. mold. (origine din Dabroanca)
  - 7 indivizi
- 8) Novo-Tiscovca (Com. Hainuva) 25-18-1942
  - 3 fam. mold. (una familie originară din Tiscovca și două din Bosarabia)
  - 12 indiv.
- 9) Kagărlug (Com. Hainuva) - 25-18-1942
  - 6 fam. mold. (origine din Lipneasca)
  - 27 indiv.
- 10) Teodorovca (Com. Teodorovca) - 27-18-1942
  - 1 fam. mold. (originară din Dabroanca)
  - 3 membri
- ii) Novo-Mihailovca (Novo-Mihailovca) - 27-18-1942
  - 1 fam. mold. (originară din Dabroanca)
  - 3 membri
- 12) Antonovca (Com. Novo-Mihailovca) 27-18-1942
  - 2 fam. mold. (origine din Tiscovca)
  - 10 indivizi

Total

Raionul Tiscovca

Familii Moldovenesti 77   Indivi Zi 306

Mihail Sereut

Vodina - Lovina. Indicatii monografice

Hediste p. valis pāvaibai Harmskei.

Notat po. vala pârâului Harnușului.
Istoric. Din istoriile bătrânilor reînsa că populația moldovenească
din N-S. va fi fost - acum 200 ani (vece) din vasa moldovenească
de odinioară, așezate lângă limanul Vistriei (localitatea indicată).
Balnicea) Iată lângă care așezat aici (prin ciobăni) moldoveni din S. Balnicea.
V. Văzrăteșko.

Populație Totală actuală 924 suflete - Suflete din familie
maldivieni - (Vezi lista listelor noastre).

Cultură: Sub regim sovietic satul a avut 3 școli, 2 a 7 clasă și una a 4 clasă. Simbol de prestigiu era învățământul de 7 clase funcționar și învățători - Un număr elevilor se ridică la circa 280 - Biblioteca școlară și cea pătrundeau numărul circa 1000 vol.

Biserica nu a existat niciodată:

De Sănătatea localnicilor se îngrijea un fleac (absolvent al ~~unor~~ tehnicieni) - leini gros bolnavi erau îngrijiti la Voroskoe. Tot mai erau aduși și medicamente -

Palatiné. Votins-Jouins. ~~monnaies~~ sub regime societatis -

10 commish-

6 Cambi Hato:

30 consimili

30 consimili
Municipal celor mobilizate în armata Romă și ridica la 180.
13 familii sau pețas voluntar cu armata Romă (circa 50 indii)

Economia: In Vozina - Soroca exista un singur colhoz

Supp. cultivable = 2724 ha!

	1940	1941	1942
Vii, Livezi:	12 ha	12 ha	12 ha
Grăd. Livezi:	4 "	3 ha	3 ha
Castofi	26	31	31
Cămpa	135	135	135
Rapiti	165	225	225
R. Soan.	150	132	132
Mutat	-	-	-
Orz	-	-	-
Semina	130	105	60
Recoll.	-	-	-
Orz, Orz	64	65	65
Grâu	400	320	320
Mei	126	347	347
Pomur	70	220	220
Fabale	-	-	-
Prost	-	-	-
Orz	500	418	418
Productia grăneli:	1940	1941	1942
	2500 kph	900	0

VasilețkoIndustria monografică

Așezat pe Valea Gornă, satul ~~este~~ se întinde pe distanțe f. mare (circa 5 km) casele sunt unite și regulat așezate, aspectul de ansamblu fiind f. plăcut.

Istoric, Moldovenii din Vasilețko, istoric cu multă convingere, că au fi urmași moldovenilor din Bendel, veniți aici în secolul al 19-lea. Munii lor este destul de redus, în toate ca între timp au fost făcută multe căsătorii cu moldovenii din Serebulea.

Balșoi-Iolma și Șerbani - De remarcat: alți moldovenii din Balșoi-Iolma, cât și cei din Balș-Dorovenca, Vasilețko, Broșeni și Moșina-Iolma, chin când sunt în număr f. redus pretind că s-au așezat pe aceste meleaguri venind direct din Rosarhia (așezări primare) și că numai o mică parte dintre ei au venit ulterior - grație căsătoriilor - din marile sate Moldovenesti pe care nu le socotim centre de Șerbani, Serebulea, Șerculești, etc).

Populația Totală actuală: 3000 suflete dintre care circa 125 sunt moldoveni (familiile moldovenesti).

Cultura:

4 școli (ucraiene) a 10 clase

1 club, tatolita teatrului (în foto Prisnicio) cu circa 400 locuri

1 cinematograful permanent a 400 locuri -

2 biblioteci (una Sătesco a 2000 volume și una școlară a circa 1500 -

1 Orchestră a 15 instrumente

Sănătatea:

1 ambulatoriu a 10 paturi
1 maternitate a 3 paturi
1 farmacie
1 laborator veterinar

Personal Sanitar

2 doctori (absol. și instet
3 felceri (" " tehnic)
1 moșor și 4 surori de asist.

Prisnicio a fost înființată în 1933, puștel a plecat la Iolma.

Politică: 9 membri de partid
6 candidați
50 consorțiali

Mobilizati: 200

Refugiați ai

armata rusă: 12 fam și 62 suflete

Continuare la 2
Vossiatheal

Economia: 8 calhozi și 1 săptămână de selecție, 1 stativ de muncă și combustibil lichid.

Supr. Totală: învâșnăntale-

	1940-41	1941-42
Vii, livezi	22	22
Grăd. Zăvo.	11	7
Cartofi	40	80
Căpșe	494	494
Răpăți	—	—
Fl. bătălie	680	720
Spele fruz.	57	57
Mutut	568	568
Orez	—	—
Seară	430	Seminat 430 Reantat 160
Orez, Orez	960	2449 (6 tînțenare la ha)
Grân	3200	1690 120
Mei	250	510
Prunb	250	450
Fobole	—	—

Grân
1940-41
1200 kg ha

1941-42
50 kg per ha

M-L.

Vint

Cremenauie (Kuthov)

Prezent pe malul stâng al Bugului, la 7 Km. de Alexandrova, Kuthov (Cremenauie) își restitue gospodăriile în jurul unei stânci impozantă, pitorească și mai ales neobișnuită pentru peisajul regiunii.

Cremenauie funcționează - înspre Constantinovca - cu Kuthovul - Baski-Pasolek care aparține comunei Constantinovca.

Istoric. Din informațiile culese se rezulta că Moldovenii din Cremenauie s-au rupt odinioară din masa Basarabeană care popula atunci regiunea Cetutiei-Albe ("Jukerman" și "Scatiora"). Băzuit pe măștiunile sătenilor precum și pe identitatea multor nume de familie din Cremenauie și Alexandrova au ajuns la convingerea că obârșia moldovenilor din cele două așezări este una și aceeași.

Populația. Din cele 30 de familii din Cremenauie, 24 au fost înscrise ca familii moldovenesti. Căsătoriile mixte sunt extreme de numeroase și desnaturalizarea moldovenilor este aproape desăvârșită. Nu au răstăruit niciun tărâș sau copil care să "dăpă" câte ceva în moldovenesti.

Școala - cu 4 clase - funcționează în Baski-Pasolek; munștră - prietă elvi - 15 din Cremenauie.

Continuarea studiilor precum și celelalte manifestări și funcții unișoate (culturale, juridice, administrative și politice etc.) se implinesc în Alexandrova.

neapărat

Zăleni-Jar (Soplița)

333

Această stea, pe o vale pârâșoasă, Zăleni-Jar se găsește la circa 15 km de Alexandrovo. Păduri respirate, cabele locuitorilor sunt alinate și multumitor înțelegute -
Locuitori. Satul a fost înființat în 1922; Locuitorii au povestit - absolut tot - din Alexandrovo (lipsește părinții în a vedea să primească lămurile oferite de stea de stăbăl sovietic)

Populația. Satul are 284 locuitori - toți moldoveni - Spre deosebire de moldovenii din alte părți sau chiar din cauzele unei mari, sopliștenii vorbesc destul de, urgia-
tur moldovenești -

Cultura. Satul posedă o școală a 4 clase, cu 2 învățători și 60 școlari și o mică bibliotecă a 300-400 volume. Se învață în moldovenește -

Sănătate. De sănătatea sâtenilor se îngrijeau - sub sovietici - un medic (un institut) și un felier (un tehnician) care funcțio-
nau într-un ambulatoriu (în notară)

Administrativ, juridic, poștic etc. se subordonează comunei Alexandrovo -

verificat
m.l.

234

Viseli-Răz dol (Kirovo)

334

Încălzit în dreptul, la circa 7 km. de Alexandrovo și 3 km. de
Mihozul Imenie. Viseli-Răz dol este un sat mixt, cu
majoritate moldovenească. Ne prezintă nimic particular în ase-
măna sa.

Istorie. Numele de neamuri sunt asemănătoare celor din
Alexandrovo. Dealtfel, din măștiurile bătrânilor reiese
că moldovenii din Kirovo s-au așezat prin partea locului
adăta cu cei din Alexandrovo. - - -

Populația totală: 240, dintre care 191 moldoveni.

Grădini moldovenești s-a conservat cam în aceeași măsură
ca în Alexandrovo.

Cultura: 1 școală a 4 clase - în moldovenește. Un învățător
moldovean. 36-40 elevi - O bibliotecă a 300-400 volume

Sănătate, administrație, justiție, celelalte aspecte ale
culturii, politică și depled de Alexandrovo.

○ Economia, ca și în celelalte așezări, ne prezintă nimic
particularitate.

Satul posedă lumină electrică -

~~pentru sistemul de iluminat
și alte lucruri~~

n.d.

~~verificat~~
~~2084~~

Balșoi-Salona - Indicații monografice

Așezat pe Valea Salona, Balșoi-Salona e un sat de stepă cu casele construite din piatră, cu ogărzi împrejmuite din lemn din piatră. Satul este respirat, după indicațiile configurației terenului, pe o distanță de circa 4 km.

Storic. Din afirmațiile localnicilor, se reține că moldovenii din partea locului s-au născut din masa Proșarabeniă acum 150-200 ani (Chiriac). În de an, prin căsătorii, s'a adăugat moldovenilor din Balșoi-Salona, țineii moldoveni din Serbura, Serbani, Mărușeni etc. În felul acesta reminiscențele de limbă moldovenească s'au îmbogățit continuu. Totuși, în general, moldovenii din Balșoi-Salona sunt aproape în întregime ucrainizati.

Populația Totală: 2876 suflete ; moldoveni :

Scara :

1) Una lăptărie în care se smântănesc laptele din Balșoi-Salona, Serbura, Malo-Serbura, Disaticeas (Soldates), Ulianova, Novo-Vladimirovca, Novo-Mihorlovca, Mihalov-Saloni.

2) 9 Calhozi. Sub regim sovietic produce în număruri grele de transport

Supraf. Totală :

	1940-41	1941-42
Vii, livezi	-	-
Grâu, Zarz.	27 ha	27 ha
Cartofi	72 ha	178 ha
Cartofi	-	-
Roșii	-	-
Spețe-fur.	20 ha	50 ha
Uroz	-	-
Secară	217	365
Orez, Ovaz	824	1566
Grâu	2470	2150
Mei	60	465
Porumb	241	725
Fasole	-	-
Florică-bonduri	458	630
Uroz	950	100

Producția de grâu pe 1 ha : în 1940-41 = 1800 + 2000 kg ; în 1941-42 = 300 kg.

Viseli-Răz dol (Kirovo)

330

Așezat în dreptul, la circa 7 km. de Alexandrovca și 3 km. de
sărbătorul Imenie. Viseli-Răz dol este un sat mixt, cu
majoritate moldovenească. Nu prezintă nimic particular în așe-
zarea sa.

Istorie. Numele de locuri sunt asemănătoare celor din
Alexandrovca. Dealtfel, din măștiurile bătrânilor reiese
că moldovenii din Kirovo s-au așezat prin partea locului
adăta cu cei din Alexandrovca. - / / /

Populația totală 240, dintre care 191 moldoveni.

Grădă moldovenească s-a conservat cam în aceeași mărime
ca în Alexandrovca.

Cultura: 1 școală a 4 clase - în moldovenește. Un învățător
moldovean. 36-40 elevi. - O bibliotecă a 300-400 volume

Sănătate, administrație, justiție, celelalte aspecte ale
culturii, politică și de pînă de Alexandrovca.

Economia, ca și în celelalte așezări, nu prezintă nimic
particularitate.

Satul posedă lumină electrică -

~~pentru iluminat
și alte lucruri~~

m. l.

~~venit~~
~~venit~~

Balșoi-Solona - Indicații monografice

Așezat pe Valea Solona, Balșoi-Solona e un sat de stepă cu casele construite din piatră, cu ogăzile împrejmuite deosebenă cu piatră. Satul este respirat, după indicațiile configurației terenului, pe o distanță de circa 4 km.

Istoric. Din afirmațiile localnicilor, ar reieși că moldovenii din partea locului s-au născut din nasa Bessarabiei acum 150-200 ani (Chisinau). Au de curând, prin căsătorii, s'a adăugat moldovenilor din Balșoi-Solona, țineii moldoveni din Serbușca, Serbușca, Măruștea etc. În felul acesta reminiscențele de limbă moldovenească s'au înfrumusețat continuu. Totuși, în general, moldovenii din Balșoi-Solona sunt aproape în întregime ucrainizati.

Populația Totală: 2876 suflete ; moldoveni :

Economia :

1) Una lăptărie în care se smântănesc laptele din Balșoi-Solona, Serbușca, Malo-Serbușca, Disaticeas (Soldates), Ulianova, Novo-Vladimirovka, Novo-Mihailovka, Mikhailo-Soloniț.

2) 3 calituzini. Sub regim sovietic prindau izvoare grele de transport

Suprafață Totală :

	1940-41	1941-42
Vii, livezi	—	—
Grâd. zarz.	27 ha	27 ha
Cartofi	72 ha	178 ha
Cănușă	—	—
Răpăți	—	—
Spăl. fur.	20 ha	50 ha
Orz	—	—
Secară	217	<u>Servant</u>
Orz, ovăz	814	365
Grâu	2470	1566
Mei	60	2150
Porumb	241	129 (rezultat)
Fasole	—	465
Florică-bonului	458	725
Ugor	950	—
		630
		100

Producția de grâu pe 1 ha : în 1940-41 = 1800-2000 kg ; în 1941-42 = 300 kg.

Cultura: 1 Școală primară este a la clase + are 18 învățători, 1 învăț. de cultură fizică, 500 elevi

Publicații: 1 școală cu 7000 volume

1 'sătească' "3224 "

1 Bibl. Popor. cu 400 volume, rugos, făcând alături o bibliotecă cu circa 200-300 volume.

Cluburi: 1 pt. elevi

1 bătească

Teatrul 1 teatru cu 500 locuri cu localnici-amatori; pe scena lui joacă adesea artiști veniți din afară.

Cinematograful ambulant vine de 2-3 ori lunar

Orchestra satului compusă din 15 instrumente.

Sănătate:

1 bolnicioasă cu 30 paturi

1 farmacie

Personal sanitar:

1 Doctor (abs. de teorie)

2 fcleni (abs. de tehnică)

4-5 muni " "

1 veterinar (abs. de tehnică)

Biserica a fost închisă în 1943. Preotul trăiește în Sibiu.

Politica: 17 membri de partid

8 candidați

300 comunisti

Alcoolizat: circa 300 tineri

Plăcți în amestecul lor: circa 40 familii

ARMATA ROMÂNĂ
RUMÄNISCHE WEHRMACHT.

Model Nr. 1.

Valabili numai pentru călătoria de serviciu.
Gültig nur bei Dienstreisen

Loc rezervat
pentru vize de
prezentare

Unitatea Marul Stat Major
Einheit

ORDIN DE SERVICIU No. 1002
SONDERAUSWEIS

Oficiul poștal militar Nr.
Feldpostnummer

gradul, numele și prenumele
Dienstgrad, Vor- und Zuname

R. Iacovaruș Șef. Levente

Luhai

din

Br. Com. Muzicarii

von

unitatea-trupenteil

călătorește la data
datum

, 1943

la destinația
nach Reiseziel

scopul *)
Grund

Înapoierea la
Rückreise am

1943.

Are (nu are) dreptul la misie.

Dat la
Ausgefertigt

1943.

Semnătura
Unterschrift

D.O.
SEFUL SECȚIEI IV-B
COLONEL

C.O. Nestorescu.

Unitatea
Truppenteil

*) delegație, permisie, concediu, etc.

Orice militar în călătorie trebuie să posede și biletul de subzistență.
Auf der Reise muss jeder Wehrmachtangehöriger auch den Verpflegungsschein haben

АИАНМОЯ АТАМЯ

ARMATA ROMÂNĂ

RUMÄNISCHE WEHRMACHT

**Unitate
Elielet**

200 BILET DE SUBSISTENȚĂ Nr. 1002

VERBELEGUNGSSCHEIN

Inoculări

Ref. Lorenti. Mikai

a primit dela unitatea

(gradul, numele și pronumele

Dinstagrad, rot und zugleich hat erhalten von

Vaccinări

zile hrană cu începere dela
Verpflegungstage beginnend ab

Pentru zilele de
Für die Tage von

a primit hrană de la .....
hat Verpflegung erhalten von .....

Deparazitări

Schimb monetă

ESTABLISHED D.O.
Bourgeois SEFUL S
Sons COLONEL

Semnătura
Unterschrift

J.O.Nestorescu.

Das la
Ausgefertigt am

194

Biletul de subzistență este obligatoriu pentru orice militar care călătorește (permisiuni, curier, etc.).
Der Verpflegungsschein ist für jeden Wermachtangehörigen auf der Reise (Urlaubs-Karte, etc.) verpflichtend.

341339

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINIȘTRI
INSTITUTUL CENTRAL DE STATISTICĂ

Țișcovca - Indicații monografice -

Așezat pe pârul Verbinca, Țișcovca nu se deosebește prea mult de celelalte sate mari din regiunea Sersonișk.

Istoric. Din indicațiile - mult prea vâie - ale moldovenilor născuți în Țișcovca (circa 10 familii) ar reieși că mai târziu ~~de~~ actualilor familii moldovenești au venit din Moldova acum 150 de ani.

Populația. Recensământul german din 1 Ianuarie 1942 a înregistrat, în satul Țișcovca:

- 1700 case
- 1861 familii
- 5345 locuitori dintre care:
  - 3036 femei
  - 2309 bărbați

Cu prilejul recensământului, nu s-a înscris nicio familie Moldovenească.

Cultura Sub regim sovietic a funcționat:

- 3 școli (2 a 7 clase și una a 10 clase) în limba ucrain.
  - 45 învățători (niciunul moldovean)
- și au funcționat școala (în ultimul an - 1940-41) circa 1500 elevi.

Bibliotecă:

- 1 rațională cu 18.000 volume
  - 3 școli cu 5000 vol. fiecare
  - 1 (clubul tineretului) cu 3000 vol.
  - 1 a partidului comunist cu 20.000 volume
- În plus, fiecare colhoz are o bibliotecă cu circa 1000 vol.

Clăbuni:

- 1 zaimal
- 13 colh.

Teatrul: - 1 a 400 locuri, cu regisor străin și artiști-amatori locali - în majoritate recrutați dintre învățători (circa 50) veneau adesea și trupe străine. Reprezentanțele teatrale aveau loc în fiecare săptămână.

Cinematograful: - 1 a 400 locuri - staționar; 3 reprezentații săptămânale.

Orchestra: 3 a 16-20 instrumentiști.

Sport: 5 învățători pentru cultura fizică.

Biserica a fost închisă în 1930 și în 1939 dărărmată. Cei 2 preoți au fost sughișiți în Siberia. Biserica a fost deschisă (într-un local improvizat care aparținuse unei școli, astăzi închisă) în Iulie 1942.

Sănătatea: - 1 balnă a 100 paturi (raională)
 - 1 maternitate a 60 locuri (")
 - 1 farmacie
 - 1 stațiune pentru combaterea malariei și a bolilor endemice, în general (raională).
 - 1 stațiune pentru consultarea copiilor (raională)
 - 1 stațiune pentru consultarea femeilor (")
 - 1 balnă, veterinară a 16 locuri -

Personal medical:

- 6 medici (cu absolv. institutului)
- 21 fcleni (" " tehnic.)
- 6 moșe (" " ")
- 20 surori de caritate -

Economia: În Tisovca a existat o electrocentră a 75 Kw.

- 1 moară cu motor cu o capac. de producție de 15.000 kg./zi
- 1 fabrică de ulei comestibil " " " 3000 kg./zi

31

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINIȘTRI

INSTITUTUL CENTRAL DE STATISTICĂ

- 1 fabrică de prelucrat laptele (raională) capacitate de produse mase, producție efectivă variabilă.

- 1 stație de mașini agricole - M.T.S. cu:

- 87 tractoare
- 52 combine { pt. uzul raional -

- 1 Radio-stație de retransmisie pt. raion.

Politică. Țișcora ^{și iz. calhoșii} fiind centrul raional a avut o intensă viață politică. Partidul Comunist număra:

- 40 membri activi (în Țișcora)

- 20 candidați

- 1000 comsomoli

Numărul mobilizărilor (actual) este de 700-800 -
Cu amnistele vorii s-au refugiat voluntar circa 100 persoane

R.S.

Ministerul asupra stărilor actuale pentru că:

- de mult decelși în toate Ucraina (ex: școala a 4

(lov) ;

- nu s-au cristalizat încă. (situații economice)

- nivelul cultural, tehnic, politic și moral al

familiei medievale locale este frânt de
stările de lucru sovietice (au dădat mult)

Ucraina
Sovietică

1)

342

344

Raport

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINISTRI
INSTITUTUL CENTRAL DE STATISTICĂ

Țișcovca 28. 12. 1942

Raionul Țișcovca -

Am sosit în Raionul Țișcovca în ziua de 24. 12. 1942 și în aceeași zi am început înscrierea familiilor moldovenești. În ziua de 28. 12. 1942 am terminat înscrierea și distribuirea domiciliilor în întregul raion.

1) Țișcovca - 24. 25. 12. 1942.

- 27 familii moldovenești ($\frac{1}{3}$ originari Țișcovca, $\frac{2}{3}$ veniți din Dohuțca și Lipnească)
- 92 indivizi.

2) Stanbalca (Cm. Țișcovca) - 25. 12. 42

- 1 familie moldov. (veniți de la Lipnească)
- 4 membri

3) Târnovca (Cm. Târnovca) - 26. 12. 1942.

- 23 fam. mold. (origine din Dohuțca și Olșovenca)
- 101 indiv.

4) Andreivca (Cm. Andreivca) - 27. 12. 1942

- 5 fam. mold. (origine din Ananiev, Dohuțca și Rusia - Kirovograd)
- 20 indivizi

5) Cerovii - Pluhator (Cm. Ciurcovca) - 26. 12. 1942

- 3 fam. mold. (origine din Țișcovca)
- 15 indivizi

6) Gvanovca (Cm. Troiane) - 27. 12. 1942

- 3 fam. mold. (origine din Dohuțca)
  - 12 indiv.
- ÷

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINISTRI
INSTITUTUL CENTRAL DE STATISTICĂ

Țișcovca 28.12.1942

Raport. II

Raionul Țișcovca

I Situația politică în Raionul Țișcovca este deosebit de proastă din cauza războiului.

De remarcat; în mare măsură familiile moldovenești au fost răsculașite și s-au întors abia în ultimul timp din Donbas.

II În niciun sat din Raionul Țișcovca nu a funcționat vre o școală moldovenească și nu am aflat de existența vreunui învățător moldovean în școlile lor instituite sau tehnice moldovenești. (Dealtfel, numărul redus al moldovenilor - pe toate - nici una ar fi permis acest lucru)

III Bisericele din raion au avut soarta tuturor bisericilor din Uniunea Sov. Nimic remarcabil.

*Ușur
Președinte*

P.S. Raportul cu care s'a executat insușirea moldovenilor nu mi-a permis o aprofundare a stărilor enumerate sus sus. Locotesc, dealtfel, că nici nu era necesară și că generalitățile, la care am recurs pentru caracterizări, sunt îndestulătoare și justifi-

Anexa

2)

~~344~~ 346

Raion Tîsrovca

Mr. Colh. - 38

Suprafete însămânțate.

	1940-41	1941-42
	600 ha	600 ha
1) Centofii	307 " (a 10 tînt. per ha)	2800 ha (a 5 tînt per ha)
2) Mei	855 " (" 12 " " ")	1430 " (a 7 " " ")
3) Porumb	1450 " (" 11 " " ")	2486 " (" 11 " " ")
4) Floarea-soarelui	2054 " (7-8 " " ")	1876 (S) - (1047) R (" 3 ")
5) Secorâ	920 (S) - 8588 (R) - (" 8,7 ") - 4730 (S) - 4037 (R) (" 6,5 ")	
6) Grâu	2750 ha (a 9 tînt. per ha)	4866 " (a 9-10 tînt. per ha)
7) Orz	1146 ha (" 6,5 " ")	1192 ha (a 11-12 tînt. per ha)
8) Ovăz		

S = semănat

R = recoltat

Producția per sha grâu :

1939	1940	1941	1942
13,5 tînt.	5,2 tînt.	8,7 tînt.	6,5 tînt.

11/11/42 Secret

P.S. Situația recoltelor în raionul Tîsrovca este
cea mai bună întâlnită deosebimantul în cursul
"explotării" 42.

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINISTRI
INSTITUTUL CENTRAL DE STATISTICĂ

28 - I^x - 1942

Raionul Tisovcea (Familii mold.)

	<u>Ovarea actuală</u>		<u>Ovarea (anterior colect)</u>		
	<u>Bovine</u>	<u>Porci</u>	<u>Pământ</u>	<u>Cai</u>	<u>Bovine</u>
1 Tisovcea	12	5	82.5	26	6
2 Stambalea	—	—	—	—	—
3 Târnovea	11	—	62	17	3
4 Andreșevca	4	1	14	4	1
5 Gironii-Pluhata	1	—	15	5	—
6 Ivanovca	3	—	8	2	1
7 Trocană	2	2	4	1	—
8 Novo-Tisovcea	3	1	9	4	2
9 Kagarlău	4	2	33	7	3
10 Feodorovca	1	—	3	1	—
11 Novo-Mihailovca	1	—	3	1	—
12 Antonovca	2	—	6	2	—
Total	44	11	239.5	74	16

Raionul Tisovca

	necl. 1	R.01	R.02	R.03	R.04	1A.03	1A.04	2A.03	2A.04
1 Tisovca	—	1	2	3	3	8	2	9	5
2 Stambalca	—	—	—	—	—	—	1	—	—
3 Jârnova	—	—	1	—	3	5	6	4	4
4 Andreișca	—	—	—	—	—	—	—	4	1
5 Cerwenii-Pluhaz.	—	—	1	1	—	—	—	—	1
6 Ivanovca	—	—	—	—	—	1	—	1	1
7 Trocand	—	—	—	—	—	—	—	—	2
8 Novo-Tisovca	—	—	—	—	1	—	2	—	—
9 Hagarlăc	1	—	—	—	—	1	2	3	—
10 Teodorovca	—	—	—	1	—	—	—	—	—
11 Novo-Mihailovca	—	—	—	—	—	—	—	7	—
12 Antonovca	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	1	1	4	5	7	9	13	22	15

Mihail S. Căuș

Cultura: 1 școală primară este a 10 clase, cu 18 învățători, învăț. de cultură fizică, 1500 elevi;

Bibliotecă: 1 școală cu 7000 volume

1 'sătenii' "3224 "

1 lib. Popescu a 400 volume, 100 piese, fiecare cabinet are o bibliotecă cu circa 200-300 volume.

Cluburi: 1 pt. elevi

1 vârstnic

Teatrul 1 teatru a 500 locuri cu localnici-amatori; pe scena lui joacă adesea artiști veniți din afară.

Cinematograful ambulant vine de 2-3 ori lunar

Orchestra satului compusă din 15 instrumente.

Sănătate:

1 bolnicioasă cu 30 paturi

1 farmacie

Personal sanitar:

1 Doctor (abs. Institutului)

2 felci (abs. ai Tehnicului)

4-5 muni "

1 veterinar (abs. al Tehnicului)

Primăria a fost închisă în 1933. Președinte în 1934. Sătenii.

Politice:

7 membri de partid

3 candidați

300 comunisti

Mobilizati: circa 300 tineri

Plecători în armata sovietică circa 40 familii

— u. d. —

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Acest dosar numerotându-se conține file

347. (trei sute patruzeci și șapte)

Zece și șapte file

ȘEFUL BIROULUI,

St. Maj. Filaret